Dzisiaj 28 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZ[illegible]KI

wychodzi 2 × dzienni[illegible]

Do dzisiaj zebraliśmy na samolot „Chrobry" 54 700,50 zł

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski. za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 295 Wydanie P Poznań, niedziela dnia 28 czerwca 1936 Rok 31

Czy Bałtyk stał się polskiem „mare nostrum"?

Z okazji uroczystości morskich nowe zostaną rzucone hasła. Dla wykrzesania w społeczeństwie entuzjazmu do morza wiele już wypowiadano haseł, niezawsze realnych, często niewykonalnych w naszych warunkach. Osiągnięty został niewątpliwie jeden cel: uczuciowo naród związał się ze swem morzem. Wiara, entuzjazm i zapał — to czynniki pierwszorzędnego znaczenia przy urzeczywistnianiu wszelkich dążeń. O powodzeniu przedsięwzięć decydują jednak ostatecznie czyny konkretne.

Skoro zostało zdobyte dla morza uczucie narodu, jego dusza, to nie potrzeba już wielu haseł. Niezbędnym staje się rozum, jako czynnik, kierujący wysiłki na drogę, wiodącą do pełnego wyzyskania posiadanego dostępu do morza, tak na odcinku politycznym jak i gospodarczym. Obecnie jest czas, aby „Dni Morza" dały nam bodziec do zastanowienia się, czy zdobyliśmy wszystkie możliwe do osiągnięcia korzyści polityczne i gospodarcze, jakie stanęły przed nami otworem w chwili odzyskania niezależności państwowej.

Można bez obaw o popełnienie błędu postawić twierdzenie, że polityczne korzyści z oparcia o Bałtyk nie stały się naszą własnością. Trzeba otwarcie powiedzieć, że zawiniły tu błędy polityki polskiej, która nie zawsze umiała zauważyć stojące przed nią możliwości.

Wielka wojna powaliła Niemcy i Rosję, partnerów, walczących ze sobą o uczynienie z Bałtyku „mare nostrum". Powojenne ukształtowanie polityczne świata, głębokie przemiany w układzie sił, które tak dobitnie scharakteryzował w swoich dziełach Roman Dmowski, osłabiły zainteresowania Bałtykiem obu wspomnianych potęg.

Trzeźwe umysły niemieckie musiały chyba sobie uprzytomnić, że odbudowa potęgi Niemiec nie zależy od umieszczenia na pierwszym planie odzyskania utraconej pozycji na Bałtyku, że uprzednio Niemcom wypada się zabrać do odzyskania wpływu na zgoła innych terenach. Nie mogła również Rosja Sowiecka uważać Bałtyku za swoją najpilniejszą sprawę. W takiej konjunkturze politycznej powstało rozległe pole do działania dla nowych sił politycznych nad Bałtykiem, między niemi przedewszystkiem dla Polski, jako największego państwa bałtycikego.

Polityka polska jednak nie objęła, w tym stopniu, jakby należało, swojemi wpływami Bałtyku. Brak prężności po stronie polskiej pozwolił Niemcom na równoczesną pracę nad odzyskiwaniem wpływów na innych, ważniejszych dla Niemiec terenach i na odcinku bałtyckim, który hierarchicznie powinien ustępować był miejsca innych ważniejszym z punktu widzenia Niemiec zadaniom ich polityki.

Niemcy zdołały orbitą swoich wpływów politycznych objąć rejon bałtycki. To jest już dzisiaj faktem, który 15 lat temu nie miał wcale widoków urzeczywistnienia. Polska w tymże rejonie bałtyckim nie istnieje jako czynnik o większej dynamice i własnej prężności. Polityka polska, nie skorzystawszy z konjunktury, która pozwalała nam stać się czynnikiem decydującym na tym obszarze, dziś, jako czynnik drugorzędny, stoi przed zagadnieniem, po jakiej ma stronie stanąć. Wiele jest danych, wskazujących na to, że polityka polska biegnie w rejonie bałtyckim łożyskiem, które żłobi ręka niemiecka.

Ale stwierdzić musimy nietylko brak na Bałtyku polskiego wpływu o szerszym zasięgu. Niestety musimy zauważyć zabójczy proces skurczenia się polskiego wpływu politycznego na obszarze, który geopolitycznie stanowi nierozerwalną całość polskiego dostępu do morza. Niknie wpływ polski w Gdańsku. Proces eliminowania pozycji polskiej u ujść Wisły właśnie teraz wszedł w bardzo niebezpieczną fazę. Nad Motławą jest już dzisiaj taki stan faktyczny, że czynniki niemieckie zastanawiają się tylko nad tem, jak zrealizować swój program maksymalny bez większych ofiar natury ekonomicznej. Logiczną bowiem jest rzeczą, że głoszone w Gdańsku hasło „Zurück zum Reich" nie będzie chyba nigdy urzeczywistniane w ten sposób, aby blisko półmiljonową ludność gdańską odciąć od środków, których dostarcza polskie zaplecze. Nigdy przecież nie wytrzymywałoby kalkulacji niemieckiej, gdyby to stale głoszone hasło chciano zrealizować przez odgrodzenie Gdańska od Polski szczelnym murem, bo to skazałoby Niemcy na bezpłatne żywienie Gdańszczan.

Brak szerszego wpływu polskiego politycznego w rejonie bałtyckim ma swoją równoległość na odcinku gospodarczym. To też wartość zysków gospodarczych z morza ogranicza się do wyników, osiągniętych na samem polskiem wybrzeżu. Bezsprzecznie, że mamy tu do zanotowania wiele wyników dobrych, ale jest to ułamek tego, co zrobić było można. Błędy i zaniedbania wcale nie wynikają z braku środków. Pieniędzy Polska nad morzem ulokowała dużo, ale mało włożono wysiłku. W każdym razie był on niedostateczny do tego, aby od włożonych kapitałów narastały odpowiednio wysokie procenty.

Nie stworzyliśmy na polskiem wybrzeżu własnego rynku frachtowego. Nie jest właściwą struktura polskiego handlu zagranicznego, który jest w 80 procentach handlem morskim. Posiadamy doskonały aparat techniczny w postaci sprawnie działającego portu, ale nie stworzyliśmy przy nim odpowiedniej organizacji. Skomplikowane, biurokratyczne ustawodawstwo polskie zupełnie nie sprzyja rozwojowi życia gospodarczego na wybrzeżu. Nie rozstrzygnęliśmy dotąd wyraźnie, w jakim kierunku ma iść polska polityka żeglugowa. Wszystko to jest wynikiem braku fachowości i, co najgorsza, zupełnie nie wychowujemy przyszłych fachowców. Wyższe polskie uczelnie nie dostarczają narybku, przygotowanego do pracy na morzu. I gorzej jeszcze, dużo jest w polskich ośrodkach nauki doktrynerstwa morskiego, pozbawionego zupełnie wszelkiej logiki, kłócącego się z naszemi potrzebami praktycznemi.

Jak widzimy, zaniedbania w wyliczonych pobieżnie dziedzinach, które mają olbrzymie znaczenie dla rentowności pracy w naszem gospodarstwie narodowem, nie są wynikiem szczupłości środków; są one skutkiem braku odpowiedniego rozumnego i fachowego kierowania całością polityki gospodarczej państwa. Polityka ta nie potrafiła operować instrumentem, jakim jest morze. To, co zostało dokonane, jest wynikiem więcej naporu narzucających się konieczności życiowych, niż planowego działania.

Obchodząc uroczyście „Dni Morza", zamiast wymyślania dalszych szumnych haseł, wyciągnijmy właściwe wnioski z dotychczasowego postępowania. Jeśli Polska ma się ostać jako mocarstwo, to potrzebuje polityki umiejętnej, wyzyskującej konjunkturę, jaka istnieje dla naszego narodu. Potrzeba nam pogłębienia fachowości w polityce gospodarczej w najszerszem tego słowa znaczeniu.

Wielka prężność polityczna i gospodarcza to są rzeczy, które nie są potrzebne jakiejś grupie, czy jednemu tylko pokoleniu. Jedno pokolenie, czy przemijające „elity", mogą się nasycić tem, co przynosi sama konjunktura, nie potrzebują przy ciasnym egoiźmie kierować się względem na trwałość wyników swoich posunięć. Wystarczą im efekty doraźne.

Prężność gospodarcza i polityczna to praca dla narodu, który żyć będzie wiecznie. Polska nabierze odpowiedniej prężności tylko wtedy, kiedy nią będzie kierował rząd o obliczu zdecydowanie narodowem.

Gdynia. E. P.

Motywy wyroku o zajścia w Przytyku

Trybunał ustalił, że zajścia sprowokowali żydzi, którzy napadli na wyjeżdżających włościan i strzelali do nich

Radom. (PAT). Po ogłoszeniu sentencji wyroku przewodniczący podał w przemówieniu swem motywy wyroku:

Na podstawie przewodu sądowego sąd doszedł do następujących ustaleń:

Skutkiem uprawiania od kilku miesięcy przed zajściami w Przytyku dnia 9 marca 1936 r. przez ludność polską skutecznego bojkotu handlu żydowskiego oraz zdarzających się w tym czasie wypadków napaści na ludność żydowską w postaci wybijania szyb i pobicia, ludność żydowska Przytyka zdradzała, zwłaszcza w ostatnich czasach przed wypadkami, żywe zdenerwowanie, co się wyraziło w zgłaszaniu się licznych delegacyj tejże ludności do władz administracyjnych z żądaniami przywrócenia stanu i stosunków, jakie istniały przed okresem bojkotu.

Dnia 9 marca 1936 r. w godzinach popołudniowych na rynku w Przytyku na skutek interwencji policji, usiłującej kilkakrotnie doprowadzić Józefa Strzałkowskiego za energiczne stosowanie bojkotu straganu żydowskiego z pieczywem do posterunku p. p., zebrany tłum odbił tegoż Strzałkowskiego i zgrupował się koło posterunku, wznosząc okrzyki przeciwko policji. W czasie tego zajścia rzucono w policję orczykiem, kamieniami i krzesełkiem, lecz nikt z policji nie został uderzony. W pewien czas później, lub pod koniec zajścia przed posterunkiem, co nie zostało na rozprawie ściśle ustalone, strzelił na rynku Icek Frydman. Rozpoczęło się zamieszanie z wybijaniem gdzieniegdzie okien kamieniami, przewracaniem straganów i pobiciem Józefa Kubiaka, krawca Dalmana oraz Lejzora Feldberga i Abrama Haberberga, chłopca chrześcijanina, tudzież gremjalne opuszczanie przez włościan na wozach targu ulicą Warszawską w kierunku przedmieścia Zachęta, przyczem kolejność powyższych zajść i związek przyczynowy między sobą i następnemi zajściami nie został ustalony.

W tym czasie, kiedy włościanie opuszczali pospiesznie róg Rynku i ul. Warszawskiej, z tej ostatniej Luzer Kirszencwajg strzelił do przechodzącego Stanisława Kubiaka, a drugim wystrzałem prawdopodobnie zranił Stanisława Popiela. Jednocześnie zgrupowana pod domami ul. Warszawskiej i w t. zw. „Ściankach" ludność żydowska dopuściła się na uciekających włościanach czynnej napaści, obrzucając ich kamieniami i bijąc żelazami i pałkami oraz używając broni palnej, co spowodowało akcję obronną ze strony napastowanych, nieposiadających broni włościan. Przy moście, prowadzącym na Zachętę, uciekający pod wpływem nawoływań Szczepana Zarychty i innych zatrzymali się i powrócili w ul. Warszawską, prawdopodobnie w celu odwetu, usiłując dojść do miasta. Jednak przybyła w tym czasie policja poczęła w dwóch rzutach wypierać tłum ulicą Warszawską w kierunku mostu.

Tłum ten poza nielicznemi rzucanemi kamieniami wycofał się spokojnie i, gdy przechodził koło domu Le-

(Ciąg dalszy na str. 2-ej)

Sprawa Żyrardowa przed sądem

Z za kulis rabunkowej gospodarki zagranicznego konsorcjum w Zakładach Żyrardowskich

Warszawa. (PAT). Przed wydziałem handlowym sądu okręgowego rozpoczął się proces z powództwa mniejszości akcjonarjuszy towarzystwa Zakładów Żyrardowskich przeciwko spółce akcyjnej p. n. Towarzystwo Zakładów Żyrardowskich o unieważnienie uchwały walnego zgromadzenia ze stycznia 1934 r., dotyczącej zatwierdzenia sprawozdania i bilansu spółki za rok 1932/33 wraz z rachunkiem zysków i strat oraz odrzucającej wniosek usunięcia z zarządu pp. Boussaca i Aupetit.

Głośna ta sprawa już kilkakrotnie znajdowała się przed sądem. Jak wiadomo, powodowie prosili jednocześnie sąd o zabezpieczenie pozwu przez nałożenie sekwestru i wyznaczenie zarządu przymusowego nad majątkiem spółki.

Po odczytaniu skargi powodowej oraz motywów, które skłoniły sąd do zabezpieczenia pozwu, przystąpiono do przesłuchania zarządców, którzy stwierdzili, że, obejmując sekwestr w marcu 1934 r., zastali Zakłady Żyrardowskie w stanie opłakanym. Zaległości podatkowe były olbrzymie, stan maszyn fatalny, stan zatrudnienia w porównaniu z poprzedniemi latami również spadł. Obecnie stan ten znacznie się poprawił.

Zkolei biegli stwierdzili, że w ciągu lat 10, odkąd grupa finansistów francuskich nabyła od rządu polskiego większość akcyj Żyrardowa, do r. 1934, t. j. do chwili nałożenia sekwestru sądowego, zakłady nadpłaciły firmie „Comptoire d'Industrie Cotoniere" (C. I. C.), której właścicielem był też p. Boussac, sumę 25 miljonów złotych, która niczem nie da się usprawiedliwić. W obszernem sprawozdaniu rzeczoznawców, zawierającem kilkaset stron druku, omówione są dokładnie poszczególne pozycje rachunkowe oraz wymieniono wszystkie fikcyjne rachunki i pokwitowania. Wobec przeciętnie 2 i pół miljarda złotych, wydobywanych rocznie przez C. I. C. — bilanse Żyrardowa wykazywały stałe deficyty. Przez całych lat 10 nie było dywidendy.

Stan zatrudnienia oraz wytwórczości stale spadał, nawet w okresach najlepszej konjunktury. Grupa finansistów francuskich objęła te zakłady w końcu 1923 r., kupując większość akcyj od zarządu państwowego, który po zniszczeniach wojennych doprowadził kosztem 2 miljonów zł fabryki do stanu kwitnącego. Grupa ta zakupiła pakiet akcyj za sumę niewspółmiernie niską — 460 tysięcy franków szwajcarskich. Jednak faktycznie i tej sumy nie zapłaciła, ponieważ uzyskała w P. K. O. kredyt w markach polskich, który uregulowała w tychże markach, ale zdewaluowanych kwotą zaledwie 23 tysięcy franków szwajcarskich. Przez swoją 10-letnią gospodarkę zniszczyli finansiści francuscy wszelkie przedwojenne urządzenia społeczne w tych zakładach, jak ochronki i t. p.

Przewodniczący zamknął rozprawę, oświadczając, że sąd wyda orzeczenie co do przedłożonych uprzednio dwóch wniosków obrońców w dniu 17 lipca.

Przeciw ukrywaniu mienia zagranicą

Paryż. (PAT). Izba deputowanych uchwaliła po południu 542 głosami bez żadnego sprzeciwu projekt ustawy, zaostrzającej sankcje karne za ukrywanie mienia zagranicą.

Projekt ten przewiduje, że świadome nieścisłe zadeklarowanie posiadanego zagranicą mienia będzie karane, niezależnie od sankcyj kodeksowych, grzywną, równą wartości zatajonego mienia, oraz wywieszeniem wyroku na domu skazanego.

Izba przyjęła poprawkę, wprowadzającą przymus składania co roku deklaracji o posiadanym zagranicą majątku.

Mussolini za powrotem Habsburgów?

Londyn. (PAT). Korespondent dyplomatyczny „News Chronicle" donosi z Genewy na podstawie wiadomości z kół dobrze poinformowanych, że Mussolini miał wyraźnie opowiedzieć się za powrotem Habsburgów w Austrji.

Według tych danych, ożywiona ostatnio propaganda na rzecz monarchji w Austrji wychodzić ma nie z Wiednia, lecz z Rzymu. Rozważana ma być możliwość powrotu Ottona Habsburga w ciągu najbliższych dwóch tygodni.

Oczywiście kraje Małej Ententy — podkreśla korespondent — podejmują obecnie wszystkie środki zapobiegawcze i po powrocie Ottona do Wiednia prawdopodobnie nastąpiłoby wojskowe zajęcie Austrji. Według danych dziennika, ewentualność ta była przedmiotem rozmowy Bluma z Edenem i będzie również omawiana podczas spotkania obu mężów stanu w Genewie.

Komuniści kierują strajkiem we Francji

Paryż. (PAT). Debaty w izbie nad zgłoszeniem interpelacji w sprawie zajść w Marsylji były bardzo krótkie.

Po przemówieniach dwóch umiarkowanych deputowanych z Marsylji, popierających zgłoszone interpelacje i protestujących gwałtownie przeciwko zalewowi miasta przez elementy wywrotowe, sensacyjne oświadczenie złożył poseł socjalistyczny Vidal, który wyraźnie zrzucił odpowiedzialność za wypadki w Marsylji na komunistów. Oświadczył on:

„Zaledwie jeden strajk się skończył, drugi już się rozpoczyna. Komu to należy przypisać. Czyżby trockistom? Niema ich zupełnie w Marsylji. Najprawdopodobniej było to dzieło komunistów. Jestem socjalistą do głębi serca, lecz nie mogę się zgodzić na zainstalowanie sowieckiej republiki we Francji, nawet przystosowanej do warunków francuskich".

Izba wyznaczyła na wtorek dyskusję nad interpelacjami, zgłoszonemi przez posłów Vallata, Ybernegaraya, Taittingera i innych w sprawie rozwiązania lig patrjotycznych i zajść, jakie wydarzyły się w ostatnią niedzielę między manifestantami narodowymi a policją na Polach Elizejskich.

Polska znosi sankcje

Genewa. (Tel. wł.) Min. Beck przesłał do przewodniczącego Rady Ligi Nar. pismo, zawiadamiające, że Polska znosi sankcje.

O zaburzenia lwowskie

Lwów. (PAT). Odbyły się przed sądem okręgowym karnym dalsze rozprawy przeciwko uczestnikom pamiętnych zajść kwietniowych we Lwowie. Oskarżeni odpowiadali za demonstracje, stawianie oporu policji, bicie szyb i rabunki w sklepach.

W wyniku rozpraw skazani zostali: Piotr Żurawski na trzy lata więzienia, Jarosław Maksyniak i Piotr Derkuć każdy na dwa lata więzienia, Stanisława Dorota, Marja Dorota i J. Witoszyńska po 6 miesięcy więzienia. Róża Heller na 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem wykonania kary, Zofja Musajowa na tydzień aresztu z zawieszeniem wykonania kary na 3 lata.

Wśród konserwatystów

Warszawa (Tel. wł.) Kampanja konserwatystów przeciwko ministrowi skarbu trwa ciągle.

„Czas" zapowiada ogłoszenie dalszych dokumentów. „Słowo Wileńskie" oświadcza, że wytoczy proces min. Kwiatkowskiemu o zniesławienie.

Wczoraj odbył się obiad polityczny konserwatystów, na którym duże przemówienie wygłosił sen. Radziwiłł. (w)

Katastrofa autobusowa

Toruń. (PAT). Uległ pod Włocławkiem katastrofie autobus, którym jechało 10 księży. Trzech odwieziono w stanie ciężkim do szpitala.

Roosevelt kandydatem

Filadelfja. (PAT). Propozycja ponownego wysunięcia Roosevelta na prezydenta St. Zjednoczonych przyjęta została przez kongres demokratów burzliwemi oklaskami.

Samolot wpadł do morza

Buenos Aires. (PAT). Podczas silnej śnieżycy argentyński samolot pocztowy, kursujący na linji Bahia—Blanca—Kivadavia, spadł do morza i zatonął wraz z całą załogą.

Motywy wyroku o zajścia w Przytyku

Ciąg dalszy ze str. 1-ej

ski, z rozbitego okna na piętrze wychyliła się kierowana w dół ręka Szulima Leski, który dał kilka strzałów w tłum. Jednym z tych strzałów został zabity Stanisław Wieśniak. Tłum, podniecony wyżej opisaną napaścią ludności żydowskiej w ul. Warszawskiej, a w szczególności zabójstwem Wieśniaka, zdemolował najbliższe mieszkania żydowskie na Zachęcie i Podgajku, w trakcie czego zostało poważnie pobitych wielu Żydów i bestjalsko zostali zamordowani Minkowscy.

Związek przyczynowy i ścisła zależność tych ostatnich zajść ze strzałami Luzera Kirszencwajga, bezprawną napaścią ludności żydowskiej na wyjeżdżających z Przytyka włościan, a zwłaszcza strzałami Szulima Leski, zostały niewątpliwie i stanowczo przewodem sądowym ustalone.

Jako podstawę przy wyrokowaniu sąd wziął zeznania na rozprawie świadków, oceniane jedynie pod kątem widzenia wiarygodności w zestawieniu z całokształtem okoliczności sprawy z zeznaniami tychże świadków, złożonemi w dochodzeniu i innemi dowodami w tej sprawie. Przyczem brak u sądu przekonania o prawdziwości zeznań i brak zainteresowania co do wyniku tej sprawy całego szeregu świadków spowodował uniewinnienie wielu oskarżonych. W szczególności wobec powagi zarzutu dopuszczenia się zabójstwa Minkowskich przez kilku oskarżonych sąd nie znalazł w przewodzie sądowym dostatecznych dowodów skazania ich za tę zbrodnię.

Skazując, sąd podzielił kwalifikację prawną czynów oskarżonych, przytoczoną w akcie oskarżenia, uznał bowiem, iż stan faktyczny, odtworzony na przewodzie sądowym, w zupełności odpowiada powołanym przepisom prawa. Sąd odrzucił podniesioną przez obronę koncepcję obrony koniecznej, jako niczem nieuzasadnioną, zwłaszcza, że objektywnie zostało ustalone, iż wszystkie postrzały włościan zostały oddane w ich plecy, względnie od tyłu. Również w okolicznościach faktycznych sprawy nie dopatrzył się sąd danych, które przemawiałyby za działaniem strzelających pod wpływem silnego wzruszenia duchowego.

Przy wymierzaniu poszczególnym skazanym kar sąd miał na względzie ogromną szkodliwość tłumnych wystąpień dla porządku państwowego i społecznego, pobudki i warunki działania, tudzież rolę oraz objektywne skutki działania każdego z oskarżonych, a uznając, iż niewątpliwie niektórzy z oskarżonych zbiegiem okoliczności, ulegając swoistej psychologji tłumu, weszli na drogę przestępną, że są to ludzie dotychczas sądownie nie karani, wobec zachodzących warunków do zawieszenia kary, uznał za wskazane wykonanie orzeczonych kar niektórym ze skazanych zawiesić.

PISZCZANY
reumatyzm, artretyzm, ischias!
Dla Polaków wytworny
Tg 1006 DOM POLSKI
na warunkach taniego ryczałtu!
Informacje i zapisy: Dyrekcja (Kpz) Warszawa, Marszałkowska 31 A, tel. 8-86-91.

Zlot sokoli w Poznaniu

Już w niedzielę odbędzie się w Poznaniu wielka manifestacja sokola, w postaci okręgowego zlotu gniazd należących do Okręgu Poznańskiego Tow. Gimn. „Sokół". Program zlotu zamieściliśmy w numerze porannym naszego pisma, obenie więc uzupełniamy go tylko wyjaśnieniem, iż zabawa sokola odbędzie się nie w sali Ogrodu Zoologicznego — jak projektowano, — ale w sali na boisku Sokoła, bezpośrednio po zamknięciu zlotu.

Poznań winien godnie przyjąć sokolich gości i dać im odczuć swą przychylność i serdeczną sympatję dla tych, którzy na sztandarze napisane mają hasło: „wrogowi szpony — Ojczyźnie czołem"!

Raz jeszcze przypominamy, że pochód przez miasta jest o godz. 12, a zawody o godz. 16 na boisku Sokoła.

Wiadomości

Gabinet Rzeszy na ostatniem przed ferjami posiedzeniu, załatwił kilka projektów ustaw o charakterze prawnym lub gospodarczym. Uchwalono m. in. specjalne przepisy karne za naruszenie tajemnicy urzędowej nietylko przez urzędników, ale i przez osoby nieurzędowe.

*

We Frankfurcie n/Menem skazano katolickiego proboszcza na 3 miesiące więzienia oraz na tysiąc marek grzywny za to, że nie chciał udekorować kościoła sztandarem narodowo-socjalistycznym 9 listopada jako w 13 rocznicę hitlerowskiego zamachu stanu w Monachjum. W obronie swej oskarżony powiedział, że czyn 9 listopada uważał jako próbę zamachu stanu przeciwko ówczesnemu legalnemu rządowi.

*

We Francji trybunał w Rix en Province skazał na 20 lat ciężkich robót Andre Clement i Marje Cardon za usiłowanie porwania przed kilku miesiącami dziecka państwa Malmejac.

*

W Dublinie pomiędzy grupami robotniczemi a zwolennikami stronnictwa de Valery doszło do starcia. Policja aresztowała kilka osób i rozpędziła za pomocą palek zebranych.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 27. 6. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg:

Ceny orjentacyjne:

STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 753 g/l., 3) owies 420 g/l.

Żyto (Usposobienie stałe)	14.00— 14.25
Pszenica (Usposob. spokojne)	20.75— 21.00
Jęczmień 700—725 g/l.	16.00— 16.25
Jęczmień 670—680 g/l.	15.75— 16.00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień zimowy	14.50
Usposobienie spokojne.	
Owies 450—470 g/l.	15.75— 16.00
Owies standartowy	15.25— 15.50
Usposobienie spokojne.	
Mąka	
żytnit wyciąg. 0-30% wł. w.	21.75— 22.00
żytnia gat. I 0-50% wł. w.	21.25— 21.50
żytnia gat. I 0-65% wł. w.	20.25— 20.75
żytnia gat. II 50-65% wł. w.	15.00— 16.00
żytnia pośl. po. 65% wł. w.	13.50— 14.50
Usposobienie stałe.	
pszenna gat. I wyc. 0-20% wł. w.	34.00— 35.75
pszenna gat. IA 0-45% wł. w.	33.25— 33.75
pszenna gat. IB 0-55% wł. w.	32.25— 32.75
pszenna gat. IC 0-60% wł. w.	31.75— 32.25
pszenna gat. ID 0-65% wł. w.	30.75— 31.25
pszenna gat. IIA 25-55% wł. w.	30.00— 30.50
pszenna gat. IIB 20-65% wł. w.	29.50— 30.00
pszenna gat. IID 45-65% wł. w.	27.00— 27.50
pszenna gat. IIF 55-65% wł. w.	22.75— 23.25
pszenna gat. IIG 60-65% wł. w.	21.25— 21.75
pszenna gat. IIIA 60-70% wł. w.	19.25— 19.75
pszenna gat. IIIB 70-75% wł. w.	17.25— 17.75
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	9.25— 9.75
Otręby pszenne grube stand.	9.50— 10.00
Otręby pszenne średnie stand.	8.50— 9.25
Otręby jęczmienne	10.25— 11.50
Gorczyca	32.00— 34.00
Wyka latowa	25.00— 27.00
Peluszka	25.50— 27.50
Groch Viktorja	21.00— 23.00
Groch Folgera	20.00— 22.00
Łubin niebieski	10.75— 11.25
Łubin żółty	14.00— 14.50
Makuch lniany w taflach	16.00— 16.25
Makuch rzepak. w taflach	13.75— 14.00
Makuch słonecznik. w tafl. 42/43%	16.00— 16.50
Słoma pszenna luzem	1.50— 1.75
„ pszenna prasowana	2.00— 2.25
„ żytnia luzem	1.60— 1.85
„ żytnia prasowana	2.35— 2.60
„ owsiana luzem	1.85— 2.10
„ owsiana prasowana	2.35— 2.60
„ jęczmienna luzem	1.50— 1.75
„ jęczmienna prasowana	2.00— 2.25
Siano zwykłe luzem	5.00— 5.50
„ zwykłe prasowane	5.50— 6.00
„ nadnoteckie luzem	6.00— 6.50
„ nadnoteckie prasowane	7.00— 7.50

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 1330,5 tonn, w tem żyta 367 tonn, pszenicy 210 tonn, jęczmienia 248 tonn, owsa 50 tonn.

Wątpliwa solidarność

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Nowy Jork, 11 czerwca 1936.

Jednem z popularnych haseł amerykańskiej kampanji politycznej jest odżegnywanie się od wszelkich intryg europejskich. Przemówienia szeregu kandydatów nacechowane są głęboką pogardą dla Ligi Narodów; zdawaćby się mogło, że „jankesi" pragną cofnąć wskazówkę czasu o jakieś 125 lat i stosować sielankowe recepty politycznego testamentu Jerzego Waszyngtona, oraz doktryny Monroego. Że taka postawa jest niezgodna z postępem technicznym i koniecznościami handlowemi, wie dobrze departament stanu, oraz „Biały Dom".

Opinja publiczna, szczególnie podczas kampanji politycznej, zaprotestowałaby przeciw zbliżeniu się z Genewą, lecz toleruje politykę „dobrego sąsiada" w stosunku do Ameryki łacińskiej.

Roosevelt, kokietując południowych sąsiadów, powoduje się koniecznościami natury gospodarczej, a nie uczuciowością. Manipulacje walutowe nie dały pożądanego rezultatu, a nawet zauważono zwiększenie się deficytu handlowego, oraz obniżenie poziomu życia. Jest publiczną tajemnicą, iż światowa wystawa nowojorska (1939 r.) będzie niejako punktem zwrotnym w taryfowej polityce Stanów Zjednoczonych, rozczarowanych systemem protekcyjnym. W międzyczasie jednak trzeba wywozić, aby walczyć z bezrobociem, a zarówno złoto jak i towary europejskie przygniatają tutejszy rynek. Wobec niepokoju na Dalekim Wschodzie pozostaje tylko możność wywozu na południe, od Rio Grande del Norte aż po Ziemię Ognistą. Tam jednak błędy imperjalizmu „jankesów" wykorzystali Anglicy, Niemcy i Japończycy; konieczną się zatem okazała zupełna zmiana dotychczasowych wytycznych.

Jaskółką „Nowego Lądu" w tej dziedzinie było mianowanie już przez Coolidge'a bankiera Dwight Morrow (późniejszego teścia Lindbergha ambasadorem w Meksyku. Wysłannik amerykański stale podkreślał, iż chce rokować jako równy z równymi — rzecz dotychczas niesłychana. Jednak dopiero Franklin Delano Roosevelt przeszedł od słów do czynów. Przekreślił poprawkę Platta, dającą Stanom Zjednoczonym prawo interwencji na Kubie, zniósł faktyczny protektorat nad republiką Haiti i zawarł umowę z Panamą na zasadzie równorzędności obu państw (notabene ustanawiając dwa „korytarze"). Do tej samej kategorji działań zaliczyć można warunkowe ogłoszenie niepodległości Filipin, oraz dążenie do ustalenia modus vivendi w Puerto Rico. Szereg rewolt w „bananowych republikach" odbył się bez tradycyjnej pacyfikacji bagnetami amerykańskich strzelców marynarki.

Uwieńczeniem nowej polityki miała być konferencja „między-amerykańska" w Buenos Aires. Unikaną jest nazwa „panamerykanizmu" jako równoznaczna z imperjalizmem, opartym na doktrynie Monroego.

Pierwszy odruch państw łacińskich był przyjazny, lecz gdy zaczęto opracowywać program, okazało się, iż dla dogodzenia wewnętrzno-politycznej demagogji stronictw Meksyk, Buenos Aires, Santiago i szereg innych stolic nie chce zrywać z Ligą Narodów, uważaną za przeciwwagę światowych wpływów Waszyngtonu.

W tem to świetle należy rozpatrywać żądanie Argentyny, aby zgromadzenie Ligi powzięło decyzję odnośną do zawojowania Etjopji przez Włochy. Trzeba pamiętać, że ostatnie rzeczywiście niezależne państwo afrykańskie (nie można mówić o niezależności Liberji, rządzonej przez amerykańskiego przemysłowca Firestone'a), budziło żywe sympatje, szczególnie w Meksyku.

Od rozwoju wypadków w Genewie zależeć będzie powodzenie polityki Roosevelta wśród sąsiadów zachodniej półkuli; jeżeli Liga Narodów ulegnie mocarstwom wbrew opozycji państw mniejszych, wówczas liczyć się trzeba z powstaniem odrębnego systemu zbiorowego bezpieczeństwa i ochrony neutralności po tej stronie Atlantyku.

JAN DROHOJOWSKI.

Rodzina katolicka

Jak trwałej budowli nie można sobie wystawić bez kamienia węgielnego, tej najważniejszej części fundamentu, — tak samo bez rodziny nie może istnieć zorganizowane dobrze społeczeństwo.

Rodzina jest tym kamieniem węgielnym, na którym opiera się wszelki ład społeczny, — tym fundamentem, bez którego trudno sobie pomyśleć należyte funkcjonowanie narodu i państwa.

Jest to prawda tak stara, jak chrześcijaństwo, czy wogóle, jak cywilizacja. Prawda, zahaczająca o najgłębsze zagadnienia moralne ludzkości, — szczególnie ważna w Polsce dzisiejszej, w której ze strony anonimowych czynników idzie gwałtowny atak na nasz chrześcijański ład i porządek.

To też słusznie sejm, poruszający corocznie najważniejsze sprawy moralne, Zjazd Katolicki, odbywający się w tym roku w Bydgoszczy, właśnie sprawę rodziny wysunął jako temat centralny swych dwudniowych obrad. Na ten temat mówić będzie na zjeździe cały szereg mówców, jak profesor U. P. dr. Bohdan Winiarski, prof. Bałachowski, dr. Stan. Rostworowski, prof. Zgodziński, p. Zofja Lipkowska - Górska, sędzia Janowski i p. Józef Konieczny, — oświetlając go wszechstronnie.

Powtarzamy, że żadna inna myśl nie zasługuje do tego stopnia na to, by ją rozszerzono w całej Polsce — od pałaców do chat, od domów urzędniczych do robotniczych — jak właśnie myśl o znaczeniu rodziny, myśl o jej świętości i nierozerwalności. Rodzina jest bowiem tą komórką, która posiada najwięcej danych, by społeczeństwo nasze odradzało się, podnosiło się coraz to wyżej — przez naszych następców, przez młode pokolenie — pod każdym względem: moralnym, patrjotycznym, osobistej dzielności. Przykład rodziców, przykład ojca i matki, pozostawiać musi na dzieciach niezatarte rysy charakteru na całe życie. Gorszące zajścia i starcia wśród rodziców muszą odbijać się ujemnie na życiu córek i synów, muszą potem oddziaływać najgorzej na całe otoczenie. Rozwody — w Polsce dość liczne, również na bardzo eksponowanych stanowiskach społecznych — są dowodem nietylko zaniedbywania moralnych obowiązków, lecz także odbiciem tego braku zmysłu zgody i solidarności, którem odznacza się smutnie całe nasze społeczeństwo.

Specjalne znaczenie przypisujemy tematowi „Postulaty rodziny robotniczej w oparciu o encykliki papieskie". W rodzinie robotniczej, w dzisiejszych czasach kryzysowych, obok względów natury moralnej siłą faktów ważną rolę odgrywają względy gospodarcze i społeczne. O tem nie należy zapominać. I ci wszyscy, którzy doceniają znaczenie rodziny, wytężyć powinni wszystkie siły, by głód i nędza nie stały się i w rodzinie tym czynnikiem, który niszczy szczęście rodzinne i zgodę.

Stwierdzając to, kończymy pod adresem Zjazdu Katolickiego w Bydgoszczy życzeniem, aby sprawę ważności rodziny — w interesie Kościoła i Państwa — postawić zdołał w należytem świetle. Całe społeczeństwo katolickie trzeba zmobilizować do walki o należyte rozwiązanie tego zagadnienia!

Tg 1093

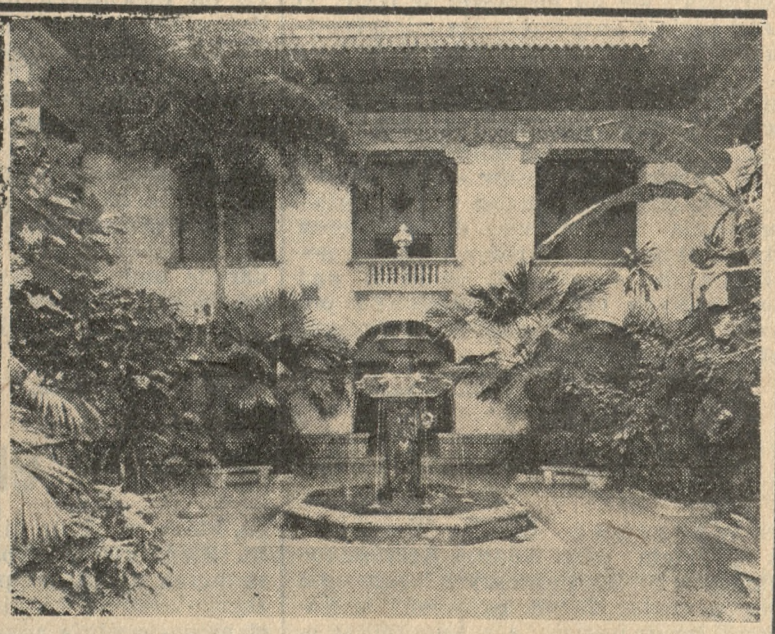

PAŁAC PAN-AMERYKAŃSKI W WASZYNGTONIE
Front siedziby unji narodów półkuli, gdzie urzęduje stały sekretarjat i rada nadzorcza; cieniste wnętrze dziedzińca, ozdobionego kosztownemi marmurami i bujną roślinnością

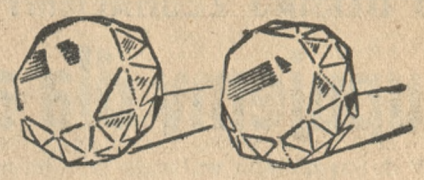

JEDEN—TO BRYLANT,

drugi—zwykła imitacja ze szkła! Napozór są obydwa prawie jednakowe. Tak też Kawa Słodowa Kneippa jest nazewnątrz podobna do palonego jęczmienia, lecz wartość jej jest zupełnie inna ze względu na zawartość słodu. Zdrowy, pożywny słód zawiera bowiem tylko

Kawa Słodowa Kneippa

Pg 5323/4-26.122/26 134

UWAGI

Na łączce „polsko-niemieckiej przyjaźni" kwitną sobie różne kwiatki. Oto jeden okaz, który pojawił się w sprzedaży na ulicach Berlina:

Na wspólnej łodyżce (którą wtyka się w butonjerkę) wyrasta z lewej i z prawej godło dwóch państw. Orzeł biały wśród barw biało-amarantowych z jednej, — czarna swastyka Trzeciej Rzeszy z drugiej strony. Wszystko spięte kokardą i wiankiem. Wiankiem wspólnych godów?

Pomysł berlińskiego fabrykanta „pamiątek i dewocjonalij wyrósł niewątpliwie na podłożu polityki. Lecz co w tem symptomatyczne, — to nietyle chęć handlowego wybicia takiego czy innego aktu dyplomatycznego, ile bezceremonjalność w operowaniu tak czułym dla każdego narodu symbolem, jakim są barwy narodowe.

Czyż autor tego emblematu wyobraża sobie, że trafił w sedno uczuć owych licznych tego lata przyjezdnych z Polski, którzy przybędą do Niemiec z okazji Olimpjady?

Jego „skomercjonalizowane" rachuby napewno go zawiodą!

Czy negus zwróci się do Mussoliniego?

Według doniesień z Jerozolimy, przebywająca tam w klasztorze koptyjskim cesarzowa Abisynji popadła w stan silnego zdenerwowania. Już od chwili ucieczki z ojczyzny cesarzowa nie czuła się dobrze. Kiedy niedawno zakomunikowano jej, że Anglja postanowiła znieść sankcje antywłoskie, że to samo zrobi Francja i najprawdopodobniej wszystkie państwa, które swego czasu sankcje uchwaliły, cesarzowa rozchorowała się bardzo poważnie.

Jak podaje prasa francuska, bezpośrednio po otrzymaniu wiadomości o decyzji Anglji, cesarzowa, napozór zupełnie spokojna, wysłała do negusa obszerne telegramy. Według tych samych źródeł treść depeszy ma być wręcz sensacyjna: cesarzowa mianowicie radzi mężowi, by przestał zabiegać o jakąkolwiek pomoc wśród państw europejskich, lecz rozpoczął bezpośrednie rokowania z samym Mussolinim. „Nie możemy — tak miała telegrafować cesarzowa — tułać się od drzwi do drzwi, od dworu do dworu, z kraju do kraju, po to, by ostatecznie być zlekceważonym i wyśmianym. Trzeba zacząć rozmawiać z tym, który nas pobił. Upojony zwycięstwem Mussolini niewątpliwie może okazać się bardziej ludzki, aniżeli ci, którzy rzekomo występując w naszej obronie, chcieli tylko na tej nieszczęsnej wojnie zarobić".

Jak zareaguje negus na depeszę żony — niewiadomo. Podobno i on zaczyna wątpić w skuteczność swoich wysiłków na terenie londyńskim, czy nawet genewskim. Sympatje, okazywane mu w Londynie przez niektóre, niewiele zresztą znaczące, organizacje i lordów, niewiele mogą na jego losie zaważyć.

DO DZISIAJ ZEBRALIŚMY 54.700,50 ZŁOTYCH

Kupujemy dla armji polskiej samolot „Chrobry"

W dalszym ciągu wpłynęły do administracji naszej następujące składki na samolot „Chrobry":

Adolf Nowaczyński — tantjema z przedstawienia dramatu „Fryderyk Wielki" w Teatrze Polskim w Poznaniu w dniu 5 czerwca 1936 r. 74,44

Kurkowe Bractwo Strzeleckie — Swarzędz: zebrane ze strzelania do specjalnej tarczy z wizerunkiem samolotu „Chrobry" 28,70 zł, podczas uczty królewskiej w dniu 7. 6. br. od: Cz. Gruszczyński 5,—, T. Zębski 5,—, A. Marchlewski 2,—, St. Ludek 5,—, A. Czarnecki 1,—, A. Maćkowiak 5,—, St. Wittke 1,—, F. Czapracki 1,—, Wł. Szuba 1,—, T. Szafrański 1,—, M. Majchrzak —,50, A. Tabaka 10,—, A. Napieralski 1,—, P. Knade —,50, Fr. Suchocki —,50, St. Lasiewicz 1,—, M. Jezierski 1,—, W. Wittke 1,—, J. Dembiński 5,—, J. Molik 1,—, E. Janiszewski 1,—, St. Drynkowski 5,—, M. Schleichert 2,—, R. Dykier 2,—, St. Walczak 2,—, L. Skibiński 10,—, St. Kurczewski 2,—, St. Lutomski 1,—, K. Brodowski 3,—, Fr. Zawidzki 3,—, M. Brodowski 2,—, J. Smiechurski 2,—, Ł. Łaniecki 3,—, J. Szandro 1,—, Pilarski 5,—, H. Fengler 5,—, M. Brodowski 1,—, A. Górczyński 1,—, F. Bartoszkiewicz 2,—, dr. Skupień 5,—, J. Sobczak 1,—, kapitan Wiatr 5,—, razem 112,50, razem 141,20

Samorząd Uczniowski przy Gimn. Marji Magdaleny 50,—

Zdzisław Mitkiewicz 13,—

Korpus Stud. U. P. „Zawisza Czarny", I rata 25,—

Zebrane przez p. Józefa Hylaka od abonentów „Wielkopolanina" i członków Stronnictwa Narodowego w Kleszczewie: Fr. Piotrowski 1,—, Fr. Kaczmarek 0,50, St. Wawrzyniak —,50, A. Kolańczyk —,25, J. Wawrzyniak —,50, Fr. Hylak —,20, Wronecki —,10, Przemęcki —,20, J. Hylak —,30, razem 3,55

Franciszek Drzymała, Lipka Wielka —,50

Jan Schofer, Lipka Wielka —,50

Wiktor Jastrzębski, Sarnaki 1,—

Karol Drajewicz, Stryj 2,—

Franciszek Majchrzycki, Koszuty 5,—

Michał Kroczyński, Sulmierzyce 1,—

Zebrane w agenturze gazet p. Pszczolarskiego, Konin: Włodarczyk 5,—, Snaglewska 1,—, Karol Walter 2,—, Giertych 2,—, Frasunkiewicz 1,—, Święcicki 1,—, Łęcki 1,— Ślugajska —,50, Odzimska —,50, Wiatrowski —,50, razem 14,50

Pelagja i Antoni Andrée'owie, Miejska Górka 30,—

Zebrane na schadzce maturzystów roku 1926 — VIII kl. gimn. im. św. Marji Magdaleny w Poznaniu 10,—

Zebrane w agenturze gazet A. Stefaniaka, Skoki: Teofil Szwermer, roznosiciel gazet 2,—, N. N. —,50, razem 2,50

Abiturjentki, abiturjenci i grupa młodzieży gimn. państw. im. H. Kołłątaja w Krotoszynie z wezwaniem krotoszyńskich organizacyj młodzieży K. S. M. M. oraz „Sokoła" i reszty koleżanek i kolegów 24,30

Dyr. Wiktor Jędrusek, Jasna 8 13,—

Czyżowie, Kiekrz 3,—

Zebrane na uroczystości poświęcenia nowych lokali handlowych firmy Franciszek Grunwald „Dom Nowości", 27 Grudnia 9 74,20

Zebrane w agenturze gazet Józefa Jakubowskiego, Modrze: F. Muszkieta, Styrkowo —,50, Tow. Czytelni Ludowych, koło Modrze 5,—, Okręg. Podp. K. S. M. Modrze 5,—, Okręg Podp. K. S. M. Modrze, zysk ze strzelania do tarczy 6,20, Józef Jakubowski, Modrze II rata 2,—, razem 18,70

Urzędnicy Krakowskiego Towarzystwa Ubezpieczeń „Florjanka", S. A. Oddział w Poznaniu: Stanisław Malejka 5,—, Zdzisław Jaśkiewicz 3,—, Władysław Filipiak 2,—, Aleksander Rusak 2,—, Helena Tyborska 1,40, Marta Poprawska 1,—, Stanisław Wysocki 1,—, Stanisław Śródecki —,50, Jadwiga Dąbrowska —,50, Mieczysław Chojnacki —,20, Aleksy Lipowicz —,20, Ludwik Walczak —,20, razem 17,—

Rzem z poprzednio pokwitowanemi 47.679,04

Uchwalono wypłacić:

Poznański Sejmik Wojewódzki 5.000.—

Komunalna Kasa Oszczędności miasta Poznania 1.000.—

Bank Ludowy w Wągrówcu 250.—

Bank Ludowy w Szamocinie 100.—

Komunalna Kasa Oszczędności m. Opalenicy 100.—

Staraniem narodowej „Gazety Polskiej" w Kościanie zebrano (wpłacono i zadeklarowane) 571,46
(„Gazeta Polska" zebrała dotąd 1 071,46 zł, jednak z kwoty tej 500 zł figuruje już w liście składek, wpłaconych do administracji „Kurjera Poznańskiego" w Poznaniu).

Razem wpłacono, zadeklarowano i uchwalono wpłacić 54.700,50.

Członkowie Bractwa Kurkowego w Swarzędzu z tarczą „Chrobry".

Państwo polskie kupuje Wspólnotę Interesów

Jak donosi prasa śląska, w Berlinie toczą się od pewnego czasu rokowania w sprawie przejęcia większości akcyj Wspólnoty Interesów przez skarb państwa polskiego. Przedmiotem rokowań jest sprawa ustalenia wartości akcyj, gdyż samo przejęcie jest już przesądzone.

Rozmowy, które ze strony polskiej prowadzą pp.: Haciszewski, Przedpełski i Chmielewski, odbywają się z przedstawicielami banków wierzycielskich, przedewszystkiem z niemieckiemi D-Bankami, które reprezentuje Dresdener Bank. Uczestniczy w nich również rząd Rzeszy, jako główny właściciel D-Banków. Transakcja przejęcia Wspólnoty Interesów podobno nie łączy się z rozrachunkami polsko-niemieckiemi z tytułu należności za niemiecki tranzyt kolejowy przez Pomorze.

Donoszą, że rokowania są już na ukończeniu i ich finalizacji należy się spodziewać już w ciągu najbliższych dni.

Wspólnota Interesów zatrudniała w okresie dobrej konjunktury przeszło 50 tys. ludzi; dziś tylko około 20 tys. Straty finansowe Wspólnoty za ostatnie 5 lat wynoszą około 200 milj. zł. Głównie z powodu spadku wartości papierów i kar podatkowych.

Po przejściu na własność Wspólnoty Interesów, państwo polskie, które już dzisiaj jest właścicielem Huty Pokój i kilku innych przedsiębiorstw, stanie się decydującym czynnikiem w polskim przemyśle żelaznym.

C. ULRICH WARSZAWA
ROK ZAŁOŻENIA 1805

Wyborowe nasiona warzyw, kwiatów, traw i rzep ścierniskowych
do wysiewu letniego i jesiennego Hodowla i sprzedaż
Specjalny cennik na żądanie ng 13340

Centrala: WARSZAWA, Ceglana 11 — Telefon 609-25
Filje: Warszawa, Sienkiewicza 11, tel. 609-28 i 2-ga Hala Mirowska (wprost Solnej), tel. 609-33

Przed wyrokiem na zamachowców z OUN

Lwów. (PAT). W procesie Bandery i towarzyszy sędziowie przysięgli naradzali się do pierwszej w nocy. O tej godzinie rozpoczęło się odczytywanie werdyktu, co trwało do godz. 2.

Werdykt sędziów przysięgłych uznał winę wszystkich oskarżonych z wyjątkiem Święcickiej (6 głosów — tak, sześć — nie) i Fedakówny (7 głosów — nie, pięć głosów — tak).

Osk. Raczuna uznano winnym sfałszowania legitymacji dla mordercy dyr. Babija, jednak nie z pobudek politycznych. Co do osk. Senkiwa sąd przysięgłych przyjął zmniejszoną poczytalność w chwili zabójstwa Baczyńskiego.

Po odczytaniu werdyktu prokurator wniósł o uwzględnienie w stosunku do niektórych oskarżonych okoliczności łagodzących, a do innych — obciążających, przyczem specjalnie podkreślił, iż osk. Pidhajny trzykrotnie udaremniał zamachy. Adw. Starosolski imieniem obrony prosił o łagodny wymiar kary. Adw. Pawencki zwrócił uwagę, że osk. Zarycka została uznana winną większością zaledwie jednego głosu.

Trybunał o godz. 2 m. 20 rozpoczął naradę nad wyrokiem, który ogłoszony będzie dziś we wczesnych godzinach popołudniowych.

Polskie zagraniczne długi emisyjne

Warszawa. (PAT). W związku z pobytem prof. Adama Krzyżanowskiego w St. Zjednoczonych z ramienia rządu, został 25 bm. ogłoszony w Nowym Jorku następujący komunikat oficjalny:

„Specjalna delegacja rządu polskiego, która przybyła kilka dni temu do St. Zjednoczonych poinformowała fiskalnych agentów polskich pożyczek zagranicznych, że niestety, jako następstwo ogólnie znanych ograniczeń w handlu zagranicznym, stosowanych przez wszystkie kraje włącznie z krajami wierzycielskiemi, nadwyżka bilansu handlowego Polski obniżyła się do rozmiarów nieznacznych. Wobec tego rezerwy Banku Polskiego spadły do 70 milj. dolarów. W tych warunkach rząd polski był zmuszony do oświadczenia, co następuje:

„1) płatności należne według kontraktów pożyczkowych będą tymczasem dokonywane w drodze efektywnych wpłat w złotych na rachunki zablokowane agentów fiskalnych w Banku Polskim;

„2) transfer sum potrzebnych na obsługę zostaje czasowo zawieszony;

„3) jest życzeniem rządu, aby rozmowy dotyczące wytworzonego w ten sposób położenia podjęto we właściwym momencie."

W związku z powyższym komunikatem P. A. T. upoważniona jest do stwierdzenia, że rozmowy prowadzone obecnie w sprawie polskich zagranicznych długów emisyjnych przez delegatów polskich w krajach wierzycielskich, a przedewszystkiem w krajach, z któremi Polska ma nietylko ujemny bilans handlowy, lecz również ujemny bilans płatniczy — dotyczą jedynie zagadnienia transferu dla zagranicznych posiadaczy polskich papierów wartościowych. W stosunku do krajowych posiadaczy tych walorów wypłata następować będzie w złotych, jak to zresztą działo się i dotąd dla olbrzymiej większości posiadaczy polskich, którzy inkasowali swe kupony w Banku Polskim.

Obuwie płócienne

śliczne modele

ul. 27 Grudnia 3 od zł **8.90**

Pg 4930-23,110

PRZECIW ZAPARCIU

stolca i hemoroidom zaleca się stosować Kaskarynę Leprince. Dawka: 1 lub 2 pigułki wieczorem podczas jedzenia. Koszt mały, torebka 40 groszy. Do nabycia w każdej aptece. ng 11943

Złamany strajk

Londyn (Tel. wł.) Z Kairu donoszą:

W czwartek wieczorem niespodziewanie zastrajkowali pracownicy narodowych egipskich zakładów włókienniczych i tkackich, zatrudniających kilka tysięcy robotników. Po interwencji władz jednak wkrótce podjęto pracę.

Wskutek podszeptów agitatorów w piątek porzucono ponownie zajęcia okupujących zakłady. Oddział policji wysłany do fabryk celem przywrócenia porządku przywitano kamieniami i drągami. Robotnicy zabarykadowali się i zapowiedzieli, że będą stawiać opór.

Policja narazie wycofała się, lecz w sobotę o świcie, kiedy wszyscy pogrążeni byli w głębokim śnie, osaczyła ponownie fabrykę i wtargnęła do zakładów, zmuszając w ten sposób robotników do opuszczenia fabryki. Kilkuset robotników usiłowało stawić opór wobec czego 45 aresztowano. W rezultacie robotnicy powrócili dziś rano do pracy.

Nowoczesne pogaństwo

Berlin (Tel. wł.) Alfred Rosenberg powołał do życia t. zw. centralną placówkę dla kształtowania światopoglądu. Organizacja będzie miała na celu wpajanie w ogół zasad filozofji hitlerowskiej.

Pewne światło na tę filozofję rzucił świeżo kongres nordycki, który się odbył w Lubece. Brał w nim udział również Rosenberg. Kongres wypowiedział się za orjentacją kultury niemieckiej ku północy i przedstawił zasady, które trudno pogodzić z światopoglądem chrześcijańskim.

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO OSIEDLE

Zebranie miesięczne w czwartek 2 lipca w lokalu zebrań przy ul. Czerniejewskiej 27. Początek o godz. 20-ej.

Koło Żabikowo

obchodzi w poniedziałek, 29 bm. (święto Piotra i Pawła) uroczyste poświęcenie proporca w kościele parafjalnym w Żabikowie.

Ogłoszenie wyników
WIELKIEGO KONKURSU
Morwitan
nastąpi
w niedzielę, 12 lipca 1936 r.
UWAGA: Wobec definitywnego zamknięcia listy uczestników konkursu, dalsze zgłoszenia nie mogą być uwzględnione.
Pg 5317-70,68

Warszawa, w czerwcu.

Nie trzeba daru bystrego obserwatora, by stwierdzić, ile sentymentu posiadają mieszkańcy stolicy do wszelkiego rodzaju zwierząt. Złośliwi widzą w tym sentymencie największego wroga motoryzacji, wskazując z ironicznym uśmieszkiem na wymowną statystykę zwiększania się liczby dorożek konnych.

Ale na to niema rady, tembardziej, jeżeli wpaja się każdemu, że — celem jest być i zwierząt przyjacielem.

Hasło to padło w Warszawie na podatny grunt, przyczem specjalnem upodobaniem cieszą się czworonogi, nazywane w potocznym języku psami. Wystarczy z baczniejszą uwagą przemierzać ulice, aby przekonać się, że co piąty przechodzień prowadzi na smyczy najwierniejszego stróża domowego. To wszystko... przyjaciele psa, albo panie i ich psy.

Jedni lubują się w zwykłych kundlach, lub „nieznanych" rasach, inni znów dbają tylko o rasę. Jeszcze lepiej, jeżeli jest rodowód. Urocza kobieta bez psa czuje się źle, jakby niezupełnie ubrana, z psem zaś nabiera (tak uważa) większego szyku. A co dopiero, gdy tych psów jest parka, lub zgoła trzy! To też często spotyka się smukłą kobiecą sylwetkę w towarzystwie dwu ostrowłosych foksów, albo sapiących pekińczyków, zaś wątły młodzieniec czuje się atletą prowadząc dwie olbrzymie dogi, człowiek łagodnego znów usposobienia pokazuje się z buldogiem. To dobry sposób na wierzycieli. Im większe brzydactwo, w dodatku ledwie odrastające od ziemi, tem większa duma rozpiera właściciela uwielbianego czworonoga.

Słowem: pies tu — pies tam. Na smyczy, na ręku, na kolanach, pod krzesłem lub stołem, na kanapie, głaskany, pieszczony, poklepywany i nawet całowany (w słodką mordkę!). W niejednych wypadkach nasuwa się pytanie, czy psa prowadzi się na smyczy, czy też pies wyprowadza na przechadzkę trzymającą smyczę?

Aż tu nagle pieski i psiny zniknęły z ulic stolicy. Wpierw nie zwrócono na to uwagi, sądzono bowiem, że wyjechały do uzdrowisk, nad morze, lub też na skromniejsze letnisko. Tymczasem sprawa okazała się całkiem poważna. Pieski pochowano, a raczej zaordynowano im przymusowy areszt domowy. Przyczyna: wścieklizna!

Pojawiła się w uroczym zakątku, mianowicie na Saskiej Kępie, w dzielnicy pięknych will i zasobnych ludzi. Niebezpieczeństwo było naprawdę wielkie, można powiedzieć, że stolicę okrył dobrze maskowany lęk. Saska Kępa zamieniła się w obszar łowiecki, co dnia i nocy urządzano bowiem regularne polowania na zarażone psy. A było ich sporo, przyczem należało działać szybko i bezwzględnie, aby chore psy nie przedostały się do śródmieścia, gdy zaś jeden wysmyknął się, wszczęła za nim pogoń policja i zdybała go aż na Lesznie, w dzielnicy żydowskiej.

Dziś jest już spokój, groźne niebezpieczeństwo zniszczono niemal w zarodku. Część psów zastrzelono, resztę zaś (były nawet koty) schwytano i stracono w zakładzie utylizacyjnym. Ale mimo tego kilkadziesiąt pokąsanych osób zgłosiło się do oddziału pasteurowskiego Państwowego Zakładu Higjeny, poddając się ochronnemu szczepieniu. Przeważali mieszkańcy Saskiej Kępy.

*

Wogóle Saska Kępa była w ostatnich dniach „w modzie". Poza sprawą psów wybuchła jeszcze sprawa ulicy Dąbrowieckiej, a właściwie jej klinkierowej nawierzchni.

Któregoś ranka zjechały tam dwie furmanki z robotnikami. Uzbrojeni w łopaty i oskardy, zabrali się do rozbierania na sporym odcinku nawierzchni. Mieszkańcy ulicy objawili wielką radość, spodziewając się, iż są to wstępne prace pod przyszły bruk asfaltowy. Więc z dobrotliwym uśmieszkiem przyglądali się pracy i załadowywaniu furmanek klinkierem. Furmanki odjechały, odeszli też robotnicy.

Mijały dni, a nikt nie zjawił się, by naprawić rozkopaną ulicę. Wszczęto więc alarm i wezwano policję. Rozpoczęły się dochodzenia, badania w magistracie i sprawa się... wyjaśniła: — klinkiery skradli niewyśledzeni sprytni złodziejaszkowie.

Dotychczas okradano ludzi, teraz przyszła kolej na „wykradanie" ulic. Poczekajmy cierpliwie, może usłyszymy o — kradzieży całego domu. Jeżeli los ten miałby spotkać brzydkie rudery w śródmieściu, no, to... prosimy bardzo!

*

Teraz poruszę sprawę, przyprawiającą mnie o drobny rumieniec zakłopotania, w połączeniu jednak z wewnętrznem zadowoleniem. Otóż pismo nasze sprawiło poraz drugi sporą radość człowiekowi, którego zrozumienie pracy i obowiązku pochwaliliśmy w jednych z ostatnich „Ech warszawskich". Chodzi tu o p. Zarembę, pracownika pocztowego urzędu Warszawa II (kiosk dworcowy), który swego czasu przy ekspedjowaniu listu ekspress dał przykład wyjątkowej gorliwości i uczynności wobec klienta.

Państwo przypominają sobie tę sprawę, prawda? Pochwaliliśmy p. Zarembę, bo na to zasłużył.

To też z tem większem zadowoleniem czytaliśmy ostatnio dzienniki stołeczne, w których znaleźliśmy dowód, iż głos nasz nie padł w pustkę: oto minister poczt i telegrafów także pochwalił gorliwość p. Stefana Zaremby i w dowód uznania przyznał mu nagrodę pieniężną.

Winszujemy, panie Stefanie! Oby pan znalazł armję naśladowców!

A — Z.

Tg 1092

Przy chorobach kobiecych stosuje się często naturalną wodę gorzką **Franciszka-Józefa**, ponieważ jest ona łatwa w użyciu a skutkuje delikatnie i niezawodnie. Działanie, które następuje już po krótkim czasie, nie towarzyszą żadne nieprzyjemne objawy
Tg 1095

Jen. Repr.: Warszawa, Chmielna 47a
Tg 1031

Papież do dziennikarzy

Miasto Watykańskie. (K. A. P.). W ubiegły wtorek Ojciec św. udzielił audjencji przedstawicielom prasy zagranicznej w Rzymie.

Po zwykłych ceremonjach powitalnych Papież, zasiadłszy na tronie, wygłosił do zebranych przemówienie, zaznaczając na wstępie, że chwilę obecnej audjencji uważa za szczególnie ważną, ponieważ stojący przed Nim dziennikarze, zebrani w tak wybitnie światowym ośrodku, jakim jest Rzym, reprezentują świat cały. Znaczenie prasy, — mówił Ojciec św., — jest olbrzymie. Przewyższa ono nawet znaczenie słowa żywego. Słowo, jak mówił Cycero, urabia dusze, panuje nad rzeczami, prasa jednak dokonywa rzeczy większej, bowiem niesie słowo z cudowną szybkością i niezmiernie szeroko. Nadto, gdy żywe słowo ulatuje, słowo pisane pozostaje, trwa, może być ponownie odczytane i rozważane. Rozważając następnie stosunki między prasą a informacjami radjowemi, Papież zauważył, że dziennikarzy słusznie zwie się głośnikami myśli, lecz są oni głośnikami o wielkim i głębokim wpływie na kształtowanie opinji swych czytelników. Zadaniem ich bowiem jest nie zwykłe powtarzanie słów, lecz wyrażanie myśli i urabianie słuchaczy. Zachodzi tu ta sama różnica, co między fotografją i rysunkiem. Fotografja reprodukuje rzeczy, nic swego do nich nie dodając, rysunek natomiast włącza do reprodukcji coś z ducha i uczuć artysty, jak to widać np. w rysunkach słynnego Piranesi lub Dore. Nie trzeba dalszych porównań, — mówił Papież, — by słuchacze Jego, tak doświadczeni i dobrze sprawy ujmujący, mogli wywnioskować, jaka spada na nich odpowiedzialność w wypełnianiu szczytnego ich powołania.

Błogosławiąc więc ich pracom, Ojciec św. życzył dziennikarzom, by słowa ich i myśli zawsze były cennym skarbem prawdy, dobra, sprawiedliwości i pokoju, a przez to stały się zwiastunami pomyślności i pokoju w całym świecie.

Przemówienie swe zakończył Papież udzieleniem błogosławieństwa obecnym, ich rodzinom i drogim dla nich krajom ojczystym.

Szwajcarska zapora

Opinja republiki helweckiej pozostaje pod wrażeniem raportu, opublikowanego w nowojorskiem czasopiśmie „Foreign Affaires" przez wybitnego publicystę amerykańskiego Edgara Mowrera, b. wieloletniego korespondenta „Chicago Daily News".

Mowrer, wydalony przez hitlerowców, uchodzi za znawców niemieckich zagadnień wojskowo - politycznych. Przypomina on, że na kilka lat przed wojną w prasie wojskowej niemieckiej głoszono, iż za wszelką cenę należy stworzyć okazję do wkroczenia do Francji przez Holandję, Belgję lub na południu przez Szwajcarję.

Obecnie Szwajcarja, aby uchronić się od losu, który spadł na Belgję w latach 1914—1918, przystąpiła do wzmacniania swej obronności, na co przeznaczyła 235.000.000 franków.

Teoretycy francuscy utrzymują, że plan marszu niemieckiego przewiduje forsowanie Szwajcarji ze wschodu na zachód oraz drogą górnego biegu Renu między Bazyleą a Szafuzą. Niemcy mają na tym odcinku 7 dywizyj. Prócz tego jedna dywizja stacjonowana jest w okolicy Konstanzy.

z ZAKONNIKIEM
PIGUŁKI REFORMACKIE
STOSUJĄ SIĘ:
JAKO REGULUJĄCE ŻOŁĄDEK,
PRZY CIERPIENIACH WĄTROBY,
NADMIERNEJ OTYŁOŚCI,
UŚMIERZAJĄCE HEMOROIDY
I PRZY SKŁONNOŚCIACH
DO OBSTRUKCJI SĄ ŁAGODNYM
ŚRODKIEM PRZECZYSZCZAJĄCYM
UŻYCIE 1-2 PIGUŁKI NA NOC.

ng 12 148/9

STRONNICTWO NARODOWE
w Poznaniu

Zebranie członków wszystkich kół miasta Poznania odbędzie się w sobotę, 27 bm. o godz. 20 w sali p. Heyduckiego, ul. Masztalarska 8.

Przemawiać będzie przedstawiciel narodowej Łodzi, kol. Grzegorzak.

Wstęp tylko za legitymacjami.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Niedziela | Poniedziałek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Leona II., pap. | ŚŚ. Piotra i Pawła Ap.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Zbroisława | Wyszomira

Słońca: wschód 3,32, zachód 20,19
Długość dnia 16 godzin 47 minut
Księżyca: wschód 14.14, zachód 23,43
Faza: 6 dzień przed pełnią.

Czerwiec
28
Niedziela

Ważne numery telefonów:
Pogotowia ratunkowe 66-66 i 55-55
Straż ogniowa 19-57, 30-50
Policja: 42-21
Taksówki: Postój przy ulicy Grunwaldzkiej 77-72, przy Rynku Jeż. 77-08, przy ul. Marsz. Focha (narożn. Niegolewskich) 77-82
Biuro Posłańców: 28-36
Pocztowe biuro zleceń. 49-27
Dokładny czas: 55-66

Stan wody: + 0,02 mtr.

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. przy ul. 27 Grudnia 18; Apt. im. Marcinkowskiego w Bazarze, ul. Nowa; Apt. Czerwona, St. Rynek 37; Apt. Zielona, ul. Wrocławska 31; Apt. przy Grobli, W. Garbary 41. **Jeżyce:** Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10; Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76 (narożnik Staszica 1). **Łazarz:** Apt. św. Łazarza, ul. Strusia 9. — **Górczyn:** Apt. Karpińskiego, ul. Marsz. Focha 158. **Wilda:** Apt. przy Bramie Wildeckiej, G. Wilda 3; Apt. Fortuna, G. Wilda 96. **Solacz:** Apt. przy ulicy Mazowieckiej 12. **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. **Starołęka:** Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Nabożeństwa u SS. Karmelitanek Bosych,** Poznań, ul. Niegolewskich 23. — Dnia 28 bm. odbędzie się nabożeństwo ku czci św. Teresy od Dzieciątka Jezus. O godz. 10 msza św. za wszystkich dobrodziejów Karmelu. Po południu o godz. 17 nabożeństwi z wystawieniem Najśw. Sakramentu i kazaniem. Potem święcenie róż i przyjmowanie do Stowarzyszenia św. Teresy.

— * **Misjonarz z Japonji.** Dnia 29 bm. w kościele OO. Franciszkanów wygłosi misjonarz z Japonji O. Kornel Cupryk — franciszkanin-Polak — kazania misyjne o godz. 12,15 oraz na uroczystych nieszporach o godz. 17.

— * **Uroczyste otwarcie Muzeum Archidiecezjalnego,** którego dokona J. Em. ks. Kardynał-Prymas dr. August Hlond, odbędzie się w dniu 30 bm. o godz. 12 w gmachu Archiwum Archidiecezjalnego przy ul. Lubrańskiego.

— * **Msza św. dla wycieczkowiczów.** — W każdą niedziele i święto odbywa się o godz. 7,15 msza św. w pawilonie ciężkiego przemysłu, naprzeciw Dyr. Targów, przy ul. Marsz. Focha.

REKOLEKCJE

— * **Rekolekcje zamknięte dla pań** odbędą się staraniem Sodal. Pań Akademiczek w Polskiej Wsi p. Pobiedziskami. — Koszt 11 zł. Zgłoszenia także pań, nie należących do Sodalicji, przyjmuje dr. Z. Dziegiecka, Poznań, ul. Półwiejska 19 m. 10.

OSOBISTE

— * **Dyplom magistra praw** na Uniwersytecie Poznańskim uzyskał p. Witold Wybieralski z Poznania.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Tradycyjny zjazd najstarszej organizacji Tow. Uczestn. Powst. Wlkp. 1918-19 w Gnieźnie** odbędzie się dnia 5 lipca br. Zjazd będzie połączony ze strzelaniem o puhar wędrowny i o nagrody. Wszystkie bratnie Towarzystwa Uczestników Powst. Wlkp. 1918-19 wydelegują prezesa, trzech najlepszych strzelców i poczet sztandarowy. Zgłoszenia natychmiastowe ilości członków przyjmuje prezes Chudaś, Gniezno.

„Cały Paryż śpiewa"

najpiękniejsza wiedeńska komedja muzyczna, osnuta na tle rozgłośnej operetki Adama p. t.: „Pocztyljon z Longjumeau", która cieszyła się olbrzymiem i zasłużonem powodzeniem — **na ogólne życzenie zachwyconej publiczności** — wyświetlana będzie dodatkowo jeszcze

tylko 2 razy a to:

w niedzielę, 28 i w poniedziałek, 29 czerwca o godz. 3 po poł. w kinoteatrze „Słońce" po cenach znacznie zniżonych!

„Cały Paryż śpiewa" — to przecudna wiedeńska komedja muzyczna zrealizowana z niebywałym przepychem, obfitująca w przepiękne a tak popularne melodje Adama i sceny pełne humoru i sentymentu — to bezsprzecznie jeden z najpiękniejszych filmów sezonu!

Role główne kreują po mistrzowsku: ulubieniec publiczności **LEO SLEZAK,** wytworny **Willy Eichberger** oraz śliczna **Tekla Ahrens.**

Kto chce spędzić 2 rozkoszne godziny w atmosferze poezji, piękna i cudownej muzyki — niech korzysta z ostatniej sposobności i śpieszy w niedzielę lub poniedziałek, o godz. 3 po poł. na cudowny film „Cały Paryż śpiewa" a napewno żałować nie będzie!

Bilety po cenach najniższych: **Cały parter 50 gr. Cały balkon 75 gr.** są do nabycia w dniu przedstawień od godz. 12 w poł. przy kasie III kinoteatru „Słońce".

Na zjazd śpiewaków do Warszawy

W dniach 28 i 29 bm. odbędzie się, jak wiadomo, w stolicy ogólnopolski zjazd śpiewaków. W zjeździe tym wezmą również udział liczne chóry polskie z zagranicy.

Dziś w sobotę o godz. 22,35 wyjadą z Poznania na zjazd do Warszawy chór mieszany „Moniuszko" (około 100 osób) i chór mieszany Poznańskiego Tow. Muzycznego (około 70 osób). Tym samym pociągiem pojedzie do Warszawy z Ostrowa chór męski „Echo" i z Gniezna chór męski „Dzwon". Pociągiem z Torunia, wyjeżdżającym o godz. 0,03, wyjadą wraz z chórami pomorskiemi chóry z Bydgoszczy, Inowrocławia i Strzelna.

Zw. Wlkp. Kół Śpiewaczych reprezentować będą na zjeździe w Warszawie dr. Surzyński jako prezes, prof. Miętus jako wiceprezes i p. Raczkowski jako dyrektor związku. (z)

WYCIECZKI

— * **Wycieczka samochodowa do Austrji.** Trzytygodniowa wycieczka samochodowa przez Niemcy, Czechy do Austrji wyjeżdża z Poznania w dniu 27 lipca 1936. Wycieczka zwiedzi Wrocław, Brno i Wiedeń, w którym przewidziano dwudniowy postój. Następnie wycieczka uda się przez Semmering nad Woerther See, gdzie pozostanie 10 dni. Powrót nastąpi przez Salzburg, Pragę, Drezno i Berlin, gdzie uczestnicy będą mieli okazję zobaczyć zamknięcie Olimpjady. Informacje co do pozostałych kilku miejsc, oraz warunków udziału otrzymać można u dr. Chrzanowskiego, Poznań, ul. Podgórna 6, tel. 5181.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Popis fortepianowy.** W salce Zw. Pań Domu odbył się popis muzyczny uczniów i uczenic prof. Marji Szczerbiec-Szczerbińskiej. Około dwóch tuzinów młodzieży płci obojga, poczynając od zupełnych nowicjuszów, aż do więcej zaawansowanych, odegrało szereg utworów, w obecności zaproszonych rodziców, krewnych, oraz gości. Słuchacze nagradzali wszystkie produkcje oklaskami uznania i życzliwej zachęty.

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Kurs kroju damskiego dla zawodowców** odbędzie się w lipcu. Zgłoszenia do dnia 30. 6. br. przyjmują: Izba Rzemieślnicza i Instytut Rzemieślniczo-Przemysłowy Poznań — Wały Zygmunta Augusta 15. Dom Rzemieślniczy.

WYSTAWY

— * **Tow. Przyj. Sztuk Pięknych** (pl. Wolności 18). Wystawa morskich obrazów Bronisława Bartla i bieżąca, w której udział biorą: Batycki, Graczyński, Kornicka, Marczewski, Roguski, Smogulecki i Sonnewend kończy się w środę, dnia 1 lipca. Salon otwarty w dnie powszednie od godz. 11—17, w niedziele i święta od godz. 12—15.

— * **Otwarcie wystawy.** Dziś o godz. 12 otwarta została w sali gimnastycznej Publicznej Szkoły Dokształcającej Zawodowej nr. 1 przy ul. Działyńskich 4, wystawa prac uczniów tej szkoły za okres trzyletni. Wystawa przedstawia metody nauczania teoretycznego terminatorów, wykresy i fotografje, obrazujące prace samowychowawcze młodzieży oraz wyroby i ćwiczenia w dziale zawodowym. Eksponatów jest kilkaset. Wystawa, która trwać będzie do poniedziałku, 29 b. m. włącznie, otwarta jest dzisiaj do godz. 19, w niedzielę i w święto Piotra i Pawła od godz. 11—14 i 16—19. Wstęp wolny. (sk.)

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Capstrzyk.** Komitet „Dnia Morza" zwraca się z apelem do wszystkich organizacyj z prośbą o wzięcie udziału w capstrzyku, który się odbędzie dnia 27 b. m. o godz. 19 na pl. Wolności, skąd wyruszą cztery oddzielne pochody. — Prócz tego odbędą się w dniach 27, 28 i 29 bm. koncerty orkiestr na pl. Wolności, na Rynku Wildeckim i w parku Wilsona.

— * **Zbiórka uliczna.** Przypominamy wszystkim, że w dniach między 28 czerwca a 1 lipca odbędzie się zbiórka uliczna na rzecz Funduszu Obrony Morskiej. — Zbierać będą przedstawiciele wszystkich władz, urzędów, instytucyj i związków w Poznaniu. Zachęcamy wszystkich do jak największej ofiarności.

Wysiłkiem społeczeństwa całego zbudować musimy wielką flotę morską Rzeczypospolitej, która strzec będzie bezpieczeństwa i całości naszych granic morskich. Silna flota — to siła państwa. — Miłość do polskiego morza ujawnić musimy czynem, składając dar na Fundusz Obrony Morskiej.

Kupując znaczki F. O. M., tworzymy miljony — potrzebne na budowę polskich okrętów wojennych.

— * **Zabawa „Sokoła"** z okazji zlotu okręgowego odbędzie się wieczorem o godzinie 20 w salce Gospody Sokolej oraz w hali na boisku „Sokoła" przy Drodze Dębińskiej, a nie, jak w afiszach i programach podano w sali Ogrodu Zoologicznego.

— * **Pozn. Okręg „Caritas",** obecnie oddział okręgowy „Caritas" przeniósł swe biura z ul. Podgórnej 10 a, do archidiecezjalnego instytut „Caritas" na ul. św. Marcin 8, wejście od strony groty M. B. przy kościele św. Marcina.

— * **Kiermasz Osiedla Warszawskiego.** Dnia 1 lipca br. powstaje nowa parafja z kościołem pod wezwaniem Chrystusa Odkupiciela. Celem uzyskania funduszów na wykończenie kościoła, nowopowstająca parafja organizuje kiermasz w uroczym parku Wilsona w dniu 5 lipca. Oto program kiermaszu: Przez cały dzień własna radjostacja, zainstalowana w parku, nadawać będzie koncert z płyt gramofonowych, dostarczonych bezinteresownie przez firmę St. Kamiński — St. Rynek 13. Po południu koncert życzeń. — Ważniejsze wydarzenia podczas kiermaszu ogłaszane będą przez mikrofon. Panie z komitetu przygotowują najrozmaitsze smakołyki do bufetu. Organizuje się około 30 gier, w których każdy próbować może szczęścia, a więc: strzelanie do tarczy i balonika, wielką loterję fantową, różnego rodzaju wędki, grę w kostkę i klapki, kręgielnię, grę szczęścia, w szachy, kolejkę po Polsce, tłuczenie garnka w cylindrze, pocztę japońską, czekoladę szczęścia, wróżkę z oryginalną orkiestrą cygańską. Dla dzieci: zwijanie kłębka, jazda na osiołkach, karuzel, wyścigi zwykłe i w workach, baloniki, pióropusze i polonez z lampionami. Wartościowe premje i fanty ofiarowały firmy poznańskie.

Kto więc chce się zabawić i spełnić równocześnie piękny i dobry uczynek, niechaj wybierze się w niedzielę, dnia 5 lipca do parku Wilsona.

— * **Muszla w parku Wilsona.** Budowa muszli w parku Wilsona już się rozpoczęła. Obecnie wznoszone są mury z cegły, poczem wzniesiona zostanie muszla

Obecny stan budowy muszli w Parku Wilsona

drewniana. Niezależnie od tego prowadzone są obok muszli prace ziemne. Ukończenia robót należy się spodziewać w drugiej połowie lipca br. (sk.)

— * **„Stella",** Tow. Kolonij Wakacyjnych i Stacyj Sanitarnych podaje do wiadomości, że wyjazd dzieci na kolonje letnie nastąpi: do Międzychodu — w środę dnia 1 lipca br. o godz. 8, do Kobylnicy — w czwartek, 2 lipca br. o godz. 15,30, do Pniew — w piątek, dnia 3 lipca br. o godzinie 8, do Inowrocławia — w sobotę, dnia 4 lipca br. o godz. 7,45. Zbiórka dzieci w sali głównego dworca godzinę przed wyjazdem.

— * **Z zebrania Ligi Ochrony Przyrody.** W piątek, w zakładzie botaniki ogólnej U. P. odbyło się walne zebranie poznańskiego oddziału Ligi Ochrony Przyrody, które zagaił przewodniczący Ligi, senator Bernard Chrzanowski.

Zkolei zebrani uczcili przez powstanie i chwilę milczenia pamięć zmarłych w roku sprawozdawczym członków śp. prof. Grochmalickiego i dr. T. Smoluchowskiego, poczem dr. Krawiec wygłosił referat na temat: „Praca nad wykazem zabytków przyrody Wielkopolski", zaznajamiając obecnych ze schematem opisów wszystkich powiatów woj. poznańskiego.

Następnie prof. Wodziczko poinformował zebranych o rezultatach akcji w sprawie drzew przy ul .Bukowskiej. Akcja ta skończyła się niepowodzeniem, gdyż zarząd miejski obstaje przy wycięciu najstarszej alei w śródmieściu. Sprawozdanie z działalności Ligi Ochrony Przyrody przedstawił prof. Wodziczko. Wykazało ono, że działalność Ligi jest dosyć słaba, co tłumaczy się małą ilością członków.

Po sprawozdaniu Zrzeszenia Opiekunów Kół Miłośników Przyrody (sekcja szkolna Ligi), przedstawionem przez dr. H. Szafranównę, kasowem i komisji rewizyjnej, złożonem przez prof. Niezabitowskiego, jedynego członka komisji, wybrano ponownie ten sam zarząd Ligi, jednak z pewnemi zmianami funkcyj niektórych członków. Przewodniczącym został ponownie senator Chrzanowski, pierwszym jego zastępcą dr. Czekalski.

W wolnych wnioskach poruszono sprawę alei przy ul. Bukowskiej, postanawiając wysłać depeszę do min. spraw wewn. z prośbą o przysłanie do Poznania specjalnej delegacji dla zbadania sprawy na miejscu, uchwalono utworzyć sekcję zieleni miejskiej, w skład której weszli prof. Wodziczko, prof. Niezabitowski, prof. Stecki i inż. Mroczkiewicz, oraz omawiano zagadnienie ochrony przyrody na Ostrowie Lednickim, gdzie w 1922-23 roku wycięto wszystkie drzewa z powodu... plagi gawronów. Po wyczerpaniu porządku obrad przewodniczący zamknął posiedzenie. (sk.)

— * **Funkcjonarjusze dyr. ceł na F. O. N.** W wykonaniu uchwały walnego zjazdu delegatów kół związku pracowników skarbowych R. P., który się odbył w Warszawie w dniach 31 maja i 1 czerwca 1936 r., wszyscy funkcjonarjusze, zatrudnieni w dyrekcji ceł w Poznaniu i urzędzie celnym w Poznaniu zadeklarowali na rzecz Funduszu Obrony Narodowej 0,5 proc. poborów brutto przez okres 6-miesięczny, licząc od dnia 1 lipca 1936 r.

— * **Żydowska drukarnia przy ulicy Wrocławskiej.** Przy ulicy Wrocławskiej nr. 37 w domu, będącym własnością Żyda dwaj Żydzi otwierają w sklepie frontowym od ul. Gołębiej drukarnię. Jako właściciele figurują Sojki (?) i Krzywanowski. Charakterystyczne, że obok tych nazwisk, umieszczonych na małej karteczce na wystawie sklepowej, brak zupełnie imion. Narazie Żydzi przeprowadzają remont sklepu, gdzie mieścić się ma drukarnia.

— * **W pryw. gimnazjum dr. Brunona Czajkowskiego uzyskali świadectwo dojrzałości:** Tadeusz Arnolt, Józef Bonia, Kajetan Czabajski, Mieczysław Czyż, Ildefons Modzelewski, Tadeusz Skibiński, Łucjan Szwarc, Jan Tereszwili, Benrnard Tylkowski i Piotr Winiarski.

— * **Zw. Drogerzystów.** W szkole drogeryjnej w Poznaniu odbył się egzamin na kursie sanitarnym O. P. L. G. dla drogistów, pod przewodnictwem p. radcy W. Śliwińskiego. Egzamin złożyli pp.: Marjan Adamczewski, Florjan Antkowiak, Bolesaław Bryl, Władysław Ciążyński, Walenty Chwiałkowski, Artur Ditmann, Kazimierz Dolatkowski, Jan Dussberger, Otton Dziomba, Stefan Fierek, Czesław Frąckowiak, Marjan Gołębniak, Erazm Janaszek, Stefan Klimaszewski, Czesława Małówna, Antoni Miechowski, Bernard Milczyński, Marjan Moderski, Zdzisław Nawrocki, Antoni Odrobny, Szymon Otta, Czesław Piechocki, Jan Pilarski, Hipolit Ratajczak, Eudmund Seidel, Romuald Szubert, Leszek Tabaka, Feliks Trzeciak. Starostą kursu był p. Jan Dussberger.

Kronika towarzyska

Restauracja w Hotelu Polonia Grunwaldzka 18, poleca **bezpłatnie** salę nowoodrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing.
Ng 9346

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Spłoszony koń.** Na św. Marcinie spłoszył się wczoraj o godz. 13 koń z wozem i pognał na ul. Wrocławską. Podczas jazdy oderwało się tylne koło i wpadło w okno wystawowe firmy Glinka przy ul. Wrocławskiej 26. Wystawa została rozbita doszczętnie. Na szczęście obyło się bez wypadku w ludziach. Dochodzenia prowadzi komisarjat I. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Podrzucenie dziecka.** W klatce schodowej na św. Wojciechu 16, podrzuciła Gertruda B., która była zatrudniona jako służąca, swe 3-miesięczne dziecko płci męskiej. Sprawą zajęła się policja.

— * **Ujęcie.** Jako poszukiwaną przez przez komisarjat IV w podejrzeniu o kradzież, oraz sądy grodzki i okręgowy w Poznaniu, celem ustalenia miejsca pobytu i odbycia kary 9 miesięcy więzienia, ujęto 26-letnią Wandę Wildeman z Łodzi. Odstawiono ją do sądu. (kl.)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Śledztwo w sprawie parceli śp. Anieli Twardowskiej.** Jak się dowiadujemy z Krakowa, tamtejszy sędzia śledczy wdrożył dochodzenie przeciw Żydowi M. Willerowi i dalszym pięciu osobom, które spowodowały „pomyłkową" sprzedaż na licytacji parcel przy ul. Lea w Krakowie, należących do masy spadkowej po śp. Anieli Twardowskiej z Poznania. Jak wiadomo, sprzedaży dokonano za długi jej imienniczki, p. Twardowskiej, matki b. starosty działdowskiego Twardowskiego, nie mającej z prawowitą właścicielką nic wspólnego. Dodać należy, że sprzedaży parceli śp. Anieli Twardowskiej dokonał Willer za zaprotestowane weksle p. Twardowskiej, wystawione przez nią, celem pokrycie zobowiązań finansowych jej syna, skazanego, jak wiadomo, w Grudziądzu za nadużycia na 5 lat więzienia. (z.)

— * **Uwolnienie p. Przystanowskiego.** Przed sądem okręgowym w Poznaniu toczyła się wczoraj rozprawa przeciw urzędnikowi bankowemu p. Jerzemu Przystanowskiemu, oskarżonemu o zastrzelenie śp. Kołodziejczaka w dniu 21 ub. mies. w pasażu Apollo.

Przesłuchani przez sąd świadkowie zeznali zgodnie, że p. Przystanowski został napadnięty i pobity przez nieznanych osobników i że działał w obronie koniecznej. To też sąd pod przewodnictwem wiceprezesa p. Sosińskiego uwolnił p. Przystanowskiego od winy i kary.

Wyrok ten rehabilituje całkowicie p. Przystanowskiego, tkóry cieszy się bardzo dobrą opinją i jest znaną osobą w kołach towarzyskich naszego miasta.

Wyroby „Luba"
to szczyt dobroci!
Pg 5307 8-24,23/24

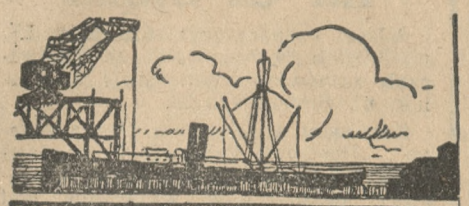

KRONIKA WYBRZEŻA

Marynarze szwedzcy w Gdyni

Gdynia (p). Jak już donosiliśmy, do Gdyni przybyły dwa szwedzkie statki szkolne, żaglowce „Najaden" i „Jarramas". Oba statki są zupełnie identyczne, wzbudzają one podziw swojem olinowaniem, a przedewszystkiem ich dzioby mają wygląd wprost artystyczny. W basenie Prezydenta, przy molo Wilsona, gdzie statki te są przycumowane, gromadzi się publiczność, aby podziwiać szwedzkich marynarzy, krzątających się na pokładzie. Żaglowce pozostaną w Gdyni przez uroczyste „Dni Morza".

Stan pogody

Temperatura powietrza utrzymała się w okolicy 24 st. C. Ciepłota wody nie obniżyła się. Lekki wiatr wschodni przyniósł w piątek pod wieczór pewne ochłodzenie.

„Ułatwienie" dla turystów

W dniu 25 bm. odbyły się w Pucku imprezy w ramach „Dni Morza". Do Pucka udało się kilkadziesiąt osób z Gdyni. Wydane karty uczestnictwa podawały godzinę odjazdu z Pucka na g. 23.22. Z półgodzinnem opóźnieniem przewieziono turystów do Redy. W Redzie pasażerów wysadzono na zieloną trawkę i kazano im czekać na następny pociąg do Gdyni, który odszedł po godzinie 2 w nocy. Przy takiej organizacji można uczestnikom wszelkie imprezy obrzydzić.

Typowe żydowski kant

Żydówka Blumenstein Łaja w Gdyni została aresztowana za podrabianie weksli i oszustwo. Za sfałszowany weksel nabyła towaru. Ponieważ skład Blumensteinówny nie prosperował, zlikwidowała go. Żydówka jednak podrobionego weksla nie wykupiła, a towar nawet po likwidacji sklepu ukryła.

Oczekiwany statek „Kościuszko"

Na 4 lipca zapowiedziany jest przyjazd do Gdyni statku „Kościuszko". Statek wraca z linji palestyńskiej, mając na pokładzie ponad 500 polskich turystów. „Kościuszko" z linji palestyńskiej zostaje wycofany. W sezonie letnim „Kościuszko" odbywać będzie wycieczki morskie według programu, ogłoszonego przez „Linję Gdynia — Ameryka". Pierwsza wycieczka „Kościuszką" do Londynu wyruszy 7 lipca.

Wieś w płomieniach

Pyzdry. (cs) W nocy wybuchł z niewyjaśnionych narazie przyczyn, w zabudowaniach rolnika Czesława Kużejaka w Lądku groźny pożar, który strawił całe zabudowania gospodarcze, a następnie przerzucił się na budynki sąsiednie. Katastrofie żywiołu ulegli pp.: Leon Frankiewicz, Jerzy Wróblewski, Franciszek Kubaczewski, Roch Wawrzych, Stanisław Jakubiak, Marjan Galicz, Franciszek Błażejewski, Jan Radecki, Mikołaj Rybicki, Przybylski, Stanisław Kasprzyk i miejscowy proboszcz. Wszystkim pogorzelcom spłonęły doszczętnie zabudowania gospodarcze, a często i domy mieszkalne. Szkody są ogromne, które w części tylko pokrywa ubezpieczenie.

O AUTOBUS Z ŁAZARZA NA SOŁACZ

W dniu dzisiejszym dokonane będzie w Poznaniu otwarcie kąpieliska na Sołaczu. Zbudowany tam basen jest pierwszym prawdziwym basenem kąpielowym w Poznaniu i będzie się cieszył niewątpliwie dużem powodzeniem, szczególnie wśród sfer zamożniejszych, które stać będzie na jednorazową opłatę wstępu w kwocie 35 gr. dla osoby dorosłej i 20 gr. dla dzieci do lat 14.

Z nowego basenu kąpielowego na Sołaczu korzystać pragną mieszkańcy ulic sąsiadujących z Parkiem Wilsona, oraz dzielnic willowych przy ul. Grunwaldzkiej i Bukowskiej, położonych daleko od Warty i pływalni koło nowej elektrowni. Obecnie komunikacja stamtąd na Sołacz jest niewygodna i długotrwała. Linje tramwajowe biegnące przez zachodnie dzielnice naszego miasta, biegną od Kaponiery wachlarzowato (linje nr. 4, 6, 3, i 8) i dzielnice te nie mają linji komunikacyjnej, łączącej południe z północą.

W związku z uruchomieniem kąpieliska na Sołaczu proponujemy dyrekcji Poznańskiej Kolei Elektrycznych by, przynajmniej na okres letni, uruchomiła, linję autobusową z Łazarza na Sołacz.

Proponujemy do wyboru dwie trasy.

Jedną: Plac Wyspiańskiego — Matejki — ul. Kraszewskiego — ul. Kościelna — Aleja Małopolska — kąpielisko na Sołaczu i drugą: Plac Wyspiańskiego — ul. Wyspiańskiego — Aleja Przybyszewskiego — Aleja Żeromskiego — Kąpielisko na Sołaczu.

Przekonani jesteśmy, że taka linja autobusowa, jeżeli bilety nie przekroczą cenę 25 gr. i autobusy będą kursować w odstępach conajmniej 20-minutowych, uzyska liczną frekwencję i przyczyni się do usprawnienia komunikacji w naszem mieście.

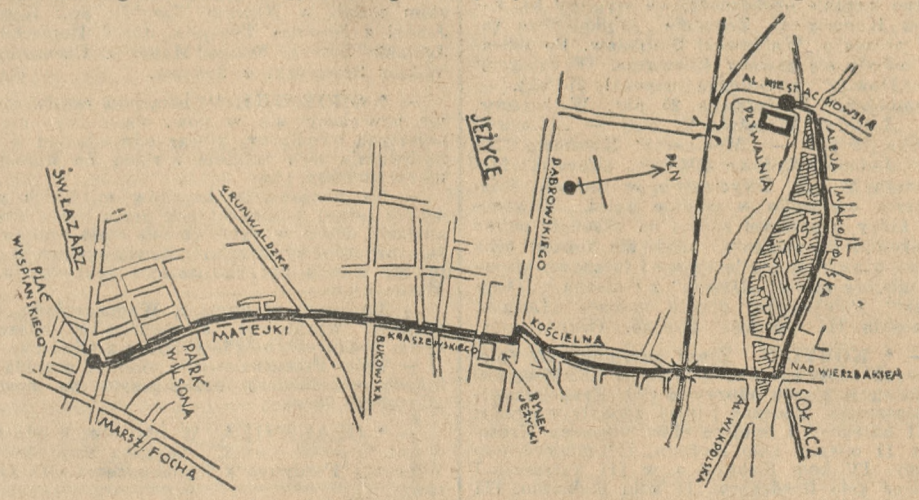

Projekt nr. 1 trasy linji autobusowej z Łazarza na Sołacz

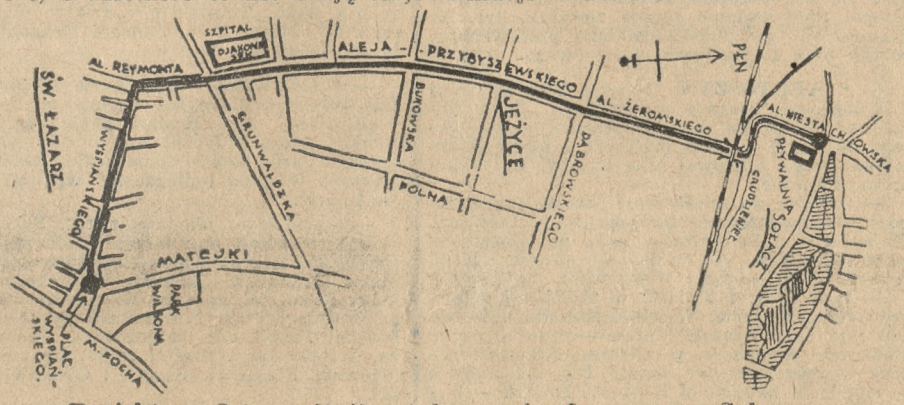

Projekt nr. 2 trasy linji autobusowej z Łazarza na Sołacz.

Rodzeństwo utonęło przy kąpieli

Ujście (nd). Chłopcy, łowiący ryby, zauważyli w pewnej chwili na rzece Głdzie płynącą postać ludzką, wobec czego zaalarmowali pomoc. Wydobyto z rzeki zwłoki 9-letniej córki urzędnika celnego Banaszaka. Jak się okazało, dziewczynka kąpała się bez nadzoru ze swym 10-letnim bratem Alfredem przy moście granicznym. Prawdopodobnie jedno z dzieci porwane zostało przez prąd i zaczęło tonąć, a drugie pośpieszyło mu z pomocą i również znalazło śmierć w nurtach rzeki. Zwłoki chłopca wydobyto po parogodzinnem poszukiwaniu.

Śmierć na torze kolejowym

Inowrocław (c). Na torze kolejowym Herby—Gdynia, niedaleko maj. Głębokie, znaleziono trupa mężczyzny z rozbitą czaszką.

Jak wykazały dochodzenia, były to zwłoki 21-letniego Tadeusza Ładzińskiego z Radziejowa, który udał się na kradzież węgla. Czy śmierć Ładzińskiego nastąpiła z powodu niefortunnego zeskoczenia z wagonu, czy też Ł. został zastrzelony i spadł pod pociąg, śledztwo nie zdołało ustalić.

Według dalszych informacyj, dzień później postrzelono na magistrali węglowej niej. Dominiaka, pochodzącego również z Radziejowa Kuj. W beznadziejnym stanie przewieziono go do szpitala.

175 LAT BRACTWA KURKOWEGO W MOSINIE

Kurkowe Bractwo Strzeleckie w Mosinie obchodzi w dniach 28 i 29 czerwca r. b. jubileusz 175-lecia założenia, w związku z tem odbędą się zawody strzeleckie o godność „Króla Jubileuszowego", o nagrodę miasta Mosiny i kilkanaście cennych nagród.

C 2
Tg 1090

Po powrocie z Barcelony

Jak już donosiliśmy, wczoraj popołudniu powróciła do Poznania, z rajdu turystycznego do Hiszpanji, awjonetka RWD 13. Na fotografji widzimy uczestników wycieczki, po powrocie do Poznania. Od lewej: dr. Kajkowski, kpt. Kropiński i kpt. Zbrodzki.

Wyrok w procesie o rozruchy inowrocławskie

Inowrocław (c). Przed bydgoskim sądem okręgowym na sesji wyjazdowej w Inowrocławiu zakończył się proces o głośne rozruchy bezrobotnych, jakie przed gmachem magistratu i na głównych ulicach miasta wydarzyły się z początkiem maja rb.

Z 16-tu oskarżonych uwolniony został tylko jeden, mianowicie Wincenty Mükke, reemigrant z Francji, który świadkami odwodowymi wykazał, że w rozruchach udziału nie brał, aczkolwiek jeden z posterunkowych na rozprawie stwierdził, że na własne oczy widział go w tłumie podczas starcia z policją i że w pewnej chwili uderzył go nawet silnie pięścią w oko.

Resztę oskarżonych skazano na kary więzienia od 3 tygodni do roku, przyczem siedmiu z nich wykonanie kary zostało zawieszone.

Nauczyciel Bykowski pod obserwacją

Pakość. (Tel. wł.) W związku z podaną przez nas wiadomością o umorzeniu postępowania karnego przeciwko nauczycielowi Bykowskiemu z Janikowa, który, jak wiadomo, zastrzelił w dniu 1 kwietnia br. nauczycielkę M. Kosmowską i służącą Zalitównę, dodać jeszcze należy, że sąd okręgowy w Bydgoszczy postanowił umieścić chwilowo Bykowskiego na przeciąg 6 tygodni w zakładzie psychjatrycznym i poddać go ścisłej obserwacji, czy nie zachodzi wypadek symulacji. Dopiero po tej obserwacji i po orzeczeniu biegłych lekarzy-psychjatrów nastąpi ostateczne rozstrzygnięcie, czy nauczyciel-zabójca pociągnięty zostanie do odpowiedzialności karnej za swój czyn, czy też uznany zostanie definitywnie za niepoczytalnego.

Składki i pokwitowania

W administracji naszej złożono w dalszym ciągu:

Na Tow. Pomocy dla Inteligencji: drowa M. D. 10,—, razem z poprzednio pokwitowanemi 18,— zł.

Na protezę dla nieszczęśliwego narodowca: M. T. 1,—, N. N. Inowrocław 1,—, razem z poprzednio pokwitowanemi 38,50 zł.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **„Dom Nowości" — Fr. Grunwald.** Skład galanterji, wyrobów skórzanych i biżuterji francuskiej, założony w 1920 r. na ul. Bronisława Pierackiego 19 pod firmą Fr. Grunwald, przeniesiono w ostatnich dniach na ul. 27 Grudnia 9. Magazyny znalazły tam pomieszczenie w nowych lokalach, pobudowanych modnie pod kierownictwem architekta Cieślińskiego. Szczęśliwie pomyślana fasada frontu składu wywiera bardzo dodatnie wrażenie. Całość nowej budowy jest gustowną oprawą dla wystawionej galanterji i biżuterji. Urządzenie wnętrz, prezentujących się znakomicie, dzięki przestronności lokali, wykonała firma Czajka. Inni współdziałający przedsiębiorcy mieli duże pole do popisu; artystycznie ujęte godła wykonał p. Gołaszewski, prace malarskie wykonał mistrz malarski p. Pawlak, instalacje elektryczne itp. firma Feliks Kaczmarek, urządzenia szklane firma Pokora i Pukacki.

Po nabożeństwie w kościele św. Marcina na intencję przeniesienia przedsiębiorstwa, lokale, wobec licznych gości poświęcił ks. asystent Krzymiński, który w treściwem przemówieniu podkreślił inicjatywę właściciela. W serdecznych słowach składali życzenia: dyr. firmy „Kredyt" radca Domański, red. Brzeski z wydawnictwa „Kupiec — Świat Kupiecki", p. Pukacki i inni.

Podczas przyjęcia, z inicjatywy p. prokurenta Białkowskiego, który w przekonywujących słowach podkreślił znaczenie gotowości obronnej narodu, zebrano na samolot „Chrobry" sumę 74.20 zł.

Firmie Grunwald towarzyszą w nowych lokalach życzenia jak najlepszej pomyślności. (kl.)

Z WIELKOPOLSKI

— * **BUK.** Ostatnie posiedzenie rady miejskiej odbyło się w ub. sobotę. Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu za rok 1935/36 referował przew. kom. rew. b. poseł p. Fr. Górczak, który w swem wyczerpującem sprawozdaniu przedstawił nietylko sytuację budżetu, będącego o 30 proc. nierealnym, lecz także i wyjątkowo groźny stan długów miasta, przekraczających kwotę 800 tys. zł. W ub. roku ze samego podatku dochodowo-komun. preliminowanego na 18.454 zł, wpłynęło tylko 7.700 zł. Budżet został wykonany w globalnej sumie 83 tys. zł. Figurujące w budżecie miasta — budżety miejskich zakładów elektrowni i wodociągów wykazują także b. nikłe zyski, wypływające nie tylko z zadłużenia obywateli w kasie tych zakładów, ale także z ograniczonej nadzwyczaj konsumcji wody i prądu elektr. Sprawozdanie przyjęto do zatwierdzającej wiadomości. W dalszym ciągu omawiano sprawę budowy rzeźni, która jest konieczna ze względu na potrzeby higieniczne, umotywowane b. poważną ilością warsztatów rzeźnickich. W tym względzie powzięto uchwałę i wybrano z łona rady m. p. Begiera do opracowania wstępnych prac. Wypowiedziano się jednomyślnie za uruchomieniem drugiego targu w piątek.

— * **GNIEZNO.** W związku z obchodem 500-lecia cechu rzeźnicko-wędliniarskiego w Gnieźnie podaliśmy jakoby od roku 1904—1913 cechmistrz Karge był Niemcem. Wczoraj zgłosiła się w agencji gnieźnieńskiej p. Karżanka i prosiła o sprostowanie, że jej ojciec był i czuł się Polakiem.

— Pod przewodnictwem p. prezesa Sycha odbyło się plenarne zebranie „Sokoła" gnieźnieńskiego. M. in. podano do wiadomości, że w dn. 5 lipca br. odbędzie się doroczny „Dzień Sokoła", podczas którego odbędzie się zbiórka uliczna na cele sokolstwa polskiego. Również podano do wiadomości, że dnia 2 sierpnia odbędzie się zlot okręgowy w Słupcy, na który gniazda gnieźnieńskie wyruszają gremjalnie, zaś występ miejscowy odbędzie się 9 sierpnia br. Dalszym punktem obrad był referat p. Gruszczyńskiego o ratownictwie przeciwgazowem.

— Na atak serca zmarł emeryt. nauczyciel szkoły przemysł.-handl. w Gnieźnie śp. Wojciech Ormiński. (br)

— * **GOSTYŃ.** Zjazd okr. X Kół śpiewaczych odbył się w Gostyniu w ogrodzie Strzelnicy przy udziale 11 kół. Mszę św. na intencję zjazdu odprawił ks. prob. Siczyński. Przy popisach kół zdobyły nagrody: w I kat. I miejsce chór męski Gostyń II — koło śpiewu Krobia chór mieszany, III — koło śpiewu Gostyń chór mieszany; w II kategorji I miejsce koło śp. „Hasło" Borek chór męski, II — koło śp. Pępowo chór męski, III — koło śp. Dolsk chór mieszany; w III kategorji I miejsce koło śp. Bruczków, II — koło śp. Jaraczew chór mieszany, III — koło śp. Piaski chór męski. Sędziowali dr. Chojnacki, prof. Adamczyk i p. Held.

— * **GRODZISK.** Dokonano w tut. Gimnazjum Miejskiem bardzo uroczystego aktu poświęcenia młodzieży z gronem profesorskiem na czele opiece Najśw. Serca Jezusowego. Z inicjatywy Sodalicji Marjańskiej dokonał aktu poświęcenia figury Serca Jezusowego prefekt gimnazjum ks. Stanisław Poczta, poczem odczytał piękny akt oddania pod opiekę Serca Jezusowego grona profesorskiego i młodzieży. (gf)

— * **JAROCIN.** Walne zgromadzenie Banku Ludowego odbyło się 15 bm., pod przewodn. dr. Całkosińskiego z Poznania, dyr. okr. Zw. Spółdz. Roln. i Zarobk.-Gospodarczych. Sprawozdanie wygłosił dyr. Jasielski. Walne zgromadzenie przyjęło bilans i udzieliło władzom spółdzielni pokwitowanie. Na wniosek władz spółdzielni została uchwalona likwidacja spółdzielni, która będzie prawomocna po ponownej uchwale następnego walnego zgromadzenia. O ile pokrycie strat i zasilenie kapitału udziałowego nastąpi wśród jednego roku, istnieje nadzieja, że Bank Ludowy cofnie likwidację i przejdzie do normalnej pracy. Obrady walnego zgromadzenia były bardzo rzeczowe i spokojne.

— Dyplom inżyniera-mechanika w dziedzinie lotnictwa uzyskał na Politechnice warszawskiej p. Wojciech Dostatni z Zakrzewa. (jp)

— * **KŁECKO.** W ub. niedzielę odbył się zjazd III okr. kół śpiew. połączony ze zjazdem jubileuszowym 30-lecia istnienia „Jedność" w Kłecku. W czasie uroczystego nabożeństwa piękne kazanie okolicznościowe wygłosił ks. kanonik Koncewicz. Zebranie jubileuszowe zagaił prezes p. Waldowski Stanisław. Po zebraniu odbyły się zawody śpiewacze. W kategorji II. „Dzwon" z Gniezna uzyskał 27 pkt. — „Dembiński" Pobiedziska 25 pkt. W kategor. III. „Lutnia" Września 21 pkt. — „Jedność" Kłecko 18 pkt. — „Moniuszki" Kiszkowo 12½ pkt. „Jedność" Żydowo 11½ pkt., „Cecylja" Kędzierzyn 11 pkt. Zwycięstwo w turnieju śpiewaczym przypadło w udziale gnieź. „Dzwonowi" który tymsamym zdobył na własność puhar okręgowy. Po południu odbył się koncert oraz popisy o nagrody jubileuszowe i tu znowu pierwsze miejsce zajęły: „Dzwon" z Gniezna i „Dembiński" Pobiedziska, drugie miejsce „Lutnia" Września, III „Jedność" Kłecko. (wa)

— * **KOBYLIN** Zjazd okręgowy kół śpiewaczych odbył się przy udziale 10 kół. Mszę św. na intencję zjazdu odprawili OO. Franciszkanie w klasztorze. Podczas popisu zdobyły nagrody: w II kategorji I miejsce chór mieszany Krotoszyn, II miejsce koło Koźmin, III miejsce koło Zduny. IV koło Kobylin a w III kategorji I miejsce koło Rozdrażew, II koło Kobierno, III koło Chwaliszewo. (kj)

— * **KOSTRZYN.** Miejscowe Bractwo Kurkowe, nie mając obecnie własnej strzelnicy, udało się do Pobiedzisk gdzie odbyło się strzelanie o godność tegorocznego króla kurkowego. Został nim p. Ludwik Świerkowski. Największą ilość pierścieni osiągnęli pp. Edmund Markiewicz i Hilary Kostański. Uzyskali temsamem godność rycerzy.

— Autostrada na odcinku Poznań — Kostrzyn została wykończoną i oddana do użytku publicznego.

— Pożar powstał na nieruchomości p. Zielińskiego przy ul. Marsz. Piłsudskiego. Szybka i skuteczna pomoc sąsiadów uniemożliwiła rozszerzeniu się pożaru.

— Walne zebranie „Kasy Oszczędności" odbyło się pod przewodnictwem p. St. Janiszewskiego. Sprawozdanie roczne złożył p. dyr. K. Haupa. Po dyskusji uchwalono przelać tegoroczny zysk do funduszu rezerwowego. (dk)

— * **KROTOSZYN.** Komitet Ligi Morskiej i Kolonjalnej urządza uroczystości „Dnia Morza" od 27—29 bm. Karty uczestnictwa na wyjazd do Gdyni w cenie 3 zł można nabyć w kolejowej kasie biletowej oraz u adw. R. Wieteckiego, Rynek 8.

— Świadectwa ukończenia kursu sanitarnego i przeciwgazowego otrzymali: pp. Lesińska, Baranówna i Gmerkówna oraz pp. Gąsiorkiewicz, Kołomak, Kotewicz, Koralewski, Król, Nawrocki, Wąsowicz, Wiśniewski, Stróżewski.

— Liga Mor. i Kolonj. w Koźminie odbyła swe walne zebranie. W skład zarządu koła weszli pp.: adw. Sueżek Stefan — prezes, burm. Podlewski Janusz — wiceprezes, Sękowski Alfons — sekretarz, dyr. banku Paryzek Ludwik — skarbnik, nauczyciel Kostecki Roman — kierownik sekcji marynarki woj.

— Spłoszyły się konie p. Kozłowicza i przewróciły latarnię, stojącą na narożniku ul. Kaliskiej.

— W składzie konfekcyjnym p. Rydrycha, klijentka p. Mielochówna Czesława wybierając sobie płaszcz zauważyła ukrytego w regale mężczyznę. Właściciel sklepu wraz z personelem ujął ptaszka i zawiadomił posterunek P. P. Osobnikiem okazał się Bogacki Bronisław z Grudziądza, który ukrył się w składzie celem dokonania nocą kradzieży.

— Dnia 29 bm odbędą się wielkie zebrania obwodowe S. N. w Sulmierzycach i Pogorzeli.

— * **LESZNO.** Prymicje ks. Henryka Tomczaka ze Zgrom. O. Obl. Marji Niepok. z Obry odbyły się w środę w kościele parafjalnym w Lesznie. Asystę tworzyli: ks. sup. Jul. Górecki, ks. Jan Cieślak ze Zgrom. O. Obl. oraz ks. Szleszkowski. Podniosłe kazanie wygłosił wuj ks. Prymicjanta, ks. prob. K. Józefowicz, również ze Zgrom. O. Obl. M. N. O. H. Tomczyk już w październiku opuszcza Polskę, by udać się na trudną placówkę misyjną do północnej Kanady.

— W najbliższą niedzielę, 28 bm. odbędzie się w ośrodku Biskupizny w Krobi Zlot Sokolstwa okr. leszczyńskiego. Poza obfitym i ciekawym programem odbędzie się niewidziane widowisko w strojach regionalnych p. t. „Cała Polska tańczy" (Polonez, Sokołówka, Mazur, Wiwat biskupiański, Trojak, Zbójnicki, Krakowiak i Kujawiak). Celem umożliwienia wszystkim wzięcia udziału w Zlocie, wyruszy do Krobi specjalny pociąg popularny z Leszna o godz. 6 rano, powrót z Krobi o 21,30. Cena biletu 2 zł w obie strony. Zgłoszenia u p. prez. B. Kotlarskiego. (lh.)

— * **MIĘDZYCHÓD.** Na dziedz. szkolnym spadł z drzewa, przy zrywaniu kwiatu lipowego 9-letni Jan Förster i złamał rękę, oraz doznał silnych obrażeń wewnętrznych.

— Pożar w Sierakowie wybuchł w domu właśc. p. Kiebzaka przy ul. Pierackiego. Pięć oddziałów Och. Str. Pożarnych zlokalizowały pożar. Spłonął tylko dach.

— Weterynarz powiatowy dr. Remiszewski został przeniesiony na własne życzenie do Nowego Tomyśla, na równorzędne stanowisko.

— * **MOGILNO.** Trupa z rozbitą głową znaleziono w dniu 23. bm. na torze kolejowym linja Herby — Gdynia w pobliżu wsi Głębokie, pow. mogileński. Jak stwierdzono zabitym jest robotnik Ładziński Tadeusz, lat 21 z Radziejowa, który był tej nocy na kradzieży węgla, przyczem spadł głową na szyny i zabił się na miejscu.

— Z okazji 50-lecia istnienia Chóru Kościelnego w Trzemesznie odbył się w ub. niedzielę, zjazd chórów. W popisach śpiewaczych brało udział 5 chórów, w których I miejsce zajął Chór św. Michał z Gniezna, II. Chór Kościelny Mogilno, III. m. chór kościelny Wylatowo. Chór trzemeszeński nie brał udziału w konkursie.

— * **NAKŁO.** W ub. tygodniu zmarło trzyletnie dziecko pp. Chapków w Paterku. Zostało ono przejechane przez wóz na szosie. Dziecko bawiło się bez nadzoru.

— W tej samej miejscowości został przejechany przez samochód 7-letni synek pp. Ćwików, który odniósł ogólne potłuczenie.

— Na zabawę K. S. M. ż. w Potulicach przybył pewien podchmielony osobnik. Gdy ks. asyst. Wesołowski zażądał okazania biletu, osobnik usiłował rzucić się na księdza z nożem w ręku. Awantura wczas przeszkodzono.

— Staraniem Kat. Tow. Robotników wyrusza pielgrzymka do Ujścia 5 lipca parostatkiem rano o godz. 4.30. Bilety nabyć można w księgarni p. Jankowskiego przy rynku. Przejazd dla dorosłych 2 zł, dla dzieci 1 zł. (nc)

— * **NOWY TOMYŚL.** Tegoroczny zlot Sokolstwa okręgu lwóweckiego odbędzie się w Nowym Tomyślu w niedzielę, 12 lipca. Przewidziany jest udział 1500 sokołów.

— Kiermasz śpiewaczy urządza Tow. Śpiewu „Chopin" w niedzielę, 28 bm. w ogrodzie strzelnicy.

— Egzamin mistrzowski w zawodzie kowalskim złożyli w Nowym Tomyślu pp.: Konrad Jaekel z Nowego Tomyśla, Józef Dopiechaj z Jabłonki Starej, Feliks Mazur z Chrośnicy i Wiktor Szumiński z Sękowa. (tp.)

— * **OBORNIKI.** W ostatnim czasie znacznie powiększył się w pow. obornickim najazd pejsatych handlarzy, którzy odwiedzając wioski zachwalają swą tandetę i robią na naiwnych niezłe interesy.

— Na gnojowniku baraków miejskich przy drodze leśnej zamieszkałych przez bezrobotnych znalazły dzieci w tych dniach ciało przedwcześnie urodzonego dziecka. Zawiadomiona o tem policja wczela natychmiastowe dochodzenia. — Matkę ujęto.

— Tonącego w nurtach Warty robotn. Stawickiego wyratował, z narażeniem własnego życia, prokurent p. Piotr Meier z Obornik.

— Tow. Przemysłowców idąc za przykładem innych organizacyj przeznaczyło na samolot „Chrobry" 20 zł.

— * **OPALENICA.** W ub. wtorek odprawił w tut. kościele parafj. pierwszą mszę św. ks. Wincenty Ferdynus z Zgromadzenia OO. Oblatów.

— Onegdaj ujęła policja dwóch kłusowników i odstawiła ich do więzienia w Grodzisku.

— Dnia 5 lipca obchodzi koło śpiewu im. St. Moniuszki 10-ciolecie istnienia połączone ze zjazdame kół śpiewaczych XVIII okręgu.

— Odbyło się tu konstytucyjne zebranie chórów kościelnych XI okręgu, któremu przewodniczył delegat związku, sekretarz gen. p. Siedlewski z Poznania. Reprezentowane były chóry: Buk, Nowy Tomyśl, Opalenica i Zbąszyń. Uchwalono stworzyć okr. XI z siedzibą w Opalenicy i wybrano zarząd w składzie pp.: prezes — Ig. Malkiewicz z Opalenicy, zastępca prezesa — Sikuciński z Nowego Tomyśla, sekretarz — Wachowiak z Nowego Tomyśla, skarbnik — M. Kasperczakówna z Opalenicy, dyrygent — Urbaniak z Opalenicy i ławnicy pp. Szczep. Kaczor ze Zbąszynia i Bron. Wallheim z Buku. Komisje rew. tworzą pp. Hozowski z Opalenicy, Tom. Janek i Brunon Dudziński ze Zbąszynia.

— * **OSTRÓW.** Kat. Stow. Mężów obchodziło swą organizacyjną uroczystość. Przemawiali prezes adw. Kwiatkowski i ks. dziekan Płotka, który odebrał od licznie zebranych członków uroczyste przyrzeczenie. Referat n. t. „Katolik w życiu publicznem" wygłosił p. mec. Jankowski.

— Świadectwo ukończenia tut. Szkoły Handlowej otrzymali pp.: Marja Czajczanka, Zofja Dymalska, Bożena Głowińska, Joanna Hylanka, Marja Kubacka, Barbara Kubicka, Jadwiga Mańkowska, Małgorzata Mikolajczykówna, Irena Rothkachówna Marja Sasówna, Janina Siulzińska, Franciszek Gołuszewski, Henryk Grzęda, Wiktor Leki, Stefan Ryba, Franciszek Sapikowski, Stanisław Skupin i Czesław Szymański.

— Noc świętojańska na basenie miejskim odbędzie się 27 bm. Początek o godz. 20. Zysk przeznacza się na fundusz Obrony Narodowej.

— W wyścigu kolarskim na dystansie 50 km w Katowicach zwyciężyli ostrowiacy. Pierwsze miejsce zajął St. Wojtasik, drugie Wiktor Szukalski i czwarte Franc. Kaczocha. Ostatni odbył podróż do Katowic i zpowrotem rowerem.

— Tegoroczna pielgrzymka tut. parafji na Jasną Górę wyruszy nocą z 7 na 8 lipca. Koszty wynoszą 6,50 zł. Zgłoszenia przyjmuje biuro parafjalne.

— Obóz wychowania fizycznego Młodych Polek okr. ostrowskiego urządza się w czasie od 1 do 14 lipca w Wysocku Wielkim. (os)

— W Skrzebowie pow. Ostrów stanie w bieżącym roku nowy kościół.

— Stron. Nar. w Biskupicach ołob. urządza dnia 29 bm. o godz. 12 publiczne zebranie — antykomunistyczne. (rp)

— * **OSTRZESZÓW.** Uroczystość organizacyjną obchodziło w niedzielę Kat. Stow. Mężów. W czasie uroczystego zebrania, referat wygłosił adw. p. Jankowski z Ostrowa.

— Tradycyjny obchód „wianków" zorganizował tut. „Sokół".

— Ukąszeniu jadowitej żmii uległ 11-letni syn leśniczego p. Michałowicz podczas zbierania jagód w lesie miejskim. Chłopca oddano pod opiekę lekarską. Stan chłopca jest poważny.

Szan. Czytelników i Abonentów naszych

w Pobiedziskach

zawiadamiamy niniejszem, iż począwszy od 1 lipca agenturę „Kurjera Poznańskiego" w Pobiedziskach prowadzić będzie wyłącznie p. **Zofja Biernacka, ul. Kostrzyńska 3,** u której prosimy uskuteczniać zamówienia na lipiec i dalsze miesiące.

Agentura prowadzona dotąd przez p. Królikiewicza, ulega likwidacji z dniem 1 lipca.

Administracja.

— * **RAWICZ.** Tut. szkoła dokształcająca obchodziła zakończenie roku szkolnego szczególnie uroczyście. Uroczystość zagaił burmistrz miasta, p. Sławiński. Dobrym uczniom rozdano nagrody w postaci książeczek oszczędnościowych wraz z wkładami gotówkowemi.

— Miasto nasze odwiedziło „dobrane" towarzystwo pozamiejscowych kasiarzy. W niecnych zamiarach przeszkodziła im policja, która zdołała jednego z „artystów" aresztować. Przy aresztowanym znaleziono najnowszego typu narzędzia złodziejskie.

— Min. skarbu nadaje tut. bankowi ludowemu uprawnienia w zakresie czynności dewizowych po myśli § 1 ustawy IV rozp. MS z dnia 26. 4. 36 o obrocie pieniężnym z zagranicą oraz o obroty zagranicznemi i krajowemi środkami płatniczemi. (Dz. U. R. P. nr. 32 z 250). (re)

Szan. Czytelników i Abonentów naszych na Śląsku zawiadamiamy niniejszem, iż utworzyliśmy

ekspozyturę własną „Kurjera Poznańskiego", „Jlustracji Polskiej" i „Orędownika"

na G. Śląsk

Adres ekspozytury: **Chorzów IV,** ul. 3 Maja 29, tel. 403-47. **W Katowicach** zamówienia przyjmuje J. Szabik, ul. Pierackiego 73.

Zamówienia „Kurjera Poznańskiego", „Jlustracji Polskiej" i „Orędownika" **na lipiec** i dalsze miesiące prosimy uskuteczniać **wyłącznie** pod powyższemi adresami.

Administracja

— * **ŚMIGIEL.** Tut. Bractwo Kurkowe obchodziło 21 bm. 300-lecie istnienia. Po mszy św. celebrowanej przez ks. prob. Nowaka odbyła się defilada. Uroczyste zebranie zagaił prezes tut. Bractwa p. apt. Ciesielski. W wyniku jubileuszowego strzelania królem honorowym został p. dyr. Bromka ze Śmigla, I rycerzem p. Feliks Buliński z Leszna, a II rycerzem p. Franciszek Rex ze Śmigla. Strzelanie o godność króla kurkowego odbyło się 22 i 23 bm. Tegorocznym królem kurkowym został p. Sworowski Antoni, I rycerzem p. Kijowski Władysław, II rycerzem p. Sierant Piotr. (gś.)

— * **ŚREM.** W ub. czwartek przed procesją Bożego Ciała zaszedł bardzo charakterystyczny wypadek, świadczący o rozszerzeniu się prądów laicyzmu. Niejakiś p. Eugenjusz Kerner, kontraktowy nauczyciel szkoły podoficerskiej piech. dla małoletnich w Śremie, starał się nakłonić właściciela nieruchomości przy ul. Mickiewicza, p. Olejnika do zaprzestania dekorowania zielenią domu na procesję, gdyż to, jak twierdził, przestarzały zwyczaj i należy go poniechać. P. Olejnik ustąpił żądaniom swego lokatora i nie przystroił budynku. Z podobnem żądaniem zwrócił się p. Kerner do p. Piaseckiego, u którego się stołował, a gdy ten pana nauczyciela nie posłuchał, natychmiast p. K. listownie rozwiązał z nim umowę, dotyczącą wiktu. Postępowanie p. Kernera wywołało powszechne oburzenie. Takich wychowawców ma młode pokolenie!

— P. Mieczysław Lewandowski wyratował z narażeniem własnego życia tonącego w Warcie pod Kawczem Jerzego Łukasiewicza. Władze bezpieczeństwa publ. przedstawiły p. Lewandowskoiego do odznaczenia medalem.

— W dniu Najśw. Serca Pana Jezusa Kat. Stow. Mężów obchodziło swą doroczną uroczystość patronalną. Akademji przewodniczył ks. dziekan Stan. Michalski, a adw. Mierzejewski, prezes Akcji Kat. wygłosił głębokie przemówienie „O istocie i zadaniach małżeństwa".

— Ks. prob. Siuda z Żabna otrzymał prezentę na beneficium w Przemencie, dek. wolsztyńskiego.

— * **WOLSZTYN.** Na katolicyzm przeszedł ewangielik Brunon Stefański z Wolsztyna.

— Uroczystą akademję na cześć Najśw. Serca Jezusowego urządziło Stow. Mężów Katol. Referat na temat: „Poświęćmy rodziny Najśw. Sercu Jezusowemu" wygłosił sekr. sądowy p. Klupsch.

— Gospodarz Tomiński Antoni, ładując siano na wóz z powodu pęknięcia liny, którą przymocowywano drąg, spadł z wozu na ziemię i doznał ciężkich obrażeń cielesnych. Po tygodniu ciężkich cierpień T. zmarł.

— Zjazd pow. Stron. Nar. odbędzie się w Wolsztynie dnia 28 bm.

— * **WRONKI.** W ub. niedzielę odbyło się tu wielkie święto pieśni. Zjechało się około 2000 dzieci. Po nabożeństwie odbyła się akademja na rynku. Popołudniu odbyły się popisy śpiewacze oraz taneczne.

— * **WRZEŚNIA.** P. Witold Banszak, ul. Warszawska 28, złożył egzamin mistrzowski w zawodzie piekarskim.

— W dniu 19 bm. złożył na Uniwersytecie Poznańskim p. Mieczysław Barciszewski z Wrześni egzamin na magistra praw.

— Stron. Nar. w Skarboszewie przeznaczyło 25 procent czystego zysku z zabawy latowej na rzecz budowy samolotu bojowego „Chrobry". Na uroczystem zebraniu z okazji poświęcenia proporca S. N. zebrano na ten cel 8,20 zł.

Z POMORZA

— * **CHEŁMNO.** Podczas kąpieli we Wiśle utonął urzędnik pocztowy Antoni Gackowski, lat 33. Zwłoki jego zostały wyłowione.

— Ks. wik. Nikodem Partyka w Grudziądzu mianowany został proboszczem parafji w Nawrze. (gn)

— * **GRUDZIĄDZ.** Prezentę na probostwo przy parafji św. Mikołaja (fara) otrzymał ks. dr. Pastwa, dotychczasowy proboszcz parafji N. M. P.

— Rozjuszony stadnik rolnika Giesego w majętności Świecie rzucił się na szwajcara Wiśniewskiego i nadział go na rogi. Gdy Wiśniewski upadł na ziemię, bydle stratowało go na śmierć.

— Wisła wyrzuciła zwłoki pewnej kobiety, przypuszczalnie Sztyblerowej, która padła ofiarą kąpieli. (gn)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi.

Dnia 26 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Rob. Władysław Palacz i Pelagja Schilla; urzędn. Ubezp. Społ. mg. praw Nowakowski i urzędn. samorządowa Stanisława Bajerlein; piecownik Zefiryn Pfeiffer i Zofja Kajetańczykówna; kraw. damski Stanisław Kołodziej i Marjanna Libudzicówna w Ostrowie Wlkp.; rob. rolny Jan Ślęga w Tarnówku, pow. czarnkowski, i służ. Jadwiga Górna w Rogoźnie Wlkp.; rob. Czesław Stolarski w Naramowicach, pow. pozn. i rob. Jadwiga Pietruszkówna.

Zgony:

Dnia 26 czerwca 1936 r. zapisano następujące zgony: Marja Nowakowa z domu Średzińska, wdowa, 84 lat; Marja Michalakowa z domu Nowakówna, wdowa, 79 lat; Antoni Adamski, kupiec, 44 lat; Zygmunt August Mytkowski, 2 mies. 9 dni; Edmund Bąkowski, uczeń szkolny 12 lat; Joanna Krysztofiakowa, z domu Michalakówna, 36 lat; Anna Wieruszewska, z domu Polcynówna, 33 lat; Ludwika Adamska, bez zawodu, 18 lat.

STAN POGODY W POZNANIU

27 czerwca 1936

Temperatura 7 godz. + 18,5 wysoka

Ciśnienie
7 godz. 755,2 mm. umiarkowane

Zachmurzenie
7 godz. pogodnie

Wiatr
7 godz. kierunek półn.-zach., szybk. 2 m/sek.

Temperatura w dniu 26 czerwca br. była:
najwyższa + 27,0 o godz. 15
najniższa + 14,5 o godz. 4

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Jeszcze ciepło i pogodnie, w ciągu dnia jednak wzrastające zachmurzenie, drobne opady z wyładowaniami atmosferycznemi, słabe wiatry zachodnie.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z dziedziny ubezpieczeń prywatnych

Polska liczy około 3.250.000 gospodarstw rolnych, w tem około 1.100.000 o obszarze od 5 ha wzwyż.

Od gradobicia ubezpieczonych było w 1929 r. tylko 60.826 rolników, a w 1934 r. nawet tylko 26.496!!

Inne objawy, dowodzące, jak słabo asekuracja jest zakorzeniona w Polsce i jak znacznie kurczy się ona pod wpływem kryzysu gospodarczego (mowa tu tylko o asekuracji indywidualnej, więc bez ubezpieczeń społecznych; źródło: roczniki Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń, w szczególności wydany niedawno rocznik, zawierający dane statystyczne za 1934 r.):

Zbiór składek wszystkich towarzystw ubezpieczeń tak prywatnych jak i publicznych spadł w okresie 1929 — 1934 o 42 proc., wynosił bowiem:

	1929	1932	1934
tysiące zł	234.418	169.795	136.191
czyli na głowę ludności zł	7,56	5,27	4,08

O ile wyłączymy asekurację przymusową (przymusowe ubezpieczenie budynków od ognia na obszarze całego państwa, prócz województw zachodnich), to wynika, że na asekurację dobrowolną wydajemy:

	1929	1932	1934
tysiące zł	156.836	117.338	94.964
czyli na głowę ludności zł	5,06	3,64	2,84

Tymczasem na tytoń, więc na przyjemność bardzo wątpliwej wartości, stać nas około zł 14.— rocznie na osobę..

Należy zaznaczyć, że na tak znaczny ubytek zbioru składek złożyły się trzy przyczyny, które atoli wypływają z wspólnego źródła, t. j. z kryzysu gospodarczego: 1) kurczenie się rynku ubezpieczeniowego, 2) zmniejszenie się wartości ubezpieczonych przedmiotów czy interesów gospodarczych, 3) potanienie ubezpieczeń czyli obniżanie taryf składek przez towarzystwa ubezpieczeń. Pierwsza przyczyna przedstawia poważne niebezpieczeństwo z punktu widzenia interesów ogólno-gospodarczych; bo jeżeli właśnie w okresie, jaki obecnie przeżywamy, coraz więcej dobytku i warsztatów pracy pozostaje bez ochrony ubezpieczeniowej, to znacznie częściej niż w czasach dobrej konjunktury ciosy losowe (pożar, grad itd.) powodują zubożenie wzgl. powiększają bezrobocie z braku środków na odbudowę i z powodu niemożności uzyskania na ten cel kredytów.

Na podkreślenie zasługuje tu wysoki poziom poczucia obywatelskiego towarzystw ubezpieczeń, które z własnej inicjatywy obniżyły we wszystkich prawie działach wydatnie cenniki swoje, tj. taryfy składek (powyżej nr. 3-ci), aby mimo kryzysu gospodarczego uprzystępnić asekurację szerokim warstwom społeczeństwa. Pierwsze symptomy lekkiej poprawy zaznaczyły się w 1934 r. pewnym przyrostem ilości ubezpieczeń czyli polis w kilku najważniejszych działach. Natomiast spadek w zbiorze składek zdołano zatamować tylko w kilku mniej ważnych działach, znajdujących się u nas dopiero w początkowem stadjum rozwoju. Działy ubezpieczeń przewozowych i ubezpieczeń maszyn zebrały w 1934 roku nawet więcej składek niż w 1929 roku, który przedstawia punkt kulminacyjny w dotychczasowym rozwoju naszej asekuracji. Wreszcie w 1935 r. osiągnięto stan równowagi także w zakresie zbioru składek, bowiem w stosunku do 1934 r. zmniejszył się on zaledwie o 8000 zł.

Potanienie ubezpieczeń, czyli obniżenie przez towarzystwa taryf składek zaważyło oczywiście ujemnie na ich wynikach finansowych, które w prywatnych zakładach ubezpieczeń kształtują się za 1934 r jak następuje: zyski zł 3.590.000, straty zł 4.950.000, czyli: ogólny wynik całej prywatnej asekuracji jest deficytowy!!

Przyczyny? Może towarzystwa obniżyły swoje składki za bardzo, tak, że obecnie w niektórych wypadkach są one niewystarczające, czyli nie wytrzymują technicznej kalkulacji. Naogół towarzystwa mają prawie równe, a często nawet zupełnie równe taryfy składek (już współzawodnictwo eliminuje znaczniejsze różnice w taryfach składek). Mimo to potrafią jedne towarzystwa wygospodarować zyski, inne natomiast ponoszą straty! Wynik poszczególnego roku może być całkiem przypadkowy, bowiem szkodowość nieraz znacznie się zmienia.

Jeżeli jednak towarzystwo wykazuje stratę przez kilka lat zrzędu, to objaw ten dowodzi, że niezdrowe są jego fundamenty, że znajduje się ono na pochyłej, po której niechybnie stacza się coraz bliżej do swego nieuniknionego upadku. Właśnie w ostatnich czasach konkretne przypadki, szczególnie załamanie się „Feniksa", uprzytomniły ubezpieczonym tę starą prawdę. W towarzystwie stale deficytowem interesy ubezpieczonych nie są dostatecznie zagwarantowane, przeciwnie, są narażone na szwank i dlatego w ich interesie winna państwowa władza nadzorcza wkroczyć zawczasu. Jeżeli przeciwnie, towarzystwo osiąga zyski, to korzyści z tego czerpią ubezpieczeni i to tak pośrednie jak i bezpośrednie. Korzyść pośrednia polega na tem, że zawsze znaczna część zysku służy na zasilenie funduszów i przez to wzmacnia się pewność towarzystwa, a zatem i polis; nie powstaje obawa, że lata zwiększonej szkodowości spowodują towarzystwu trudności finansowe, szkodliwe dla ubezpieczonych. Bezpośrednią korzyścią dla ubezpieczonych jest udział w zyskach.

W 1934 r. wydzieliły dla swoich ubezpieczonych udział w zyskach tylko dwa wzajemne towarzystwa (z których jedno ma swoją siedzibę w Poznaniu) i jedna osoba prawa publicznego. Natomiast w żadnem akcyjnem ani w żadnem publicznem towarzystwie ubezpieczeń ubezpieczalni tej korzyści nie otrzymali.

W końcu nadmieniam jeszcze, że szkody wynosiły w 1934 r. w całej asekuracji zł 73 milj., tj. 53,61 proc. zbioru składek. Przebieg szkodowości był więc zupełnie normalny.

Przy końcu 1[illegible] r. istniało w Polsce 79 zakładów ubezpieczeń, a z pominięciem małych towarzystw, mających tylko lokalne znaczenie, 42 zakłady i to: 16 akcyjnych, 10 wzajemnych, 5 publicznych, 1 osoba prawa publicznego i 10 zagranicznych.

PROF. IG. EICHSTAEDT.

Płachty żniwne
worki wszelkiego rodzaju, sienniki, plandeki na wozy i stogi, tkaniny, lepik wodoszczelny do naprawy grubych tkanin poleca tanio i solidnie
„JUTA" Sp. Akc. Poznań, Fredry 1.
Tel. 22-45, 29-38.
dg 2301

Z powodu choroby właściciela jest **do nabycia**
FABRYKA BISZKOPTÓW i WAFLI,
jedyna w Wielkopolsce, na własnym obszernym gruncie, z placem narożnikowym niezabudowanym, nadającym się pod budowę dużego domu, z całkowitem nowoczesnem urządzeniem, maszynami etc. Reflektanci, dysponujący odpowiednią gotówką zechcą zgłosić się do Biura Ogłoszeń „Par" w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. **26,89.**
Pg 5321-26,29

JASNA MLECZNA
WEDLA
najpopularniejsza czekolada w Polsce
Pg 4 832-62.323

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Dnia 30 czerwca upływa termin podatku od nieruchomości.** Min. skarbu komunikuje, że ostatni termin wpłaty podatku od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich przypada na dzień 30 czerwca r. b. Z uwagi na dwa dni świąt, przypadające na 28 i 29 bm., min. skarbu — dla ułatwienia płatnikom terminowego uiszczenia tego podatku — zarządziło przyjmowanie wpłat przez kasy skarbowe w dniu 30 czerwca do godz. 15.

(p) **O należyte potrącanie podatków przez władze i urzędy państwowe.** Min. skarbu stwierdziło, że władze skarbowe zupełnie nie czuwają nad prawidłowością potrącania przez urzędy i władze państwowe podatku dochodowego od uposażeń oraz podatku specjalnego od wynagrodzeń wypłacanych z funduszów publicznych. Wobec tego postanowiono wprowadzić fachową kontrolę nad potrącaniem wspomnianych podatków. Izbom skarbowym powierzono kontrolę nad potrącaniem wyszczególnionych podatków w urzędach wojewódzkich, w sądach apelacyjnych, D. O. K., kuratorjach okręgów szkolnych, dyrekcjach ceł, wojewódzkich komendach policyjnych, dyrekcjach poczt, dyrekcjach lasów państw., oraz w głównem biurze funduszu pracy. Urzędy skarbowe przeprowadzać będą kontrolę w odniesieniu do wszystkich pozostałych władz, urzędów i instytucyj państwowych. (az)

Z KRAJU

(k) **Odprężenie na francuskim rynku walutowym.** Ponowna obniżka stopy dyskontowej przez Bank Francji wpłynęła na dalsze odprężenie na rynku francuskim, które wyraziło się w zmniejszeniu popytu na waluty obce. W związku z tem funt, dolar i belga wykazały wyraźne osłabienie. Przerzuciło się ono również i na inne giełdy.

(k) **Ostatni termin zgłoszeń roszczeń emerytalnych.** Min. skarbu przypomina przepisy, dotyczące przedawnienia roszczeń emerytalnych. Na mocy tych przepisów, funkcjonarjusze państwowi i zawodowi wojskowi, którzy przestali pełnić służbę oraz wdowy i sieroty po tych osobach, których uprawnienia emerytalne nie były dotychczas rozpatrywane, powinni wnieść pisemne zgłoszenie swych roszczeń do 30 czerwca 1936 r. Niezgłoszenie uprawnień w tym terminie powoduje ich wygaśnięcie. (az)

(k) **Przeciw hamowaniu zwyżki cen żywca.** Rolnictwo wielkopolskie uskarża się na stosowanie przez pewne czynniku miejskie w Poznaniu niewłaściwych, sztucznych środków przeciwdziałających podwyżce cen żywca na terenie Targowicy Miejskiej w Poznaniu. W ten sposób działa się na niekorzyść rolnictwa, sztucznie uniemożliwiając kształtowanie się ceny żywca w zależności od prawa popytu i podaży. (az)

Z ZAGRANICY

(z) **Odpływ złota z Banku Francji.** Ogłoszony w dniu 25 bm. tygodniowy bilans Banku Francji za okres od 12 do 19 bm. wykazuje następujące zmiany ważniejszych pozycyj w porównaniu z okresem poprzednim (w milj. fr.): zapas złota spadł o 609,5 do 53.952,6; obieg banknotów spadł o 309,1 do 84.803,7; ogólna suma natychmiast płatnych zobowiązań łącznie z obiegiem spadła o 534,9 do 92.272,6; stosunek pokrycia złotem spadł z 58,79 proc. do 58,47 proc. Jak widać, spadek zapasu złota, jakkolwiek wciąż jeszcze poważny, był wyraźnie mniejszy, niż w poprzednich dwóch tygodniach. Zaznaczyć należy, że podany wyżej bilans ma już nieco inny układ, niż sprawozdania dotychczasowe — naskutek uchwalonej ostatnio przez parlament umowy między rządem a Bankiem Francji, wprowadzającej m. in. do bilansu instytucji emisyjnej nowe pozycje, obejmujące kredyty dla skarbu państwa.

(z) **Ponowna obniżka stopy dyskontowej przez Bank Francji.** Jak wiadomo, z dniem 23 bm. stopa procentowa Banku Francji uległa obniżce o 1 proc. Nie zadowalając się tym krokiem, rada Banku postanowiła obniżyć z dniem 25 b. m. stopę ponownie o 1 proc. W ten sposób stopa dyskontowa obniżona została z 5 do 4 proc., stopa od pożyczek zastawowych z 6 do 5 proc., stopa zaś 30-dniowych zaliczek pod zastaw papierów, o terminie płatności, nieprzekraczającym dwóch lat — z 5 do 4 proc. Komentując te zarządzenia, „L'Information" uważa, że Bank Francji mógł wprawdzie odrazu obniżyć stopę o dwa punkty, ale nie uczynił tego, pragnąc przez przeprowadzenie obniżki w dwóch etapach przekonać się, czy odprężenie na rynku będzie miało bardziej trwały charakter. Ponowna obniżka świadczy więc o utrzymywaniu się tych pomyślnych tendencyj. Obecna obniżka jest do pewnego stopnia forsowaniem optymizmu ze strony rządu, a pozatem ma na celu przygotowanie gruntu pod przyszłe emisje wewnętrzne.

(z) **Obniżka stopy procentowej przez Bank Niderlandzki.** Idąc w ślad za Bankiem Francji i niejako podkreślając solidarność, łączącą waluty złote, Bank Niderlandzki obniżył stopę procentową o ½ procent, a w szczególności dyskonto z 4½ do 4 proc. Krok ten umożliwiony został uspokojeniem się na rynku.

(z) **Rekordowy obieg banknotów w Anglji.** Ogłoszone w dniu 25 b. m. sprawozdanie tygodniowe Banku Anglji wykazuje wzrost obiegu banknotów o 2.769 do 432.020 tys. funtów wobec 396.860 tys. ft. w analogicznym okresie r. ub. Również i zapas złota wykazał poważny wzrost, bo o 4.467 do 216.325 tys. ft. wobec 192.716 tys. ft przed rokiem. Angielskie sfery finansowe tłumaczą wzrost obiegu przedewszystkiem wzmożonem zapotrzebowaniem gotówki w okresie wakacyjnym, ale uważają ten jeden wzgląd za niewystarczający, to też obok niego wyliczają ogólną poprawę konjunktury w Anglji oraz dalszy zakup funtów, przedewszystkiem ze strony francuskiej.

Motocykle

Typ. RT 2½ K. M. . . . . **850,— zł**
(wolny od podatku)
Typ. KM. 200 Luksus 7 K. M. **1350,— zł**
Typ. Sport 350 9 K. M. . . **1690,— zł**
Typ. SB 350 11 K. M. . . . **1900,— zł**
Typ. SB 500 Luksus
z start. elektryczn. 15 K. M. **2450,— zł**
Ceny rozumieją się łącznie z cłem
loco składy sprzedaży
Reprezentacja Samochodów
AUTO UNION
Stanisław Sierszyński
Poznań, Pl. Wolności 11 — Telefon 13-41
BYDGOSZCZ: F-a W. Jahr
INOWROCŁAW: K. Lewandowski, Rynek
Pg 5303-26,50

Chleb dla Polaków

Do nabycia z rąk polskich drogerja w powiecie Chodzieskim.

*

W Lesznie do wykupienia nieruchomość z dobrze prosperującą stolarnią. Cena 15.000 zł. W centrum miasta, z warsztatami i składnicą w Rynku.

*

Młyn wodno - turbinowy. Turbina 75 K. M. efektywnych, 5 par walców i 1 śrutownik — do wydzierżawienia od 1 lipca. Cena 450 zł miesięcznie. Kaucja wymagana w gotówce około 1.000 zł. Dla skutecznego prowadzenia interesu potrzebna gotówka na własny skup zboża i handel mąką.

*

Do przejęcia zakład fryzjerski na Pomorzu damsko - męski — z powodu podeszłego wieku właściciela. Cena 1.000 zł.

*

Informacyj w powyższych sprawach udziela Związek Polski w Poznaniu, ul. Pocztowa 27, m. 1. Poza wyżej podanemi placówkami Z. P. informuje o szeregu innych możliwościach osiedlania się Polaków w rozmaitych branżach.

Potrzebny wspólnik z 20.000 zł lub nabywca przedsiębiorstwa wyrobów metalowych w Wielkopolsce. Cena objektu 50.000 złotych.

Z za kulis wielkiego konkursu „Morwitan".

Trzy tygodnie upływa od chwili zamknięcia zgłoszeń do wielkiego konkursu „Morwitan". Jury, które ma zadecydować o przyznaniu nagród, pracuje bez chwili wytchnienia, mimo to nie zdołało jeszcze ukończyć swego żmudnego zadania. Niema tu bowiem żadnego losowania, gdzie zdobycie nagrody byłoby ślepym dziełem przypadku, lecz każda odpowiedź musi być bezstronnie oceniona indywidualnie.

Imponująca liczba zgłoszeń, których lista zamknięta została, jak stwierdziliśmy, cyfrą 76 071 i wprost entuzjastyczny ton głosów ogółu palaczy ,potwierdzają nietylko popularność samospalnych zwijek „Morwitan", ale świadczą o pełnem zrozumieniu i uznaniu dla rzetelnych wysiłków wytworzenia towaru pełnowartościowego. Tem samem zadają kłam twierdzeniom wrogich polskiemu przemysłowi czynników, że w Polsce tylko lichota może znaleść rynek zbytu.

Nie jest wykluczone, że konkurs przyniesie jeszcze rewelacyjną a miłą niespodziankę wszystkim uczestnikom, nie odkrywajmy jednak kart przed czasem, **najbliższa niedziela** zaspokoi ciekawość naszych czytelników.

Pg 5311-70,70

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

OKOPY I TYRALJERA

Dwa fronty — Strzały do okopów i wypady z okopów — Bujny sezon — Bogaty plon książek — Prof. Pigoń i jego rozprawy — Od Wergiljusza do Kubrakiewicza — Nie fort, lecz gospodarstwo — W rzadkiej harmonji — Urodzony historyk literatury — Mickiewicz i Rosja — Co znaczy „Prolog" do „Kordjana"?

Każda specjalność naukowa wydaje się laikom światem odrębnym, czemś w rodzaju okopów. Nie ze względu na przedmiot badań, bo wszystko jest dla wszystkich, lecz z powodu specjalności zainteresowań i metod badaczy. Stąd nieraz niechęć i przekąs tych, którzy na ten sam przedmiot chcieliby patrzeć. Nic dziwnego, że w dziedzinie bodaj najpopularniejszej — w dziedzinie zainteresowań literaturą (któż nie czyta i nie pisze!) wytwarzają się przeciwstawne fronty. A więc z jednej strony poloniści, z drugiej — wolni — (bez okopów) krytycy, dyletanci, amatorzy (któż wśród literatów nie jest krytykiem!).

Sam widok okopów podnieca tyraljerów wojowniczo, wiele też pocisków pada w stronę polonistyki tylko z tej racji, że ta usiłuje utrzymać się w swej roli ściśle naukowej. Zgóry powiem, że są to pociski niesprawiedliwe i nie usprawiedliwione dowodami, jakoby można było dojść do porządnego uprawienia niwy historyczno-literackiej, bez dokładnej roboty filologicznej. Niemniej ja sam, jako literat, gotów jestem strzelać się z polonistami, którzy wypadają z okopów i atakują pisarzy, traktujących zjawiska literackie jako przejawy życia i nie pozwalają im wypowiedzieć się, bo to rzekomo wkracza, niby kłusownictwo, w ich dzierżawy. Ale to inna sprawa.

*

Tegoroczny sezon wiosenny bujny jest w polonistyce i kwietny. Nie mówiąc już o radujących oczy tomach wydania sejmowego pism Mickiewicza, mamy na stole obok „Pamiętnika Literackiego" i „Ruchu Literackiego", księgi zbiorowe, pełne doskonałych rozpraw, wydane ku uczczeniu I. Chrzanowskiego i Br. Gubrynowicza, mamy „Paralele" J. Krzyżanowskiego, Chrzanowskiego „Literaturę i naród", zawsze interesujące studja W. Borowego, bardzo piękną monografję J. Ujejskiego o Konradzie Korzeniowskim, pierwszy tom monografji Mickiewicza przez H. Życzyńskiego. Ale mnie kusi w tej chwili jedna z tego bogactwa książka: prof. Stanisława Pigonia „Na wyżynach romantyzmu. Studja historyczno-literackie". (Kraków 1936 str. 293).

Złożyło się na tę książkę 17 studjów z zakresu dziejów romantyzmu od najwcześniejszych jego zapowiedzi do późnego schyłku. Pierwsze z nich „U kolebki polskiej poezji mesjanistycznej" sięga do Wergiljusza, który prawem dziedzictwa kultury łacińskiej za swego był uznany przez Polaków, gdy opłakiwali los ojczyzny i w poezji szukali horoskopów. Dwa następne wiążą romantyzm z dziedzictwem po Kochanowskim, sześć studjów poświęcił autor Mickiewiczowi, jedno Malczewskiemu, dwa Słowackiemu, dwa Goszczyńskiemu, dwa Towiańszczyźnie, ostatnie — zapomnianemu publicyście na emigracji (zm. 1856) Kubrakiewiczowi.

*

Całość robi wrażenie doskonałego gospodarstwa rolnego. Niema tu żelbetonu, ani drutu kolczastego, bez których nie wyobrażamy sobie fortyfikacyj. Spokój, powaga, żyzność każdego cala równo wyciągniętych wieloskibowych zagonów, nic — dla malowniczości, wszystko dla pożytku. A jednak jest w tych polach, równo obsianych, piękno, właściwe pracy ludzkiej, wykonanej odpowiedzialnie i z taką prostotą, jakby nie kosztowało twórcę żadnego wysiłku.

Istotnie, prof. Pigoń, pochodzący ze wsi, ma w tem, co robi, dostojność rolnika polskiego, będącego w służbie u rzeczy, która jest boską. Nigdzie nie okrzykuje swojej zasługi wynalazczej, tem mniej swojej przewagi nad innymi, których robotę koryguje.

W jego pługu chodzą posłusznie, w doskonałem współdziałaniu, erudycja i zdrowy rozsądek. Rzadko się spotyka taką harmonję. Jego książkowość doskonale się łączy z rzeczą ludzką, jaką jest twórczość. Zdrowy rozsądek nie pozwala mu zapominać, że twórczość poetycka, zwłaszcza w Polsce jest przynajmniej w równej mierze sprawą tyleż literacką, co życiową, związaną nietylko z życiem indywidualności tworzącej, ale i z życiem duchowem narodu. Ten zdrowy rozsądek sprawia, że prof. Pigoń głęboko przeoruje ziemię. Naukowość jego pełna jest mądrości życiowej, co w nauce o literaturze wielkie ma znaczenie, jako podstawa kultury naukowej. Daleki jest przez to od zabobonów tych filologów, którzy, zostawieni sam na sam z zjawiskiem twórczem, tracą głowę, i, bijąc przed nim czołem, niezdolni niczego zrozumieć poza literą, zaprzeczają właściwości ludzkich swemu fetyszowi. Pigoń, dzięki swej trzeźwości, jest urodzonym historykiem literatury, a czytelnik jego książki, brnąc przez zjawiska literackie, uprzystępnione po ludzku świetną analizą, nie czuje się w tym świecie obco.

*

Weźmy np. pierwszą z brzegu rozprawę, w której uzupełnia znakomitą pracę J. Chrzanowskiego „Czem był Wergiljusz dla Polaków po utracie niepodległości?". Dowiadujemy się stąd, że Wergiljusz czynny był w życiu duchowem Polski na długo przed okresem romantyzmu, że stał u kolebki mesjanizmu polskiego głęboko w XVIII w., że z niego (z Eklogi IV) powstało proroctwo księdza Marka (1763), z niego też — Woronicz. Prof. Pigoń w badaniach swoich uruchomia całą przestrzeń dziejów literatury. Zależy mu na tem, aby wyobraźnia historyczna widziała płynność dziejów, wyrażającą się w przenikaniu dawnych przekazów kultury polskiej do okresów nowych, które nieraz tak zabobonnie uważamy za zjawiska samorodztwa i samostarczalności. W dwu rozprawach przedstawił losy Kochanowskiego w obrotach romantyzmu, jego pochód triumfalny na przełomie stuleci, potem zmierzch, gdy nowatorstwo odtrącało od siebie wszelkie wpływy staroświeckie, wreszcie apoteozę: w wykładach paryskich Mickiewicza.

Umiłowanym przedmiotem studjów Pigonia jest Mickiewicz. Wiemy o tem ze znakomitych dzieł jego, poświęconych wieszczowi. Mickiewicza siła żywotna udziela się żywotności umysłowej Pigonia, kładzie na jego pracy naukowej znamię prawdziwej twórczości. Do najświetniejszych pociągnięć historyczno-krytycznych Pigonia zaliczyć należy dawniej już poczynaną, a tutaj wykończoną pracę nad wyjaśnieniem stosunku Mickiewicza do Rosji. Kapitalna ta rozprawa nosi tytuł: „Dramat dziejowy polsko-rosyjki w ujęciu Mickiewicza". Istotnie — dramat, mający trzy oblicza: polityczne (stosunek do ciemięzcy), słowiańskie i ogólnoludzkie. Próbował rozwiązać to zagadnienie niegdyś Spasowicz, również jako historyk stosunku Mickiewicza od „przyjaciół Moskali", ale sprowadził rzecz na manowiec polityczny ugody; Pigoń po mistrzowsku przedstawia na tle tego dramatu dzieje myśli Mickiewicza i w nich znajduje klucz do zrozumienia planu wykładów paryskich poety o Słowiańszczyźnie. Jest to kapitalna zdobycz historyka literatury. Do niej dążył.

*

Majstersztykiem operacji czysto literackiej są „Uwagi o Prologu Kordjana". Co znaczą symbole poetyckie, wyobrażone w trzech postaciach Prologu? Zagadnienie to ma już całą literaturę, ale wszyscy poloniści zahipnotyzowani byli hipotezą najłatwiejszą, że mianowicie Słowacki przebrał w te szaty hieratyczne dysputantów Mickiewicza i siebie. Pigoń „proponuje" delikatnie inne wyjaśnienia. Jego zdaniem, Słowacki poszedł za wzorem „Prologu w teatrze" z „Fausta" Goethego. Jest to legitymacja artystyczna „Kordjana". Słowacki usiłował wymierzyć w tej dyspucie dystans między swojem w literaturze stanowiskiem a innemi literackiemi potencjami w Polsce. Oczywiście nie mogło się obyć bez charakterystyki tej pozycji, którą zajmował Mickiewicz, i tej, którą poeta sobie przypisywał. Osoby Prologu oznaczają pewne typy twórczości polskiej, a całość uważać należy za program poetycki Słowackiego.

Świetne są też studja Pigonia nad Goszczyńskim, nad dwoma wątkami jego poezji — czarodziejstwem przyrody w Tatrach (1832 „Kościelisko") i nad starym jego ukraińskim wernyhoryzmem. Najlepszy to dziś znawca Goszczyńskiego. Obecnie Akademja Umiejętności drukuje opracowane przez Pigonia w wielkim tomie listy Goszczyńskiego.

Oto w paru słowach wrażenie, jakie robi na rzut oka bogata niwa w gospodarstwie prof. Pigonia.

Zygmunt Wasilewski
Warszawa

Książki nadesłane

„Wielkopolska plastyka gotycka". Wystawa zorganizowana przez Koło Historyków Sztuki, Studentów Uniwersytetu Poznańskiego. Katalog, wydany z zasiłku Funduszu Kultury Narodowej, Poznań 1936.

S. Brzósko: „Pasieka w ogródku miłośnika". Nakładem Stow. Pracowników Księgarskich, Sp. z ogr. odp. w Warszawie.

B. Gołogowski: „Wodociąg w ogrodzie. Wodotryski, sztuczne zdroje, hydranty, zraszanie, sztuczna mgła". Z 90 rysunkami. Nakładem Stowarzyszenia Pracowników Księgarskich, Ska z ogr. odp. w Warszawie.

ŻYCIE KULTURALNE

OPERA W WARSZAWIE

Z Warszawy donoszą nam (tw):

Pierwszą niespodzianką kontraktu, jaki gmina zawarła z p. Jerzym Mazarakim jako dyrektorem opery w Teatrze Wielkim, jest czasokres umowy. W konkursie była mowa o niecałym roku — p. Mazaraki, jeden z dygnitarzy Towarzystwa Krzewienia Kultury Teatralnej otrzymał umowę na lat trzy. Ale w zasadzie nic przeciw temu nie przemawia. Ciągłość jest w gospodarce pożądana, na trzy lata lepiej da się plan ułożyć i robotę rozłożyć.

Menu, jakie p. Mazaraki obiecuje, jest niezwykle obfite. Sześć oper polskich nowych dla Warszawy, albo nowych wogóle, w tem Macury „Zaczarowane koło" według tekstu Rydla, oraz „Damy i huzary" prof. Un. Pozn. dr. Łucjana Kamieńskiego i zmarłego przed kilku laty Juljusza Wertheima „Fata Morgana". Dalej czternaście nieznanych lub wznawianych oper włoskich, francuskich, niemieckich i rosyjskich w tem „Złoto Renu", „Falstaff", Prokofjewa „Miłość do trzech pomarańczy", Debussyego „Peleas i Melisanda". Osobno cześć oper żelaznego repertuaru jak „Tosca", „Madame Butterfly", „Oniegin" itp. Dalej sześć oper komicznych i operetek („Córka pani Angot", „Pocztyljon" z Lonjumeau" itd.). Taksamo cześć baletów całowieczorowych z „Harnasiami" Szymanowskiego na czele, do których oprawę sceniczną ma skomponować Zofja Stryjeńska.

O personalu nic jeszcze pozytywnego niewiadomo.

Tak obfity wybór dzieł, które mają być wystawione w jednym sezonie 1936-37 nie może nie obudzić pewnych wątpliwości. Jeżeli na przygotowanie jednej premjery czy jednego wznowienia trzeba ryczałtem policzyć pracy najmniej trzy tygodnie, to na 39 dzieł wypadnie prawie 120 tygodni roboty. A rok ma ich tylko 52. Jakie rozmiary musi w tych warunkach przybrać personal, który kilka dzieł równocześnie będzie probował! A orkiestra jest przecież tylko jedna — która będzie grała na przedstawieniach i odbywała próby.... P. Mazarakiemu towarzyszą życzenia jak najpomyślniejszej pracy, która oby zdobyła teatrowi Wielkiemu przyjaciół i frekwencję. Jego artystyczny budżet wydaje się wszakże niezbyt „realnym", mówiąc stylem sejmowo-ekonomicznym. Jeżeli okaże się, że jest przeciwnie, tem lepiej dla teatru i dla nas.

Nowsze kompozycje polskie zagranicą. W Luxemburgu, w Brukseli i w Wiedniu wykonano przed mikrofonem Wiechowicza „Chmiel", w radjo wiedeńskiem Wojtowicza suitę orkiestralną, w Genewie odegrał St. Szpinalski utwory Maciejewskiego, Szeligowskiego i Łabuńskiego. W Wiedniu została odegrana przez radjo „Żołnierze" M. Kondrackiego. Na koncercie paryskiej „Société Nationale de la Musique" odegrał p. E. René Le Roy Divertimento na flet i fortepian Feliksa Roderyka Łabuńskiego.

„Jenufa" w Rosji. Arcydzieło operowe Leona Janaczka, „Jenufa", którą słyszeliśmy w Poznaniu za dwoma nawrotami za dyrekcji Stermicha, będzie obecnie wystawioną w Leningradzie.

Pięć tysięcy słuchaczy pomieści odbudowujący się po niedawnym pożarze turyński Teatro Regio. Dotychczas mieścił tylko 1800.

W następnym Dziale:
SZTUKA NAD SZPREWĄ
list z Berlina

„CHÓR PRZECHRZTÓW" W WIEDNIU.

W granej obecnie w wiedeńskim Burgtheater „Nieboskiej Komedji" ważne miejsce zajmuje słynny „Chór przechrztów", którzy w podziemiach rewolucji społecznej poprzysięgają zemstę i zgubę chrześcijanom. W „Dzienniku Narodowym" p. W. Filochowski, który był na przedstawieniu, tak opisuje tę scenę w ujęciu wiedeńskiem:

Silne wrażenie wywarła scena z Przechrztami, w Wiedniu zagrana inaczej trochę niż w Warszawie, bez wężowych syków, raczej w atmosferze uniesienia, modlitwy o cud, którym będzie wszech władza nad światem z jej najwyższą rozkoszą: zemstą. W Wiedniu republikańskim, ale już trzeźwym, wystygłym z socjalistycznych porywów, a niespokojnym o swoje jutro — scena ta była rewelacją, szeroko jakoby omawianą, czemś co uderzało zarówno zuchwalstwem, jak i oczywistością.

P. Filochowski notuje, że na jednem z przedstawień nieznani sprawcy urządzili „reakcję chemiczną" tj. rzucili cuchnące bomby — i dodaje: W „Nieboskiej" coś się komuś nie spodobało. Legja Przechrztów w obozie Leonarda? Klęska hrabiów? Los Pankracego? Tryumf Krzyża? Chyba kiedyś dowiemy się prawdy".

Co grają w Łodzi? Popularny Teatr Letni po komedji „Całus i nic więcej" wystawił komedję muzyczną „Minister i dessous" w wykonaniu artystów z warszawskiej Wielkiej Rewji (Mankiewiczówna, J. Sokołowska, Wojciech Ruszkowski i in.).

Co grają w Wilnie? Teatr Letni wystawił T. S. Chrzanowskiego farsę „Japoński rower".

NAUKA

Pierwszym żeńskim inżynierem górnictwa została obecnie p. Marta Suchankówna, która otrzymała ten tytuł w Akademji Górniczej w Krakowie.

Japonja dla Erazma z Rotterdamu. D. 12 lipca będzie Holandja obchodziła 400-lecie zgony Erazma z Rotterdamu. W japońskich zbiorach państwowych znajduje się portret Erazma, uratowany ze statku holenderskiego (jak niesie tradycja), który zatonął koło Formozy w r. 1600. Obraz był przechowywany długie wieki w świątyni buddyjskiej, teraz znajduje się w zbiorach państwowych.

Kardynał doktorem honorowym w Oksfordzie. Uniwersytet oksfordzki nadał 24 czerwca doktorat honorowy kardynałowi Serédiemu, prymasowi Węgier. Prymas przyjął dyplom osobiście.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Wycieczka jako nagroda. Z Krakowa donoszą nam (krt.): Akademja Sztuk Pięknych corocznie urządza wycieczkę zagraniczną dla uczniów, których prace zostały wyróżnione. W tym roku wycieczka, pod kierunkiem jednego z profesorów, uda się do Wiednia.

Rzeźba grecka na Olimpjadzie. Muzeum Niemieckie w Berlinie urządza na Olimpjadę wystawę rzeźby pod hasłem: „Sport u Hellenów". Wystawa jest zakrojona na wielki rozmiar. Okazów dostarczają wszystwie muzea niemieckie, oraz z zagranicy: Boston, Nowy Jork, Paryż, Londyn, Rzym, Florencja, Neapol, Ateny, Delfy i Stambuł. Zagraniczne muzea przysyłają nie oryginały swych bezcennych okazów, lecz odlewy bronzowe.

CO SŁYCHAĆ PRZEZ RADJO?

Salzburg przez radjo. Z festivalu mozartowskiego w Salzburgu będzie Polskie Radjo transmitowało jeden wieczór w lipcu (31, Verdiego „Falstaff" pod Toscaninim), oraz cztery wieczory w sierpniu (6 koncert pod Bruno Walterem, 14 „Mistrzowie Śpiewacy" pod Toscaninim, 15 koncert pod Dodzińskim, wreszcie 30 koncert solistów z Giglim).

Pisma nadesłane

„Przeszłość". Nr. 7/8. Treść: Edward Żukowski: Pamiętniki Edwarda Żukowskiego. — Jan Ujda: Plautus a komedja europejska i polska oraz jej polskie przekłady. — P. Żukowski: „Biały Generał" Skobielew. — Roman Błachowski: Granica Brenneru a naturalne obszary i granice. — Dr. Józef Jakubowski: Bona a małżeństwo Zygmunta Augusta z Barbarą. — J. Willaume: Generał Taczanowski. — Zapytania i odpowiedzi. — Redakcja: Poznań, ulica Karwowskiego 22, III ptr.

„Język Polski". Maj-czerwiec 1936. — Treść: O zwrotach w Litwie i do Litwy. I. S. Westfala. — Inny i jego odmiany K. Nitscha. — Laura i Ławra J. Birkenmajera. — VI Komunikat Komitetu Ortograficznego P. A. U. — Walka o ortografję Z. Klemensiewicza. — Uwagi językowe o książkach: J. Wittlina: Sól ziemi przez A. Obrębską. — Z wahań bieżącego języka: Jeszcze ten, czyj K. Nitscha. Pielenie. — Odpowiedzi Redakcji (278—9). Redakcja: Kraków, Salwator, Gontyna 12.

FELJETON KULTURALNY

„Warszawa przyszłości" i jej... przeszłość

Napisał profesor Politechniki Warszawskiej dr. Lech Niemojewski

Wystawa, która się nie kończy. — A przedstawia to, co ma być. — Najtrudniejsza ze sztuk. — Cierpliwość i wytrwałość: dwie cnoty... nie nasze. — Jaką mogłaby być dzisiaj Warszawa? — Bo już była piękną. — A teraz wygląda coraz gorzej. — Chociaż schludnie. — Nikt jeszcze się nie najadł samym jadłospisem. — Urbanistyka i konstytucja. — Co czeka nasze miasta?

TRWAJĄCA od kilku miesięcy w Muzeum Narodowem wystawa, poświęcona „Warszawie Przyszłości" cieszy się niesłabnącem powodzeniem. Termin jej zamknięcia przesuwano już kilkakrotnie, a jak się zdaje, byłoby najlepiej, żeby pozostawić ją na stałe.

Właściwie bowiem, wystawa ta posiada wszelkie cechy pokazu stałego. Dotycząc zamierzeń, które dopiero będą wchodziły w stadjum realizacji, każe przypuszczać, że raczej z każdym rokiem, w miarę zbliżania się do upragnionego końca, będzie stawała się coraz ciekawszą.

I wydaje się nawet, że główną jej zaletą nie jest to, co można na wystawie zobaczyć, lecz raczej sam fakt jej istnienie. Na ten temat pragnąłbym narazie wypowiedzieć słów parę.

*

Wiemy, aż nadto dobrze, iż architektura jest najtrudniejszą ze sztuk plastycznych. Nie dlatego iżby wymagała jakichś specjalnych właściwości charakteru, czy też talentów od swego „kapłana", czyli architekta, lecz dla przyczyn najzupełniej prozaicznych, jakiemi są poważne sumy nakładów pieniężnych, niezbędnych do urzeczywistnienia najskromniejszych nawet zamierzeń. Nadto architekt w swej pracy bywa skrępowany mnóstwem czynników, pośrednio tylko wpływających na kształt plastyczny jego dzieła, natomiast wywierających całkowicie bezpośredni i nieraz bardzo brutalny nacisk, żeby nie powiedzieć: piętno, na całokształcie jego pracy.

Jeśli problemy architektury nastręczają już tak wiele trudności, to cóż dopiero mówić o urbanistyce, która nie jest niczem innem, jak tylko rozszerzonem zagadnieniem architektonicznem, w którem wszelkie przeszkody rosną w stosunku geometrycznym. Prócz tego, urzeczywistnienie jakiegokolwiek zamierzenia urbanistycznego rozkłada się na dziesiątki lat.

*

Wytrwałość i cierpliwość, nie należą do cnót zbytnio rozpowszechnionych w naszym narodzie. Szczególniej lata ostatnie i chwila obecna, dalekie są od tego ideału. Tymczasem te dwie nieszczęsne cnoty, stanowią niezbędny warunek powodzenia jakiegokolwiek zamiaru urbanistycznego. Wskutek tego, mało jest miast w Polsce, posiadających racjonalny plan regulacyjny, pomyślany bez gorączki i zakreślony z kilkudziesięcioletnią chociażby perspektywą.

Niekażdemu naprzykład wiadomo, iż Warszawa już w XVIII-ym wieku posiadała przygotowany plan regulacyjny i rozbudowy, a tego, iż nie zrealizowano zo całkowicie, należy bardzo mocno żałować. Gdyby bowiem rozbudowa Warszawy, nastąpiła w zgodzie z tym planem, stolica Polski nie miałaby może dzisiaj nazbyt nowoczesnego wyglądu, ale zato niewątpliwie należałaby do najmilszych, jeśli nie najpiękniejszych miast w Europie o późno-barokowem założeniu planu. Wskazywano wszakże, i to niejednokrotnie, iż Warszawa szła przed stu laty, na równi z Wiedniem i Paryżem, po najracjonalniejszej, jak na owe czasy, linji rozwoju. Niestety, wypadki potoczyły się innym torem, przyszły najpierw powstania, później represje w rodzaju budowy słynnej cytadeli na miejscu prześlicznego Żoliborza, którego francuska nazwa najdobitniej świadczyła, iż ponętne i wdzięczne swe imię zawdzięczał stuleciu bardzo wybrednemu, jakiem był wszak „Wiek oświecenia", tak chętnie posługujący się francuszczyzną (Żoliborz-Joli bord-piękne wybrzeże).

*

Gdy w roku 1915 rosyjski zaborca opuścił Warszawę na zawsze, przystąpiono natychmiast do przygotowania planu restytucji nietyle „Starej" ile „Dawnej" Warszawy, pamiętając o jej pięknej ongiś aparycji, jaką po dziś dzień nam eksponuje tak zwana „Sala Canaletta" na Zamku Królewskim w Warszawie, której ściany zawieszono od podłogi aż po sufit licznemi konterfektami ówczesnej, zaiste bardzo pięknej, stolicy.

Niestety, plan ten pokrył się rychło pyłem zapomnienia Przyszli inni ludzie i poczęli kreślić inne plany. I tak z biegiem lat powojennych, lat wolnej i niepodległej stolicy czas upływał i, uderzmy się w piersi, upływa, a Warszawa nieomal co roku otrzymuje nowe projekty. Coraz śmielej rysowane i — coraz dalsze od przeniesienia na żywy grunt miejski. Powstają coraz nowsze. coraz lepsze plany a miasto... wygląda coraz gorzej.

*

Zastrzegam się. Pozór zewnętrzny jest inny. Warszawa dla szerszej publiczności wygląda dzisiaj bez porównania lepiej, niż, dajmy na to, przed dziesięciu laty. Posiada bowiem już niemal całkowicie uporządkowane bruki w śródmieściu. Dojazdy zamiejskie, doniedawna tragiczne, dziś, z małym tylko wyjątkiem nie przedstawiają nic do życzenia. Zasadzono mnóstwo drzew, urządza się liczne i piękne kwietniki, słowem dokonywa się gruntownej i bardzo pożytecznej pracy, polegającej na porządkowaniu, oczyszczaniu i myciu miasta. Zapala się więcej lamp, a nawet w dni przedświąteczne oświetla się reflektorami pomniki.

Ale to nie jest wszystko. Dzięki temu Warszawa staje się miastem schludnem, gdy nie tak dawno była nieomal niechlujna. Nieraz żartowałem sobie na ten temat i dlatego tym chętniej sygnalizuję poprawę.

Poprawa ta powinna jednak sięgnąć głębiej, a „Wystawa Warszawy Przyszłości" pragnie nas jakoby uspokoić, powiedzieć:

— Nie bójcie się! myślimy o wszystkiem, tylko że na gruntowniejsze porządki potrzeba więcej czasu.

Tutaj nasuwa się pewna obawa Wystawa bowiem ukazuje nam nowe plany, nowe rysunki, a my tych rysunków w ciągu ostatnich dwudziestu jeden, tak jest proszę państwu, w ciągu dwudziestu jeden lat, widzieliśmy bardzo dużo. Lecz na tem i koniec. Musieliśmy zaspakajać apetyt, odczytywaniem karty obiadowej luksusowego hotelu, a tymczasem głód skręcał nam kiszki i wolelibyśmy pieczone słowicze języczki, figurujące na papierze zastąpić porcją uczciwej pieczeni na talerzu.

Dziś sytuacja, dzięki wystawie, uległa zmianie o tyle, że starano się możliwie jak najlojalniej zobrazować tło genetyczne tych planów, jakie komisaryczne władze miejskie pragnęłyby urzeczywistnić. Ale niestety, odrazu nasuwa się szkopuł: niewiara w trwałość komisarycznej władzy, której zakres działania może wygasnąć już w roku przyszłym, A co wtedy? Albo nastąpi nowa prolongata tymczasowości, co z urbanistycznego punktu widzenia nie byłoby najgorsze, lub też przyjdą nowi ludzie i... o Boże!... nowe pomysły. Bo niestety, doświadczenia dwudziestoletnie, jak już wspomniałem, dają mi pewne prawo do pesymizmu pod tym względem.

*

Powiedziałem, iż z urbanistycznego punktu widzenia, przedłużenie obecnego stanu rzeczy miałoby pewne zalety. Mówiąc tak, pamiętałem, iż z planem regulacyjnym jest tak, jak z konstytucją angielską, która pomimo, iż jest przestarzała, przez swą niezmienność jest znana i zrozumiała dla ogółu. Toteż w Anglji znanem jest powiedzenie, iż nawet opierając się na niesprawiedliwem prawie, można wymierzać — sprawiedliwość!

Trwałość i poszanowanie nawet zawierającego istotne błędy planu regulacyjnego, gwarantuje pozytywność wyników pracy, którą w urbanistyce można podsumowywać dopiero po dziesiątkach lat.

To właśnie miałem na myśli wyrażając pragnienie utrzymania wystawy „Warszawy Przyszłości" w permanencji.

Materjał zgromadzony tutaj, jest obfitszy, niż się to mogłoby wydawać pozornie, to też za wielką zasługę poczytuję inicjatorom ekspozycji, iż uzupełnili ją bogatym wyciągiem fotograficznym i literackim, zawartym w katalogu, do którego wypadnie nieraz powrócić każdemu, kto żywiej interesuje się sprawami naszej stolicy, a takich, jak mniemam jest w Polsce bardzo wielu.

Ja sam uczynię to zapewne w najbliższej przyszłości, kreśląc pewne refleksje na temat przyszłej Warszawy i losu innych wielkich miast w Polsce.

Dr. Lech Niemojewski.

Warszawa.

ng 12 783

Negus wraz z córką i synem w towarzystwie delegata rządu angielskiego opuszcza Londyn, udając się do Genewy

9 MINUT WYSTARCZY
na przyrządzenie znakomitych
MARMELAD i KONFITUR
z wszelkich owoców przez dodanie
„OPEKTY"
Pg 4883/4-62,349/52

Z kraju

ODWOŁANIE PASZPORTÓW ZBIOROWYCH A TURYSTYKA MORSKA

W związku z odwołaniem paszportów zbiorowych zagranicę, dowiadujemy się z miarodajnych źródeł, że ze względu na znaczenie propagandowe wycieczek organizacyjnych polskiemi okrętami, turystyka morska zostanie wyłączona z pod rygoru nowego rozporządzenia, a tem samem wycieczki na statkach Linnji Gdynia — Ameryka, a mianowicie „Piłsudski", „Batory" i „Kościuszko", odbędą się w zapowiedzianych terminach. (ATE)

B. PROKURATOR W SPÓŁCE Z WŁAMYWACZAMI

W Warszawie ujęto, w związku z dokonaną niedawno kradzieżą z włamaniem, trzech sprawców tejże, a wśród nich 50-letniego Dymitra Bohryszczewa. Jak wykazują akta personalne tego ostatniego, był on kiedyś prokuratorem sądów rosyjskich i ostatnio pełnił funkcje swe w Piotrkowie. Po przewrocie bolszewickim tułał się Bohryszczew bez zajęcia, aż w końcu znalazł się wśród tych, których poprzednio ścigał z urzędu.

SAMOSĄD WSI CAŁEJ NAD ZŁODZIEJEM

We wsi Sieciechów pod Olkuszem zakradł się złodziej do mieszkania Jana Hieronima, został jednak spłoszony. W czasie pościgu postrzelił jednego ze ścigających go gospodarzy w rękę. Złodzieja schwytano o 3 km. od miejsca kradzieży. Po odebraniu rewolweru tłum złożony z 300 ludzi pobił go kijami i kamieniami tak dotkliwie, że wkrótce zmarł. Nazwisko zlinczowanego nie zostało narazie ustalone.

KATOWICE SIĘ ROZBUDOWUJĄ

Wobec wzmożenia się ruchu budowlanego w Katowicach, na posiedzeniu magistratu postanowiono podzielić miasto na 4 strefy, w których ustalono wysokość i gęstość dozwolonego zabudowania na obszarze Wielkich Katowic. Dalej uchwalono budowę 2 bloków mieszkalnych dla najbiedniejszej ludności kosztem 413 tys. zł. Dokonano podziału dalszych kradytów na roboty inwestycyjne na kwotę 574 tys. zł, oraz postanowiono przeprowadzić szereg robót kanalizacyjnych oraz naprawy ulicy.

„BRACIA SZKOLNI" W LISKOWIE

Znakomity twórca wzorowej wsi, ks. prałat Wacław Bliziński, postanowił oddać sierociniec dla chłopców i szkołę rzemieślniczą, obejmującą dział stolarski, ślusarski i zabawkarski, do prowadzenia jednemu ze zgromadzeń zakonnych. Wybór padł na „Braci Szkolnych", mających placówki w Częstochowie i we Lwowie. Z dniem 1 lipca br. obejmują oni wspomnianą placówkę jako wychowawcy i kierownicy warsztatów. (KAP)

WZMOŻONY RUCH W ZAKOPANEM

Dopisująca stale pogoda oraz wakacje szkolne przyczyniły się do znacznego wzmożenia się ruchu turystycznego w Zakopanem oraz sąsiednich miejscowościach. Nie brak także cudzoziemców, mianowicie były już liczniejsze wycieczki z Anglji, Danji, Niemiec, oraz dwie polskie z Ameryki. Atrakcją specjalną jest pewien Hindus z Bombaju, który w drodze naokoło świata zwiedza również nasz kraj.

TRZY NAGRODY NAUKOWE LWOWA

Na ostatniem posiedzeniu rady miejskiej odbył się uroczysty akt zaprzysiężenia nowego prezydenta miasta Lwowa, dr, Ostrowskiego.

Na temże posiedzeniu rada miejska uchwaliła 3 nagrody naukowe — literacką, historyczną i przyrodniczą — każda po 2.500 złotych.

„JARMARK POLESKI"

Po raz pierwszy odbędzie się w Pińsku impreza gospodarcza, a zarazem kulturalno - turystyczna pod nazwą „Jarmark Poleski", połączona z wystawą przemysłowo-rzemieślniczą o charakterze regjonalnym. W związku z tą imprezą spodziewany jest liczny zjazd turystów z całej Polski, pociągami popularnemi i za zniżkami indywidualnemi.

Teren wystawy obejmuje przestrzeń 200.000 m kw. Na wystawie będą reprezentowane następujące działy: przemysłowy, rzemieślniczy, rolny, rybny, sportowy i turystyczny. Sprzedaż eksponatów na wystawie jest dozwolona. (ATE)

Książka niesłychanie aktualna

Adolf Nowaczyński: „MOJA PRZEJAŻDŻKA PO PALESTYNIE" — Warszawa (Skład główny: Księgarnia Prabucki i Płocha, Miodowa 1), 1936, str. 232, cena: 3 zł.

Adolf Nowaczyński zwiedził Palestynę? ...Kiedy? Biorę do ręki jego codopiero wydaną „Przejażdżkę", i czytam skwapliwie, aby się dowiedzieć, kiedy był w Palestynie. Przedmowy książka nie ma żadnej. Zastępuje ją najwidoczniej rozdz. I, któremu autor nadał znamienny nagłówek: „Podróż niebywała". Czytamy w niej:

„Aby Ziemię, zwaną ongiś Świętą, poznać, ale dokładnie i wyczerpująco, nietylko nie trzeba do niej jechać nawet po raz pierwszy, i to pod żadnym pozorem, wbrew wszelkim namowom i przy najdalej idących ułatwieniach i udogodnieniach" (str. 5).

Dlaczego aż tak? Bo „nasi turyści i pielgrzymowie, którzy w Palestynie w różnych czasach często gęsto bywali i bawili, raz na zawsze odstręczyli od wyjazdu do Palestyny, dając po powrocie obrazy niedokładne, niekompletne, partyjnie nastawione i w rezultacie zafałszowane, fałszywe, złe, nieprawdziwe, wprowadzające w błąd opinję publiczną w Polsce najbezpośredniej wprawdzie o Palestynie zainteresowanej" (str. 5 i 6). „A było ich wielu, ...księży i cywilów, wojskowych i Jezuitów, publicystów, reporterów, powieściopisarzy... Powieściopisarze (referowali) naiwnie, dziecinnie, jako te ptaki przelotne, jako żórawie. Publicyści bez przygotowania, bez perspektywy, bezkrytycznie z reporterską egzaltacją,... naładowani i napompowani przez sprytnych guidów i ciceronów. Wysadzono ich z wygodnych kabin, wsadzono w autokary, obwożono po Alembiku (Allenby Street w Tel-Awiw), pokazano studnię Jakóba, grób Racheli, las Balfoura, grób Dawida, Petach-Tikwę, Tel-Or (Pagór Światła), Kosel Hamarodi (Ścianę Płaczu), Morze Martwe, Uniwersytet na Górze Oliwnej, potem to, czego dokonał Rutenberg i czego Nowomiejski, może jeszcze młyn Rotszyldów i browar Dreyfusów, może fabrykę sztucznych zębów, może fabrykę... Lewiatana, może szpitale Hadassy, kilka kolonij, kilka ogródków, kilka plantacyj i kilka redakcyj. I już. Potem fety, bankiety, toasty. Pije Kuba do Jakóba. Dokoła okrągłego stolika redaktorowie: Feldman, Glüksman, Grünbaum, Kahane, Kalwaryjski, Thon etc. I rozmawiają po polsku.... Wtedy gość z Polski... wzruszony do łez, dziękuje zebranym i rozpowiada, co widział ekstatycznemi superlatywami" (str. 6 i 7). Aby się nie narazić na „arcypolskie niewolnicze uleganie wszelkim sugestjom i propagandom, ...należy poprostu nie jechać (do Palestyny) i, z oddalonej perspektywy obserwując całość, nie fragment, nie fasadę, nie elewację, nie front tylko,.... najpierw napisać książkę o Palestynie, a potem dopiero przejechać się do niej i po niej, aby naocznie sprawdzić i przekonać się, o jaki procent więcej może wiedzieć ten, co nie potrzebował widzieć, i o jaki procent... rzeczywistość stoi w sprzeczności z ...panegirykami wypisywanemi przez przygodnych i przelotnych turystów" (str.).

Sąd ten uznają za słuszny ci wszyscy, którzy na własne oczy widzieli, jak „błyskawicznie" nieraz niejedni publicyści zwiedzali Palestynę. A mimo to zdążyli się zapoznać „gruntownie" u miarodajnych źródeł z arcytrudnemi problemami palestyńskiemi.

A tymczasem „przyśpieszone tempo", w jakiem „zwiedzali" Palestynę, nie pozwalało im poznać się sprytnych metodach propagandowych syjonistów, ani zapoznać się z „ofiarami" tych metod, tak wśród Żydów, jak i Arabów. Nawet niejedni Żydzi poznali się na tych metodach! Do tych należy zaliczyć Dr. A. Wiener'a, który w swej książce: „Kritische Reise durch Palästina" (Berlin, 1928) przewiduje „fatalne" skutki propagandy sjonistycznej (str. 96—99). Na stronie 98 Wiener pisze dosłownie: „Przesadna propaganda w Polsce na rzecz nacjonalistyczno - żydowskiej odbydowy Palestyny stała się dla imigrantów, a nawet dla egzekutywy sjonistycznej nieszczęściem. Silna sjonistyczna prasa w Polsce, która... znaczny wywiera wpływ, przynosiła, będąc karmiona przez sjonistyczne biura informacyjne oraz obsługiwana przez osobnych korespondentów palestyńskich, codziennie wiadomości o „cudownej" krainie żydowskiej nad Jordanem (donosząc), jak wspaniale rozwija się przemysł, jak bujnie rozrastają się plantacje; opowiadała o jedynem w swojem rodzaju mieście żydowskiem na wybrzeżu błękitnego morza Śródziemnego (o Tell-Awiw), które ...niejako przez noc wyrosło. Z zegarkiem w ręku obliczano, ile podczas każdego ośmiogodzinnego dnia pracy wybudowano domów..." (str. 98). Z krwawemi protestami Arabów sjoniści przedstawiali systematycznie jako dzikusów, jako ludzi nieokrzesanych i bez najmniejszej kultury, którzy czemprędzej powinni wynieść się z „ziemi Izraela" na pustynię. Tymczasem „przypuszczenie, pisze Wiener (str. 80), że Arabowie pozwolą, aby wykupiono od nich rolę po ojcach, aby ich w kraju ojczystym zaduszono, ...spoczywa na bardzo kruchych podstawach".

Wiener zwiedził dokładnie Palestynę. Nowaczyński w niej nigdy nie był. A wnioski, do których dochodzi w swej „Przejażdżce po Palestynie" Nowaczyński, są podobne, zbliżone do tych Wiener'a. W tem mamy dowód, że argumentacja Nowaczyńskiego jest objektywna. Wprawdzie autor „Przejażdżki" wysnuwa o wiele dalej idące wnioski, niż Wiener, bo patrzy na Palestynę z punktu widzenia nieżydowskiego, bo pisze znacznie później, niż Wiener. A w międzyczasie sjoniści stracili w Palestynie bardzo wiele. Sjonistyczna „siedziba narodowa" w Erec-Izrael powoli zaczyna trzeszczeć w posadach. I to mocno, tak mocno, że niejedni sjoniści, tak w Palestynie jak i w Golusie (na wygnaniu), spać nie mogą z powodu tych „dzikich" Arabów, nieszczęsnych potomków Ismaela, syna praojca Żydów, Abrahama.

Książka Nowaczyńskiego jest napisana z szalonym temperamentem. Jej treść, wobec ostatnich wydarzeń w Palestynie, jest wysoce aktualna. Arabowie palestyńscy niezawodnie będą bardzo wdzięczni autorowi, że nareszcie znalazł się w Polsce ktoś, co — w imię prawdy i słuszności — społeczeństwu polskiemu przedstawił problem palestyński z punktu widzenia arabskiego.

KS. DR. W. GRONKOWSKI.

Najmilsze spędzenie niedzieli lub dłuższego wypoczynku na wsi — godzinę od Poznania!

PAŁAC

OPOROWO

Duży romantyczny park. — Piękne salony. — Wykwintna kuchnia. — Duże i wygodne pokoje gościnne. — Cpodal las. — Jezioro. — Fachowe lekcje pływania. — Spacery końmi. — Gry towarzyskie. — Bilard automatyczny. — Dużem powodzeniem ciesząca się co niedzielę popołud. na tarasie od godz. 4-ej

„HERBATA DANCING"

do godz. 7-ej orkiestra jazzowa z Poznania.

Łatwa i częsta komunikacja kolejowa i autobusowa z Poznaniem.

Stacje kolejowe:

Pęckowo i Dobrojewo

Zgłoszenia przyjmuje

Antoni Da Puget, Oporowo, p. Wronki

(telef. Wronki 8 — pałac).

2008 dz

DWORZEC:

ODJAZD

Skoczyła wskazówka nerwowo:
trzask ryglowanych drzwi,
ostatnie słowo —
gorzkie — jak łzy;

nadwerężonych buforów
przeraźliwy zgrzyt,
wagonów długi powróz
wyprężył się, jak bicz.

Pozostaliśmy sami:
pięć osób z oczyma ze szkła,
chłopiec z papierosami,
kolejarz
i ja.

Radość się bieli w chusteczkach,
lecz z jednej prószą łzy.
A ja tu muszę szeptać:
O, ty — niedobra — o, ty — —

ODJAZD REZERWISTÓW

Przyniósł ich tutaj luby wrzask orkiestry —
tupiąc, stanęli niedaleko mostu.
Kładli pragnienia w ogień papierosów,
aż się rozkrzyczał sierżant — stary tetryk.

Gorzała jeszcze parzyła, jak rosół,
gdy dłonie w dłonie kładli raz dwudziesty — —
ostatnie słowa, przeostatnie gesty —
i marsz na peron i śmierć nagła głosów.

A potem peron też doszczętnie wymarł,
potem się pociąg z hałasem wytoczył
i echa piosnki pozostały w szynach.

A ja widziałem, jak tam na uboczu
stała pod murem młodziutka dziewczyna
i tarła chustką szerwienione oczy.

DRUGA I COŚ

Opuszczają gościnę,
w gościnę odjeżdżają,
ciągną ich liny przynęt
ku niezaznanym rajom;

ciągnie ich magnes dali
do triumfalnych bram,
więc kufry spakowali
i jadą — jadą — tam!...

Czasowi włożyli obrożę,
dalom zadali mat.
O — cisną się przez dworzec —
przez wrota na świat.

LEONARD TURKOWSKI.

Księgarz nieznany

Lat temu dobrze czterysta, z przysypką 400, wybrali sią Piotr z Dorotą z Poznania do Lwowa.

Jeżeli jeszcze teraz (czerwiec 1936) wnuczka brata Mochnackiego, Zosia Mochnacka z Inowrocławia do Czyszek (pod Nowem Miastem) osobowym (jak górale mówią: „osobistym") pociągiem musi jechać 26 godzin, to można sobie wyimaginować, ile to trwała peregrynacja Piotra z Dorotą lat temu zgórą czterysta. Tyle rzek, tyle gór, tyle sioł, osiedli, miasteczek, tyle... mostów!

Po drodze zaś musieli wstąpić i do Krakowa. „Wstąpić" — to mało powiedziane. Musieli w Krakowie popasać i to co się zowie dłużej. Nietylko, aby zwiedzać i podziwiać to wszystko, co tam wspaniałego ufundowali świątli królowie i biskupowie, a pobudowały Italiany i Niemiaszki, ale aby tam nawiązać stosunki handlowe, zaopatrzyć się w zapasy towaru „made in Cracovia", zakupić skrzynie (w kształcie beczek „faski"), wynająć podwodę i ruszać w świat, dalej, na Wschód.

Do czynienia mieli tu pod Wąwelem (tak mawiano) z branżą całkiem nowego, specjalnego gatunku. Rozmawiało się z tą branżą z wielkim trudem po sarmacku, a przeważnie językiem Cycerona i Horacego, no i cokolwieczek (gdy przyszło do targowania) po szwabsku. Adresy mieli Piotr i Dorota wypisane dokładnie. Branża, o którą chodziło, mieszkała przeważnie intra muros, czyli w oppidum w śródmieściu. Szyldów żadnych ani wywieszek nie było, ale tam, gdzie w podwórzu ciemnem i wąskiem słychać było drewniany stukot jakiejś dziwnej machiny odkręcanej i zakręcanej, tam napewno były te takie drukarnie (od Druck-nacisk), czyli tak zwane officiny.

Namnożyło się ich w one czasy tak wiele, jak dziś nieprzymierzając kantorów loteryjnych lub przytułków ze sodową wodą. Drukarstwo wchodziło w modę, a stąd i libraryj, księgarń, sporo i ruch w interesie, co się zowie. Nietylko mężczyźni to prowadzili, ale i płeć damska. Niektórym dzisiejszym ludziom wydaje się, że kobiety dopiero teraz wyzwolone, dopiero teraz weszły na widownię, dopiero teraz robią konkurencję, dopiero teraz zajmują się businessami, dopiero teraz prowadzą zakłady przemysłowe i porywają się do handlu. Nic podobnego! W dzisiejszym Krakowie niema ani jednej białogłowy, któraby samoistnie, samo-i-dzielnie prowadziła drukarnię lub księgarnię. A tymczasem w one czasy, czterysta lat temu, były dwie, i to obie Heleny: Florianowa i Unglerowa, a poniektóry autor czy Artur ówczesny, Pigwa czy Bąk, chcąc wydać swe pierwociny, musiał, pięknie się wysztafirowawszy, z bukietem w ręku mocno się naprzymilać i pomizdrzyć do jejmość nakładczyni, aby wnet mu libellę „wycisknięto" w... officinie.

Piotr i Dorota z Poznania, opanowani swoją misją czy pasją, swoją ideą niesienia cywilizacji na Wschód (i zrobienia przytem normalnego interesu iustum pretium), nachodzili się i nałazili po Krakowie aż do siódmego potu. Zadanie było nie tak łatwe. Talarów i „cekinów" nie mieli znowu zbyt wiele, a za to „niewiele" trzeba było tych „ręcznych Xijąszek" zakupić jak najwięcej, no i najlepszych. Lwów pono patrycjatu miał już sporo i Ormiaszków i Greków i swojskich, a „Xijąszek" ręcznych drukowanych pono widywano tam jeszcze bardzo mało. Chodziło więc o to, aby Lwowczykom odrazu zaimponować i sprezentować to, co w Polsce „wyciśnięto" na machinach jak najlepszego.

Jednego dnia więc siedzieli Piotr i Dorota aż do zmierzchu w firmie Scharffenbergerów, drugiego dnia u Siebencycherów, trzeciego u Hieronyma Wietora, czwartego u Jana Hallera. (Józefowego, de Hallenburg protoplasty), piątego u sławetniego Wierzbięty, aż ich już i świerzbiały pięty. Kiedy Piotr z Poznania targował się i handryczył z impressorami, to pani Dorota wykłócała się o grosiki i miedziaki, a to z Florianową, a to z Unglerową. No i tak jednak zebrało się wreszcie kilka beczek (sic) książek. No i po nowej, długiej, mozolnej peregrynacji wzdłuż całej Małopolski (wówczas jeszcze nie Galicji), książki te wreszcie znalazły się w Lwim grodzie nad Pełtwą, w kamienicy mieszczanina Sokołowskiego przy ulicy Zarwańskiej... Tu wyładował z beczek i rozłożył na ladach w kramie przed Lwowianami krakowskie ręczne „Xijąszki" Piotr z Poznania.

A jakież to były pierwsze książki, wyciskane w Polsce i Lwowu sprezentowane? Ano rozmaite, w czem jednem podobne do dzisiejszych, a w czem drugiem znowu niepodobne. W tem do dzisiejszości obecnej, że też przeważnie tłomaczenia, w czem niepodobne, że dużo z nich jeszcze po łacinie, w tem podobne, że dużo poważnych i naukowych, w tem, że dużo popularyzacyjnych i podręcznikowych, w tem, że już wtedy dużo „vie romancée", i w tem, że dużo na tematy... judejskie. I pedagogja nowoczesna owoczesna i medycyna stosowana i retoryka. Przypadkowo, szczęsnym trafunkiem znamy cały inwentarz pierwszej we Lwowie księgarni sortymentowej Poznańczyków Piotra i Doroty. Mamy dziś nowe książki o Chrystusie Papiniego i Mauriaca, to wówczas u zarania modnym był Baltazara Opecia „Żywot Pana Jezu Chrysta" (Haller edidit) obok innego „Ziwotha Christussowego". Pisze dziś Tomasz Mann (coś zakwestjonowane co do oryginalności) „Dzieje Józefa, syna Jakóbowego", to wonczas (1545) wydaje swego Józefa Mikołay Rey z Nagłowicz. Wychodzi dziś monografja Króla Salomona paryskiej dziennikarki Małgorzaty Tabouis, to wówczas modne były „Rozmowy Salomonowe", a były też i „Zołtarz Dawidów" i „Psałterz Dawidów", przekładu Poznaniaka Walerego Wróbla, profesora Collegium Lubrańskiego. „Szni (sny) Danielowe" były także. Stary Zakon tedy zawsze en vogue, jak w 1936 tak 1536...

Dziś „modny" Tomizm, wtedy popularna była „Postylla św. Tomasza z Akwinu". Ze starożytników klasycznych: Sokrates (Oracje), Ezop „mędrzec obyczayny", Cicero, Kato, a jest i biografja romansowa Wielkiego Macedończyka, wodza i dyktatora, Aleksandra króla.

W kramie przy ulicy Zarwańskiej Piotra Poznańczyka kupowały sobie Lwowiany i dzieła o kucharstwie, o „Lekarstwach końskjich", o filozofach greckich, pierwsze kosmografje, pierwsze gramatyki (Donata), katechizmy, arytmetyki, dydaktyki, jak Gliczenera „Xsiążka o wychowaniu Dżyeci", lub anonyma „De educatione puerum liber". Z zagranicznych autorów modni byli: Erazm z Rotterdamu (z Czerwonej Grobli) i Melanchton. Jak dziś mamy Konrada Górskiego, Artura, Karola, tak ówczesnym Górskim był Jakób Górski, autor antologji z różnych autorów starożytnych zebranej. Inna Antologia nowel i „opowieści miłych barżo" znanego Poncjana. Z humorystycznej literatury z czeskiego tłomaczone „Frantowskie Prawa", Sowizdrzalskie anegdoty i „przipowieszczi" (Ezop), wreszcie Marchołt, tego samego fasonu co dzisiejszy świetny miesięcznik, tylko nie tak poważny a rubaszny, frywolny i sprośny... Na specjalne jeszcze wyróżnienie, wypomnienie, wybicie i pod nos podstawianie

na ostrzu języka 110 ŻYD wieczny tłumacz

ADOLFOWI NOWACZYŃSKIEMU
en hommage!

NIEWYZYSKANY TEMAT

Że też dotychczas jeszcze nikt nie napisał naukowej rozprawy o wszelakich rodzajach zboczeń polskiego piśmiennictwa! O grafomanji, pornografomanji, zmorografji, bzduropisaniu, srebrem pisaniu i żywemsrebrempisaniu; że nikt dotychczas nie poszufladkował skrzętnie naszych cztery-literatów: racjonalistów i erekcjonalistów, sadystów i zadystów, mazochistów i macachistów, arjerpansistów i derjerpansistów, piewców WC i PD (Pałacu Działyńskich), naszych seksapilic, koprolaleczek, kuprógrafek i leprografek (lepra, czyli trąd; leprografja: pisanie „Trędowatej")... Przecież sama grafomanja ma przynajmniej ty-

le odmian, co mentekaktusy: począwszy od kryptografomanji, ukrywającej się chytrze (jak u Wittlina — cum grano salis terrae!) za przemądrzałą filo-(semi)zofją, za wschodnią kwiecistością stylu, za stękaniną babilońską, aż wreszcie z huculskiego chłopka-ofermy wylizie żydowski „Schlemihl".... A skończywszy na jawnogrzesznej bazgraninie „wawrzyńca" Kohnara (tysiąc jeden aforyzm Szacherezady)...

HARECKI I LANDAU

A wartoby naprzykład zbadać, do jakiej kategorji poematołków należy pan Feliks Henryk Harecki, którego utwór „Abisynja" ujmuje prostotą i melodyjnością:

Dziko wojuje, włocha czatuje
I piką w brzuch przypiernikuje
Gdy łapie włocha to puszcza procha
I mu strzela prosto w włocha... i t. d.

Najnowszy wiersz pana F. H. H. (ha! ha!) ma tytuł „Oda do Negusa"; muzykę do tej ody napisał bliżej nam nieznany Benon Marja Landau, — możemy więc za panem Hareckim śpiewać:

Mussollini wziął ci tron
I powiedział poszoł won
Tak okrutny był ci on
Lecz zabije zemsty dzwon.
Twoich sępów zabrzmi zew.
Dźwignie się z barłogu lew
By wysysać słodką krew
Z italijskich trzew psiakrew...

Pan Harecki jest zresztą bardzo szczodry dla dyktatorów: nazwisko Mussoliniego pisze stale przez dwa l, a Hitlera przez dwa t.!

SNOBIZM I PODSTĘP

Kiedyś pisałem tu obszernie o panu A. A. Konarze, jak to w głupich aforyzmach ciągle kokietuje swoją szczerością; a już na karcie tytułowej tychże „Aforyzmów" widnieje słówko grubo nieszczerze: Brzmi ono: Konar! Bo to nie żaden konar, lecz poprostu Kinderfreund, nazwisko budzące rozczulenie szczególnie u ludzi znających język niemiecki... więc poco ten podstęp ze starosłowiańskim konarem, panie Kinderfreund kochany?

Drugi taki to markiz Stefan Napierski. Nawymyślał swego czasu Janicie-Połczyńskiemu od snobów. Słowa tego należy używać ostrożnie, bo znaczy ono tyle, co „s. nob", czyli „sine nobilitate", czyli „bez szlachectwa", — a stemplujemy niem takich, którzy będąc „sine", udają, że są „cum". Skoro człowiek, będący bardzo „sine", bo nazywający się Marek Eiger, obiera sobie aż tak ozdobny pseudonim, wówczas nie powinien zarzucać innym, że są snobami! Wiadomo: Stefan Napierski, to brzmi dla polskiego ucha nieco przyjaźniej, aniżeli Marek Eiger. A z których to Pan Napierskich? Czy z tych od buntu, w prostej linji od Aleksandra Kostki? Czy też z tych, co się pieczętują herbem „Dąbrowa"? — Na wszelki wypadek zaprojektowałem panu Napierskiemu dwa portrety imaginacyjne — do wyboru...

ŻYD, WIECZNY TŁUMACZ

Pan Stefan Kostka-Maggiego-Napierski bez końca tłumaczy. Od Beaudelaira do surrealistów, — tłumaczy Maxa Bernarda, Maxa Jacoba, Jacobów, Maxów, Moryców — tudzież poetów niemieckich. Świeżo wydała „Kamena" (czyżby „obscura"?) dwieście stronnic „Liryki niemieckiej", przełożonej na kolanie i przez kolano. Przełożonej przez Etienne'a z Eigerów. Od Hebbla do Bindinga, od Hölderlina do Momberta. Jest tam von Hofmannstahl, von Liliencron, von Schaukal, von Scholz i Graf von Platen — bo oczywiście: swój do swego — ci szlachcice popierają się nawzajem!... Dwieście stronnic warjacyj pana von Napierskiego na tle niemieckich autorów. Naprzykład Hofmannsthal z poprawkami. Hugo pisze: „er hat ermordet". Stefan tłumaczy: „nieznacznie drgającą ręką zamordował". — „Tiefes Wasser" rozwodnił przekładacz na „jezior leśnych lśniącą głębię"... „Die Wahrheit" —: „prawda straszliwa". „Der Mund" — „wargi zdarte". „Gewalt des Lebens" —: „potęga życia, niespętana niczem". „Ein Totenfest begehen" —: „tarzać się w mogiły prochach" (...zaiste, osobliwy to sposób obchodzenia święta umarłych). — „Bretter" —: „deski drewniane" (...a niby jakie miałyby być?).

Tak to pan von Napierski przyozdabia, uzupełnia, rozmazuje, rozmętnia, falsyfikuje poetę. (Wybrałem tylko szczupłą próbkę — a jest tego fura). U Momberta poprostu „durchwühlt"; u primo voto Eigera: „przemieszany, ryty, pienny". I wszędzie, gdzie u

Niemców prostota — u Napierskiego baroczek, dodatki z własnej kieszeni, nadbudówki, przystawki, poprawki, przymiotniki, ozdóbki, duperełki.

Lecz na tem nie koniec. Proszę: Trakl pisze:

„Der Flug der Vögel tönt von alten Sagen."

Napierski zrozumiał to w ten deseń:

„Przepiórek (!) szczebiot (!!)
rozgniata (!!!) jagody (!!!!)."

Dosłownie. To chyba starczy — co słowo błąd. Albo (u tegoż Trakla):

Doch stille sammelt im Weidengrund
Rotes Gewölk, darin ein zürnender Gott wohnt,
Das vergossene Blut sich, mondne Kühle.

Wszystkiego trzy wiersze; w przekładzie Napierskiego pięć — i to jeszcze jakich!

Lecz ścicha w nieckę (?) wieczoru nabierą łąka rumianość obłoków, gdzie mieszka bóg rozsrożony pod namiotem (?), krew rozlaną zwolna w mrok przesącza, chłody księżyca w misę cynową (?) przelewa.

Niecka, namiot, misa cynowa... I tak przez dwieście stronnic: niechlujstwa, nieporozumienia, nieznajomość języka niemieckiego i polskiego, bujanie, frazesy, pierdoły.

„MLEKO JEST RÓŻOWE"

Czytelnik pewnie dziwi się już po tych drobnych próbkach. Ja zbadałem całą książkę, konfrontując każdy wiersz z oryginałem — i nie dziwię się panu Napierskiemu wcale. Bo znam jego własne utwory. Naprzykład jego aforyzmy. Książeczka ma tytuł: „Cienie na wietrze". To jeszcze smaczniejsze, niż „przyjaciel dzieci" Konar. Już on był odkrywczy: „Trzeba umieć żyć". Albo: „Życie to bardzo mała rzecz". Also sprach Kinderfreund. Stefan Napierski wynajduje takie prawdy: „Gwiazdy — to są kule". — „Po spalonym papierze zostaje tylko kupka popiołu". Jakież to nowe i pomysłowe. Lecz niestety, p. Napierski nie zawsze jest tak wysoce oryginalny. Czasem gada nam prawdy stare jak świat. Naprzykład: „Mleko jest różowe". To przecież wszystkim wiadomo. Znałem wprawdzie człowieka, który uparcie twierdził, że mleko jest białe. Lecz to był warjat.

Jeszcze — na zakończenie — kilka złotych myśli, wyjętych z tomu aforyzmów p. Napierskiego:

„Pan Bóg: stary idealista — profesor, krótkowzroczny w kusem futerku ze źrebaków" (str. 131). — „Chłopcy robiący do łóżka" (str. 125. To nie tytuł rozprawy, to poprostu tylko aforyzm!) — „Kobiety rozdzierają się, jak krowy" (str. 120). — „Goethe: stary lubieżnik" (str. 66). — „Jezus miał piękne ręce" (str. 15)... Wszystko pod gwarancją autentyczne. Można się przekonać, — kupić książkę (Wydawnictwo Hoesicka) i przeczytać całą, kilkaset takich sentencyj!

Lecz radzę tego nie robić...

ARTUR MARJA SWINARSKI.

(Rysunki AUTORA).

NOTATNIK

TRZEBA PRZYPOMNIEĆ

Ostatnio zanotowawszy wiadomość o wywiadzie żydowskiej „Chwili" z owładniętych sennosferą PAL'u Leopoldem Staffem, wspomnieliśmy i o wystawionej w Burgteatrze „Nieboskiej Komedji". Przyczem wyraziliśmy pewne wątpliwości, czy i jak uwzględniono w przeróbce niemieckiej scenę z Przechrztami. Dziś już możemy zanotować, że scenę tę uwzględniono. Idzie tylko o to — jak. P. Filochowski stwierdza w „Warsz. Dzienniku Narodowym", że scenę tę w Wiedniu zagrano inaczej, niż w Warszawie: „bez wężowych syków, raczej w atmosferze uniesienia, modlitwy o cud, którym będzie wszechwładza nad światem z jej najwyższą rozkoszą: zemstą". Korespondent zaś „Prosto z mostu" stwierdza: „Już Schiller w swojej inscenizacji w teatrze Bogusławskiego (w Warszawie) starał się nie podkreślić, że Przechrzta jest neofitą nietylko politycznym, ale i wyznaniowym. Waniek (reżyser Burgteatru) poszedł jeszcze dalej. Jego Przechrzta jest neofitą **wyłącznie politycznym.** Oczywiście **przy takiem ujęciu** trzeba było dokonać w tekście **szeregu zmian i skrótów".**

Wobec tego uważamy za bardzo na czasie przypomnieć wspomnianą wieszczą scenę w całości:

Z „Nieboskiej Komedji" — część III, scena I

(Szałas — lamp kilka — księga roztwarta na stole — przechrzty).

PRZECHRZTA. Bracia moi podli, bracia moi mściwi, bracia kochani, ssajmy karty Talmudu jako pierś mleczną, pierś żywotną, z której siła i miód płynie dla nas, dla nich gorycz i trucizna.

CHÓR PRZECHRZTÓW. Jehowa pan nasz, a nikt inny. — On nas porozrzucał wszędzie. On nami, gdyby splotami niezmiernej gadziny, oplótł świat czcicielów Krzyża, panów naszych dumnych, głupich, niepiśmiennych. — Po trzykroć pluńmy na zgubę im — po trzykroć przekleństwo im.

PRZECHRZTA. Cieszmy się bracia moi — Krzyż, wróg nasz, podcięty, zbutwiały, stoi dziś nad kałużą krwi, a jak raz się powali, nie powstanie więcej. — Dotąd pany go bronią.

CHÓR. Dopełnia się praca wieków, praca nasza markotna, bolesna, zawzięta. — Śmierć panom! — Po trzykroć pluńmy na zgubę im — po trzykroć przekleństwo im!

PRZECHRZTA. NA Wolności ładu, na rzezi bez końca, na zatargach i złościach, na ich głupstwie i dumie osadzim potęgę Izraela — tylko tych panów kilku — tych kilku jeszcze zepchnąć w dół — trupy ich przysypać rozwalinami Krzyża. —

CHÓR. Krzyż znamię święte nasze — woda chrztu połączyła nas z ludźmi — uwierzyli pogardzający miłości pogardzonych.

Wolność ludzi prawo nasze — dobro ludu cel nasz — uwierzyli synowie chrześcijan w synów Kaifasza. — Przed wiekami wroga umęczyli ojcowie nasi — my go na nowo dziś umęczym i nie zmartwychwstanie więcej. —

PRZECHRZTA. Chwil kilka jeszcze, jadu żmij kropel kilka jeszcze — a świat nasz, nasz, o bracia moi! —

CHÓR. Jehowa pan Izraela, a nik inny. Po trzykroć pluńmy na zgubę ludom — po trzykroć przekleństwo im!

(Słychać stukanie).

PRZECHRZTA. Do roboty waszej — a ty, święta księgo, precz stąd, by wzrok przeklętego nie zbrudził kart twoich. (Talmud chowa). Kto tam?

GŁOS Z ZA DRZWI. Swój. — W imieniu wolności, otwieraj. —

PRZECHRZTA. Bracia, do młotów i powrozów! — (otwiera).

Zakończenie sceny II

CHÓR PRZECHRZTÓW. Powrozy i sztylety, kije i pałasze, rąk naszych dzieło, wyjdziecie na zatratę im — oni panów zabiją po błoniach — rozwieszą po ogrodach i borach — a my ich potem zabijem, powiesim. — Pogardzeni wstaną w gniewie swoim, w chwałę Jehowy się ustroją; słowo jego zbawienie, miłość jego dla nas — zniszczeniem dla wszystkich. — Pluńmy po trzykroć na zgubę im, po trzykroć przekleństwo im! —

Żyd, wieczny tłumacz

zasługuje to także, że ówczesna P. T. klientela księgarniana kupowała także i czytywała utwory teatralne, dramatyczne, i że w kramie Piotra Poznańczyka można było dostać np. comedię o „Hester" (Esterze)...

Słowo tragedja i pojęcie tragiczności łączy się dziwnym splotem okoliczności po raz pierwszy ze słowem i pojęciem wieśniaków i kmieci (infernus rusticorum). Tytuł: „Tragedie chłopskie"... grypa szaleje na ugorze...

Skądże to my teraz tak dobrze znamy inwentarz księgarni sorymentowej Piotra Poznańczyka, a więc praszczura Żupańskich i Stefańskich, pradziada Wegnerów i Katerwów?

Oto szczęśliwym trafem z... bankructwa. Niósł wilk, ponieśli i wilka, czyli tarł, tarł, aż wreszcie zmarł. Kupował i sprzedawał... aż przyszedł podatków nawał. Interes szedł jak z płatka, ale czemże się dziury zatka?

Kiedy po Bibliopola Piotra przyszła „Śmierć", nieboga pani Dorota w bek i w lament. Wiedziała biedaczka, co się święci. Czynsz lokalowy Sokołowskiemu niezapłacony, długi z prawej, z lewej, z przodku i z tyłu. Ledwie Piotrusia pogrzebała, wraz zgłosiły się wierzycieluchy, „ręczne" książki opieczętowali, w Ratuszu zdeponowali, poczem rzeczoznawcy przyszli, z których jeden rajca mieyski, Śmieszak (sic), wszystko pięknie visum repertum pospisali, no i 19 sierpnia 1560 licytacja.

Aż i dziś jeszcze żal bierze i smutno się robi, gdy się czyta rozprawy i dyssertaciones na ten skromny temat uczonych panien Jędrzejowskiej i Wojciechowskiej oraz doktorów: Opałka i Badeckiego praecipue.

Za dwa talry, winne Sokołowskiemu, taki wstyd i taki srom! Wydało się przytem i na jaw wyszło, jaką to skromną garderobę posiadał mąż pani Doroty a intellektu alirum na Czerwonej Rusi apostoł: jopula (kaftan) koloru modrego, serdaczek podniszczony, tunika „czeska", opończa czerwona, zapewne i coś z koszul (canissie nere?), no i coś z... gadek... To także wszystko poszło na licytację przy srogim zapewne płaczu nieutulonej głowy...*)

Kupił moc książek do swego bogatego (200 tomów) księgozbioru rajca Zalieski, może praszczur confissorów... a 177 tomów gentleman Jan Srebrny dla księgarzy z powrotem krakowskich. No, kto się nazywa Srebrny temsamem i złociszami może szafować.

Nie zrobił więc kokosowych interesów pierwszy lwowski księgarz nawet z nazwiska nieznany. Widocznie za duży kram miał ze swym kramem, a jako Lechita do handlu organicznie i dziedzicznie nie przyzwyczajony. „Trudno jest żyć nieprzywykłszy", jak mówią na Litwie.

W każdym tam jednak razie, choć się za życia nieco zadłużył, po śmierci na wspominek i epitaphium zasłużył.

Cześć Twej pamięci, mościwy Pietrze!

ADOLF NOWACZYŃSKI.

*) Opończę sprzedano za groszy 18 (ośmnaście).

„Pamiętaj... że tysiąc lat historji patrzy na ciebie..."

Fragment z rozumnej opieki nad zabytkami

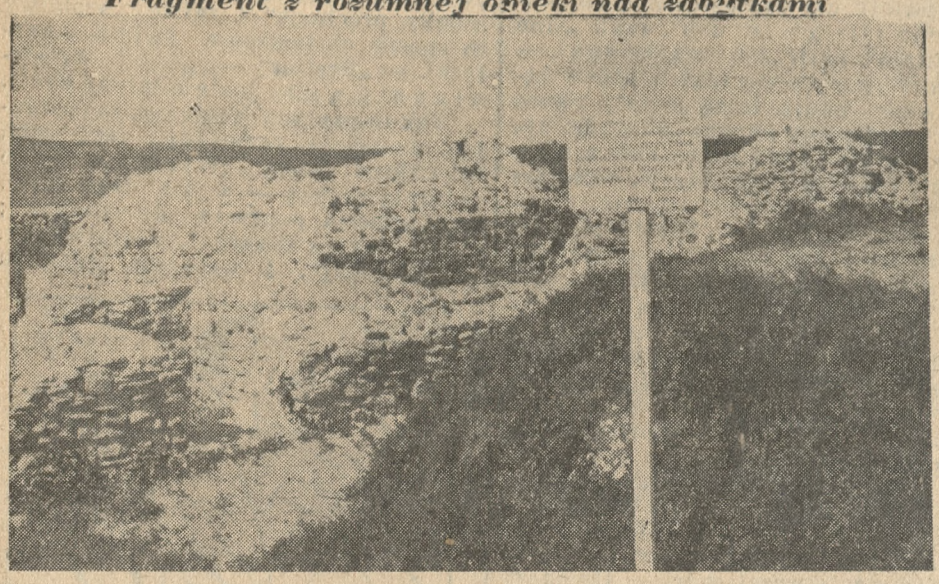

Szczątki ruin z tablicą Polskiego Tow. Krajoznawczego w Gnieźnie na Ostrowie Lednickim, skąd roztacza się widok na jezioro Lednicę i pobliskie dwie wyspy, z których jedna ma aż trzy nazwy, a mianowicie: „Kuchnia Królewska", „Gnieźniańska" „Ledniczanka"; druga zwana jest: „Wyspą Ptasią", albo „Wyspą Mew"
Foto-Ekspress Majewski — Poznań

W działalności krajoznawczej oddział gnieźnieński Polskiego Tow. Krajoznawczego, zasługuje na chlubne wyróżnienie, gdyż pracuje owocnie i celowo. Mającemu siedzibę w grodzie Lecha Towarzystwu Krajoznawczemu, powierzono opiekę nad najstarszemi historycznemi zabytkami w Polsce, na Ostrowie jeziora Lednicy. Ruiny pierwszej świątyni chrześcijańskiej w Polsce, oraz zamku Mieczysława i Bolesława Chrobrego, otoczono czułą, a zarazem rozumną opieką. Aby uchronić podniszczone już zębem czasu zabytki przed dalszą ruiną, zakonserwowano je i uporządkowano. Poobsiewano trawniki, posadzono drzewa, krzewy i odpowiednią roślinność, urządzono kwietniki.

Pomyślano też o turystach, niszczących niekiedy bezmyślnie pamiątki historyczne. Dla nich to potworzono wysypane drogi spacerowe, umożliwiające dogodne dojście do ruin.

Wychowawczo oddziaływują na zwiedzających tablice Polskiego Tow. Krajoznawczego. Treść napisów godnych zapamiętania, brzmi: „Pamiętaj, że stoisz przed ruinami pierwszej świątyni chrześcijańskiej na ziemi Polskiej!

Szanuj ten dostojny zabytek. Nie wchódź na mury.

Korzystaj tylko ze ścieżek wytkniętych!

DINOL — płyn przy poceniu pach — proszek przy poceniu nóg od POTU ng 11945

Muzeum śmiechu

Powszechnie mówimy, że muzea są skarbnicą dóbr narodu, że przechowują dorobek kulturalny minionych wieków itd. Ale któż z nas z ręką na sercu nie wyzna, że po obejrzeniu zaledwie kilku ciekawych eksponatów nie nudzi się śmiertelnie wśród tych martwych, głuchych, pyłem okrytych, grobowców kultury i sztuki?

Szczególnie nudzą się w muzeum dzieci, które niejednokrotnie zabieramy z sobą. Albowiem maleństwa te lubią śmiać się głośno, wszystko dotykać rękoma, — a tu, niestety, nie wolno. Przytem ponury nastrój sal muzealnych sprawia, że mrużą się ich oczka, a usta poczynają głośno ziewać. Poznawszy psychikę i dążenia dziatwy, człowiek dwudziestego wieku spieszy jej z pomocą, stwarzając dlań osobne muzeum, w którem dzieciom jest wesoło i ochoczo.

Jedno jedyne w całym świecie muzeum, w którem malcy czują się naprawdę szczęśliwie, stanowi zaczarowany dom South Kensington w Londynie. Tu w tym przybytku radości i śmiechu, wolno dziatwie wszystko poruszać i wszystkiem się bawić. Zbudowane przed kilku laty muzeum, jest zaopatrzone w najnowsze wymagania techniki i psychiki dziecka. Widzieć w niem można specjalnie skonstruowane eksponaty, któremi dziatwa dowolnie się bawi.

W tem niezwykłem muzeum osoby starsze tolerowane są tylko jako towarzysze dzieci, a którym nie wolno przeszkadzać w niczem bawiącej się dziatwie. W tem bajecznem środowisku, nietylko dzieciom pozwala się bawić, ale nawet skłania się je ku zabawie, albowiem twórcy tegoż muzeum dobrze zrozumieli, że dziecko właśnie podczas zabawy najlepiej i najchętniej się uczy. To też w salach muzealnych, rozbrzmiewa radosny śmiech bawiących się dzieci. Szumią koła dziecięcych pojazdów, a w powietrzu krzyżują się głośne okrzyki wesołych malców.

Największem źródłem radości, w temże muzeum są tastry w ścianach. Na jednej z platform mieści się piękny krajobraz, na którego tle stoją chatki wieśniacze. Tuż obok na ścianie umieszczono taster z napisem „deszcz", a drugi „pogoda słoneczna". Gdy więc malec naciśnie guzik „deszczowy", — wówczas krajobraz pokrywa się mgłą, a krople deszczu spływają po szybach chat. Natomiast, gdy dotknie taster pogody, natenczas promienie słoneczne zalewają panoramę.

Drugim ciekawym eksponatem, o którym należy wspomnieć, to rozwój środków transportowych, jakie istniały w ciągu wieków. Za naciśnięciem guzika płynie rzeka, na której falach kołysze się łódź, dalej inny guzik puszcza w ruch pędzące poprzez drogi i mosty auto, to znów czołga się w szybkiem tempie pociąg pospieszny, a po przeźroczystych falach płynie majestatycznie okręt transatlantycki.

W innej sali zauważyć można lotnisko. Za naciśnięciem guzika rozpędza się minjaturowy aparat lotniczy, wznosi się i ląduje. Dalej malec za pociśnięciem guzika wywołuje pioruny i błyskawice tak długo, jak tylko pragnie.

Niejedno dziecko marzy dniami całemi o różnych maszynach, chwilami pragnie zostać maszynistą, by tylko rozpędzać motory. Tu w temże muzeum staje się nim przynajmniej tymczasowo. Puszcza lokomotywę, która pędzi i szumi, gwiżdżąc i dzwoniąc poprzez tory. W innej sali dzieci stają się kierownikami okrętów, — a wszystko jest im poddane i na ich rozkazach.

Zachodzi teraz pytanie, czy wolno spędzać woźnemu tegoż muzeum malca z jakiegokolwiek pojazdu? A no, niechaj popróbuje chociażby zapytać o coś w niewłaściwy sposób, — wówczas poszedłby natychmiast do urzędu bezrobocia.

Zaznaczyć należy, że twórcy „muzeum śmiechu" przy podpisywaniu umowy dołączyli klauzulę, by tylko funkcjonarjuszami tego muzeum byli ci, co kochają dziecko.

Wkońcu pozostaje mi jeszcze jedno do nadmienienia, a mianowicie, co się stanie, gdy dziecko zniszczy lub zepsuje jakiś przedmiot w tem czarodziejskiem muzeum? Dziwnem, jak na obecne czasy wydaje się to, że tam nie bije się dzieci, a ich rodzice nie są pociągani do odpowiedzialności. Przeciwnie, gdy się coś złamie lub zniszczy, dla dyrekcji muzeum jest wielkiem „memento", że dany eksponat jest zbyt słaby i nie wytrzymuje energicznych dziecięcych ruchów. Coprędzej naprawia się uszkodzony przedmiot, ale już masywnie. Wszelkie tego rodzaju opłaty uiszcza skarb państwa.

Jak widzimy, dobrze powodzi się dziecku w Anglji. Nie dziw przeto, że otoczone taką pieczą dziecko, kiedyś, gdy dojdzie do pełnego zrozumienia, ukocha serdecznie nietylko swoich rodziców, ale też i ziemię, na której się zrodziło.

L. H.

Anioł stróż w jaskini gry

Opieka nad grającymi — Zaproszenie do dyrekcji — Wiatyk — Fałszywe żetony — Policja bez broni

Kasyno gry w Monte Carlo jest właściwie wszystkiem dla państwa Monaco. Kasyno rządzi państwem, utrzymuje je, opłaca księcia, buduje hotele, koleje elektryczne, zakłady użyteczności publicznej, parki, ulice, finansuje całą administrację. Tak tedy i policja pozostaje w służbie kasyna. Liczy ona 280 urzędników tajnych, zwanych mouchads. Jest to liczba, jak na małe to państwo, bardzo wielka, ale nie nadmierna, jeśli się zważy specjalne warunki lokalne i ruch obcych, który mimo kryzysu jest tam wciąż ogromny.

Służba moucharda rozpoczyna się w salach gry, gdzie pilnować musi grających. Nie różni się on od reszty publiczności ani ubraniem, ani zachowaniem się. Chodzi od stołu do stołu, stawia też równo z innymi, a znają go tylko krupierzy.

Grający pracują przy pomocy najrozmaitszych tricków, zwłaszcza kobiety. Gdy kobiety przegrywają, zapominają o wszelkich granicach, ignorują wszelkie przepisy gry i zdolne są do wszystkiego, byleby odzyskać przegraną. Podobnych metod chwytają się nawet gracze z najlepszego towarzystwa. Częste bardzo są wypadki, że ktoś deklaruje jako własny żeton obcy, który cojeno wygrał. Krupier załatwia spór w sposób wielkoduszny i wypłaca dwa razy wygraną, gdy sam ma pewne wątpliwości. Równocześnie jednakże przywołuje moucharda, który teraz zaczyna grać przy tym stole, obserwując wskazane sobie osoby. Zwykle krótko po tem powstaje nowy spór o wygraną. Zwykle są to kobiety, które w ten sposób chcą się odbić. Po kilku tego rodzaju sprzeczkach mouchard przystępuje do grającej i prosi ją w sposób bardzo uprzejmy do dyrekcji kasyna. Tutaj zdaje relację, a dyżurujący dyrektor odbiera damie kartę wstępu do kasyna. Odtąd nie wolno jej już nigdy wejść do sal kasyna, nazwisko jej znajduje się na czarnej liście.

Wielką bolączką dyrekcji kasyna są samobójstwa. Przegrywających łatwo ogarnia rozpacz. Policja kasyna zna wszystkich, którzy grają, wie, ile mniejwięcej przegrali i jaki jest ich stan interesów Gdy przegrywający jest zrozpaczony, nie wypuszcza go z oczu. Stwierdza się, czy jego rachunek hotelowy jest zapłacony. Gdy zastawił już ostatni przedmiot wartościowy w Casa di pieta, czyli w lombardzie, gdy szuka samotności i gdy siądzie na samotnej ławeczce, wodząc beznadziejnym wzrokiem po morzu, wówczas podchodzi do niego jakiś nieznajomy, rozpoczyna z nim rozmowę i wnet wyciąga z niego wszystko, co chce wiedzieć. Od tej chwili nieznajomy pilnuje desperata i ani na chwilę nie pozostawia go samego. Razem wracają do kasyna. W kasie gość podpisuje rewers, na który odbiera mouchard pieniądze na drogę powrotną swego pupila. Przegrywający nie otrzymuje pieniędzy do rąk, gdyż mógłby je znowu przegrać. Mouchard wykupuje bilet kolejowy i towarzyszy wyjeżdżającemu aż do Ventimiglio, stacji pogranicznej francusko-włoskiej. Gdy pociąg rusza mouchard, wręcza odjeżdżającemu resztę wiatyku i żegna go bardzo uprzejmie. Mouchard wraca do kasyna, zadanie jego jest spełnione. Los gościa poza granicą już nic nie obchodzi kasyno.

Monaco jest celem podróży licznych defraudantów całego świata. Spodziewają się oni tu wygrać sprzeniewierzoną sumę, by ją następnie zwrócić poszkodowanemu. Nie jest znany ani jeden wypadek, w którymby się to powiodło. Policja kasyna poznaje defraudantów na pierwszy rzut oka. Zdradza ich niezwykła nerwowość, są zawsze uśmiechnięci, by nie zwracać na siebie uwagi. Lecz poza tą maską czyha lęk o przyszłość. Mouchard nie może tu wkraczać, gdyż dotąd nie nadszedł jeszcze list gończy. A do Monte Carlo listy gończe nadchodzą zawsze zapóźno.

Do najtrudniejszych zadań moucharda należy tropienie fałszerzy żetonów. Nieraz falsyfikaty są tak doskonałe, że nie można ich poprostu odróżnić od oryginałów. Ponieważ w Monaco płaci się żetonami także rachunki w hotelach, restauracjach i sklepach, fałszerze korzystają z tej sposobności, by tam wymienić żetony na noty francuskie. W ten sposób fałszerz ulokować może w kilku dniach żetonów na bardzo poważną sumę, a skoro policja wpadnie na trop fałszerstwa, fałszerz już zwiał bez śladu.

W policji kasyna przeważają wprawdzie obywatele księstwa Monaco, lecz nie brak tam także Włochów, Niemców, Francuzów, Hiszpanów, Austrjaków, Rosjan i t. d. Warunkiem przyjęcia jest znajomość co najmniej czterech języków. Moucharda kształci praktyka. Gdy wykaże odpowiednie kwalifikacje, przechodzi na stałe do służby policyjnej. Organizacja jej pracuje precyzyjnie i niezmiernie skutecznie i stanowi przedmiot podziwu fachowców. Stosowanie gwałtu jest wykluczone i stanowi powód zwolnienia ze służby. Policja kasyna jest zupełnie nieuzbrojona. W. i P.

Dr. Tedeusz Makowiecki, współpracownik Polskiego Radja, kontroler programowy audycyj radjowych, odznaczony został nagrodą Polskiej Akademji Umiejętności za monografję p. t. „Poeta malarz" traktującą o twórczości Stanisława Wyspiańskiego.

Kogutek MIGRENO-NERVOSIN
przy bólach głowy i zębów.
ng 11 939

Za często zmieniają nazwy

Małe miasta w Brazylji mają często najdziwaczniejsze nazwy zapożyczone od tytułów dzieł literackich, oper, obrazów etc. etc. W stanie Amazonka istnieje np. miasteczko Fidelio, któremu tę nazwę nadał burmistrz, wielki amator dzieł Beethovena. Dodać należy, że miasto Fidelio nazywa się dopiero od roku, gdyż poprzednio burmistrz, amator literatury francuskiej, nadał miastu swemu nazwę „Fifi" od znanej noweli Maupassant'a.

Corok więc po wygaśnięciu kadencji burmistrza i przyjściu nowego następcy, następuje zmiana nazwy. Mało kto może sobie dać radę z kalejdoskopową szybkością przemian w nazwach miasteczek brazylijskich, co powoduje niemałe zamieszanie chociażby w rozkładach jazdy, nie mówiąc już o komplikacjach w dziedzinie administracyjnej. W roku 1935 np. było na mapie Fidelio, w roku 1936 — niema go już, a figuruje dajmy na to — Orion. To też do parlamentu wniesiono projekt, aby nazwy miast nie wolno było zmieniać częściej niż co dziesięć lat. Jeśli Brazylijczycy mają tylko takie kłopoty — nie pozostaje nic innego, jak pozazdrościć im łatwego życia.

Cudowne dziecko

A.: — Czy słyszał pan już cudownego ośmioletniego skrzypka?

— Owszem, przed dwunastu laty.

Znana lotniczka francuska Maryse Hilsz ustaliła obecnie nowy rekord światowy wysokości lotu, osiągając 14 tys. metrów.

DO WIADOMOŚCI P. T. GOSPODYŃ!

W związku z ukazaniem się różnych gatunków chleba, sprzedawanych pod nazwą „RAZOWIEC LITEWSKI", komunikujemy, że wszystkie piekarnie, wypiekające „Razowiec Litewski" według naszych przepisów i z naszego surowca, zaopatrują chleb sprzedawany pod tą nazwą w znaczek ochronny przedstawiający siłacza. We własnym interesie należy przy zakupnie „Razowca Litewskiego" zwracać uwagę na ten znak ochronny.

ng 11944 Dr. A. WANDER, S. A. Kraków

„Wczoraj“ i „Jutro“ Polskiego Morza

Od Wyzymierza i Krzywoustego po cud Gdyni — „Batory“ naszą dumą — Rybactwo dalekomorskie — „Nie damy wybrzeża — trafią na jeża“

Wachtowy wydzwania godzinę.

74 kilometry morskiego brzegu pozostało nam z dziedzictwa Bolesławów, kiedy brzeg nasz sięgał do Odry, — z dziedzictwa przedhistorycznego, kiedy słowiaństwo sięgało po Łabę. Na tym brzegu kwitły polsko-słowiańskie grody — Gdańsk, Kołobrzeg, Kamień, Szczecin, Wolin.

Parliśmy na ten Bałtyk gromadnie. Jeno tam dalej, na pełnem morzu, nam się nie sporzyło. Żeglował ci pono półlegendarny Wizymierz, wnuk Lecha, czubiąc się z Duńczykami. On to założyć miał Gdańsk. Potykał się z Duńczykami i Bolko Krzywousty, już z Duńczykami sprzymierzony, już zdobywając grody przymorskie aż za Kołobrzeg i Szczecin i nawet Rugję.

Ale potem nic do czynienia na morzu nie mamy, — aż kiedy otrzymaliśmy Niepodległość, poczęło się dzieło cudowne, przemyślne, ciągłe, nieprzerwane, zgodne, mądrzejsze, niż przemijające rządy, mądrzejsze, niż skłóceni ludzie, — dzieło instynktu.

To wówczas kazano okrętom cudzoziemskim podchodzić do Gdyni i na morzu, bez falochronu, wyładowywać w barkasy. To wówczas nad fale morskie rzucono pierwszy wątły prowizoryczny pomost drewniany na palach, to wówczas pociągnięto kolej ku Helowi i poczęto się rozglądać, gdzie budować port: czy podle jeziora Żarnowieckiego, zbyt jednak ku Niemcom podanego, czy w Pucku, ku któremu by się trzeba guzdrać przez płytką maź zatoki, czy się na trzydziestokilometrowy kanał do Tczewa przemóc, czy też wreszcie Gdynię wybrać, o której jeszcze hetman Koniecpolski donosił Władysławowi IV, że przedstawia miejsce do budowy warowni i portu „bardzo sposobne“.

Teraz... Teraz idźcie na owo miejsce, na którem, pamiętam, droga piaszczysta zakręcała koło kilku checz kaszubskich między kilku nie zażywnemi drzewinami. I pokazalibyśmy nabrzeża długości jedenastu kilometrów i baseny o obszarze 320 ha, przystosowane do przyjmowania największych transatlantyków. Składy żelbetowe, składy olbrzymy, rozpierające się na 182,000 metr. kw.; chłodnię największą w Europie na 1200 wagonów; elewator na 15,000 ton; 75 dźwigów, przerzucających 7,500 ton na godzinę, wielkie dziedziny portu, całe jego krainy, przeznaczone każda na inny przeładunek: eksportowego węgla i importowego z łomu, rudy, przemysłu rybnego...

To sprawy morsko-lądowe.

Ale przecież rozbudzony instynkt parł ku przestrzeniom, które łączą światy.

Wróciła idea cicha, samotna, już legendarna tylko, Jana z Kolna. Z głębi trzewi, nie z akademji i obchodów, naród — a z nim jego poeci najmłodsi, poczęli snuć hymn do morza, do wypraw dalekich, do przedłużenia ramienia Ojczyzny.

Poczeliśmy budować okręty.

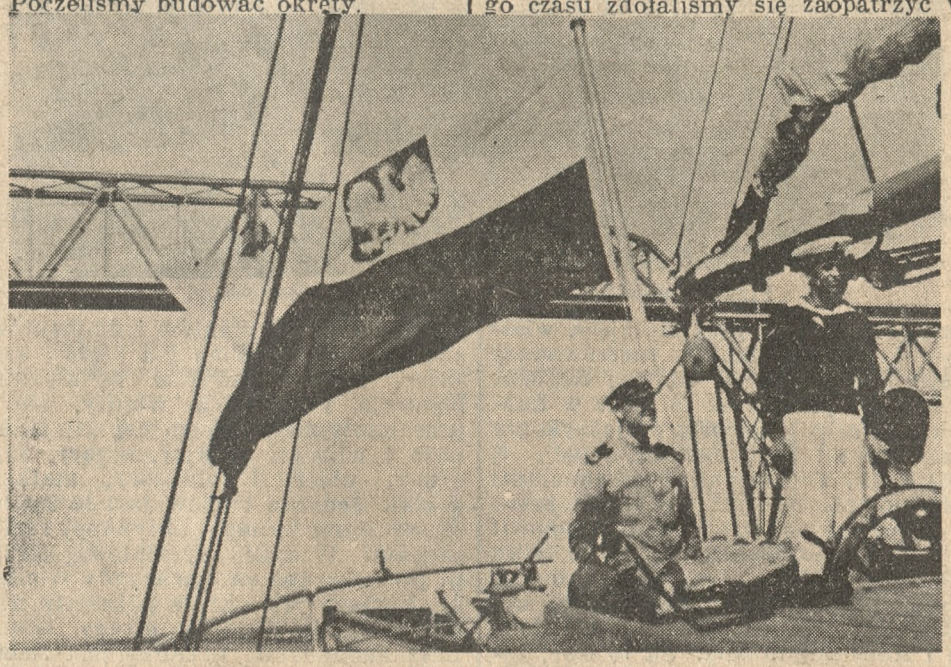

Bandera na ORP „Iskra“ żaglowcu szkolnym marynarki wojennej.

Jakże my budujemy? W kwietniu tego roku stałem na pokładzie „Batorego“, który wysuwał się z portu Trieste ńskiego w swój pierwszy rejs. Cicho i sprawnie ogromny smukły korpus motorowca wypływa z portu. Piętrzy się siedem pokładów, jaśniejsze amfilada sal, fumoirów, barów nieposzlakowanem pięknem, spokojnem, dosytnem, dostałem pięknem, które wydała praca polskiego artysty.

Najpiękniejpszy, najnowocześniejszy transoceanik Bałtyku rozpoczyna swoją karjerę. I jest polskim statkiem.

Bo taki jest pęd spraw, wzięty przez wróconą do Niepodległości Polskę i pędu tego nic z drogi nie zwróci. Skoro tonnaż naszej marynarki handlowej przerósł 100.000, skoro Gdynia jest portem macierzystym dla 50 linij okrętowych, z czego 20 linij polskich — mamy dowody, że stajemy się narodem morskim.

Będziemy budowali okręty nietylko dlategogo, że tego wymaga prestige Polski, obronność, samodzielność gospodarcza, bilans handlowy. Będziemy budowali i dlatego, że kapitał, inwestowany w żegludze morskiej jest bardzo mały w stosunku do usług, jakie żegluga oddaje gospodarstwu narodowemu. Ilość osób, obsługujących żeglugę całego świata wynosi około 450.000 a łącznie z budową okrętów — około 700.000 osób. Cyfra znikoma. Okrętów oceanicznych (ponad 2000 ton) jest na świecie około 2.000. Ogólna wartość wszystkich oceanicznych okrętów świata wynosiła przed wojną nie więcej, niż 300 milj. funtów szterl, t. zn. mniej, aniżeli kapitał inwestowany w dwóch angielskich przedsiębiorstwach kolejowych.

Ale sprawy morskie nie dadzą się załatwić, jak tylko w zespole wszystkich czynników. Nie powstawały potęgi morskie z kalkulacji, z rachunku. Powstawały z narastania „ludu morskiego“.

Polska, wraz z płachotkiem piasczystych puścieli, stanowiących nasz brzeg morski, otrzyma nędzne, najprymitywniejsze rybactwo przybrzeżne. Takiem też, mimo wszystkie wysiłki, pozostało od 1928 r., aczkolwiek do tego czasu zdołaliśmy się zaopatrzyć w 98 kutrów motorowych o przeciętnej sile 12,5 HP. Od tego czasu ruszyliśmy ostro. Mamy już obecnie 164 kutry o przeciętnej sile 26,4 HP., a więc siła motorów się podwoiła i stały się one zdolne do podejmowania wypraw dalekomorskich. Od 1931 r. wyruszyliśmy na połowy na morze Północne po śledzie: bobruje po niem obecnie 25 naszych lugrów motorowych. W rezultacie połowy z 1800 ton w 1928 r. wzrosły do 12.000 ton w 1935 r. Co to znaczy? — To znaczy: że w stosunku do połowów bałtyckich innych państw wzrośliśmy z 2 proc. na 12 proc., to znaczy, że obecnie już pokrywamy 30 proc. konsumcji śledzia w Polsce, gdy w 1930 pokrywaliśmy zaledwie 3,3.

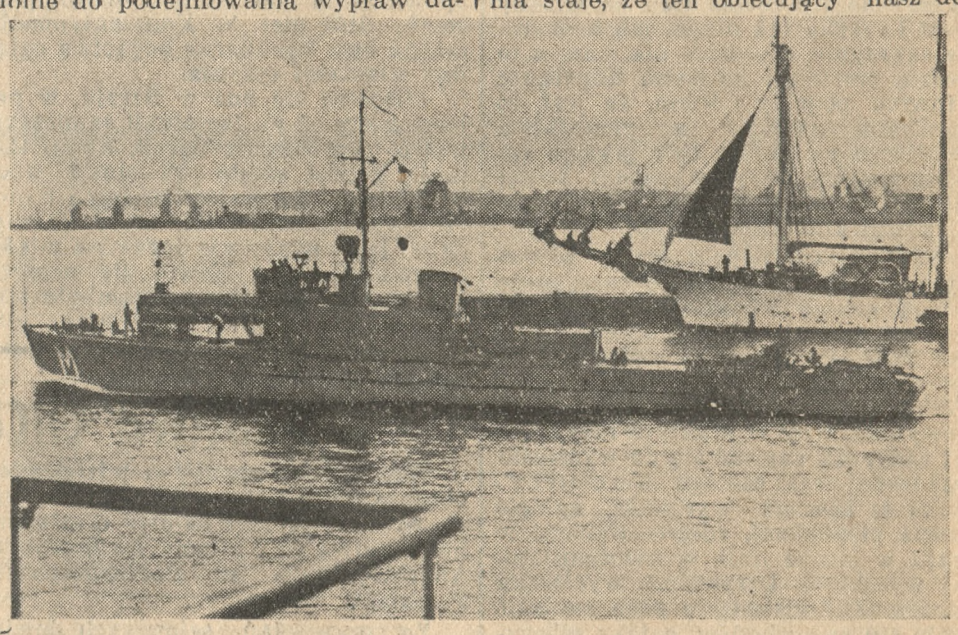

Trawler (poławiacz min) ORP „Mewa“, wykonany w polskiej stoczni, wychodzi z portu wojennego w Gdyni.

Stało się, jak pisał Gall kronikarz, upojony sukcesem drużyny królewskiej, opanowującej grody przymorskie:

Naszym przodkom wystarczyły ryby słone i cuchnące,
My po świeże przychodzimy, w ocea nie pluskające.

Ale gdy za Galla był to tylko wspaniały wypad drużyny królewskiej, my zamocowujemy się z naszemi rybackiemi sprawami jak słonorośl nadmorska. jak wydmuchrzyca o długich rozłogach podziemnych, wiążącą nadmorskie sypkie piaski. Zbudowaliśmy w 1930 r. chłodnię rybną. Zamrażalnia ryb świeżych obliczona jest na 20 ton dziennie. Przewóz śledzi przez Hamburg przechodzi na Gdynię — budują się chłodnie na 25,000 beczek. Nasze wędzarnie, które w 1927 przerobiły 422 tony, w 1935 r. przerobiły 10,300 ton. Nasze przetwórnie puszek z 1.800.000 puszek produkcji przed pięciu laty, obecnie skoczyły na 8.000.000. W oparciu o rybołówstwo morskie i związane z nim przetwórstwo rybne rozwinęły się i rozwijają w kraju przemysły pomocnicze, a więc budowa statków rybackich, przemysł sieciarski, beczkarski, olejarski, opakowań do konserw i t. p. Zużyciem krajowej soli, oleju gazowego, smarów, blachy i t. d. oraz zatrudnieniem kilkunastotysięcznej rzeszy robotników rybołóstwo nasze stara się wyrównać czterystomiljonowe brzemię, narosłe w naszym bilansie płatniczym w ciągu ostatniego dziesięciolecia na skutek przywozu ryb, łowionych obcemi rękami.

Obecnie zaś... obecnie przeprowadzamy w Wielkiej Wsi prace około budowy portu rybackiego. T. zw. „Wielkie Morze“ otrzyma pierwszy port na polskiem wybrzeżu; wielki, zajmujący 14 ha, nowocześnie zabudowany.

Nie, to nie wyskok żaden; to rodzenie się dziejom świata nowego morskiego narodu.

Ale, aby się utrzymać ze swymi sprawami morskiemi, trzeba coś więcej, niż pracy i woli. Kto wie, czy przemyślany i twardy lud Piastowski nie stworzyłby i w zaraniu dziejów potęgi morskiej, gdyby nie jego charakter sielski, dobrotliwy, nie na skałach bezpłodnych, nie na wikingowych pustkowiach zrodzony, a w kołodziejowym szumie lup; morze tak samo szumiało jak owe pszczelne lipy. T tymczasem żywioł morski, to okrucieństwo, to prawo silniejszego.

Nowoczesna Polska to rozumie. Z całą wyrazistością przed naszemi oczyma staje, że ten obiecujący nasz dolekomorskich. Od 1931 r. wyruszyliśmy na połowy na morze Północne po śledzie: bobruje po niem obecnie 25 naszych lugrów motorowych. W rezultacie połowy z 1800 ton w 1928 r. wzrosły do 12.000 ton w 1935 r. Co to znaczy? — To znaczy: że w stosunku do połowów bałtyckich innych państw wzrośliśmy z 2 proc. na 12 proc., to znaczy, że obecnie już pokrywamy 30 proc. konsumcji śledzia w Polsce, gdy w 1930 pokrywaliśmy zaledwie 3,3.

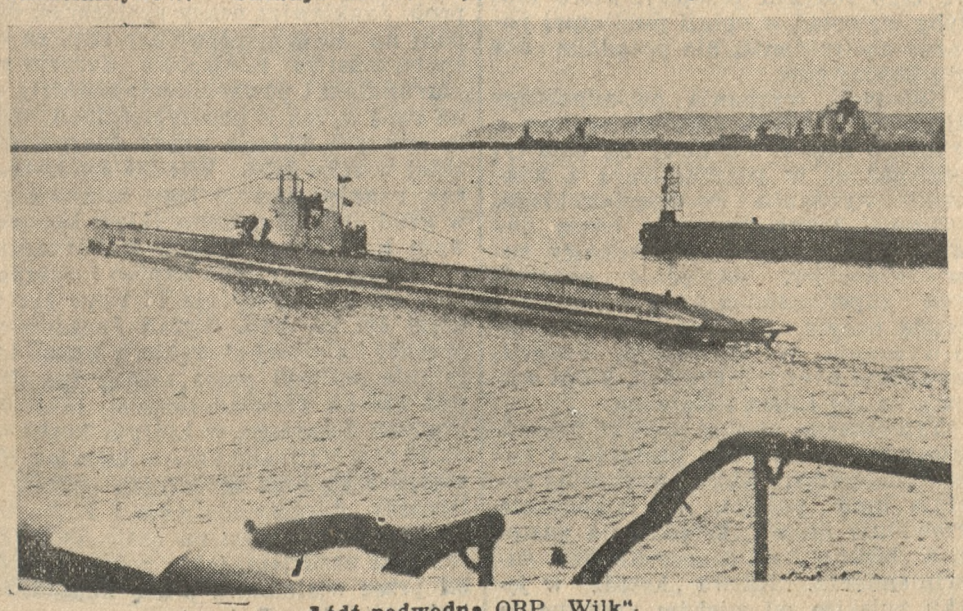

Łódź podwodna ORP „Wilk“.

robek morski musi być ochroniony przez polskie okręty wojenne. Chłop już to rozumie po zapadłych gminach śródlądowych i powiada, że „Morska Brama nie obroni się sama“. „Gdy będą torpedowce, nie potoną handlowce“. „Nie damy wybrzeża — trafią na jeża“.

Z tych to powiedzeń lotnych, które poczynają kursować, z trosk i niepokojów narodu, który nie zatracił instynku morskiego, z przewidywań przyszłości, powstaje hasło tegorocznego „Dnia Morza“:

„Dozbroić Polskę na morzu“

Potrząc w lata przeszłe, mamy wiarę. Patrząc w lata przyszłe, czujemy się narodem młodym. Więc patrząc w przyszłość, widzimy polskie okręty wojenne, bez których nie masz całości, nie masz ukoronowania naszych spraw morskich.

Morze to kolebka wolności i źródło bogactwa narodu! Utrata morza — to bieda, głód i niewola!

Perły Abdula Hamida

List z wycieczki „Przez 7 mórz" statkiem „Kościuszko"

Pocztą lotniczą z Aten, w czerwcu.

Niema chyba śmiertelnika, któryby we snach chociażby nie marzył o podróżach. Chciałoby się, jak Janta-Połczyński, latać samolotami amerykańskich miljonerów, albo jak Ossendowski przebyć na oślicy pół Azji i spotykać po drodze paru tajemniczych Sternbergów czy coś w tym rodzaju. Zgodzilibyśmy się nawet na osła zamiast oślicy, i zamiast Sternberga na najprostszego Lehmann'a czy Kohna. Cóż, kiedy budzimy się poto, by pójść jak co dnia do biura.

Niemal wszystkie współczesne państwa, — w szczególności zaś te, które głoszą, że są wyrazem już nietylko teraźniejszości, ale i nadchodzącej przyszłości, — pogwałciły z zimną krwią najbardziej zasadnicze prawo człowieka. Naturalne prawo, z jakiem przychodzimy na świat: abyśmy mogli, skoro tego pragniemy, jeszcze za życia własnemi oczyma oglądać wspaniałości, przez Pana Boga hojną ręką rozsypane po całej kuli ziemskiej. Zwykły śmiertelnik nie ma prawa do wyjazdu „zagranicę", a gdy nawet państwo użyczy łaskawie paszportu, nie wolno mu zabrać ze sobą pieniędzy...

Elementarna siła, tkwiąca w arcyludzkiem pragnieniu ujrzenia świata, utorowała sobie drogę w t. zw. wycieczkach zbiorowych. Jest to coś w rodzaju wentylu bezpieczeństwa albo też odtrutki. Ale odtrutka ta bardzo jest miła w spożyciu.

Już same przekroczenie granicy, formalności celne, przeglądanie waliz, wreszcie obce napisy i obce mundury na stacjach kolejowych wprawiają większość wycieczkowiczów w łagodny szał. A cóż dopiero, gdy po kilkunastu godzinach pociąg nasz, — same nowiutkie, reprezentacyjne wagony polskie, — staje przed morskim dworcem Konstancy, tuż obok potężnego, czarnego kadłuba „Kościuszki". Oczywiście, natychmiast dają się we znaki żelazne i nieprzekraczalne ramy ścisłej organizacji, jaką ujęto całą wycieczkę. Nie wolno pójść do miasta i zwiedzić choćby podczas jednego spaceru tego jedynego portu Rumunji, — tak, jak nie wolno było zabrać dewiz, jak nie wolno wysiąść gdziekolwiek na świecie i pozostać tam na własny koszt i ryzyko tak długo, jak tego dusza zapragnie. Osobiście nie mam o to zresztą pretensji, bo znam Konstancę z innych podróży i wiem, że jest to niewielka „dziura" z pomnikiem Owidjusza na rynku. Gdy jakiego tubylca zapytać, czyj to pomnik, powie chętnie, że Owidjusz był wielkim poetą rumuńskim.

W Konstantynopolu mamy pierwszy postój. Oczywiście, kto chce, może dawną stolicę wysokiej Porty zwiedzać na własną rękę. Ponieważ jednak ilość złotych, jakie wolno zamienić na obce waluty podczas całej podróży, jest ściśle ograniczona i bardzo niewysoka, więc w praktyce niema innej rady, jak zapisać się do wycieczki urządzonej przez samego „Kościuszkę". Tylko te bowiem wycieczki opłacić można pieniędzmi, zdeponowanemi w kraju w biurze linji, w nieograniczonej wysokości. Oczywiście, wycieczka czterystukilkudziesięciu osób zajmuje około stu samochodów, a taką olbrzymią kolumną niełatwo pokierować i dużo czasu upływa na czekaniu jednych na drugich. Mimo to przyznać należy, że wszystko szło dobrze i że organizatorzy stawali, jak to się mówi, „na głowie", aby wszystkim dogodzić. To też całodzienne zwiedzanie miasta, przerwane obiadem, dało wszystkim doskonale obraz tej zdegradowanej dziś, niegdyś stolicy Turcji.

Oczywiście, możnaby o tem dużo pisać: i mury Bizancjum i meczet niebieski i śpiew muezzina i dywany, po których się stąpa w pończochach i o-

Plac Republiki w nowej części Konstantynopola.

gromem św. Zofji i przytłaczająca wielkość i wszechobecność niezrównanej historji miasta nad Złotym Rogiem. Można też przeczytać to sobie w Baedekerze, albo poporostu w leksykonie pod literami K (Konstantynopol), S (Stambuł), T (Turcja), B (Bizancjum) lub innemi. Ale już się chyba przez życie całe tych rzeczy nie zapomni! Wyjmę z tego bogactwa przeżyć tylko jeden szczegół, bo chciałoby się o tem opowiadać każdemu, kto jeszcze nie widział Wschodu i południowego słońca i Konstantynopola. Są to owe, zapowiedziane w tytule, perły Abdula Hamida.

Słyszeliście już o bogactwach Wschodu, prawda? Pociągały one do krainy wyznawców Allaha niejednego niespokojnego ducha od najdawniejszych czasów. Dziś, odrzuciliśmy te opowiadania do lamusu dziecinnych rojeń. Otóż nie! W Konstantynopolu można owe legendarne bogactwa oglądać własnemi oczyma.

Mieszczą się one w Seraju, w pałacu, który aż do rewolucji zamieszkiwał ostatni władca Turcji, Abdul Hamid. To też aż do rewolucji nikt, oprócz zapewne najzaufańszych z otoczenia otomańskiego cesarza, nie wiedział, jakie właściwie bogactwa mieści skarbiec Seraju. Nawet dla samych Turków i mieszkańców Stambułu stanowiło niesłychaną rewelację, gdy przed 15 mniej więcej laty po raz pierwszy udostępniono skarby zwiedzającym.

Oczywiście, słynął już oddawna bezcenny zbiór chińskiej porcelany, zgromadzony w ciągu wieków przez władzców Turcji. Dziś widzimy te wspaniałości, skatalogowane i poustawiane w gablotkach. Ale większe jeszcze wrażenie na zwykłym śmiertelniku robią owe niesamowite ilości drogich kamieni, brylantów i diamentów, szmaragdów wielkich jak pięść i szafirów, jakiemi obsypane są nietylko biżuterja i insygnja władzy, ale i przedmioty codziennego użytku, łyżki, noże i widelce, serwisy, zegary, kryształy, ubiory i splendory, statki i gratki. Jeden z tronów jest to rodzaj szczerozłotej kanapy, obsypanej szmaragdami. W dużej kryształowej skrzyni przechowane są szmaragdy wielkości kurzego jaja, które pozostały niezużyte przy wyrobie owego tronu. Inny znów tron ubrany jest 20.000 wcale pięknych, dużych pereł. Przypomnieć sobie trzeba, jaka była ich cena wówczas, gdy jeszcze nie było japońskich sztucznych hodowli pereł.

Po skarbcu nawet już harem sułtański nie robi wrażenia, choć od rana dowcipy o nim cieszyły się na statku największem wzięciem. Zaciszne i piękne są te dziś już melancholijne i smętne sale, saloniki, sypialnie i zaciszne gabinety i choć niedaleka jest przeszłość, gdy tu kręciły się postacie opasłych eunuchów i mniej częstokroć cieszących się tuszą dam haremowych, odnosi się wrażenie upadku i zaniedbania, jakby tu żywa dusza nie mieszkała od stu lat.

Późną nocą „Kościuszko" rusza powoli i płynie ku Dardanelom...

ANTONI KAWCZYŃSKI

Z pastora chcą zrobić księdza

Wśród pełnomocnictw, udzielonych obecnie przez Sejm rządowi, znajduje się również projekt ustawy o „stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Augsburgskiego w Rzeczypospolitej Polskiej".

Ze sprawozdań sejmowych dowiedzieliśmy się, że kilku posłów wystąpiło przeciwko objęciu tego projektu pełnomocnictwami, jako sprawy nie stanowiącej konieczności państwowej i nie należącej do zagadnień niezwykle pilnych. Projekt ustawy mógłby być dobrze załatwiony na jesiennej sesji parlamentarnej. Jeżeli usiłuje się jednak projekt umowy między Państwem a wyznaniem ewang.-augsburgskiem przeprowadzić w formie dekretu, bez rozgłosu i bez uprzedniego zapoznania się opinji publicznej z treścią tej umowy, to oczywiście w projekcie muszą być tego rodzaju przepisy, które mogłyby wywołać w opinji publicznej poważne zastrzeżenia, nie pożądane dla projektodawców.

Stosunek wyznania ew.-augsburgskiego do państwa reguluje ustawa z 20 lutego 1849 r. Na mocy tej ustawy, opracowanej w porozumieniu z władzami wyznania ew.-augsburskiego, duchowni tegoż wyznania noszą nazwę pastorów a ich zwierzchnicy superintendentów, względnie generalnych superintendentów. Tej samej zresztą nazwy używają duchowni tego wyznania w Niemczech, Francji, Szwajcarji i innych krajach, które wyznają naukę Lutra i Kalwina.

Tymczasem, obecny projekt przewiduje nowe nazwy dla pastorów i superintendentów, które wyrażają zupełnie inne pojęcia, a mianowicie przewiduje nazwę „ksiądz" dla pastora, a „biskup" na oznaczenie gen. superintendenta. Nazwa „ksiądz" w języku polskim od wieków przysługuje wyłącznie kapłanom katolickim i oznacza kapłana, któremu został udzielony sakrament kapłaństwa i który może sprawować sakramenty. Wyznania protestanckie nie posiadają hierachji kościelnej w ścisłem tego słowa znaczeniu, duchowni tych wyznań nie otrzymują święceń kapłańskich, ani też nie sprawują sakramentów. W Polsce przedrozbiorowej nosili tytuły ministrów, kaznodziejów. Za czasów okupacji rosyjskiej pastorzy nawet nie chcieli korzystać z nazwy „ksiądz", gdyż kapłani katoliccy nie byli mile widziani przez władze rosyjskie. „Pany i ksiendzy" — to były dla caratu elementy „nieblagonadiażne".

Zamiast dotychczasowych superintendentur nowy projekt ustawy przewiduje diecezje i to w liczbie 10 (obecnie tylko 4,) mimo że umowa dotyczy tylko pewnej części luteran w Polsce, gdyż z projektu nie widać, aby obejmowała ona wyznania ewangelicko-unijne i staroluterskie, które to wyznania mają przeważającą liczbę wyznawców nauki Lutra. W r. 1929 w Polsce było ogółem 829.000 osób należących do wszystkich wyznań protestanckich, z czego większość stanowią Niemcy.

Projekt ustawy zawiera liczne przywileje dla duchowieństwa protestanckiego, jak n. p. wszystkie pomieszczenia duchownych są traktowane przez Skarb Państwa narówni z lokalami urzędowemi, kantorom (dyrygentom chóru) zapewnia się przy parafjach po trzy hektary ziemi itp. Tego rodzaju uprawnień Kościół katolicki w Polsce nie posiada. (KAP)

„Złoty Róg" widziany ze starego cmentarza mahometańskiego

Śp. ks. Stefan Jankiewicz

W szeregach duchowieństwa wielkopolskiego śmierć w ostatnich czasach uczyniła niejeden wyłom, bolesnie odczuwany w szerokich kołach społeczeństwa. Świeżo zaś dochodzi do tego zgon śp. ks. Stefana Jankiewicza, zasłużonego proboszcza i dziekana leszczyńskiego oraz honorowego kanonika metropolitalnego Kapituły Poznańskiej, który okrywa żałobą powierzoną mu od lat parafję, jak również szerokie koła przyjaciół i znajomych.

Śp. ks. Jankiewicz pochodził z Krotoszyna, gdzie się urodził w r. 1866. Po ukończeniu nauk gimnazjalnych oraz Seminarjum Duchownego, święcenia kapłańskie otrzymał w r. 1893. Nasamprzód jako wikarjusz pracował w Buku i jako administrator parafji w Wysocku pod Ostrowem, poczem otrzymał probostwo w Słupi. Tu obowiązki swe duszpasterskie spełniał przez zgórą 20 lat w warunkach niełatwych, stykając się z racji swego stanowiska z osławionym przedstawicielem hakatyzmu pruskiego Tiedemannem i przeciwstawiając się niejednokrotnie jego poczynaniom antypolskim. Bóg pozwolił mu oglądać triumf sprawiedliwości po rozbiciu potęgi zaborców i upadek sromotny hakatyzmu.

W r. 1921 z polecenia Władzy Duchownej obejmuje ks. Jankiewicz jako proboszcz parafję w Lesznie. Był to wówczas posterunek specjalnie ważny i trudny. Parafja od lat niemczona i licząca poważny procent Niemców, wymaga wyjątkowych zdolności do pokierowania nią. Śp. ks. prob. Jankiewiczowi udało się to w całej pełni; dbały o dobro swych parafjan, dobiera sobie oddanych i gorliwych współpracowników - kapłanów, urządza misje, opiekuje się organizacjami katolickiemi i skutecznie walczy z sekciarstwem, które początkowo zaczęło podnosić głowę. Okazały kościół parafjalny w Lesznie otaczał również troskliwą opieką, starając się o jego odnowienie i przyozdobienie należyte.

Niemniej też udzielał się śp. ks. prob. Jankiewicz pracy społecznej, dopóki na to mu pozwalały siły, za co społeczeństwo miejscowe darzyło go szacunkiem i poważaniem; znalazły one swój wyraz w uroczystościach jubileuszowych 40-lecia pracy duszpasterskiej w roku 1933. Władza duchowna zaś, uznając zasługi jego, mianuje go w grudniu 1934 r. kanonikiem honorowym Kapituły Metropol. w Poznaniu.

Niestrudzony jako kapłan i duszpasterz, doczekawszy się 70 roku życia, uległ śp. ks. kan. Stefan Jankiewicz groźnej i ciężkiej chorobie, z którą daremnie walczył przez szereg tygodni pod opieką doświadczonych lekarzy. Pogrzeb Zmarłego, w którym brały udział nieprzejrzane rzesze parafjan leszczyńskich oraz sąsiednich parafij z licznem duchowieństwem i J. E. ks. biskupem Dymkiem na czele, dał wyraz tym uczuciom, jakie sobie zaskarbił przez wieloletnią pracę kapłańską i obywatelską. R. i. p.!

Przez **7 STOLIC** **Praga, Wiedeń, Budapeszt, Bukareszt, Sofia, Warna, Konstantynopol**
Wycieczka organizowana w ramach układów kompensacyjnych. ng 12784
9. VII. — 28. VII. zł 455,— WAGONS-LITS//COOK, Poznań Br. Pierackiego 12.

Niedziela na boiskach

W niedzielę kończą się wiosenne, a zarazem ogólnookręgowe piłkarskie mistrzostwa klasy A na rok 1935/36. Kończą się one pod znakiem sensacji niemałego formatu, a mianowicie derby Poznania: HCP — Legja, decydujących o zdobyciu mistrzostwa okręgu.

A obok tej imprezy kalendarzyk przewiduje jeszcze inne doniosłe spotkania w klasach A, B i C oraz zawody towarzyskie. Z tych ostatnich na wyróżnienie zasługuje gościna mistrza ligi śląskiej, Amatorskiego K. S. z Chorzowa. Szerokiej rzeszy piłkarskiej nadarza się okazja poznania sił konkurenta mistrza Poznania w tegorocznych grach o wejście do ligi państwowej. Pierwszego dnia na arenie goście grają z „Pogonią" poznańską o 16.15, drugiego dnia z drużyną PZOPN tamże o godz. 18.

O mistrzostwo klasy A: HCP — Legja. Spotkanie starych rywali przybierze te same co dotąd uroczyste formy lokalnej sensacji. Jak dawniej tak i w niedzielę aktorzy meczu wniosą do walki dużo ambicji skłaniającej każdego zawodnika do maksimum wysiłku. A gra warta świeczki! HCP, po 7-letniej bezwzględnej hegemonji Legji, zdołał rywalkę swoją zdystansować o 2 punkty i w finałowym meczu starać się będzie różnicę tą utrzymać, by zdobyć laur mistrzowski. Cenne to trofeum HCP uzyska także i wtenczas, gdy osiągnie wynik nierozstrzygnięty. Legja, depcąca leaderowi po piętach, nie zrezygnowała jeszcze z tytułu mistrzowskiego i ambicją jej jest zdobyć go po raz 8 zrzędu. Skutkiem zamknięcia stadjonu miejskiego, spotkanie rozegrają kluby o godz. 11 na arenie lazarskiej. W przedmeczu (o godz. 9.30) HCP III gra z Wartą III.

K P W - Poznań — U n j a - Kościan grają o godz. 16 na stadjonie w Dębcu. Unji, z początkiem rozgrywek zupełnie realnie przypisywano możność uplasowanaia się na środku tabeli. Oddanie jednak Warcie Twórza spowodowało tak poważne osłabienie drużyny, że zajmuje ona w tej chwili przedostatnie miejsce.

W Ostrowie o godz. 15 O s t r o w i a i K o r o n a stoczą niemniej zaciętą walkę od dwóch poprzednich. Ostrowii wynik meczu może być obojętny. Koronie jednak zależy na wygraniu spotkania, gdyż dwa nowe punkty i korzystniejszy stosunek bramek, zabezpieczają ją przed spadkiem z klasy A, oczywiście przy równoczesnej przegranej Unji kościańskiej.

P o l o n i a - Leszno zdobywa bez gry 2 punkty na Olimpji. Spotkanie Warta Ib — KPW-Ostrów przełożono na dzień 5 lipca.

O awans do klasy A: P o l o n i a - **Główna** — P o l o n i a - Kępno. godz. 15,30 w Głównej. Dążeniem Polonji główieńskiej jest odwzajemnić się gościom za sromotną porażkę, doznaną w Kępnie. Przewidujemy, że rewanż się uda, gdyż samopoczucie drużyny wygranej z Sanem wzrosło ogromnie.

S a n — S z a m o t u l s k i o godz. 18 na arenie lazarskiej San, tak świetnie walczący w kolejnych fazach rozgrywek klasy B nadspodziewanie potknął się ub. niedzieli na Polonji główieńskiej. Spodziewać się można, że meczu z Szamotulskim nie zbagatelizuje i go wygra. Przegrana równałaby się przekreśleniu wszelkich nadziei na awans do klasy wyższej.

O mistrzostwo klasy C: w Fabianowie: O r k a n — S p a r t a - Oborniki o godz. 16.

O mistrzostwo junjorów. H C P — L e g j a o godz. 9 na boisku HCP.

Zawody towarzyskie. W Poznaniu: o godz. 11: Admira — Stella-Żabikowo w Górczynie; o godz. 13.30 Blask — Cybina w Starolęce (z okazji 15-lecia klubu);

o godz. 16.15 Pogoń — Amatorski - Chorzów na arenie lazarskiej

W Gnieźnie: Stella — Marynarka Wojenna.
W Kępnie: Sokół — Amatorski-Chorzów Ib. godz. 16.30.

Poniedziałek (św. Piotra i Pawła)

O mistrzostwo junjorów: o godz. 18 Warta I — KPW na boisku Warty; o godz. 9.30 San — Warta II na arenie lazarskiej.

Zawody towarzyskie

W Poznaniu: **Reprezentacja PZOPN i Amatorski - Chorzów** o godz. 18 na arenie lazarskiej.
W Rawiczu: Rawicki — KPW-Poznań godz. 17-ta.
W Szamotułach: Szamotulski II — Pentation II o godz. 15.
W Żabikowie: Stella — Admira-Poznań o godz. 17.

Zawody lekkoatletyczne

Na boisku Sokoła w poniedziałek od godz. 9 mistrzostwa Dzielnicy Wielkopolskiej Sokoła.

Mistrzostwa pływackie

Na pływalni PTP w niedzielę i poniedziałek od godz. 15 mistrzostwa okręgu poznańskiego.

Zawody żeglarskie

Na jeziorze w Kiekrzu z okazji „Święta Morza" w niedzielę regaty żeglarskie.

Zawody konne

Na hippodromie w niedzielę o godz. 15 i w poniedziałek o godz. 15 zawody konne.

PIĘĆ WYSOKICH GATUNKÓW PAPIEROSÓW BEZUSTNIKOWYCH
15 sztuk **„ESSE"** *1 zł 50 gr.*
ng 11384

Fiałka (Cracovia), który po szeregu bezskutecznych próbach własnych i Gancarza (Pogoń - Lwów), pobił onegdaj rekord godzinny ś. p. Freyera. Fiałka przebył — jak donosiliśmy już — w godzinie 17.510,75 km.

Szukajmy Pieprzyka

Oto intrygujący tytuł premjery wielkiej rewji na scenie letniej w ogrodzie „Adrji", której zapowiedź otwarcia w czwartek, 2 lipca, wzbudziła zrozumiałe zainteresowanie. Udział pierwszorzędnych sił artystycznych scen warszawskich, na czele z Hanką Runowiecką, Ewą Osten, Bargielską, Laskowskim, Irzykowskim, Moranem, oraz świetnego kwartetu baletowego. Kierownictwo literacko - artystyczne Walerego Jastrzębca, daje rękojmę programu o wysokim poziomie artystycznym. Artystów przedstawia i zapowiada niezrównany Zygmunt Mąkowski. Początek codziennie o godzinie 9 wieczorem. W razie niepogody, przedstawienia odbywać się będą w pięknej sali „Adrji" o tejże godzinie. Wstęp wolny. Nakrycie łącznie z usługą 2 zł (kawa z ciastkiem lub inne dania). Orkiestra 8 osób. Uwaga: od czwartku 2 lipca, S z u k a m y P i e p r z y k a...

Amerykańskie radjo policyjne w Nowym Jorku

Ciekawe zastosowanie znalazło radjo w służbie policyjnej olbrzymiej metropolji amerykańskiej New Yorku. Miasto to podzielono na blisko trzysta obwodów, z których każdy ma na swem terytorjum po dwa auta patrolowe policji. W aucie takiem, poza szoferem i strzelcem z karabinem maszynowym, znajduje się jeszcze radjotelegrafista, bacznie nadsłuchujący, czy stacja nadawcza policji nie wyda mu jakichś poleceń.

Gdy zabrzmi w głośniku samochodu głos z prezydjum policji, wóz natychmiast rusza, by wykonać wskazane zadanie, np. przeszukanie domu, w którym popełniono przed chwilą morderstwo. Oczywiście — samochód policyjny pędzi z zawrotną szybkością, a inne wozy obowiązane są bezwzględnie usunąć mu się z drogi.

W departamencie radjowym prezydjum nowojorskiej policji znajduje się szczegółowa mapa miasta, na której w wymalowanych obwodach widzimy po dwa krążki z numerami dyżurnych samochodów policyjnych. Wozy, znajdujące się w ruchu, odznaczone są zapomocą przekręcenia krążka koloru czerwonego. Umożliwia to natychmiastową orjentację, czy i jakie wozy w poszczególnych obwodach są do dyspozycji centrali.

Trzeba dodać, iż załoga auta policyjnego porozumiewa się z prezydjum policji zapomocą telefonów, gęsto rozsianych po całem mieście, przyczem oczywiście wszystkie telefony prywatne i handlowe, gdziekolwiekbądź się znajdują, stoją do dyspozycji funkcjonarjuszy policyjnych.

Nawet za mały datek można już kupić drobną śrubkę wielkiego krążownika.

Przed olimpjadą

Z pośród 19 olimpijskich gałęzi sportu najsilniej obesłana będzie w Berlinie lekkoatletyka, w której startować będą przedstawiciele 45-ciu państw i przedstawicielki 19 państw. Na drugiem miejscu stoi pływanie, w którem startują zawodnicy 40 państw i zawodniczki 22 państw. Dalej idą: boks — 38 państw, zapasy — 33, szermierka — 32 oraz zawodniczki 16 państw; kolarstwo — 32 państw, żeglarstwo — 27, wioślarstwo — 26, koszykówka — 25, hippika — 24, ciężary i kajaki po 19, pięciobój nowoczesny i piłka nożna — po 18, gimnastyka — 14, hokej — 14, polo — 7 piłka ręczna — 6. (Pat)

Olimpijska drużyna japońskich pływaków przybyła w piątek w drodze z Warszawy do Berlina. Gości japońskich powitano na dworcu bardzo uroczyście, poczem udali się oni niezwłocznie do swoich kwater olimpijskich. Japończycy drogę z Tokio przez Syberję, Moskwę, Warszawę do Berlina odbyli koleją, nie zatrzymując się nigdzie. Podróż trwała zgórą półtora tygodnia. Kierownikiem ekspedycji japońskiej jest Koyokawa, zwycięzca z ostatniej olimpjady w Los Angeles.

30 000 dziennikarzy na igrzyskach olimpijskich. Igrzyska olimpijskie w Berlinie obsługiwane będą przez rekordową liczbę dziennikarzy, którym dotychczas biuro prasowe Komitetu Organizacyjnego wydało już 30 000 prasowych kart wstępu. Dziennikarze ci reprezentować będą ponad 60 państw z całego świata. Tylko 10 000 spośród zgłoszonych dziennikarzy otrzyma t. zw. prasowe paszporty, upoważniające do wolnego wstępu na wszystkie imprezy olimpijskie. Pozostali otrzymali pojedyńcze bilety wstępu.

W czasie igrzysk czynnych będzie ponad 200 mikrofonów, działających dla 50 państw. Mikrofony te częściowo transmitować będą zawody olimpijskie bezpośrednio do danego kraju, inne natomiast służyć będą do nagrywania przebiegu igrzysk na taśmę.

Na przedolimpijskim obozie bokserskim. Prace na olimpijskim obozie bokserskim w CIWF na Bielanach są już w pełnym toku. Na obozie trenują obecnie: w wadze muszej — Sobkowiak, w tych dniach przyjedzie Rotholc a dojeżdżać będzie jako sparring-partner Sten; w koguciej obecni są Czortek i Jarząbek; w piórkowej: Polus, Kowalski i Chrostek. Na sparring dojeżdżać będzie Ciszewski; w lekkiej są Kajnar i Ratajak; w półśredniej jest na obozie Jańczak, w tych dniach przyjedzie Pisarski; w średniej oczekiwani są Chmielewski i prawdopodobnie Szulczyński; w półciężkiej obecni są Klimecki i Szymura. Dojeżdżać mają: Doroba i Włóka; w ciężkiej — obecny jest Pilat, przyjedzie w tych dniach Wagrowski. (Pat)

TEATRY

Z Teatru Polskiego

Dziś i jutro ostatnia nowość scen europejskich, świetna farsa Kosela „Słoń w składzie porcelany". Arcywesoła ta farsa cieszy się w Poznaniu wielkiem powodzeniem i nic dziwnego, bowiem wesoła treść oraz doskonała gra całego zespołu sprawiają, że publiczność bawi się znakomicie.

W próbach świetna komedja „Z miłości niedostatecznie" grana obecnie na scenach polskich z dużem powodzeniem.

Ceny miejsc obniżono o 25 proc.

Z Teatru Nowego

Dzisiaj w sobotę wieczorem dana będzie nowa premjera sezonu, sztuka Karola Huberta Rostworowskiego „Antychryst", której wystawieniem teatr uczci przypadające w bież. roku 25-lecie twórczej pracy genjalnego poety i dramaturga. Wybitnie ciekawy, aktualny problem sztuki, jak przy pierwszem wystawieniu jej w Poznaniu, tak i obecnie winien wzbudzić wśród tutejszego polskiego społeczeństwa duże zainteresowanie, ku czemu z pewnością walnie się przyczyni nadzwyczaj artystyczne opracowanie sceniczne dyr. Koreckiego, który wraz z zespołem teatru poniósł wiele trudu nad zmontowaniem znakomitej sztuki. Obsadę stanowią pp. Koronkiewiczówna, Młodziejowska, Michalska, Sowińska, Żuromska, Bystrzyński, Cirin, Korecki, Koczanowicz, Loedl, Noskowski, Nowakowski i in. Nowa oprawa dekoracyjna Kazimierza Krajewskiego.

Jutro w niedzielę wraca na afisz najbardziej sukcesowa sztuka sezonu W. Fodora „Matura", która w pełni powodzenia zeszła z repertuaru teatru, wskutek wyjazdu części zespołu.

32 ZDROWE ZĘBY PRZEZ VADEMECUM PASTA i ELIKSIR
POLECANE PRZEZ POWAGI LEKARSKIE ŚWIATA, CHRONIĄ PRZED PRÓCHNICĄ I KAMIENIEM NAZĘBNYM.
ng 11982

Tenis

W dalszym ciągu międzynarodowego turnieju tenisowego w Wimbledonie odbyły się następujące mecze: Crawford — Gandarower (Anglja) 6:1, 6:2, 6:3. Budge — Lesueur 6:1, 6:1, 6:1. Borotra, który wraz z Brugnonem jest faworytem gry podwójnej panów, przyleciał do Londynu we czwartek o godz. 14. Natychmiast po zmianie ubrania wyszedł na kort z Brugnonem, aby w pierwszej rundzie pokonać parę Fischer — Kukuljevic 6:2, 7:5, 15:13. W godzinę później Borotra wraz z panną Noel rozegrał drugi mecz, bijąc parę belgijską Borman i Adamson 0:6, 6:1, 8:6.

Jędrzejowska zwyciężyła w międzynarodowym turnieju w Wimbledonie w grze pojedyńczej Angielkę Green w dwóch setach 6:2, 6:2.

Wioślarstwo

Do międzynarodowych eleminacyjnych regat wioślarskich, które odbędą się 28 b m. w Bydgoszczy, poza elitą osad polskich zgłosiły się osady czterech klubów gdańskich (Akad. RV., Danziger RV., Hansa, Victoria), następnie osady klubu Rudergesellschaft (Wrocław), Bautilus (Elbląg) i Prussia (Królewiec).

Piłka nożna

Znana francuska drużyna zawodowa Olympique z Marsylji rozegrała w Sofji dwa mecze. Francuzi w obu ponieśli porażki. Z drużyną AC Sofja 23 przegrali w stosunku 3:5 i z drużyną Slavji 0:2.

Mistrzostwa lwowskiej ligi okręgowej, rozgrywane w dwóch grupach, dobiegły końca. — Pierwsze miejsca w obu grupach zajęły drużyny przemyskie Polonia i Czuwaj. Drużyny te rozegrają mecze finałowe o mistrzostwo okręgu, a zwycięzca tych spotkań walczyć będzie o wejście do ligi państwowej.

TANI - WYGODNY - EKONOMICZNY

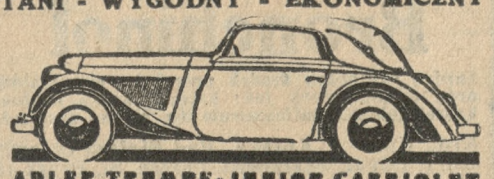

ADLER TRUMPF-JUNIOR CABRIOLET
F. Szczepański - Poznań
Wielka 17 - Telefon 30-07 Ng 11803

Na Olimpjadę do Berlina!
3 wycieczki od zł 135.—
FRANCOPOL Poznań, św. Marcin 58 Tel. 4104
ng 11 878

Łamanie w kościach, ból w stawach

oto znamienne objawy artretyzmu, który powstaje głównie wskutek **przesycenia organizmu kwasem moczowym.** Zioła magistra Wolskiego ze znak. ochr. **„Reumosa"**, zawierające niezmiernie rzadką roślinę chińską Schin-Schen, **łagodzą bóle, regulując przemianę materji,** dlatego też stosuje się je w cierpieniach artretycznych i bólach ischiasu.

Wytwórnia: **Magister Wolski, Warszawa, Złota 14.**

ng 11 901

Zioła CHOLEKINAZA H. Niemojewskiego
STOSUJE SIĘ PRZY CHOROBACH:
I. CHOROBY WĄTROBY I NA JEJ TLE: KAMIENIE ŻÓŁCIOWE, ŻÓŁTACZKA, CHRONICZNE ZAPARCIE STOLCA, KATARY (NIEŻYTY) ŻOŁĄDKA I KISZEK.
II. NA TLE ZŁEJ PRZEMIANY MATERJI: ARTRETYZM, ISCHIAS I INNE NEWRALGJE ARTRETYCZNE, CHOROBY SKÓRY NA TLE ZŁEJ PRZEMIANY MATERJI (TRĄDZIK I T. P.)
BROSZURY BEZPŁATNIE LABOR. CHOLEKINAZA WARSZAWA NOWY ŚWIAT 5
ng 11 942

ŻYCIE HARCERSKIE

ODEZWA DO HARCERZY

komitetu akad. pielgrzymki jasnogórskiej

Centralny komitet akad. pielgrzymki jasnogórskiej wydał do harcerzy odezwę treści następującej:

Harcerze! 24 maja polska młodzież akademicka złożyła na Jasnej Górze u stóp Królowej Korony Polskiej wiekopomne ślubowanie na wierność w służbie Bożej, obierając Najśw. Marję Pannę za swą Patronkę.

Tegoż dnia we Lwowie odbył się zjazd Związku Harcerstwa Polskiego. Na zjeździe tym grono instruktorów złożyło wniosek, wyrażający solidarność harcerzy ze ślubowaniem Jasnogórskiem. Głos tych instruktorów — to głos wszystkich harcerzy. Tych wszystkich, którzy duchem tradycji rycerstwa polskiego owiani pragną służyć Bogu i Polsce.

Uchwalenie wniosku uniemożliwili swem wystąpieniem niektórzy członkowie Związku Harcerstwa Polskiego: przewodniczący Z. H. P. p. Grażyński, wiceprzewodniczący Ks. Mauersberger, przewodniczący zjazdu p. Kamiński, kapelan ks. Luzar i p. Wierzbiańska, zarzucając polskiej młodzieży akademickiej, że wyzyskuje akt religijny dla partyjnych celów.

Dotknięci do żywego tym bezprzykładnym zarzutem, zwróciliśmy się do przewodniczącego Związku Harcerstwa Polskiego z żądaniem wynagrodzenia ciężkiej krzywdy naw wyrządzonej. Odpowiedzi nie otrzymaliśmy.

Wobec tego zwracamy się do Was, Harcerze.

Wiemy, że nie ponosicie odpowiedzialności za wystąpienia wymienionych, i że żadne poświęcenia nie zdołają zerwać duchowej łączności ludzi, służących tym samym ideałom.

Harcerze! Wy braćmi naszymi, bo z Wami przez wspólne ślubowanie Jasnogórskie zjednoczyliśmy się tem mocniej, że u stóp Matki Najświętszej postanowiliśmy doprowadzić naród polski do całkowitego zjednoczenia.

Wołamy do Was, Harcerze! Nie ustawajcie w pracy; miłujcie Polskę; zbliżcie się do Bogarodzicy, Orędowniczki i Opiekunki naszej i bądźcie pewni, że jak za czasów najazdu szwedzkiego, tak i dziś pomoc Królowej Korony Polskiej zjednoczy naród, i zwyciężymy wszystkich, tak licznych wrogów naszych.

Komitet
Akadem. Pielgrzymki Jasnogórskiej

WYCIECZKA STARSZOHARCERSKA

W niedzielę, 7 bm. odbyła się wycieczka starszego harcerstwa m. Poznania, zorganizowana przez hufcową Hufca St.-H. środowiska poznańskiego, druchnę H. Tułasiewiczównę i referenta St.-H. Komendy Harcerzy na m. Poznań, dh. R. Nieboraka.

Wycieczka miała przedewszystkiem charakter zapoznawczy. Była to, zdaje się, pierwsza tego rodzaju impreza starszego harcerstwa poznańskiego, a zadowolenie uczestników rokuje nadzieje, że nie była ostatnią.

Przedpołudnie poświęcono krajoznawstwu. Odwiedzono dwa kościółki wiejskie, drewniane z 18-go wieku w Kicinie i Wierzenicy. W tym ostatnim zwiedzono także grobowiec filozofa Augusta Cieszkowskiego.

Popołudniu rozegrano różne gry sportowe — największem powodzeniem cieszyła się siatkówka.

O godz. 17,30 dh. Nieborak, ref. st.-h. na m. Poznań zagaił dyskusję nad projektem starszo-harcerskiego komentarza do prawa harc., której plon ma być podstawą postulatów środowiska poznańskiego VIII. konferencji starszoharcerskiej.

Udział w dyskusji był żywy. Przebijało zgodne dążenie do pogłębienia zrozumienia Prawa — nie jako zbioru uprawnień, lecz obowiązków, podkreślano chrześcijański i polski charakter harcerstwa.

Niemiłym zgrzytem było wystąpienie jednego z druhów, który stwierdziwszy że pijaństwo było jedną z przyczyn upadku Polski, proponował pozostawienie obowiązku abstynencji młodzieży harcerskiej i instruktorom, a zwolnienie od niego starszych harcerzy. Wystąpienie to spotkało się z jednomyślnem potępieniem ogółu uczestników, stojąc. konsekwentnie na stanowisku posłuszeństwa Prawu, którego przestrzegać zobowiązali się w przyrzeczeniu. Po 2 i półgodzinnej dyskusji zakończono obrady i na wniosek dh T. Rady urządzono zbiórkę na samolot „Chrobry".

Po odśpiewaniu licznych pieśni harcerskich udano się na dworzec i w wesołym nastroju rozśpiewani wrócili uczestnicy do Poznania, pełni zapału do pracy na terenie harcerskim dla dobra Ojczyzny.

J. Z-ska.

HARCERZE Z POLSKI W AMERYCE

W dniu 6 lipca br. na okręcie „Piłsudski" przybywa do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej wycieczka Związku Harcerstwa Polskiego w składzie 19 instruktorów, oraz 5 instruktorek, reprezentujących niemal wszystkie województwa Rzeczypospolitej. Wycieczka zabawi dwa miesiące w Ameryce, zwiedzając Waszyngton (gdzie złoży oficjalne wizyty władzom amerykańskim oraz władzom skautingu amerykańskiego), a następnie słynną szkołę instrutkorską Harcerstwa Z. N. P. w Cambridge Springs Pa. W programie wycieczki uwzględniono również odwiedzenie większych środowisk emigracji polskiej — a w pierwszej linji Chicaga. Na czele wycieczki harcerskiej z Polski stoi harcmistrz Eugenjusz Sikorski.

Wszelkie artykuły kąpielowe
Największy wybór-najtańsze ceny
Kałamajski
Pg 4934/5-24.89/90

O ROZWÓJ TURYSTYKI GÓRSKIEJ W HARCERSTWIE

Związek Harcerstwa Polskiego nawiązał ścisłą współpracę z Polskiem Towarzystwem Tatrzańskiem. Współpraca ta wyraża się między innemi udzieleniem przez P. T. T. daleko idących zniżek opłat w schroniskach górskich dla harcerzy — na zasadzie wzajemności. Prócz tego P. T. T. zobowiązało się udzielać Związkowi Harcerstwa Polskiego swoich prelegentów, wypożyczać przeźrocza i filmy, oraz delegować do użytku Harcerstwa instruktorów turystyki górskiej.

Ze swej strony referat turystyki Głównej Kwatery Harcerzy zwróci w swych tegorocznych pracach specjalną uwagę na rozwój turystyki górskiej w Harcerstwie, projektując urządzenie w początkach sierpnia 1936 r. kursu obozów i wycieczek górskich dla harcerek i harcerzy. Kurs ten odbyłby się w schronisku Okręgu Warszawskiego Z. H. P. na Hali Gąsienicowej.

OFICJALNE ROZPOCZĘCIE HARCERSKIEGO WYŚCIGU PRACY

Naczelnik harcerzy zarządził z dniem 1 września br. oficjalne rozpoczęcie trzyletniego planu pracy drużyn harcerzy, zwanego „Wyścigiem pracy" i opartego na następujących zasadach: Praca drużyn w ciągu trzech lat będzie się odbywać w formie gry skautowej na podobieństwo „Harcerskiego biegu z przeszkodami". — Startem do tego biegu będzie „Apel wycieczek" wszystkich zastępów harcerskich na terenie Rzeczypospolitej w jednym z dni między 12—20 września rb. Przeszkodami harcerskiemi do pokonania w tym biegu będą zadania, zakreślone na każdy rok przez Główną Kwaterę Harcerzy, oraz zadania, stawiane sobie przez poszczególne drużyny, hufce i chorągwie. Wyścig jest ciekawą formą wprowadzenia w najszerszej mierze zasad planowania i kontroli do pracy wychowawczej w drużynach harcerzy.

POLSKA WYSTAWA HARCERSKA W RYDZE

W Domu Polskim w Rydze odbyła się ostatnio Wystawa Harcerstwa Polskiego. Do licznie zebranej na otwarciu wystawy publiczności przemówiła przewodnicząca Koła Przyjaciół Harcerstwa p. Pieślakowa, poczem poseł pełnomocny R. P. na Łotwie, p. minister Franciszek Charwat, dokonał otwarcia wystawy.

Na całość wystawy składało się 9 stoisk. Stoiska te przedstawiały: wzorową izbę harcerską, historję rozwoju harcerstwa, zaradność i przedsiębiorczość harcerstwa w życiu obozowem i codziennem, urządzenie wzorowego obozu, pionierkę harcerską, harcerstwo na morzu, oraz dział prac harcerskich. Uzupełniały wystawę: stoisko pamiątek harcerskich, dekoracje propagandowe itd.

Wystawa była otwarta przez dwa dni. Przez ten czas zwiedziło ją przeszło 900 osób.

WYCIECZKA HARCERSKA ZWIĄZKU NAROD. POLSKIEGO — W OJCZYŹNIE

Został już ustalony program wycieczki harcerstwa polskiego z Ameryki.

Wycieczka wyjedzie z Nowego Jorku na okręcie „Batory" w dniu 1 lipca. Przybycie do Gdyni nastąpi 10 lipca, poczem rozpocznie się dwutygodniowy objazd Polski.

Dnia 25 lipca harcerki i harcerze udadzą się na kurs przeszkoleniowy do obozu harcerskiego w Górkach Wielkich.

Kurs ten trwać będzie trzy tygodnie, poczem uczestnicy wycieczki rozjadą się indywidualnie do swych rodzin, zamieszkujących w Polsce.

23 sierpnia nastąpi wyjazd gości zpowrotem do Ameryki.

HARCERKI POLSKIE NA DRUGIEJ PÓŁKULI

Na terenie Kanady istnieją 2 polskie żeńskie drużyny harcerskie, których kierownictwo spoczywa w rękach instruktorek, wyszkolonych w Polsce.

Harcerki na terenie Kanady są otoczone wydatną opieką konsulatu polskiego, a w szczególności pani konsulowej Pawlicowej.

W Argentynie powstały ostatnio pierwsze drużyny harcerskie, założone przez p. konsula Wróblewskiego.

ng 12 198

OD CZWARTKU
CAŁY POZNAN
Szuka pieprzyka...!
dg 2279

Przeciw fałszowaniu miodu

Miód, ten najszlachetniejszy, wysokowartościowy środek odżywczy o niedocenionych walorach, naturalny produkt pszczeli, ekstrakt kwiecia naszych lasów, pól i łąk, góruje ponad innemi produktami leczniczemi i odżywczemi jeszcze i tem, że jest bezpośrednio przyswajalny przez organizm ludzki. Niestety, zalety miodu są przyczyną, że jest fałszowany przez nieuczciwych handlarzy. Powołana przez Polskie Tow. Higjeniczne w Poznanui komisja do badania środków odżywczych, po przeprowadzeniu kontroli sprzedawanego miodu uznała 90 proc. miodów za produkt sfałszowany i do spożycia nieodpowiedni. Dlatego rzetelne kupiectwo z prawdziwem zadowoleniem powitało śmiałą, choć trudną i odpowiedzialną inicjatywę Wielkopolskiego Związku Pszczelarzy, otwarciu w Poznaniu i innych miastach Wielkopolski (przez oddziały W. Z. P.) składnicy miodu kontrolowanego co do jego czystości naturalnej, który dostarczany będzie składom towarów spożywczych w naczyniach standartowych z nalepką i opaską gwarancyjną Wielkopolskiego Związku Pszczelarzy, gwarantującą, że miód w tych naczyniach jest produktem naturalnym i czystym.

Wielkopolski Związek Pszczelarzy spodziewa się, że we własnym interesie tak społeczeństwo konsumujące miód, jak i pszczelarze tak pożyteczną placówkę energicznie popierać będą, jedni przez wyłączne nabywanie miodu kontrolowanego, a drudzy przez zbywanie miodu za pośrednictwem Wielkopolskiego Związku Pszczelarzy w Poznaniu, ul. Mickiewicza 33, tel. 61-97.

VENUS
ST GÓRSKIEGO
ZNAKOMITY KREM
USUWA PRYSZCZE PIEGI I LISZAJE
OD PÓŁ WIEKU POWSZECHNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI
NISZCZY BRODAWKI SKÓRY STWARDNIENIA
ARAGO
ST GÓRSKIEGO WARSZAWA
ODCISKI
ng 12 179

„Wyspa djabelska" przed sądem przysięgłych

W dziennikach paryskich pojawiła się przed kilku tygodniami notatka, iż 118 dozorców z Wyspy Djabelskiej w Gujanie wytoczyło zbiorową sprawę sądową o oszczerstwo i zniewagę przeciw młodej adwokatce, Mireille Moreger. Sprawa ta wejdzie niedługo na wokandę sądową i stanie się napewno jedną z sensacyj o ponurym kolorycie nietylko we Francji.

Początek sprawie pani Moreger dał jej pobyt w Gujanie. Młoda adwokatka spędziła tam bowiem w karnej kolonji dla przestępców kilka miesięcy. Po ślubie przyszła p. Moreger idea spędzenia miesięcy miodowych właśnie tam, skąd naogół ludzie nie wracają, w kolonji dla deportowanych, która się cieszy zasłużoną opinją piekła na ziemi.

Przedsięwzięcie — przyznać to trzeba — należało do rzędu niezwykłych. Spędzić trzy miesiące na wyspie o piekielnym klimacie tropikalnym, przyglądać się cierpieniom ludzi skazanych na dożywotne prawie wygnanie — wymagało to wszystko mocnych nerwów, wytrzymałości i poświęcenia dla idei. Udało się p. Moreger powrócić cało i zdrowo do Paryża i tu rozpoczęła ona systematyczną kampanję w prasie, opisując bez koloryzowania, ale i bez tuszowania prawdy wszystko, co widziała w Kajennie i na wyspie Djabelskiej.

Reportaże i artykuły wywarły wielkie wrażenie, opinja publiczna zareagowała. Zwłaszcza, gdy z opisów p. Moreger okazało się, że zesłańcy, którzy odcierpieli już swoją karę, nie mogą wracać do kraju, lecz muszą jeszcze tyleż lat, ile spędzili na wyspie jako skazani, przeżyć w charakterze „wolnych obywateli". Potem mogą — teoretycznie — wracać do Francji. Ale jeden na tysiąc zdoła tego dokonać, bo nie mają oni za co płacić podróży, ani z czem wracać. Po pięciu latach ciężkiej pracy przymusowej otrzymuje zesłaniec 200 franków, jako wynagrodzenie. Po pięciu drugich latach przymusowego „wolnego" pobytu — niema ani grosza w kieszeni, chyba długi. I los jego jest przypieczętowany — musi umierać w obcym kraju, pod niebem, ziejącem ogniem tropikalnym.

Po rewelacjach p. Moreger nastąpiła odpowiedź zaatakowanej administracji kolonji karnej. Wpłynęła skarga 118 dozorców przeciw śmiałej adwokatce. Proces będzie napewno długi i obfitujący w momenty dramatyczne, bo p. Moreger bronić będzie jeden z najlepszych adwokatów paryskich, mr. Legrand. Przed sądem i ławą przysięgłych przewiną się świadkowie ze strony pani Moreger, ci zesłańcy i ich rodziny, którym udało się wrócić z Kajenny, ukaże też sądowi pozwana fotografje, które zdejmowała podczas pobytu na Wyspie Djabelskiej, jako dokumentu i dowodu prawdy. Co dodaje sprawie o Gujanę i reformę kolonji na Wyspie Djabelskiej akcentu i kolorytu w oczach publiczności, to fakt, że w roli oskarżyciela publicznego staje młoda, nieznana nikomu kobieta.

K. M.

Kupując znaczki Funduszu Obrony Morskiej, tworzymy miljony, potrzebne na budowę polskich okrętów wojennych

Zdrowa chrześcijańska rodzina

Temat ten niezmiernej wagi poruszony zostanie na obradach Sekcji Wychowania Rodzinnego na Zjeździe Katolickim w Bydgoszczy. Omówiona zostanie sprawa współżycia w rodzinie w dwu referatach: „Mąż i żona w rodzinie" (wygłosi prof. Czesław Zgodziński z Bydgoszczy) i „Rodzice i dzieci" (wygłosi p. Zofja Lipkowska - Górska z Poznania).

Oba te tematy budzą wśród przyszłych uczestników Zjazdu zrozumiałe zainteresowanie. Obrady Sekcji rozpoczną się w poniedziałek 29 czerwca o godz. 10 rano w auli Miejskiego Katolickiego Gimnazjum Żeńskiego przy ul. Staszica 4. Obrady Sekcji polecamy przedewszystkiem uwadze rodziców.

HUMOR.

Dwaj obłąkani siedzą milcząc naprzeciw siebie. Wtem jeden z nich czyni gest ręką, jakby złapał muchę. Zwraca się potem do vis-a-vis:

— Co ja tu mam w ręku?

A tamten: — Fortepian.

Pierwszy replikuje: — Tak, ale to nie ważne, boś podglądał. („Le Rire")

POJAWIŁY SIĘ NAŚLADOWNICTWA BEZWARTOŚCIOWE. ABY OTRZYMAĆ ZNAKOMITY, PRAWDZIWY PROSZEK JAPOŃSKI, NALEŻY ŻĄDAĆ
KATOL
ZABIJA ROBACTWO OWADY I T. P.
ng 12 172

Bronchinol
bardzo skuteczny środek przeciwko cierpieniom dróg oddechowych jak: katar oskrzeli i płuc, kaszel koklusz, zaflegmienie itp. Nazwa zastrzeż.
Król. Uprzyw. Apteka „Pod Białym Orłem"
Zał. r. 1564 K. Skarzyński, Poznań, St. Rynek 41
Tel. nr. 12-01 i 58-43.
Pg 4894

Kapelusze ostatnie nowości dla Pań i Panów oraz **Bieliznę - Pończochy - Szale Trykoty - Rękawiczki - Krawaty** poleca najkorzystniej w dużym wyborze Ng 11630/31 **M. ŠVENDA** Poznań, Stary Rynek nr. 65

Stulecie „Collegium Marianum“ w Pelplinie

W małej mieścinie Pomorza, w Pelplinie, w cieniu prastarej, gotyckiej katedry znajduje się gimnazjum, które w tym roku obchodzi stulecie swego istnienia.

Założycielem tej zasłużonej dla polskości i katolicyzmu Pomorza uczelni był biskup chełmiński ks. Anastazy Sedlag. Skromna ta „szkółka“, jak ją powszechnie w okolicy nazywano, dzięki niezłomnej woli i gorliwej opiece swego założyciela potrafiła sobie w krótkim czasie zaskarbić zaufanie i pełne poparcie społeczeństwa pomorskiego a szczególnie duchowieństwa. Z roku na rok powiększała się liczba uczniów, rozszerzano jej pomieszczenie i dodawano klasy. Z pierwotnego budynku szkoły, który powstał przez przebudowanie dawnej karczmy, przeniesiono ją do przerobionego na ten cel i powiększonego dawnego klasztoru Cystersów.

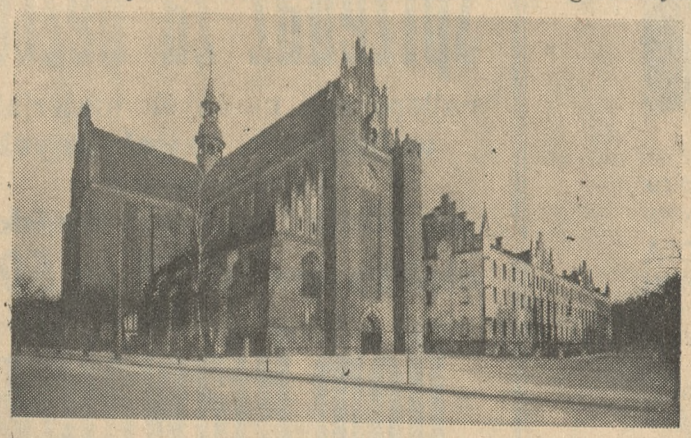

Katedra w Pelplinie i gmach „Collegjum Marianum“

Collegium Marianum w Pelplinie zaznaczyło się przedewszystkiem w dwóch kierunkach: kształciło młodzież w duchu zasad katolickich i wychowywało dobrych Polaków.

Charakter ściśle katolickiego zakładu miało i ma gimnazjum biskupie zawsze. Stąd wielka ilość jego wychowanków poświęcała się stanowi duchownemu, stając się gorliwymi kapłanami i dochodząc nieraz do wysokich godności kościelnych.

Mimo różnych zakusów dawnych władz zaborczych Collegium Marianum w Pelplinie, jako jedyne na całem Pomorzu, zdołało przez cały czas swego istnienia zachować obowiązkową dla wszystkich naukę polskiego języka. Na tej niwie zasłużył się szczególnie gorący patrjota i zasłużony historyk Pomorza ks. Stanisław Kujot. Wychowankowie gimnazjum pelplińskiego brali czynny udział w powstaniu styczniowem 1863 roku, uprawiali konspirację w towarzystwach filomackich, entuzjastycznie witali 28 stycznia 1920 roku wkraczające do Pleplina pierwsze oddziały polskiego wojska i walecznie zdobywali stopnie oficerskie podczas najazdu bolszewików na Warszawę.

Dlatego też nie stało się to przypadkiem, że prawie wszystkie wyższe stanowiska w odrodzonej Polsce zajęli na Pomorzu pierwotnie byli uczniowie gimnazjum pelplińskiego

Z prawdziwem rozrzewnieniem czyta się dziś listy byłych uczniów Collegium Marianum, jakie z okazji jego stulecia nadsyłają. Zarówno oficer z Polesia, jak i młody adwokat z Ameryki, podkreślają szczególnie te dwie rzeczy, jakie zawdzięczają Collegium Marianum: głęboko religijne katolickie wychowanie i szczerze polskiego ducha.

Dziś gimnazjum biskupie w Pelplinie, rozszerzone w roku 1927 z progimnazjum na ośmioklasowe gimnazjum typu staro-klasycznego, posiada pełne prawa gimnazjów państwowych, ma internat z miejscem dla 150 wychowanków i liczy ca. 220 uczniów z najróżniejszych stron Polski, w czem jednak większość stanowią Pomorzanie.

W stulecie więc tej tak chlubnie zasłużonej placówki, kiedy setki byłych uczniów z radością śpieszy w dostojne stare mury, aby choć kilka dni żyć wspomnieniami dawnych, mile spędzonych lat, należy życzyć gimnazjum biskupiemu w Pelplinie, aby nadal było ostoją katolicyzmu i polskości, zwłaszcza w tak zagrożonej części naszego kraju, jakiem jest Pomorze.

J. H.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Echo odsłania tajemnice dna morskiego

Charakter, budowę dna morskiego poznaje się dzisiaj przy pomocy bardzo pomysłowych aparatów, wysyłających fale dźwiękowe i odbierających echo. Przy pomocy tych aparatów dowiadujemy się, czy dno jest piaszczyste, czy kamieniste, czy znajduje się w danem miejscu rafa podwodna, czy dno tworzą góry lub doliny. Ponieważ szybkość, z jaką dźwięk rozchodzi się w wodzie jest znana, nie przedstawia większej trudności obliczenie czasu, w jakim fale dźwiękowe docierają do dna i odbiwszy się o nie, wracają w postaci echa. W ten sposób udało się ekspedycji amerykańskiej np. zmierzyć głębokość Oceanu Spokojnego w najgłębszem jego miejscu.

Jakiego rodzaju echo odsyła nam dno morskie? Czy jest to echo wielokrotne, czy jednokrotne? Czy można w rodzaju echa wysnuwać jakieś wnioski co do fauny morskiej? Badania dna morskiego przy pomocy fal dźwiękowych są bardzo pożyteczne pod tym względem dla przemysłu rybackiego.

W pewnych okolicach mórz gromadzą się olbrzymie ławice ryb wędrownych. — Trzymają się one zwyke bliżej dna morskiego. Ławice rybne, jeśli chodzi o opór, stawiany dźwiękom, dają ten sam efekt co rafy np. — dźwięki odbijają się o nie. Jeśli więc część wysłanych fal dźwiękowych odbije się o ławicę ryb, wówczas gdy reszta fal odbije się o dno morskie, obserwator spostrzeże, że echo jest podwójne i wysnuje stąd wniosek, iż statek znajduje się w pobliżu wielkich ławic ryb. Tak więc doświadczenia uczonych z falami dźwiękowemi i ich echem w wodzie dały rezultaty praktyczne w zastosowaniu do nawigacji morskiej, połowu ryb, pomiarów geologicznych etc.

Or.

Niewdzięczna

— Przez cały rok pisałem do niej, posyłałem dwa listy dziennie — a teraz ona wychodzi za listowego!... („Le Riré“)

---

†

Dnia 24 czerwca 1936 r., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Jan Pflugradt

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 27 czerwca rb. o godz. 15 z domu żałoby w Żabikowie na cmentarz parafjalny.

Tow. „Pielgrzym“ pod wezw. Matki Boskiej w Poznaniu.

Wypadek 403. zg 13 827

---

†

Dnia 26 czerwca 1936 r., o godz. 4 rano, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., moja kochana żona i mamusia, ś. p.

z Michalaków zg 13 831

Joanna Krysztofiakowa

przeżywszy lat 36. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 28. bm. o godz. 16,45 z kostnicy cmentarza Jeżyckiego.

W ciężkim smutku pogrążeni

Poznań, Berlin. **mąż z córeczką i rodzina.**

Kraszewskiego 13 m. 7.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Przew. Księżom, Krewnym i wszystkim za liczny udział w pogrzebie, oraz za wyrazy szlachetnych serc współczucia i kwiaty a JWP. Dr. Szenicowi, Pp. Lekarzom, Siostrom Szpitala św. Józefa za troskliwą opiekę w czasie choroby naszej najdroższej córeczki, ś. p.

Reni

składają na tej drodze najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

zg 13 830 **Stanisławostwo Hoffmannowie.**

Za serca uproś u Boga aniołku Nieba.

Osiedliłam się

w Poznaniu, ul. M. Focha 80

(nawprost Rynku Łazarskiego)

Dr. Cierkowska-Gołębska

specjalista w chorobach kobiecych i położnictwie

Telefon 60-50 dg 2269/70 *godz. 12—13 i 17—18*

Ponownie czynny

Dział lekarsko-dentystyczny

Przychodni Lekarskiej, lekarzy specjalistów

Stary Rynek 75

Telefon 20-20 ng 11884 **Telefon 20-20**

LOSY

II. klasy nadeszły już do wymiany. Kilka wolnych losów jest jeszcze do nabycia.

Stefan CENTOWSKI

Poznań, Plac Wolności 10.

nr 12759/30

Dr. med. S. Salkowski

specjalista chorób wewnętrznych

przeprowadził się

z ul. Piekary 6 na **ul. Św Marcina 63** wys. part.

godz. przyj. 10—12, 4—6, tel. 15-66

Pg 5 629/8 26,8/8

Z dniem 1 lipca

przenoszę się do GDYNI

Dr. Henryk Cetkowski

specjalista w chirurgji ortopedycznej. zd 13 833

Z dniem 30 czerwca b. r. biuro moje **przeprowadzam** do domu

zg 13 808 **plac Wolności 17**

Adwokat Dr. FR. JAGLARZ

7-pokojowe mieszkanie

na biura przy 27 Grudnia na II piętrze od zaraz **do wynajęcia.** Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zg **13 817.**

Skład żelaza

w centrum przy ruchliwej ulicy, pierwszorzędnie zaprowadzony, **sprzedam.** Do objęcia ca. 50—60 tys. zł. Oferty do Kurjera Pozn. pod **zg 13 823**

Lokomobilę

używaną, w dobrym stanie, o sile 35 HP. **zakupi tartak.** Oferty do Kurjera Pozn. **dg 2309**

Tapety
Listwy
Linoleum
Ceraty
Kokosy

poleca najtaniej

WYSYŁKOWY DOM TAPET

Aleje Marcinkowskiego 19

tel. 12-92.

KANCELARJĘ ADWOKACKĄ

przenoszę z dniem 1. lipca 1936 r.

na ul. Fredry 1 m. 14

Godziny przyjęć: od 9—1 i od 4—7.

Telefon 33—02 P. K. O. 206-264

Tadeusz Dziennik

adwokat

zz 13 811

Dr. med. Ir. Marchwicki

Specjalista chorób dziecięcych

ulica Kraszewskiego nr. 8 Pg 5300/2658

wyjechał od 28. VI. do 25. VII. 1936 r.

Niżej podpisani

adwokaci urzędujący w Poznaniu

podają do wiadomości, że biura ich będą

w lipcu i sierpniu czynne tylko od godz. 9—3

po południu **zamknięte.**

ADWOKACI:

Baumann — Bojakowski — Czamański — Dr. Damm — Dziembowski Eborowicz i Łańcucki — Dr. Frankowski — Frąckowiak — Gajda Gracz i Wyrzykowski — Grzegorzewski — Hoppe Teofil — Howorka Dr. Hryniewiecki — Iżycki — Jankowski — Kaczkowski — Kaniewski — Dr. Kolszewski — Komorowski — Koszewski — Kotul Krotoski i Sioda — Kwiczala — Linke — Lompa — Łuczyński Machciński — Majchrzycki — Mikołajewski — Dr. Oleksy Paszkiewicz i Powidzki — Podbiera — Radziszewski — Scheitz i Nowak — Seydlitz — Słaby — Dr. Sławski — Starkow Szajna — Dr. Szust — Tetzlaff i Lorkiewicz — Dr. Urb Winnicki — Wyszomirski

13 804

Każda Pani uprzyjemni sobie życie, jeżeli...

zapozna się z systemem „Camelia" Przyzna wówczas, że przesadna ostrożność w pewnych okresach rzeczywiście jest nie na miejscu, gdyż opaska higieniczna „Camelia" zapewnia niezawodną ochronę i bezpieczeństwo. Kilka warstw najlepszej puszystej waty. „Camelia" (ligniny) gwarantują najwyższą chłonność.

Bez kłopotu nosić ją można nawet do najpowiewniejszej sukienki, gdyż chroni bieliznę. Najprostszy i dyskretny sposób niszczenia. Specjalny pasek „Camelia" z patentowemi spinkami zapewnia wygodne noszenie opaski! Pomimo tylu zalet cena bezkonkurencyjna.

Camelia

Idealna opaska higieniczna

Pg 4 940-24.99

RECORD 10 sztuk zł 1,80

„Specjalny" (5 sztuk) zł 1,35 „Regularny" (12 sztuk) zł 3,—
„Popularny" (10 sztuk) zł 2,50 „Specjalnie mocny" (10 sztuk) zł 3,30
Opaski podróżne (5 sztuk) zł 2,25

Ostrzega się przed małowartościowemi naśladownictwami. Prosimy zważać na znane niebieskie opakowanie.

Do nabycia we wszystkich sklepach branżowych, lub we firmach, które na życzenie wskażą Zakłady „CAMELIA" — Gdańsk — Holzmarkt nr. 15.

Tapety
Ceraty
gładkie, adamaszkowe meblowe, wózkowe, obrusy
Dywany
Chodniki, Dywaniki z linoleum, bouclé i ceratowe
Linoleum
Podłogowe i stołowe
Kokosowe
chodniki i wycieraczki
Zb. Waligórski
Poznań Bydgoszcz
Pocztowa 31 Gdańska 12
Przyjmuje się asygnaty „Kredyt"

Pg 4451

KREM i PUDER THO-RADIA

zawierające RAD (radium) i TOR (thorium), w/g przepisu D-ra Alfreda CURIE, są sensacyjną zdobyczą naukową.

KREM THO-RADIA wzmacnia tkanki, pobudza żywotność komórek, ściąga rozszerzone pory, wygładza zwiotczenia skóry, upiększa i udelikatnia cerę.

PUDER THO-RADIA posiada dzięki idealnej miałkości, zdolność doskonałego przylegania do skóry, nadając jej niezwykłą matowość, jedwabistą miękkość i urok młodzieńczy.

KREM (na dzień) 1.70 i 2.75 COLD-CREAM (na noc) 1.85 i 2.95
PUDER w 12-u odcieniach 1.50 i 2.75.
Sté SECOR, PARIS.

ng 11 937

TYLKO 10 DNI
Wielka Posezonowa
Sprzedaż za bezcen
najlepszych modnych materjałów **wełnianych, bawełnianych i jedwabnych** na suknie i komplety **damskie**
obniżka cen od 20 do 50%
„Dom Bławatów"
przy Hurtowni Liturgicznej
Poznań, plac Wolności 2.

Pg 5361-26,39

Zamożny kupiec

chrześcijanin, kupi dobrze zaprowadzone **przedsiębiorstwo** (również sklep) w centrum miasta. Oferty z pod. branży i ceny do b. o. Fuchsa, Łódź, Piotrkowska 87. ng 12 833

Nie wiem co robić mam
Z ogniskiem straszny kram,
Głodny jestem jak pies.

Zapamiętaj więc bratku,
Że w podobnym wypadku
Ratuje kuchenka Emes.

ng 11 885

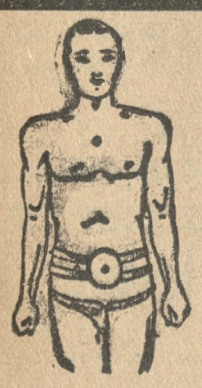

Ważne dla cierpiących na rupturę!

Polecam paski rupturowe na miarę, które powstrzymują pod gwarancją chociażby największą rupturę.
Wyroby moje przewyższają wszelkie wynalazki zagran.
Również wykonuje sztuczne ręce, nogi, gorsety, aparaty, wkładki i obuwie ortopedyczne i t. p. Ceny najniższe!
Posiadam wiele własnych patentów odznaczeń i dyplomów.

F-a Piotr Niedziela — Poznań
Aleje Marcinkowskiego 24 Telefon 38-79
Ostrzega się przed **żydowską firmą** z Krakowa, która wysyłała ulotki do mieszkań. Ng 11 602

Witold Zalewski
Magazyn Futer
zawiadamia, iż z dniem 1 lipca **przenosi** pracownię swoją **z ul. Fr. Ratajczaka 32** do **nowocześnie urządzonych lokali** przy zg 13 824
św. Marcin 77
tuż przy placu Śto-Krzyskim. — **Otwarcie** nastąpi **1 lipca** o godz. 12 po uroczystem poświęceniu lokali.

Hurtownia Mydeł i Proszków
właśc. St. Jęśko i F. Radoła
POZNAŃ, Woźna 12, tel. 29-75
której **otwarcie** nastąpi w dzień **1. 7.** br. zawiadamia PP. Kupców zainteresowanej branży o możliwości korzystnych zakupów.
ng 11 885

Komfortowe mieszkanie

sześciopokojowe trzecie piętro centralne ogrzewanie centrum miasta zaraz do wynajęcia. Oferty Biuro Ogłoszeń **„PAR"**, Aleje Marcinkowskiego 11 pod **nr. 26,192** Pg 5358-26.192

Sprzedamy
majętność ziemską
Gniewskie Młyny, pow. Gniew, Pomorze

o ogólnym obszarze ca. 800 mórg w dobrej kulturze. Dwór w pięknym parku, w pobliżu rzeki, o 11 pokojach. Budynki, żywy i martwy inwentarz kompletne. Obsiewy: jęczmień zim. 5 mórg, pszenica lat. 37 mórg, owies 22 morgi, koniczyna czerw. 24 morgi, lucerna 20 mórg, pszenica zim. 30 mórg, buraki past. 25 mórg, bobiku 21 mórg, waraks 1 morga, jęczmień lat. 20 mórg, kartofli 58 mórg, kartofli dla ludzi 14 mórg, marchwi 8 mórg, żyta 85 mórg, łubinu z owsem 55 mórg. mieszanki 65 mórg, żywokostu 1 morga, łąki i pastwiska 60 mórg, w dzierżawie 3 morgi roli i 2 morgi łąki. Reszta las, ogrody, park, drogi i nieużytki. **Własność „Vesty" Banku Wzajemnych Ubezpieczeń w Poznaniu,** Św. Marcin 61. Agenci wykluczeni. Pg 5301-26,46

Gdy wrócisz zmęczony
z wycieczki lub boiska
natrzyj całe ciało
AMOLEM
a zaraz będzie Ci lepiej!
AMOL orzeźwia i usuwa zmęczenie.
Do nabycia w aptekach i drogerjach.

Sprzedamy
majętność ziemską Fiałkowo

pow. Poznań, 20 klm. od Poznania, od stacji kolejowej Dopiewo na szlaku Poznań—Zbąszyń 2 klm. Obszar 96,12,40 ha. Ziemia 4, i 5 kl. (stara klasyfikacja). Budynki, żywy i martwy inwentarz kompletne. Obsiewy: 90 mórg pszenicy, 45 mórg żyta, 40 mórg grochu Viktoria, 40 mórg mieszanki, 4 morgi bobiku, 1 morga waraksu, 90 mórg jęczmienia lat., 17 mórg buraków cukr., 5 mórg buraków past., 22 morgi kartofli, 10 mórg lucerny. **Własność „VESTY" Banku Wzajemnych Ubezpieczeń w Poznaniu,** Św. Marcin 61. Agenci wykluczeni. Pg 5302-26,43

Komplet maszyn cegielnianych

do wyrobu około 24.000 cegieł dziennie w doskonałym stanie na bardzo dogodnych warunkach **zaraz do sprzedania.** Zgłoszenia pod „Wyjątkowa okazja" do Tow. Reklamy Międzynarodowej, Kraków, Florjańska 25. Tg 1171

Zabezpieczysz rodzinę...
przez zapewnienie jej dachu nad głową.
Rozpocznij od kupna parceli w Nowem Osiedlu przy ul. Grunwaldzkiej. Działki po 1000 m², ładne i korzystne położenie, okolica sucha i słoneczna.
Cena przystępna. Informacje:
Biuro Parcelacyjne, Poznań, Plac Wolności 11 tel. 58-15 Pg 5312/13-26,65/6

Od 30 b. m. **Od 30 b. m.**

SPRZEDAŻ POSEZONOWA

Polecam po znacznie zniżonych cenach:

Woale — jedwabie — georgette — mongole — marocain w deseń i t. d. Materjały wełniane — na suknie — kostjumy i płaszcze, firany — materjały meblowe, dekoracyjne stołowiznę i materjały pościelowe

Na wszelkie inne artykuły nie objęte redukcją udzielam za gotówkę 10% RABATU

W. DROŻYŃSKI

POZNAŃ, STARY RYNEK 66

Telefon 40-50 **Rok założ. 1912**

Nieruchomość

z przedsiębiorstwem

kotlarnia, wiercenie studzień i budowa aparatów w mieście pow., dobre położenie, **do wydzierżawienia** lub ewtl. **sprzedaż.** Zgłoszenia **Fr. Drobnik, Agentura Oborniki - ul. Marsz. Piłsudskiego 12.** ng 12 822

DOM

I piętrowy, dwa składy, interes konfekcyjny i bławaty, zaprowadzony circa 45 lat i lokatorzy, dobre położenie, rynek, miasto powiatowe, **korzystnie sprzedam.** Oferty Biuro Ogłoszeń „Par", Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. **55,440.**

Pg 5322-55,440

UWAGA! UWAGA!

Jan Kiepura

śpiewa dzisiaj w sobotę o godz. 20 wieczór

w zacisznym Ogrodzie „Grandki"

plac Wolności 18

transmisja z Filharmonji warszawskiej. dg 2276

Drogerja w Gdyni

bardzo żywotną sprzedam na dogodnych warunkach. Objekt ca. 70 tys., wpłata według ugody. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg **13 820.**

MASZYNY

używane w dobrym stanie do wyrobu **MĄKI KARTOFLANEJ, poszukiwane.** Potrzebni również: **MAJSTER do KROCHMALNI i MAJSTER do SYROPIARNI.** Oferty szczegółowe sub „Krochmalnia" do Międzynarodowego Biura Ogłoszeń, Warszawa, Wierzbowa 11. ng 11 996

MAŁY WYDATEK — WIELKIE KORZYŚCI!

Już za kilka, kilkanaście złotych **ubezpieczysz od kradzieży z włamaniem** urządzenie mieszkania i spokojny o nie wyjeżdżając na letnisko zapewnisz sobie należyty odpoczynek, skuteczną kurację.

Czysto polskie Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń Ska Akc.

zawiera ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem na bardzo korzystnych warunkach.

Centrala: Poznań, św. Marcin 61

Oddziały: w Poznaniu, ul. Kantaka 2-4, tel. 33-22, 33-23, w Grudziądzu, w Katowicach, w Krakowie, we Lwowie, w Łodzi, w Warszawie, w Wilnie. Reprezentacja w Gdyni. Agentury we wszystkich większych miastach Rzeczypospolitej.

Towarzystwo razem z „Vestą" Bankiem Wzajemnych Ubezpieczeń oraz „Vestą" Towarzystwem Wzajemnych Ubezpieczeń od Ognia i Gradobicia wchodzi z zachowaniem całkowitej samodzielności w skład czysto-**polskiego** Poznańskiego Koncernu Towarzystw Ubezpieczeń.

Obszar działalności Koncernu tylko Państwo Polskie. Pg 5090-23,05

„PIEKIELNE" bóle nóg

Z nastaniem ciepłych dni bardziej niż zwykle dają się odczuwać piekielne wprost bóle nóg spowodowane odciskami, odparzeniami, swędzeniem lub guzami. Nie wolno tego zaniedbywać! Wszystkie te dręczące dolegliwości ustają przy regularnem stosowaniu kąpieli nożnych z dodaniem soli do nóg Jana D-ra Elemera Fuchsa. Ten jedyny radykalny środek, rozpowszechniony zarówno u nas, jak i zagranicą, kładzie kres wszelkim bólom nóg. Najbardziej uporczywe odciski miękną i można je lekko odjąć palcami. Ustaje swędzenie, znikają odparzenia i guzy. Łatwy sposob użycia znajduje się na każdem pudełku. Sprzedają wszystkie apteki, składy apteczne i perfumerje.

ng 11 995

Używane samochody osobowe i ciężarowe

Horch 8-cyl. lim.
D. K. W. Cabriolet
Ford lim. 4-drzw.
Ford lim. Jun. 2-drzw.
Ford lim. 4-cyl.
Chevrolet lim. 6-osob.
Chrysler lim. 5-osob.
Mercedes lim. 4-osob.
Mercedes Grand Sport
Fiat 509 lim.
Steyr lim. 4-osob.
Ford ciężarowy 2-ton.
Chevrolet cięż. 2-ton.

i wiele innych poleca po niskich cenach i na korzystnych warunkach

BRZESKIAUTO S. A.
Poznań,
ul. Dąbrowskiego 29
telefon 63-23

ng 11 886

Jak płatek róży

świeżo i młodzieńczo wygląda cera Pani na wietrze, słońcu i wodzie — przy stosowaniu pudru roślinnego, sporządzonego ze sproszkowanych cząstek cebulek lilji białej, miałkiego, przylegającego do skóry, nie zatykającego porów, o dobranym do karnacji cery odcieniu, słowem pudru Abarid.

Puder **ABARID** PERFECTION

ng 11 940

MIESZKANIE

3 pokojowe z przynależnościami na I piętrze w centrum **nadające się również na biura od zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia** do Kurjera Poznańskiego **pod zg. 13 826** wzgl. telefon **55-68.**

Potrzebna zaraz do konfekcji damskiej z dobrą figurą

uczennica i elewka z praktyką

z ukończoną szkołą handlową, ze znajomością języka niemieckiego. Zgłoszenia piśmienne do **Biura Ogłoszeń w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 11** pod nr. **26,193**

Pg 5359-26,193

Typografista i maszynista

zaraz potrzebni. Zgłoszenia z podaniem kwalifikacyj i warunków do **Zakładów Wydawniczych Alfreda Ksyckiego w Żninie.** ng 12 843

PAPĘ — SMOŁĘ — LEPIK

Carbolineum oraz wszelkie przetwory smołowcowe **sprzedaje po cenach fabrycznych. Dachy** pokrywa — naprawia — smoli solidnie i fachowo.

IGN. MANDOWSKI, POZNAŃ, ul. GROBLA 3, tel. 34-69.
dg 2307

KURSY SAMOCHODOWE FR. JURKOWSKI · POZNAŃ DĄBROWSKIEGO 79 · TEL. 78-80

d 2308

Któż inny potrafi odgadnąć Twą przyszłość?

tylko najsłynniejszy Jasnowidz-Grafolog WOMOUTH Mistrz Międzynarodowego Instytutu Wiedzy Tajemnej

uznany jako wszechświatowy fenomen dysponujący mocą sugestji i magnetyzmu oraz jasnowidzenia na odległość, przy pomocy słynnego i jedynego na kuli ziemskiej Medjum „TAMAHRY" które posiada nadprzyrodzony dar promieniowania i wysyłania fluidu astralnego w transie jasnowidzi bez różnicy oddalenia się za pomocą kontaktu pisma i kilku włosów danej osoby.

Odkrywa wszelkie tajemnice życiowe każdego, odgaduje przeszłość, teraźniejszość i przyszłość, opracowuje horoskopy i analizy grafologiczne. Daje możność zdobycia miłości pożądanej osoby, rady i wskazówki, odzwyczaja od wszelkich nałogów. Odnajduje zaginione osoby. Medjum „TAMAHRA" jest n i e o m y l n e. Zestawia w transie szczęśliwe i pewne większej wygranej Nr. losów, wskaże gdzie takowe można nabyć.

Napisz natychmiast do mnie, podaj pytanie, stan, datę urodzenia, załącz kilka włosów a otrzymasz w przeciągu 4 dni odemnie dokładne horoskop-przepowiednie, który wprawi Cię w podziw i zachwyt. ng 12 156

Medjum „TAMAHRA" wybierze dla Ciebie w transje szczęśliwy Nr. losu, który pod gwarancją będzie wygrany. Otrzymasz odemnie prawdziwy klucz n o w e g o ż y c i a, który przyczyni się do poprawy Twego bytu materjalnego i zadowolenia duchowego. W i e l e w i e l k i c h wygranych to owoc mej pracy, dlatego też każdy zwracający się do mnie dziękuje.

Załącz 1.— zł na koszta przesyłki. Bezpłatnych horoskopów nie wysyła się.
Pisz jeszcze dziś do mnie na adres: **Jasnowidz WOMOUTH, Kraków, Lubicz 22 m. 2.**

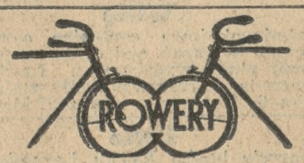

patefony, płyty, korzystnie
ŁĘGOWSKI, Kanałowa 18
zgr 13 792/3

„Haftopliś"

wykonuje mereżkę okretkę, — dziurki, wykończenie szali, falban plisowanie, dekatyzowanie hafty, monogramy, tarcze gimnazjalne, obciąganie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek terminowo najtaniej

Stary Rynek 6, tel. 28-10.
wejście Wiankowa.
Pg 4 938-24.95

Miłowody Zakład Przyrodoleczniczy

Sanatorjum dla sercowo chorych

Wodolecznictwo, elektroterapja, fototerapja, masaże, płukanie jelit, diatermja krótko i długofalowa, elektrokardiograf, Roentgen, rad. dg 2278

Informacje: **MIŁOWODY, p. Oborniki, Wlkp. tel. 15.**

Ceny zniżone. **Czynny cały rok.**

Przedstawicielstwa

poważnego przemysłu poszukuje chemik-przemysłowiec. Oferty Biuro Ogłoszeń „Par", Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. **55,433.** Pg 5299-55,433

KUCHENKI SPIRYTUSOWE

EMES NIEZASTĄPIONE W GOSPODARSTWIE DOMOWEM

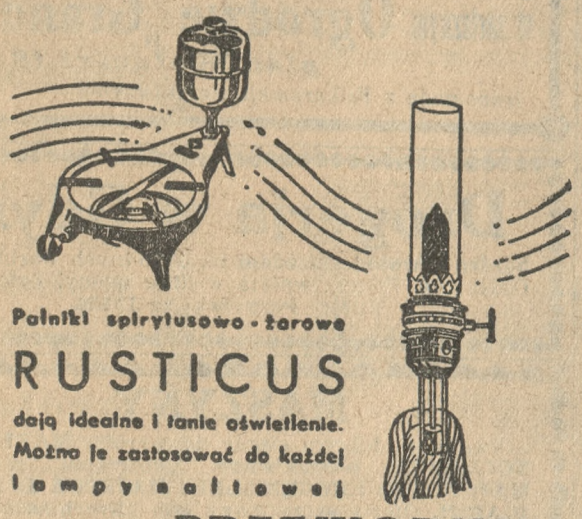

Palniki spirytusowo-żarowe

RUSTICUS

dają idealne i tanie oświetlenie. Można je zastosować do każdej lampy naftowej

DO NABYCIA „PRZEWODNIK"

A. Władarczak, Centr. Tow. Żel. Poznań, ul. św. Marcina 30.

ng 11 964

Prawdziwy miód pszczeli kontrolowany

tylko w oryginalnem opakowaniu Wielkopolskiego Związku Pszczelarzy **do nabycia hurtownie od 1 lipca br. w składnicy Wielkopolskiego Związku Pszczelarzy w Poznaniu, Mickiewicza 33, telefon 61-97.** Detalicznie żądać w składach spożywczych. Na prowincji d nabycia w oddziałach Wielkopolskiego Związku Pszczelarzy.

dg 2251/2

---

ng 11 917

Do **DOMU TOWAROWEGO NA POMORZU** poszukuję od zaraz

starszego ekspedjenta

do działu **konfekcji męskiej, materjałów wełnianych i bawełnianych** oraz z dniem 1. 9. rb. **starszej ekspedjentki** do **konfekcji damskiej.** Oferty z fotografją, odpisami świadectw i podaniem pensji do Kurjera Poznańskiego zg **13 805.**

Następną Licytację rozpoczniemy

we wtorek, dnia 14 lipca 1936 r.

na sali Lombardu Miejskiego przy ul. Nowej 10 (wejście z ul. Sierocej).

Przedmioty licytować będziemy codziennie od godziny 15-tej do 19-tej (od godz. 3—7 po poł.)

Licytacja obejmie:

Niewykupione zastawy złożone do dnia 12 kwietnia 1936 włącznie i prolongaty, do których zapłacono odsetki do dnia 12 kwietnia 1936 włącznie.

Prolongaty przyjmować będziemy tylko do czwartku dnia **9 lipca 1936 r.**

Uwaga! Wszelkie zastawy i prolongaty wyżej wymienione, niezapłacone tego samego dnia, w którym zostały oddane do załatwienia, zostaną zlicytowane.

LOMBARD MIEJSKI w Poznaniu

ng 12 799 **ul. Nowa 10 (wejście z ul. Sierocej).**

Papę dachową

białą i czarną, bitumiczną, (filc gumolitowy) długoletnia wytrzymałość bez smarowania poleca

HATECH STEFAN CZAPSKI, Poznań, św. Marcin 65.

DRZEWO BUDOWLANE

jak belki, kantówki, łaty, szalówki, deski stolarskie i podłogowe

polecają po przystępnych cenach

MŁYNY i TARTAKI Dębienko p. Stęszew, tel. 6

zd 13 828/9

Motory gazowe

poleca po cenach przystępnych światowa fabryka niemiecka. Oferty do Kurjera Poznańskiego zg **13 818.**

FARBY LAKIERY POKOSTY

Fabryki J. Perek, Leszno, po cenach fabrycznych tylko

***Wodna 13, tel. 53-26,** dawniej W. Garbary 39*

Pokost czysto lniany zł 1,55 za 1 kg. Pokost zwykły lniany 1,40 za 1 kg

---

MIESZKANIE

7-pokojowe z przynależnościami na I piętrze, spokojne, słoneczne, w tylnym domu, w śródmieściu, wprost od gospodarza **do wynajęcia od zaraz.** Oferty uprasza się składać do Kurjera Poznańskiego pod Pg **53,18-26,74.**

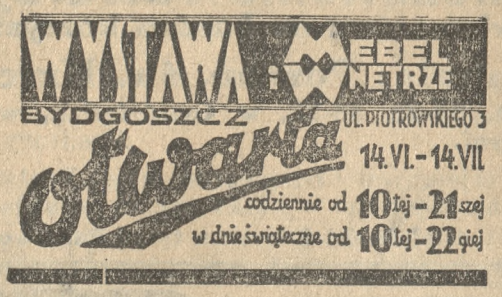

Pg 4831-62,347

WIELKI KONCERT ORKIESTRY DĘTEJ

urządza **w niedzielę i Święto Piotra i Pawła od godz. 4 do 11**

Restauracja Ogrodu Zoologicznego

Koncert symfoniczny we wtorek i czwartek od godz. 6 wieczorem, w sobotę od godz 8. **Wstęp wolny!**

dg 2204

Zarząd Miejski w Poznaniu ogłasza niniejszem **przetarg na malowanie konstrukcji żelaznych mostu św. Rocha.**

Bliższe informacje i podkładki ofertowe za opłatą 2,— zł. można otrzymać w Hotelu Polonja przy ul. Grunwaldzkiej 18 w podwórzu III piętro, pokój 369. Otwarcie ofert nastąpi dnia 4 lipca 1936 r. o godz. 9 w pokoju 361.

Zarząd Miejski w Poznaniu

ng 12 801/2 **Budownictwo Podziemne.**

Zarząd Miejski w Poznaniu ogłasza niniejszem **przetarg na prace brukarskie** ul. K. Jarochowskiego pom. ul. Bł. Winklera a ul. Palacza.

Bliższe informacje i podkładki ofertowe za opłatą 2,— zł. można otrzymać w Hotelu Polonja przy ul. Grunwaldzkiej 18 w podwórzu III piętro, pokój 369. Otwarcie ofert nastąpi dnia 4 lipca 1936 r. o godz. 10 w pokoju 361.

Zarząd Miejski w Poznaniu

ng 12 803/4 **Budownictwo Podziemne**

LICYTACJA MAJĄTKU ZIEMSKIEGO

Stajkowo, położonego w powiecie czarnkowskim, obszaru 997 ha odbędzie się dnia 15 lipca 1936 r. o godzinie 10 w kancelarji notarjusza Dr. Jana Sławskiego, Poznań, Rzeczypospolitej 1.

Cena wywołania wynosi 323.300,— zł a rękojmia 55.400,— zł. W cenie wywołania mieszczą się hipoteki Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego na 266.900,— zł

Reflektanci muszą mieć zezwolenie władzy administracyjnej na nabycie nieruchomości.

Bliższych informacyj udzieli **adwokat Ludwik Echaust, Poznań, ulica 27 Grudnia 4.** zg 13 821

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOMY · PARCELE

Sprzedam

dom w dobrym stanie, z wjazdem, w Lesznie, 15 mieszkań. — Cena 62 tysięcy zł, wpłata 40 tysięcy zł. — Spieszne zgłoszenie przyjmuje — Poślednik, Leszno, Wechowska 14, m. 6.

Pg 5230-25,75

Budowniczy

Radzimski, Wodna 13, telefon 13-07 wykonuje budowle.

zdg 57 830

Najlepsza lokata

kapitału kupno parceli największy wybór najtaniej tylko „Osadopol". Rzeczypospolitej 9.

zdg 60 253

Kupię

dom centrum do 100 000, zapłacę 15 000 gotówka oraz dam willę centrum bezpodatkową, nieobciążoną wartości 55 000,— pięćmieszkaniową, ogród. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 365

Niewykończoną

willę względnie domek kupię Poznaniu za gotówkę od właściciela, wykluczeniem pośredników. Półwiejska 16, mieszkanie 39.

zdg 60 467

Do

sprzedania z powodu działu majątkowego: 1 dom z piekarnią i cukiernią i składem dalszym, 1 dom 6 mieszkań 4 i 5 pokojowych w śródmieściu Inowrocławia razem wzgl. pojedyńczo. Informacje: Elżbieta Vetter, Wolsztyn.

zdg 60 535

Parcele

½ morgowe opłotowane blisko szosy, fabryk sprzedam. Wawrzyniak, Lasek, Poznań.

zdg 60 478

Parcele

Komandorja narożnik Bnińskiej front sprzedam tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 474

Placu

do budowy domu w okolicy Jasnej, Nowackiego, Pilsudskiego poszukuje się. Zgłoszenia z ceną Kurjer Poznański zdg 60 659

Kupię

dom Poznaiu, wpłaty 11 tysięcy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 016

Teren

bocznica Komandorja.

Parcele

Strumykowa sprzedam tanio. — Telefon 37-83 zdr 53 172

Sprzedam

willkę, ogród, przy Palacza blisko tramwaju. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 021

Parcela

w Puszczykowie 2 500 m², wysoko położona, w pięknej okolicy bardzo tanio sprzedam. Wiadomość w restauracji Miejskich Łazienek Rzecznych. zdg 60 982

Puszczykowo

ogród 4000 mtr. sprzedam. Dąbrowskiego 54 Borowiński

zdg 60 994

Kupię

willę, dom czynszowy, — wpłaty 35—40.000 zł zaraz hipoteka amortyzacja — tylko wprost gospodarza. Pośrednictwo wykluczone. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 924

Willę

komfortową przy kościele, tramwaju sprzedam 25.000 gotówka — właściciel. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 998

Kamienicę kupię

w śródmieściu, objekt większy lub dwa mniejsze, dysponuję gotówką 300 000 zł. Agenci wykluczeni. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 60 929

Kamienica

narożnikowa pięć składów, warsztaty, okazała, ruchliwy punkt, dochód roczny 18 000, cena 110 tys., wpłaty 80 000,— Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 60 930

Nierupchomość

większą, nowoczesną w centrum z długiem hipotecznym kupię, — wpłaty 80 000,— Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdg 60 948

Rentowną kamienicę

w śródmieściu dochód 16 000 zł zamienię na objekt mniejszy z dopłatą. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 60 954

Willa

dochodowa komfortem, parkiet 35 000 sprzeda Ratajczak, Poznań, Skarbowa 18. zdg 60 961

Dom

3 dużemi pokojami, kuchnią, korytarzem, przynależnościami, ogrodem, światłem elektrycznem, bez długu, próżne do objęcia, cena 11 000. Poznań-Dębiec, Brzozowa 19. ng 12 832

Sprzedam

śródmieściu nową kamienicę 65 tys. dziesięć mieszkań dwupokojowych. Dochód 7 380,—. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 589.

Parcele

budowa zwarta 523 — 534 — 540 — 747 m² Jeżyce przy tramwaju — tanio sprzedam. Klimek, Staszica 25 — 8. zdg 61 590

Kamienica

czynszowa ogrodem oraz cztery parcele budowlane pod kamienice sprzedam natychmiast. Molinek, Poznań, Grudzieniec 26.

zdg 61 585

Kupię

pierwszorzędna kamienice wprost od właściciela. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 412

Willę

ośmiopokojowa centralne ogrzewanie — garaż, sad dwumorgowy przy placu wyścigowym Ławica sprzeda Jaroszewski, Masztalarska 6. Pg 5327-55,447

Dwie

parcele blisko Rynku Łazarskiego, kilka Górczynie sprzedam. — Al. Małopolska 9. zdg 61 575

Parcele

tysiącmetrowe Winogrady sprzedaje Dudek, Weilkie Garbary 34

zdg 61 577

Dom

wartości do 50 000 kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 449

Kamienica

komfortowa, centrum, dochód — 15 500, cena 115 000, wpłaty 90 000 oraz wielki wybór will, domków poleca Szymala, Wielkie Garbary 14, m. 4. zdg 61 417

Dom

przy wpłacie 60 tys. kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 749

Parcela

leśna Kobylepole. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 646

Willa

nowa komfortowa parkiety 36 000 wpłaty 29 000, Willa pięćmieszkaniowa Jeżyce 27.500. Nowakowski, Wielkie Garbary 48 — 21.

zdg 61 742

15 mórg

w pięknej, bliskiej okolicy Poznania, stosowne na rozparcelowanie na sprzedaż. Agenci wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 642

Plac

przy Reja sprzedam. Słowackiego 34 — 5. zdg 61 515

Parcela

Puszczykówko, blisko dworca, pięknie położona, drzewa owocowe, tel. 12-00. zdg 61 693

50 000

wpłacę dobry dom, uregulowane stosunki śródmieście Poznania, wyczerpujące oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 61 690

Kamienica

neiwykończona korzystnie sprzedam, wpłaty 28 000. Ratajczak, Poznań, Skarbowa 18.

zdg 60 962

Willę

Poznaniu, nową, komfortową, dochodową, ogrodem, sześciomieszkaniową, cena 38 000 spiesznie sprzedam. Paluch, Kantaka 8/9.

zdg 60 801

Zamienię

stary dom czteromieszkaniowy przy ruchliwej ulicy z ogrodem, bez żadnych obciążeń na nowobudowany lub niewykończony, okolicy Poznania. Szczegółowe oferty opisem proszę do Kurjera Poznańskiego zdg 57 410

Parcelę

centrum Wildy 20 zł m² sprzedam. Oferty Kurjer Poznański

zdg 60 897

Nieruchomść czynszową

w śródmieściu 15 000 zł rocznie sprzedam korzystnie ewentualnie połowę. Oferty Kurjer Poznański

zdg 60 938

Parcela

Grunwaldzkiej, Grochowskiej — 6 000 złotych. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 042

Sprzedam

dom jednopiętrowy, w rynku, skład, piwnice, remizy, obszerne zabudowania, całość nadaje się na wszelki interes, gotówki potrzeba 10 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 037

Dom

5 pokoi, kuchnia, skład kolonjalny z wyszynkiem, oraz spichrz, na handel zboża na sprzedaż lub do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 660

Domek

niewykwintny z powodu wyjazdu zaraz sprzedam. Adres Kurjer Poznański Pg 5315-64,67

Sprzedam

plac przy ul. Grodziskiej, drugi od Marcelińskiej 1005 m². Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 769

Kupię

nowy domek za gotówkę do 22.000. Bez pośrednictwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 770

Willę

Poznaniu, dwumieszkaniową 3, 4 pokoje kupię, wpłaty do 13.000,— Oferty Kurjer Poznański

zdg 60 290

Parcele

budowlane przy Grunwaldzkiej, ceny przystępne. Informacje 3—5 Szwajcarska 14 — 4. zdg 60 398

Uwaga

parcelacja przy ul. Rom. Maya 18 parceli od 630 m² zatwierdzone cena niska oraz przyległy teren na 6 parceli sprzedam w całości lub częściowo za gotówkę. Właściciel, ul. Wyspiańskiego 19, m. 8 od 2—6. zdg 60 400

Parcele

willowe tanio sprzedam. Sołacka 6/8. zdg 60 451

Parcelę

ogród oparkaniony przy dworcu Puszczykówku, korzystnie sprzedam, Inform. Marciniak, Górna Wilda 71. zdg 60 450

Parcele

przy Palaczu, Promienistej sprzeda Rozmiarek, Górczyńska 34.

zdg 60 510

Parcela

(Ogród) przy Ostroroga sprzedam Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 246

Parcelę

1 200 m² okolicy Ostroroga sprzedam. Oferty Kurjer Poznański

zdg 59 839

Kamienica

składami, wpłaty 20 000,— Błoch Aleje Marcinkowskiego 15.

zdg 61 106

Parcela

przy wylocie Aleji Żeromskiego obok łazienek Sołaczu, całość lub dom bliźniaczy sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 050

Parcelę

przy Puszczykowie tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański

zdg 61 251

Administracji

domów poszukuje urzędnik obeznany z podatkami i sprawach lokatorskich. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 271

Willę Sołaczu dwanaściepokojowa komfortowa ogrodem

60 000, wpłaty 20 000, reszta amortyzacja sprzedam. Nowak, Poznań, Kramarska 15, tel. 16-89

zd 61 299

Sprzedam

tanio 6 pok. komfort. willę tuż przy lesie. 2 500 m² sadu szlachetnego 5-letniego, niedaleko Poznania. — Oferty Kurjer Poznański

zdg 61 178

Willa

pięciopokojowa 22 000, wpłaty 14 000

dom

osiem mieszkań dwupokojowych 29 000, wpłaty 15 000, reszta amortyzacja. Zgłoszenia Pocztowa 15 — 2. zdg 61 519

Willę

nieukończoną okolica Ostroroga sprzedam. Oferty Kurjer Pozn.

zdg 61 341

2. PIENIĄDZ

Pożyczki

3—4 tys. poszukuję na 3 miesiące, wysoki procent, zastaw dam urządzenie drogeryjne z towarem. Oferty Kurjer Poznański

zdg 61 333

KRÓLEM HOTELARZY BYŁ RITZ
KRÓLEM RESTAURATORÓW BYŁ DUVAL
KRÓLEM-PALT
JEST Edmund RYCHTER
Krawiectwo męskie u szczytu doskonałości
materjały z metra
Edmund RYCHTER, POZNAŃ TRZY SKŁADY
CENTRALA FR. RATAJCZAKA 2: FILJE OSTRÓW (WIKP.)

Kto
przystąpi do pewnego intratnego hurtowego interesu? Oferty Kurjer Poznański zdg 59 170

3.000,—
poszukuję pupilarne zabezpieczenie, dobry zysk. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 60 956

2.000,—
na wykończenie budowy, I hipoteka, dam procent lub wolne mieszkanie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 825

Wspólnika
wspólniczkę dobrego przedsiębiorstwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 167

3000 zł
pożyczki poszukuje pewny na stałem stanowisku. Wysoki procent. Zgł. Kurjer Pozn. zdg 61 329.

Bławatnik
szuka wspólnika (czki) gotówką ca. 10 tysięcy. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 338.

Poszukuję
wspólnika, albo wspólniczkę na skład, który dobrze prosperuje. — Informacje Półwiejska 13. Firma Akropolis. zdg 60 865

Wspólnik (czka)
gotówką do 7 000 potrzebny. Dam 50% miesicznie, utrzymanie, zabezpieczenie. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 652.

Wspólnika
czynnego, żelaźniaka, gotówką 8 000, przyjmę. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 61 437

Oddam
plac składnicą lub przyjmę spólnika do mego przedsiębiorstwa drzewnego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 718

6 tys.
złotych w złocie 1½ roku szuka właściciel domu. Dobry procent, gwarancja hipoteczna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 708

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Orłowo-Morskie
willa „Lalka", woda bieżąca, tarasy, pierwszorzędna kuchnia. Wiadomość na miejscu. zdg 60 139

Letnisko
w Wągrowcu willi blisko jeziora, plaża, łodzie, lasy, utrzymanie bardzo dobre 3,— dziennie. Powidzka, Wągrowiec, Kościuszki 58. zdg 60 144

Szczawnica
Pensjonat „Sobieski" poleca pokoje mile i czysto urządzone, wykwintne utrzymanie, na żądanie dietetyczne, własne leżalnie w obszernym ogrodzie. Autogaraże. ng 12 155

Zakopane „Maraton"
komfortowy pensjonat poleca na sezon wolne pokoje po zniżonych cenach. Zarząd Reginy Nowackiej. ng 12 707

Wisła
Pensjonat „Słoneczko" Wandy Sochaczewskiej (telefon 38). Ślicznie położony, starannie prowadzony. Duży ogród, kanalizacja, wanny. Kuchnia warszawska. Tylko dla chrześcijan. zdg 46 488

Inowrocław - Zdrój
Tanie kuracje ryczałtowe, bez dopłat w nowoczesnym pensjonacie „Venezia", ul. Solankowa 18 (tylko dla chrześcijan). zdg 53 064

Dokąd wyjechać na lato
dokładnych informacyj udzieli
bezpłatnie „Erest"
Biuro Propagandy Letnisk Polskich, Sew. Mielżyńskiego 22. zdg 58 077

Truskawiec
pensjonat „Niespodzianka" poleca komfortowe pokoje, kuchnia wykwintna. Zgłoszenia do Zarządu Pensjonatu „Niespodzianka". zdg 59 512

Szczawnica,
Pensjonat
„Bożydar"
w centrum uzdrowiska, poleca pokoje słoneczne z balkonami po cenach umiarkowanych. zdg 59 854

Maszyna
pensjonat chrześcijański „Jaworzyna" 5,50; 6,50. Kierowniczka: inżynierowa mgr. Hetperowa. zdg 60 469

Wisła
pensjonat „Bożydar" rejentowej Gałczyńskiej: pięknie położony. Elektryczność, kanalizacja, tenis, kuchnia warszawska, ceny przystępne. zdg 56 153

Wisła - „Piast"
pensjonat adwokatowej Rychlickiej. Kuchnia obfita, na maśle. Telefon. Garaż. zdg 59 860

Góry Zakopane — Krynica
Majętność Mordarka, poczta Limanowa, przy kolei. Wyborowa kuchnia, wodociągi, kanalizacja, łazienka, sporty. zdg 60 537

Grand
Hotel Wolsztyn wynajmuje pokoje, całkowitem utrzymaniem, — cena 3,50 dziennie, jezioro, łodzie, lasy, ogród. Codziennie koncert. ng 12 797

Las
Warta, blisko Poznania wydzierżawię. Fabryczna 1 — 5. zdg 60 840

Wisła
pensjonat „Bożydar" rejentowej Gałczyńskiej: pięknie położony. Elektryczność, kanalizacja, tenis, kuchnia warszawska, ceny przystępne. zdg 56 153

Bystra
koło Białej, Pensjonat „Słoneczna" Dra Szarewskiego, przepiękne położenie, kuchnia wykwintna. Ceny umiarkowane. ng 12 691

Szwajcarja
wśród pięknych lasów, gór, wód, wiosłowanie, wędkowanie, polowanie, kąpiel, plaża przyjmuje 3 zł. Kramerowa, Krzyżkówko, poczta Lewice, pow. Międzychód. ng 12 791

Letnisko
„Pomorzanka" Kowanówko, powiat obornicki, pokoje utrzymaniem — bez tanio, elektryczność Poznań, telefon 53-67. zdg 60 889

2
pokoje kuchnią letnikom uroczo, polowanie, wędkowanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 903

Letniska
skromnego sucha lesista okolica poszukuje urzędniczka. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 939

Kilku
letników przyjmę zaraz utrzymaniem. Wieczorkowa, Potrzanowo, poczta Skoki. zdg 61 036

Rymanów - Zdrój
Pensjonat „Zofja", pokoje z całodziennem utrzymaniem. ng 13 588

Sopoty
korzystne pokoje umeblowane pobliżu domu kuracyjnego — odda Kamrowski. Seestr. 48. zd 60 795

Puszczykowo
Willa Izabela, Poznańska 30 — poleca pokoje umeblowane, utrzymaniem. zdg 60 823

2
pokoje kuchnia Mosina, wynajme. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 845/6

Dziewczynkę
10 letnią chcę umieścić wakacji szkolnych blisko Poznania opieka, dobrem utrzymaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 087

Letnisko
w lesie, jezioro, kort tennisowy, pierwszorzędne utrzymanie
Mormin
p. Ostroróg, pow. Szamotuły. dg 2260

Letnisko
Majętność Dobczyn, komfort — elektryczność, kanalizacja, woda, las, kort. Informacje: Pocztowa 31 m. 3. zdg 61 325

Letnisko
lasy, staw w parku, dobra kuchnia 3 zł dziennie. Zgłoszenia: Pałac Mikuszewo, poczta Miłosław. p. 3526

Dwór
3 stacje od Poznania, przyjmie 2 osoby na jeden pokój, 3 zł dziennie od osoby. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 61 557

Na letnisko
chłopców, okolica Miłosławia. — Zgłoszenia Piotra Wawrzyniaka 5 — 13. zdg 61 377

Pokoje
polecam utrzymaniem. 3 złote dziennie. Osmański. Powidz. zdg 61 612

Letnisko
piękna okolica utrzymanie pierwszorzędne 3 zł. dziennie zaraz. Agentura Kurjera Pozn. Skoki. ng 12 838

Lanckorona
„Miła" Kulpińskiej, śliczne położenie, wysoko, las, słońce, rozrywki, kuchnia doskonała. Ceny od 3,50. zdg 61 615

4. OSOBISTE

Młado pani
wyjeżdżając na urlop, nawiąże korespondencję z kulturalną osobą. Cel matrymonjalny. Oferty „lipiec", Warszawa, Plac Napoleona Poste-restante. zdg 59 856

Suknie
kostjumy etc. wykonuje tanio, solidnie. Wrocławska 19. Galazka. zdg 61 218

Obiady
kolacje czystem maśle, tylko kuchni Warszawskiej. Skarbowa 4 — 7. zdg 61 122

Sukienki
szyje tanio. Aleje Marcinkowskiego 15. zdg 61 233

Dentysta
Edm. Hankiewicz przyjmuje osobiście od 9—13 i 15—19. Półwiejska 12, I piętro. zdg 61 385

Chiromantka
wszechświatowej sławy przeniosłam się św. Marcin 3, na Wielkie Garbary 14, m. 4. zdg 61 667

Trwałą
ondulację pierwszorzędnie najtaniej gwarancja tylko
Venus
Stanisław Cieśliński, dyplomowany fryzjer damski, obecnie ulica Gołębai, narożnik Wrocławskiej 37. zdg 61 495

1000 zł
komu powiem nieprawdę chiromantka „Lu-ne" Małeckiego 19 — 1 1 — 9 wieczór. zdg 67 712

6. OŻENKI

Szukam
dla przystojnej, inteligentnej panienki, posiadającej drogerję połączoną z składem kolonjalnym w Poznańskiem, męża, dobrego fachowca z gotówką. Panowie w wieku ponad 30 lat, z dobrej rodziny, nieposzlakowani, zechcą oferty wraz z fotografją, która się zwraca, skierować do Kurjera Poznańskiego zdg 56 151

Kawaler
26-letni, katolik, mistrz rzeźnicki z własną egzystencją i dosyć majętny, poszukuje panny do lat 25, celem ożenku, która dla wspólnego dobra i dla rozszerzenia interesu posiada cośkolwiek kapitału. Bliższe dane z fotografją proszę skierować do Kurjera Poznańskiego zdg 59 178

Znajomości matrymonjalne
w sferach zamożnych najszybciej najdyskretniej ułatwia Echo, dysponując olbrzymim doborem. Poznań, św. Marcin 68, telefon 50-30. zdg 61 673

Agronom
solidny, kawaler lat 37, Górnoślązak, posiadający 50 000 zł gotówką, poślubi właścicielkę majątku. Oferty także krewnych kierować do Kurjera Poznańskiego zdg 61 674

Pannę
z dobrego domu, inteligentna, przystojna, młoda, pragne poznać w celu matrymonjalnym. Kawaler starszy, przystojny, majętny. Listy nieanonimowe prosze Kurjer Pozn. zdg 61 492. Dyskrecie ścisła zapewniam.

Przystojna
wiek średni, 2 000 gotówki, elegancka wyprawa, pozna urzędnika lub zawodowego podoficera. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 59 536

Rzadka okazja
Wspólniczki (cichej) 3—6 tys. szuka przemysłowiec, kawaler, trzydziestka, akademickie, dobrej rodziny. Zysk miesięczny pewny kilka tysięcy. Cel matrymonjalny. Warunki: dobry charakter, subtelna, ładna, przystojna. Bezwzględna dyskrecja. Szczere szczegółowe oferty Kurjer Pozn. zdg 59 773

Kawaler
37, posiada 8.000 poszukuje panne gotówka. Cel matrymonjalny. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 709

Fotografik
artysta, własny zakład — prosi zgłoszenie urodnej, inteligentnej brunetki — szatynki. Cel matrymonjalny. Wyczerpujące oferty fotografja Kurjer Poznański zdg 61 020

Kupiec
ogrodnik, kawaler, lat 29, posiadający swój interes, poślubi inteligentną szlachetną pannę. — Oferty Kurjer Poznański zdg 60 907

Mego
kuzyna lat 27, zamożnego, akad. wykszt. handl. oficera rezerwy, wysokiego szatyna zapoznam z panią do lat 23, przystojną, miłą, wykształc., bez przeszłości, zamożną, względnie mającą objąć poważne przedsiębiorstwo. Cel matrymonjalny. Pośrednictwo rodziny mile widziane. Odpowiedzi z bliższemi danemi oraz fotografją, — która się bezwzględnie zwraca prosze skierować do Kurjera Poznańskiego zdg 60 462

Który
z panów na rządowem stanowisku poślubi przystojną pannę o szlachetnem sercu lat 29. Posag 5 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 60 851

Agronom
wykształceniem ogólnem, średniem i zawodowem, lat 28, pozna panią sympatyczną, niedziesiejszych zasad stosownym wieku, zamiłowaniem życia wiejskiego, posagiem, który zabezpieczy, celu matrymonjalnym. Łaskawe oferty fotografją Kurjer Poznański zdg 61 039

Wdowa
inteligentna, 48 lat sympatyczna, zgrabna, mały kapitalik, wyjdzie za starszego, szlachetnego, usytuowanego pana. Zgłoszenia Par, Toruń, pod „Naturalistka". Pg 5304-64,66

Wdowa
nie brzydka po oficerze posiada własne mieszkanie poszukuje męża. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 447

Nauczyciela
lub wyższego urzędnika poszukuje dla bratanki niebiednej. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 500. Cel matrymonjalny

Wyższy
urzędnik, lat 45, pozna panią z gotówką 10—15.000. Cel matrymonj. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 470

Kawaler
28, wysoki blondyn, stałej posadzie szuka towarzyszki życia, cośkolwiek majątkiem dla wspólnego dobra. Oferty fotografją Kurjer Poznański zdg 60 528

Matrymonjalne
Nauczyciel, kawaler, pragnie zawrzeć znajomość z panną nauczycielką szkół powszechnych z dobrej rodziny, gospodarną, grającą na fortepianie. Wiek 22—29 lat. Wakacyjny adres: Stanisławski, Wielkieoczy, Małopolska. zdg 59 443

Młoda
przystojna warszawianka, posiadająca czteropokojowe mieszkanie poszukuje odpowiedniego męża, wzrostu wysokiego. — Oferty „urzędniczka 270". Warszawa, Plac Napoleona, Poste-restante. zdg 59 857

Panna
porządnej rodziny, nie majetna, szuka męża dobrego charakteru, lat 44—50. Oferty Orędownik. — Poznań zd 60 952/3

Agronom
z dobrej rodziny, lat 41, posiadający większa gotówkę, pragnie poznać panne gospodarna z majątkiem do 25.000 zł w celu matrymonjalnym. Chętnie wżeniłby się w majątecek. Pośrednictwo rodziny mile widziane. Agenci wykluczeni. Sprawe traktuje się poważnie pod dyskrecja. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 61 627

Dwudziestoczteroletnia
wykształcona, przystojna, panienka, dobrej rodziny, posiadająca 40.000 gotówka, wyjdzie za stosownego pana, możliwie z wyższem wykształceniem. Oferty bezanonimowe z fotografja przesyłać Kurjerowi Poznańskiemu zdg 61 625

Wdowiec
bezdzieteny, kulturalny, etatowy urzędnik, własne mieszkanie, pragnie poznać panią kulturalną, kochającą ognisko rodzinne, cel — małżeństwo. Smukłe blondynki, szatynki zechcą złożyć oferte fotografja do Kurjera Poznańskiego dg 2308

Wdowa
lat 33, przystojna, posiadająca gotówke, pozna pana na stanowisku celu matrymonjalnym. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 236

Znajomości
matrymonjalne ułatwia dyskretnie „Wanda", Szymańskiego 4 — 5. zdg 61 475

Przystojny
lat 33, kawaler na samodzielnem b. dobrem stanawisku zapozna przystojną majętną pannę celu matrym. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 61 384.

Panna
lat 26, przystojna, dobrego charakteru, cośkolwiek gotówki, poszukuje męża, najchętniej rzemieślnika. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 498

Stosowną
zamożną pozna Poznaniak, cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Pozn. p. 3523

Kawaler
lat 29, piekarz, gotówki 10 000 — szuka panny z gotówką lub wżeni się w nieruchomość. Interes, piekarnie. Oferty z fotografją Kurjer Pozn. zdg 61 379

Kawaler
nauczyciel stały kamienice Poznaniu pozna pannę celu matrymonjalnym. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 595.

Panna
lat 35, skromna wyprawa, zapozna pana na stanowisku. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 369

Wdowiec
lat 66, właściciel blisko 500 morgowego folwarku o dobrej buraczanej ziemi z ładnym ogrodem i komfortowem mieszkaniem, — dzieci na stanowiskach poza domem szuka z braku znajomości i konieczności panny względnie wdowy do lat 50 celem ożenku. Majątek pożądany i fotografja mile widziana. Łaskawe oferty z całem zaufaniem prosze skierować do Agencji Kurjera Poznańskiego Czempin, Pierackiego 1. ng 12 825

Przemysłowiec
lat 35 poszukuje żony domatorki najchętniej powyżej lat 30. Posag potrzebny na rozbudowę rentownej fabryki. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 665

7. SPRZEDAŻE

Jadalnię
okazyjnie bufet, mniejszy kredens, rozciągany stół, sześć krzeseł postumenty 300 złotych, — Przecznica 7, mieszkanie 9. zdg 59 701

Tryskacze „Fontanna"
węże ogrodowe, kositrawki, — polewaczki najkorzystniej „Przewodnik", św. Marcin 30. zdg 59 930

Porzeczki
czarne, smrodziny sprzedam maj. Gorzyczki poczta Czempiń — Biskup. zdg 60 129

Sprzedaż — Naprawa
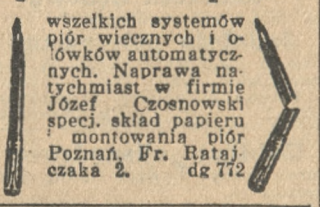
wszelkich systemów piór wiecznych i ołówków automatycznych. Naprawa natychmiast w firmie Józef Czosnowski specj. skład papieru montowania piór Poznań, Fr. Rataj. czaka 2. dg 772

Motor
spalinowy 5 KM. ropny, stojący, motory elektryczne, aparaty — sprzeda tanio Elektrowarsztat — Garncarska 3. zdg 61 457

Dom
nowy — Wronkach, 8 ubikacyj, morga ogrodu, elektryczność, wodociąg. Zgłoszenie Krzyżaniak — Wronki, Zamość. zdg 61 450

Ubranie
popielate, średnią figurę, tanio sprzedam. Dobrogowski, Nowa 11 zdg 61 410

Składnice
węgla, stajnie z mniejszem mieszkaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 756

Sypialnia
nowa, modne wykonanie obsada jesion oliwny z gotowalnią, szafą szerokości 2 metry tylko 375,— Świętosławska 10. (Jezuicka) Pg 5335-26,171

Maszynę
do pisania walizkowa — nowa sprzedam okazyjnie znacznie niżej ceny fabrycznej. Pocztowa 31a — 12. zdg 61 751

Skład
kolonjalny z mieszkaniem, dobrze prosperujący, roczny obrót 48.000 sprzedam spowodu wyjazdu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 005

Magazyn
kapeluszy damskich, centrum — urządzeniem, towarem sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 981

Centrum
skład cukierków sprzedam. Adres wskaże Kurjer Pozn zdg 60 874

Restaurację
zaprowadzoną, śródmieściu sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 60 978

Leworamienną
maszynę sprzedam — zamienię. — Wenecjańska 11/12, m. 74. zdg 60 856

Tapety
największy wybór po tanich cenach u Waligórskiego, Poznań, Pocztowa 31. Asygnaty „Kredyt". dg 2 133

Największa i najlepsza fabryka
fortepianów i pianin B. Sommerfeld
poleca nowe, pierwszorzędnej jakości pianina już
za 1 600,—
Dogodne warunki spłaty. Długoletnia gwarancja. Zamiana używanych instrumentów.
Filja, Poznań 27 Grudnia 15.
ng 10 968

Platforma
Chwaliszewo 52. zdg 61 752

Samochód, motocykl
tanio. Młyna 10. zdg 61 750

Parcelę
budowlana, ogród owocowy mieszkanie Zawady właściciel, powód wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 730.

Sprzedaje
kupuje meble, maszyny, inne rzeczy. Dom Komisowy, Podgórna 2 Pg 3570/1058

Z dobrych najlepsze
Materjały
na ubrania, płaszcze, mundury korzystnie.
Bolesław Wiese,
Stary Rynek 40.
Pg 4 925-23.41

Jadalnia
eleganckie wykonanie polerowana jak nowa okazja Świętosławska 10 (Jezuicka). Pg 5330-26,166

Dębowa
Sypialnia
białemi marmurami lustra kryształowe, solidne wykonanie jak nowa okazyjnie. Pg 5336-26,172

Skład
owoców śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 645

Okazyjne kupno!
Traktor Deering 15/30 HP. używany za cenę zł 1 500,— 15/30 mało używany 3 500.— 15/30 nowy 6 500,— 10/20 nowy 5 000,— 10/20 przemysłowy nowy 5 500,— 10/20 jak nowy 4 000,—. Kultywatory, pługi i maszyny do nawozów sztucznych I. H. C. po okazyjnych cenach. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 679

Fryzjerzy baczność
żelazka oryginalne Deuss para od 12 zł nie imitacja Duis Foeny maszynki elektryczne, brzytwy, nożyczki. Wenzlik, Aleje Marcinkowskiego 19. Ng 9 129

Najlepsze pianina

już za 1 000 złotych dostarcza 50 lat istniejąca fabryka fortepianów
T. Betting i S-ka Leszno
Wlkp. dg 4 605

Meble kuchenne
nowoczesne, Łąkowa 4a, stolarnia. zdg 61 074

Obrączki
ślubne, zegarki, zegary i wszelką biżuterję kupisz najkorzystniej

Jubiler
R. Prante, św. Marcin 19, kupuje złoto i srebro. zdg 60 941

Sprzedam
używany rower. Zgłoszenia Górna Wilda 46, m. 14. zdg 60 970

Dom
piekarnia, hurtownia drożdży — wytwórnia lodów sprzedam lub wydzierżawię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 60 972

Platforma
50 ctr. zamienię na 25 ctr. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 60 867

Interes
rzeźnicki z przyległem mieszkaniem, nadający się na filję na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 60 852

Porzeczki
świeżo rwane sprzedaje ogród. — Grunwaldzka 27. zdg 60 841

Papa
smoła, lepik karbolineum. Pawłowski, Tama Garbarska 25, Rynek Łazarski 17, telefon 26-48. dg 2 219

Cement
Wapno — Gips — Trzcina — Ziarna marmurowe — Pawłowski, Tama Garbarska 25 — Rynek Łazarski 17, telefon 26-48 dg 2 220

Drzewo olchowe
węgiel — koks — najtaniej — Pawłowski, Tama Garbarska 25, telefon 26-48. — Rynek Łazarski 17, telefon 62-37. dg 2221

Centrum
miasta Poznania sprzedam zaraz z powodu choroby stary, dobrze zaprowadzony skład sprzętów kuchennych i żelaza korzystnie. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 285

Skład
kolonjalny ładnem mieszkaniem, świetnie prosperujący sprzedam. Marszałka Focha 39, mieszkanie 17. zdg 60 740

2
garnitury 1 stół, lustra, łóżka, 1 komoda z lustrem, szafy, biurko, umywalki, krzesła. Wierzbiecice 11, m. 6. zdg 60 592

Modne
Kapelusze Koszule Krawaty
tanio. M. Paszek, Poznań, Wrocławska 30. zdg 60 766

Meble
wyprzedaję po każdej możliwej cenie. Dom Komisowy, Podgórna 10 a. zdg 60 556

Nowość! Iko
opatentowany
leżak-fotel,
samoregulujący się, wszędzie do nabycia. Odsprzedawcom dostarcza fabryka
„Arbor"
Kraków, ul. Emaus 41a. ng 12 719

Maszyna
pierścieniowa damska kryta. Półwiejska 18 — 18. zdg 60 871

Sprzedam
skład papieru, galanterji, zabawek, dobrze prosperujący, Poznań. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 908

Skład
rowerów jedyny przy głównej ul. warsztat z mieszkanie, 12 lat w rękach sprzedam spowodu choroby, dzierżawa tania. Smoczyk, Bydgoszcz, Gdańska 103. zdg 61 040

Wyżeł
dobrej tresury sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 726

Pianino
nowe sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 813

Pianino
4 miesiące używane sprzedam. Kantaka 2, m. 5, obejrzeć po godzinie czwartej. zdg 60 555

Krzesło dentystyczne
i stolik ruchomy przed krzesło oraz wentylator na prąd zmienny sprzedam. Górna Wilda 80, m. 5. dg 2212

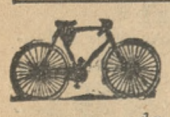

Rowery Columbus
części rowerowe Poznań, Wrocławska 15. dg 2272

Uwaga Junikowo i okolica!
Parcele budowlane przy ulicy Grunwaldzkiej — terytorjum maj. Plewiska do sprzedania. Okazja taniego kupna. Biuro Parcelacyjne — Ludwik Gniewosz, Poznań, 3 Maja 5. Działki wskaże na miejscu: Kazimierz Grausch, — Junikowo - Osiedle, Droga Poznańska. Pg 5187-25.67

Kamienica
17 lokatorów, plac szopy w Poznaniu z powodu starości cena 36.000 od właściciela. Krüger — Wrocławska 26/7. zdg 60 444

Budujesz
bilardy
amerykańskie? Używaj niezawodne – ulepszone
automaty „Rekord"
bi... z masy kościowej i wszelkie przybory z firmy Caesar
Mann, Poznań
Rzeczypospolitej 6, zał. 1860 r. ng 13 251

Wilczki
młode, skrzypce włoskie „Amati" Sielska 39. zdg 60 371

Maszyny do pisania walizkowe
Największy wybór — najniższe ceny. Kochanowicz S-ka, Plac Wolności 13. Pg 5189-25,93

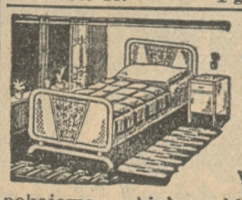

Nowoczesne — tapczany — materace
łóżka
metalowe sprężynowe — meble przedpokojowe — białe meble.
Sprzęt Domowy
św. Marcin 9/10. Asygnaty Kredyt. ng 11 869

Pracownia
dająca mefachow zyni 400.— dochodu, cena 2.000.— Zgłoszenia Kurjer Poznański zgd 61 174

Kolonjalkę
zaprowadzona korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 168

Skład
cukrów, czekolady sprzedam. — Adres Kurjer Poznański zdg 61 097

Sypialnia
stylowa malowana kość słoniowa i jadalnia orzechowa korzystnie do nabycia oraz przyjmuje się wszelkie zamówienia. — Kwiatowa 10, stolarnia. zdg 61 096

Fryzjerski
zakład sprzedam, cena 3 000.— Częstochowa, Narutowicza 162. ng 12 806

Posezonowa
sprzedaż
Płaszczy kostjumów
ceny
najniższe
Szuster
Wrocławska
19, piętro. zdg 61 079

Samochód
mała limuzyna, sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 190

Powóz
i Amerykan eleganckie modne sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 672

Gdynia
nieruchomość około 5000 m² (6 parcel) dwa domy, sprzedam lub zamienię na dom czynszowy Poznaniu. Wiadomość właśc. Gdynia, Śląska 45. ng 12 834

Pierwszorzędny
Gabinet
męski z drzewa brzóst australijski, elegancki rysunek, rzadki okaz. Świętosławska 10 (Jezuicka). Pg 5334-26.170

Contax
Bujak sprzedam. Wskaże Kurjer Poznański zdg 61 490

Piekarnię
mieście powiatowem blisko rynku sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 489

Kolonjalkę
dobrze zaprowadzoną w cenie 1.800 zł sprzedam. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 61 532

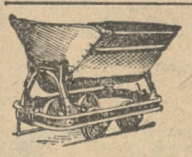

Kolejki polne
i
części zapasowe
Leszczyńska Hurtownia Surowców
Rudolf Łaska, Leszno
Oddział w Poznaniu, ul. Spichrzowa 36, telefon 64-40. dg 2262

Kolonjalkę
z maglem centrum sprzedam zaraz. Adres Kurjer Poznański zdg 61 701

Salon
Biedermayer mahoniowy inkrustowany tanio. Św. Wojciech 29, m. 2. Pg 5349-55.451

Jadalnia flamandzka
okazała bardzo dobrze utrzymana okazyjnie
Jadalnia dębowa
używana solidna tanio
Jadalnia polerowana
orzech kaukaski wewnątrz mahoń, dobra praca, tanio. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pg 5356-26,189

Gabinet palisandrowy
nowoczesny bardzo ładny okazyjnie
Gabinet kombinowany
nowoczesny orzechowy polerowany bardo tanio
Gabinet luksusowy
okazały elegancki palisandrowy wyjątkowo tanio Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pg 5353-26,187

Jadalnia brzostowa
polerowana okazyjnie
Salonik stylowy
Ludwia XVI, dobrze utrzymany okazyjnie
Sypialnia
gruszka afrykańska tanio
Sypialnia brzozowa
nowoczesna tylko 550.— Poznański Dom Komisowy, Dominkiańska 3. Pg 5355-26.190

Samochody
osobowe, ciężarowe, reklamówki w wielkim wyborze, najkorzystniej Auto-Okazja, Grunwaldzka 16. Telefon 62-30. zdg 61 138

Oszczędność
stosuje kto u nas
meble
kupuje oraz różne inne sprzęty użytku domowego biurowego przy Świętosławskiej 10, (Jezuicka). — Dom Okazyjnego Kupna. ng 11 876

Meble kuchenne
nowoczesne, kuchnie reformowe, najkorzystniej. Piaskowa 3, — Koniecki. zdg 57 901

Urządzenie
składowe sprzedam tanio, postumenty dekoracyjne. Oferty Kurjer Poznański zdg 59 486

Skład
kolonjalny, delikatesów, dobrze prosperujący, sprzedam. Gozimirski, Inowrocław, Mikołaja 30. zdg 59 855

Grzybki
kaukazkie do wyrobu kefiru. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 026

Piekarnia
cukiernia, dobrze prosperująca — centrum zaraz sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 027

Dom
piekarnie sprzedam — wydzierżawię. Gozimirski, Inowrocław — Mikołaja 30. zdg 60 913

Tanio
sypialnia dębowa 150,—. Niegolewskich 4, m. 9. zdg 61 156

Platforma
dwa biurka. Długa 18 — 9. zdg 61 153

Magle
nowoczesne na zapęd elektryczny, ręczny oraz domowe magle-prasownie dostarczam na dogodnych warunkach. Fabryka magli M. Jankowiak, Poznań-Starołęka. Telefon 19-47. ng 13 252

Na wyjazd
i dla
letnisk

tanie kołdry turystyczne zł 9,50 hotelowe 11,50 oraz w lepszych gatunkach poleca w olbrzymim wyborze
Emkap
M. Mielcarek, fabryka kołder i wyrobów pościelowych pierza i puchu, ng 13 581
ul. Wrocławska 30.

Pianino
czarne tanio. Gen. Chłapowskiego 9, m. 6. zdg 60 987

Minerwa
typ mniejszy, 13 500 prywatnie bardzo korzystnie na sprzedaż. Obejrzeć firma Zagórski, Ogrodowa. zdg 60 993

Fotograficzny
aparat 18×24 optyka Georża okazyjnie sprzedam. Dąbrowskiego 54 Borowiński. zdg 60 995

Dom
przy ul. Żydowskiej 3.300. brutto rocznie 23.000 gotówką od właściciela. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 980

Skład
cukierków korzystnie sprzedam. Wodna 15. zdg 60 860

Dom
3 mieszkania, ubikacje przemysłowe, ogród, Łazarz sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 850

Sprzedam
Pożyczke Narodowa. Encyklop. Brockhaus. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 60 848

Dom
masywny 7 pokoi budynek gospodarczy wolny od podatku morga ogrodu., 50 drzew, ładne położenie, blisko dworca, wymarzone dla emeryta pszczelarza sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 914

Skład
towarów krótkich, mieszkaniem sprzedam. Wiadomość Kurjer Poznański zdg 61 008

Rzeźnictwo
kompletne urządzenie w mieście, dobre miejsce sprzedam zaraz. Powód choroba. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 516

Kolonjalkę
spowodu wyjazdu sprzedam. Górna Wilda 28. zdgr 60 146

Osada
w wieluńskiem 17 mórg z obszernemi zabudowaniami zaraz do sprzedania. Informacje w Spółdzielczym Banku Ludowym w Częstochowie, Aleje Kościuszki 2/6. zd 59 504

Meble
najtaniej poleca
Baranowski
Poznań, Podgórna 13. Pg 4259/60

Pianina - Fortepiany

najwyższej jakości tylko w firmie
„Arnold Fibiger" Kalisz, Szopena 9
Ceny zniżone. Dogodne warunki. — Dostarcza po cenach fabrycznych przedstawiciel A. Drygas, Poznań, ul. Podgórna 10 a, telefon 33-58. Pg 4276/7-13,33/4

Tapczany
leżanki okazyjnie. „Komis", ul. Strzelecka 3a. zdg 61 327

Piegi
żółte plamy, opaleniznę usuwa pod gwarancją „Axela" Krem — słoik 2,— zł. J. Gadebusch, Poznań, Nowa 7. ng 12 201/2

Meble
najtaniej poleca J. Stępkowski, Szewska 2. zdg 61 362

Stojące
Zegary
„Beckera" różne inne przedmioty okazyjnie. Świętosławska 10 (Jezuicka). Pg 5344-26,178

Gospodarstwo
Międzychodzkiem 200 mórg dobre sprzedam korzystnie 35 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 647.

Powózki
jednokonne w dobrym stanie tanio. Adamski, Piaskowa 7. zdg 61 048

Motocykl
z przyczepką lub bez Imperial 500 ccm korzystnie „Banda", Dąbrowskeigo 83/5 dg 2280

Buty
oficerskie sprzedam. Nowa 7, dom tylny, m. 6. zdg 61 401

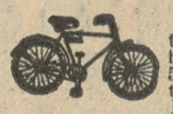

Rowery
turystyczny 85, balonowy 95,— 5 lat gwarancji tylko firmie — Bracia Nowaczyk, Poznań, Górna Wilda 30 ng 10 684/5

Torebki
damskie. Czysz, Szkolna 11. Pg 4265/6

700 samochodów
rozebranych używane części, podwozia mleczarskie, opony najtaniej w firmie Autoskład Poznań Dąbrowskiego 80, telefon 46-74. dg 1745

Motocykl 2½ P. S.
gotowy do jazdy, 180 zł.
Motor 2½ P. S.
z biegami do łodzi.
Maszyna do szycia
60 zł. Jasielski, „Komis", Poznań, Woźna 1. dg 11 632-3

Mydlarnia
Chwaliszewo 37, poleca muchołapki, mydła, proszki, pasty najtaniej. Poznań. zdg 61 263-4

Rakieta
pierwszorzędna Dunlop, patefon. Masztalarska 7 — 4. dg 5347-55.449

Motocykl
oraz rower dobrym stanie. — Woźna 12. Skład 5. zdg 61 634

Komisowa hala mebli!
O ile masz zamiar kupić dobre meble i tanio, to poczekaj do dnia 1. 7. na nowe otwarcie składu przy
Woźnej 12
dom pana Kużaja. Kupuje, sprzedaje meble nowe i używane — płace najwyższe ceny. zdg 61 635

Jadalnia
wielkopańska.
Dywan
okazały.
Pianino
Gabinet
mahoń. Dominikańska 1. — Antykwarjat. zdg 61 632

Mleko
majątku każda ilość składom oddam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 622

Nowoczesna
Jadalnia
bardzo zgrabna orzech kaukaski tylko 425.— Świętosławska 10 — (Jezuicka). Pg 5329-26 165

Woskowe
manekiny
damskie. Oryginalna
figura ruchoma
damska oraz inne przedmioty likwidacji Bławatu Polskiego Stary Rynek 87/88 Pg 9306-26.32

Solidna
Budka
telefoniczna i komplet aparatów telefonicznych oraz inne przedmioty likwidacji Bławatu Polskiego. Stary Rynek 87/88. Pg 5305-26.31

Cukiernia
całkowitem urządzeniem. mieszkaniem korzystnie. Główna 70. zdg 61 310

Samochód
gotów do jazdy, olakierowany sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 61 309

Jadalnia
szafa, łóżko żelazne, różne sprzęty. Fr. Ratajczaka 11a, m. 88. zdg 61 242

Kryształy
kilka sztuk sprzedam korzystnie Świętosławska 10 (Jezuicka). Pg 5343-26,177

Motocykle
przyczepki używane, wybór. — Czerniak, Dąbrowskiego 7. zdg 61 217

Parcela
przy ulicy Grunwaldzkiej. Zgł. Kurjer Poznański zdg 61 207

Lustro
biurko, kanapę tanio. Spokojna 25, m. 8. zdg 61 275

Gabinet
rzeźbiony dębowy 290,—
Kuchnie
nowoczesne od 100,—
Sypialnia
dębowa kompletna 220,—
Jadalnie
nowoczesne 390,— biurka, szafy, łóżka, stoły inne sprzęty domowego użytku. Centralny Dom Komisowy, Woźna 16 p. 3619

Rowery
damskie. męskie
najtaniej
Traugutta 23, mieszkanie 8. zdg 61 241

Nowoczesny
Klubowy
garnitur okazyjnie tylko 175,— Świętosławska 10 (Jezuicka). Pg 5337-26,173

Obrazy
obrazy — obrazy — obrazy okazyjnie, Świętosławska 10 (Jezuicka). Pg 5339-26,175

Jadalnia
mahoniowa, krzesła tanio „Stolarnia", Bukowska 9. zdg 61 470

National
Kasa
trzyszufladowa dobrym stanie korzystnie. Świętosławska 10 (Jezuicka). Pg 5342-26.176

Nowoczesna
Kuchnia
eleganckie wzory najtaniej. Świętosławska 10 (Jezuicka). Pg 5345-26.179

Materace
tapczany, leżanki, garnitury klubowe najtańsze wprost pracownia Wielkie Garbary 18, narożnik Woźnej, suterena. zdg 61,554

Letnisko
zdrowe położenie przy wodzie — miejsce wycieczkowe przy Mosinie. Dom 5 pok., kuchnia, 1 pok., kuchnia, obszerne zabudowania gosp., 18 mórg roli, w tem 4 morgowy ogród owocowy. — Cena 12 tys. — Oferty Kurjer Poznański zdg 61 499

Skład
kolonjalny, centrum, narożnik, korzystnie do nabycia 3 500. Kwiatkowski, Poznań, Działyńskich 10 zdg 61 393

Skład
kolonjalny, centrum miasta, mieszkanie, zpowodu wyjazdu sprzeda Kłos, Gniezno, Lecha 4. ng 12 818

Gabinet
męski solidne wykonanie modny fason nadzwyczajna okazja 425. Świętosławska 10 (Jezuicka). Pg 5333-26,169

Dębowa
Jadalnia
dobrze utrzymana okazja 340,— Świętosławska 10 (Jezuicka). Pg 5331-26,167

Obniżka cen
wszelkie torebki piekarskie szare manillka — papiery pakowe — inne — najtaniej Koska, Dominikańska 5. Ng 11 634

Pianino
zagraniczne. Kramarska 19/20 — m. 10. zdg 61 616

Samochód
8-cylindrowy. Ford-limuzyna dobrze utrzymany i w pierwszorzędnym stanie, tanio na sprzedaż. Zgłoszenia Fr. Ratajczaka 20 — parter lewo. ng 13 591

Piec
kąpielowy węglowy. Półwiejska 29 — 3. zdg 61 416

Walizki
najtaniej
Torebki — parasole teki
Wrocławska 31.
Baumgart
dg 2306

2 bramy
domowe sprzedam tanio. Aleja Hetmańska 3, właśc. domu. dg 2282

Gdynia — Piekarnię
zmechanizowana, dom sprzedam 50.000, wydzierżawie 600, zaraz do objęcia. Gdynia 7 „Piekarnia". ng 12 836

Lodówki
komis. Półwiejska 18. zdg 61 368

Kamienica w Bydgoszczy
wprost od właściciela, obok centrum, komfortowa, ładna sadyba solidna budowa, dochód 8 400,— Poste-restante W. P. Bydgoszcz. ng 12 842

Zakład
fotograficzny na sprzedaż, powiatowem mieście, aparatami lub bez, dobrze zaprowadzony, powód choroba. Oferty Kurjer Poznański ng 12 827

Dębowy
Gabinet
męski dobrze utrzymany tylko 240,— Świętosławska 10 (Jezuicka). Pg 5332-26,168

Tapczany
leżanki wszelkie meble tanio poleca Komis, Woźna 9. zdwg 61 565

Szafę
do rzeczy, jak nowa, tanio na sprzedaż. Ratajczaka 14, m. 14. zdg 61 465

Gabinet orzechowy
nowoczesny tylko 375.—
Piękny gabinet
orzech kaukaski, wewnątrz mahoń tylko 550.—
Gabinet rzeźbiony
dębowy okazały jak nowy bardzo tanio. Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pg 5357-26 188

Restaurację
przy Starym Rynku tanio sprzedam. Nowak, Kramarska 15. zdg 61 735

Gramofon
walizkowy. Krzeczewskiego 1 m. 15. zdg 61 510

Urządzenia
składowe z likwidacji Bazaru Polskiego tanio. Mickiewicza 15. zdg 61 511

Urządzenia
składowe każdej branży, gabloty, stoły, kanapy okazyjnie. Dąbrowskiego 94. zdg 61 503

Meble kuchenne
kuchnie nowoczesne reformowe, najkorzystniej wprost wytwórni. Piaskowa 3. Koniecki zdg 61 729

Singera
Strzelecka 9 — skład obuwia. zdg 61 727

Wytwornie
warsztat wyrobów blaszanych zaprowadzony stała klientelą tanio sprzedam. Wskaże Kurjer Poznański zdg 61 726.

Sztandary
od 100 zł poleca. Skowroński, Poznań, Szkolna 9 — 9. zdg 61 722

Antyki
Wielki wybór salon gabinet jadalnie Biedermayer tanio sprzedam. Pocztowa 22. Pg 5351-55.455

Antyki
poleca najtaniej. Wielkie Garbary 20. Pg 5352-55.450

Ślicznego
foksterierka ostrowłosego sprzedam okazyjnie. Wachowiak, Ratajczaka 11a, m. 27. zdg 61 684

Duża
jadalnia dębowa, stół sosnowy 2.20×1.70 inne tanio. Woźna 13, m. 4. zdg 61 683

Aparaty
Wecka.
Słoje
gwarantowane.
Słoje
najnowszego systemu — sprzedaje
Hurt
Porcelany, Wroniecka 24. Ceny niżej fabrycznych. zdg 61 719

Klubowy garnitur
skórzany korzystnie Świętosławska 10 (Jezuicka). Pg 5338-26,174

10. MAJĄTKI

110
mórg gospodarstwo wzorowe, dużym żywym, martwym inwentarzem, dobre zabudowania dom 6 ubikacyj, 3 morgi ogrodu owocowego. Cena 13 000,— gotówka. Petz, Poznań, Grobla 22, telefon 29-45. zdg 60 881

Majątek
rąk niemieckich, zabudowaniami, inwentarzami 72 000, wpłaty 50 tys. Ratajczak, Poznań, Skarbowa 18. zdg 60 963

Folwarczek stoosiemdziesiąt-morgowy, żniwami, inwentarzem właściciela
objęcie 7 000,— wiele innych poleca Nowak, Kramarska 15, telefon 16-89. zdg 61 298

Majątek tysiącdwieściemorgowy kulturze nadkompletnym inwentarzem
objęcie 40 000,— wiele innych okazyjnie polecam. Nowak, Poznań, Kramarska 15. zdg 61 297

Majątek
360 buraczanej, pałac 10 pokoi — pięciomorgowym parku, ogrodem, blisko Poznania, wpłaty 40 000, przyjęcie 50 000 amortyzacji. — Szymala, Wielkie Garbary 14 — 4 zdg 61 418

Majątek
prywatny, 200 ziemi 2—3 klasy, 5 kilometrów od Poznania, zabudowaniem, inwentarzem, wpłaty 25 000, przyjęcie 30 000 amortyzacji. Szymala, Wielkie Garbary 14 — 4. zdg 61 419

Majątek
koło Poznania, 600 mórg, pięknie położony przy szosie, inwentarze żywe, martwe, kompletne. Zasiewy pierwszorzędne, sprzedam — zamienię kamienice. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 717

11. KUPNA

Samochody
używane, opony, detki kupuje — płaci najwyższe ceny Autoskład, Poznań, Dąbrowskiego 89, telef. 46-74. dg 1 746

Garaż
dla samochodu z blachy falistej kupię. Oferty „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 25,56. Pg 5219-25,56

Kamienicę
przy wpłacie 100 000,— zł kupię. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 60 658

Złoto
srebro, brylanty kupuje, płacę najwyższą cenę. A. Prante, złotnik, Poznań, Ratajczaka 9. zdg 60 706

Kupię
śrótownik. Pracownik młynarski (maszynista) potrzebny zaraz. — Oferty Mleczarnia Wilkowo, poczta Buk Wlkp. zdg 60 549

Pianino
kupię . Oferty Kurjer Poznański zdg 61 033

Kupię
szlifierkę (możl. 2ramienną konieczną), wiertarkę stołową, kuźnię polową i kowadło w dobrym stanie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 920

Kupię
domek z ogródkiem, wpłata 4.000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 974

Kamienicę
wpłata 50—80 tys. kupię. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 60 835

Skład
kolonjalno-delikatesowy, możliwie mieszkaniem, dobrze zaprowadzony i prosperujący kupię. Oferty dokładnemi warunkami Kurjer Poznański zdg 60 247

Lokomobilę
75—120 konną przegrzewaczem kondensacją poszukujemy. Szczegółowe oferty: Warszawa, Żelazna 40/4. Tg 1089

Maszynę
Singera kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 169

Elegancki
dwuosobowy, obiadami, kuchenka gazowa. Ratajczaka 9—10. zdg 59 892

Wylęgarnię
nową, używaną, na 200—300 jaj kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 069

Szafę
do ubrań i bielizny (z dwiema szufladami), głęboką 60 cm, starą, dobrze utrzymaną, mahoniową — kupię. Dokładny opis i cena. Oferty Kurjer Pozn. zg 366/7

Dom
4 morgi ogrodu przy mieście za gotówkę. Pośrednictwo wykluczone. Zgłoszenia cenę, opisem nieruchomości Kurjer Poznański zdg 61 380/1

Pianino
kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 176

Samochód
mały 508 lub 509 Fiat DKN lub Ford kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 140

Gospodarstwo
około 60 mórg, dobra ziemia, jednym planie kupię. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 641.

Maszynę
Singera damską okrągłe czołenko, agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 318

Mleka
większej ilości potrzebuje stacja loco Poznań. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 477.

Motocykl
używany w dobrym stanie kupię Oferty Kurjer Poznański zdg 61 539

Parcelę
najchętniej rysunkami kupię. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 576

Kupię
wózek sprężynowy, dla chorego używany, dobrym stanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 755

Wózki
dziecięce kupuje, reparuje, pociągam cerata. Razer, Szewska 11. zdg 61 485

National
Kasy
wszelkie kupuje za gotówkę. Dom Okazyjnego Kupna. — Poznań, Świętosławska 10 (Jezuicka). — Telefon 17 — 29. Pg 5326-26.180

Skład
pieczywa mieszkaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 526

Beczki
dębowe, używane od oliwy pokostu lub karbolineum kupimy każdą ilość. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 524.

Zbiór
znaczków pocztowych Europa — stare kupię. Weychert, Dolne Młyny 11, Kraków. zdg 61 754

W komis
przyjmuje na bardzo dogodnych warunkach
meble używane
wszelkiego rodzaju kompletne pokoje oddzielne sztuki — załatwia sumiennie, szybko, tanio
Poznański
Dom Komisowy
Dominikańska 3. Pg 5354-26.191

Motorek
elektryczny, prąd stały 220 volt, siła 1/8 KM, używany w dobrym stanie kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 691

Książki
szkolne, nuty, całe bibljoteki, kupisz najtaniej na sprzedaż, najkorzystniej w Księgarni-Antykwarjacie.
Pierackiego 20.
Wypożyczalnia, wielki wybór, — ostatnie nowości, abonament 1,50. zdg 61 422

12. Do WYNAJĘCIA

Pięciopokojowe
centralne ogrzewanie, sierpnia, Chełmońskiego 1, portjer. Pg 4929-55,319

7 pokoi
z wszystkiemi wygodami od 1-go sierpnia pierwsze piętro Siemiradzkiego 2. Informacje u stróżki Pg 5186-25,57

Siedmiopokojowe
I piętro, strona południowa, blisko Parku Wilsona. Oferty Kurjer Poznański zdg 57 414

Pięciopokojowe
Al. Hetmańska 1, stróż Łazarz. zdg 57 775

8-pokojowe mieszkanie
komfortowe, słoneczne z obszernemi przynależnościami, ul. Słowackiego, parter, nadające się na biura i mieszkanie, wolne od 1. 7. Tamże
skład z mieszkaniem, wzgl. 4 ubikacje na biura
front, niski parter. Zgłoszenia J. Loga, Słowackiego 18, telefon 66-89. Pg 5192-18,89

5 pokojowe
luksusowe mieszkanie, skład, 4 pokojowe biuro. Wiadomość: portjer, Plac Wolności 17. zdg 58 239

Sołacz
trzypokojowe. Mazowiecka 5. zdg 59 754

Mieszkanie
4 pokoje, front, balkon, III piętro. Wyspiańskiego 9, portjer. zdg 59 436

Trzypokojowe
komfortowe nowa willa ul. Kasztelańska, gospodarz. Śniadeckich 17, m. 7. zdg 60 091

2
komfort. umeblowane pokoje od 1 lipca 1936 do wynajęcia. Zgłoszenia o godz. 17,30—20. Słowackiego 10, m. 14, dom ogrodowy. zdg 60 278

5 pokojowe
z pełnym komfortem, Różana 13. zdg 60 617

Pięciopokojowe
komfortowe, słoneczne, piece od właściciela. Chełmońskiego 8. zdg 61 023

Trzypokjowe
komfort Dębiecka 6, przystanek tramwajowy. zdg 60 984

Pięciopokojowe
wysoki parter, sierpnia, Chełmońskiego 4. zdg 60 985

Pokój
kuchnia zaraz. Aleja Czechosłowacka 71. Dębiec. zdg 60 955

Trzypokojowe
słoneczne, elektryczność, łazienka, od gospodarza. Dębiec, św. Trójcy 4a. zdg 60 976

Sześciopokojowe
komfortowe, słoneczne, ogrzewanie. Matejki 68, blisko Grunwaldzkiej, portjer. zdg 60 854

4 — 5
I. 1 lipca. Grodziska 13. zdg 60 967

Mieszkanie
czteropokojowe, słoneczne, komfortowe. Niegolewskich 4 — 3. zdg 61 009

Pięciopokojowe
komfortowe, tanie słoneczne mieszkanie blisko Parku Wilsona zaraz gospodarz. Małeckiego 11. zdg 61 010

Komfortowe
słoneczne czteropokojowe balkonem, willi natychmiast. Piękna 63, Jeżyce naprzeciw Botaniku zdg 60 887

Mieszkanie
3 wzgl. 4 pokojowe, komfortowe garaż, ul. Błażeja Winklera 4, (obok Focha) od 1. 8. wynajmę. Zgłoszenia na miejscu m. 1. zdg 60 900

2
pokoje kuchnia. Osiedle Warszawskie, Kostrzyńska 11, gospodarz. zdg 60 905

Jednopokojowe
samotnym, kaucja potrzebna wynajmie gospodarz Górna Wilda 112. zdg 60 800

Pełnokomfortowe
4, 3, 2 pokojowe, obszerne, słoneczne, bezpodatkowe przy Słowackiego wynajmę. Kraszewskiego 17 — 15. zdg 59 010

Wykwintne mieszkania trzypokojowe
Przecznica, Matejki, dom nowy wykończony całkowicie na 1 sierpnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 239

Pokój
kuchnia tanio, dzierżawa bieżąca. Gumienny, Ławica-wieś. zdg 61 630

Ubikacja
na przemysł — handel — warsztat, dogodny zajazd, placem, mieszkanie dwupokojowe, zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 165

Dwupokojowe słoneczne czyste
pewnemu płatnikowi, oraz ubikacje na składnice — warsztat — przemysł, przy Placu Wolności od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 164

3 pokoje
komf. śródmieściu pewnemu płatnikowi od 1. 7. Zgłosz. Kurjer Poznański zdg 61 245

Pokój
i kuchnia Tarczowa 17. Dębiec. Gospodarz. zdg 61 177

6-pokojowe
komfortowe mieszkanie od 1. 7. 36 r. do wynajęcia, ul. Skarbowa 11. Wiadomość u stróża domu. zd 61 172

Pokój
kuchnia, sutereny, front słoneczne, etatowemu pracownikowi. Różana 4 a. zdg 61 098

Pokój
próżny bezdzietnym. Aleja Wielkopolska 43. zdg 61 688

Pięciopokojowe
komfortowe tanio. Niegolewskich 7—3, tel. 59-82. Pg 5365-55,445

Pokój kuchnią
wynajmę urzędnikowi, zwrot eksmisji, czynsz zgóry. Adres Kurjer Poznański zdg 61 093

Z powodu
przeniesienia się oddamy słoneczne, w dobrym stanie znajdujące się 7-pokojowe mieszkanie, z centralnem ogrzewaniem przy Parku Wilsona od zaraz lub później. — Zgłoszenia Fr. Ratajczaka 20 — parter lewo. ng 13 590

Mieszkanie
pokój kuchnia. Lodowa 18 — 14. zdg 61 415

2 pokoje
kuchnia, łazienka, od 1. 7. rb. do wynajęcia. Aleja Hetmańska 3 gospodarz. dg 2281

Trzypokojowe
Sołaczu, komfort bezdzietnym pół roku zgóry. Śląska 19, od 14—19. zdg 61 664

Pokój
kuchnia wydzierżawie lub na letnisko woda las. Lasek, M. Piłsudskiego 5, przy szosie Puszczykowa. zdg 61 540

Siedmiopokojowe
od sierpnia II piętro. Działyńskich 8, gospodarz. zdg 61 562

Siedmiopokojowe
komfortowe, słoneczne, czyste. — Działyńskich 3. zdg 61 394

Dwupokojowe
Wrocławska.
Trzypokojowe
Mickiewicza.
Czteropokojowe
Strzelecka.
„Jur"
Piekary 26. zdg 61 459

Trzypokojowe
komfortowe, słoneczne, blisko parku bezpodatkowe. Sołacz. Nad Wierzbakiem 22. zdg 61 743

Trzypokojowe
duże z meblami bardzo ładne, — słoneczne, odnowione, łazienka, miesięcznie zł 70,— odstąpię, wyjazd. Plac Nowomiejski 5, m. 18 10 — 1. zdg 61 680

4-pokojowe
komfortowe, słoneczne przy bocznej Słowackiego od 1. 7. wprost od właściciela. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 619

4 i 2 pokojowe
komfortowe, dom nowy, Park Wilsona, Chełmońskiego 15, po majorze dla oficerów — urzędników, od 1. 7. 36. Zgłoszenia stróża. zdg 61 620

Czteropokojowe
Focha bezpodatkowe, komfortowe, słoneczne, 95,— Właściciel — Lodowa 1, m. 4. zdg 61 559

Trzypokojowe
słoneczne przy Cytadeli 65. Wiadomość plac Nowomiejski 6. — Grochowski. zdg 61 694

2
pokoje i kuchnia od gospodarza zaraz do wynajęcia, ½ roku zgóry. Sołacz. Nad Wierzbakiem 30. zdg 61 695

3
pokojowe, komfortowe, słoneczne, pewnemu płatnikowi wynajmę zaraz. Niegolewskich 6, właścicielka. zdg 61 522

Pokój
kuchnia. Biedrzyckiego 8 przy Palacza. zdg 61 731

Czteropokojowe
65,—, 82,—
trzypokojowe
62,—
dwupokojowe
34,—
Marcina 74 I 18 front. zdg 61 733

5
pokoi słoneczne, komfortowe lub 3 i 2 pokoje bezdzietnym. Aleja Wielkopolska 43. zdg 61 687

Pięciopokojowe
III ptr. Zgłoszenia Administracja domów Pierackiego 19. zdg 61 689

Mosina
4 pokoje kuchnia wolne od podatku wydzierżawię. Zgłoszenia Hertig, ul. Kolejowa 15. zdg 61 658

Dwupokojowe
duże, bardzo słoneczne ulica Nehringa 6. Pg 5348-55,452

Trzypokojowe
parterowe półroczną kaucją. — Wrocławska 31, wchód Jaskółczej. zdg 61 072

Skład
przyległe dwa pokoje kuchnia, łazienka wolne. Focha 128, portjer. zdg 61 053

Dwupokojowe
parter, pewnemu płatnikowi za zwrot kosztów. Jeżyce. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 163

Sześciopokojowe
z obszernemi przynależnościami Plac Sapieżyński 4, portjer. zdg 61 253

Trzypokojowe
łazienka gospodarz. Łazarz, Lodowa 31. zdg 61 114

Pokój
kuchnia, rok zgóry, gospodarza. Fabryczna 13 — 9. zdg 61 146

Pokój
frontowy, elektryczność, niekrępujący, wysoki parter. Staszica 25 — 2. zdg 61 141

Garaż
motocykla boisku Sokoła wynajmę. Mostowa 4 a — 4. zdg 61 139

Czteropokojowe
komfort na Łazarzu (przy tramwaju). Al. Hetmańska 42. zdg 61 548

Sześciopokojowe
Pocztowa 28, I. wolne adwokata, lekarza, handlowca. zdg 61 351

1
ewentualnie 2 pokoje kuchnia do wynajęcia. Aleja Hetmańska 46, Łazarz. zdg 61 661

Oddam
2 pokoje kuchnię suteryna Śródka. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 478

Czteropokojowe
komfortowe korzystnie wynajmie gospodarz. Nad Wierzbakiem 26. Sołacz. zdg 61 473

Pokój i kuchnia
od gospodarza 1 lipca Dębiec, blisko warsztatów kolejowych kolejarzowi, czynsz bieżący. Adres Kurjer Poznański zdg 61 650.

Nowym
domu dwa mieszkania 2 × 2 pokoje kuchnią zaraz do wynajęcia. Ul. Naramowicka, narożnik Wilczak (Szeląg). zdg 61 382

3 pokojowe
słoneczne, komfortowe od gospodarza. Saperska 33. zdg 61 594

Czteropokojowe
wygodne, słoneczne bezpodatkowe I ptr. zaraz. Chełmońskiego 17 — 7. zdg 61 597

Pięciopokojowe
mieszkanie komfortowe odnowione. Zgłoszenia Matejki 59 tel. 70-25. zdg 61 596

Willi
okolica Ostroroga, komfortowe trzy- czteropokojowe. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 617

4
pokojowe, komfort, willa, duży ogród, 50,— miesięcznie. Kwiatkowski, Poznań, Działyńskich 10. zdg 61 392

13. SZUKA MIESZK.

Dwa
lub trzy pokoje kuchnia, śródmieściu urzędnik państwowy od 15 lipca lub 1 sierpnia od gospodarza, może opłacić zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 626

Pokoju
kuchni wzgl. pokoju od gospodarza, zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 529

Młode
małżeństwo bezdzietne poszukuje stróżostwa. św. Wojciech 21, — m. 11. zdg 60 458

Bezdzietni
od zaraz 1 pokój i kuchnie wprost od gospodarza na Wildzie. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 018

Poszukuję
2 pokoi Jeżyce, od gospodarza — rok zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 028

Trzypokojowego
łazienką Sołaczu, bezdzietne małżeństwo. Oferty cena Kurjer Pozn. zdg 60 862 — telefon 28-32.

Samotna
osoba poszukuje mieszkania 2—3 pokojowego, komfortowego w willi z balkonem. Pewny płatnik. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 855

Wyższy
emerytowany urzędnik poszukuje 3 pokojowego chętnie Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 926

Bezdzietni
dwupokojowego śródmieściu — względnie najbliższa okolica wprost od gospodarza, czynsz ustawowy do 18 miesięcy zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 964

Portjerstwa
poszukuje małżeństwo 1 dzieckiem, zawód murarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 892

Lekarz
2—4 pokojowego, słoneczne, śródmieście od gospodarza I —II, czynsz rok zgóry. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 821

Poszukuję
2 pokoje z kuchnia w śródmieściu początek Jeżyc. dam zgóry, może być suterena. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 198

2 pokoje
kuchnia, łazienka, pewien płatnik od gospodarza, podaniem ceny oferty Kurjer Poznański zdg 61 104

Dwupokojowego
kuchnia, samotni urzędn. Czynsz półroczny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 261

2 pokoje
centrum, nie wyżej pierwszego piętra front, na składnicę instrumentów. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 543

Kilkupokojowe
mieszkanie w centrum parterowe I piętro poszukuję. Radjoświat, telefon 15-44. ng 12 809

Poszukuję
dwóch pokoi kuchnią lub pokoju śródmieściu, cztery miesiące zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 666

5
lub 6 pokoi w centrum nie wyżej pierwszego piętra poszukuję zaraz lub później lub zamienię swoje 4 pokojowe w centrum ciepły wysoki parter. Zgłoszenia Kurjer Poznański zd 61 538

Dwupokojowe
wprost gospodarza, zgóry według umowy. Oferty warunkami Kurjer Poznański pod Pg 5328-26,181

Poszukuję
3—5 pokojowego mieszkania od 1-go sierpnia. Agenci wykluczeni. Oferty skierować: Bydgoszcz, Pomorska 3, m. 5. ng 12 841

Poszukuję
od zaraz 2—3 pokoi z kuchnia, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 571

Pokój
kuchnią lub pokój samotna. — Oferty Kurjer Poznański zdg 61 497

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
wille 2 mieszk. z ogrodem, bez długu Swarzędzu na Poznań z hipoteką w pobliżu tramwaju. — Wymarzone dla emeryta. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 230

Zamienię
4 pokoje, ciepłe, centrum, wysoki parter, na 5—6 pokoi, centrum — najwyżej pierwsze piętro. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 61 544

15. POKOJE UMEBL.

Niekrępujący
pań — panów, frontowy. Rybaki 9 m. 10. zdg 61 398

Pokój
miły. Aleje Marcinkowskiego 26 — 15. zdg 61 400

Tanio
słoneczny. Wrocławska 38 — 32. zdg 61 421

Pokój
czysty dla dwóch osób. Działyńskich 2, m. 9. zdg 61 142

Z
klatki przedpokoikiem, frontowy. Działowy 11, m. 7. zdg 61 188

Masztalarska
7 — 2. zdg 61 160

Dwuosobowy
utrzymaniem — bez. Działyńskich 8, m. 16. zdg 61 154

Kwiatowa
9 — 11. zdg 61 151

Niekrępujące
1—2 osobowe. Mickiewicza 18, m. 7. zdg 59 446

Frontowy
Dąbrowskiego 33, m. 5. zdg 59 593

Dwuosobowy
utrzymaniem, telefonem. Pocztowa 21 — 4. zdg 60 211

Umeblowany
z używaniem kuchni dla urzędnika bezdzietnego tanio od 1 lipca Gen. Prądzyńskiego 13, m. 3. zdg 60 264

Z klatki
pokój umeblowany solidnemu panu od zaraz do wynajęcia. Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8 (dom narożny). zdr 59 172

Mickiewicza
3, m. 6 komfortowy, elegancki, czysty, ewtl. dwuosobowy. zg 368

Pokój
Wierzbięcice 53, — 1. zdg 60 123

Śniadeckich
21 — 5. zdg 60 530

Plac
Wolności 13 — 13, kulturalnemu. zdg 60 483

Panu
pani. Młyńska 3 — 4. zdg 59 829

Słoneczny
Bożnicza 15, m. 13. zdg 60 541

Mielżyńskiego
22 — 11. zdg 60 758

Elegancki
duży. Pocztowa 11 — 11. zdg 60 792

Słoneczny
czysty, utrzymaniem, bez, pianino. Półwiejska 21, m. 11. zdg 60 806

Pokój umeblowany
czysty, nadający się na biuro, — lub mieszkalny od 1 lipca do wynajęcia. Kręta 7, m. 4. zdg 60 733

Słowackiego
19 — 1. zdg 60 639

Pokój
Pierackiego 8 — 12. zdg 60 622

Czysty
niekrępujący panu. Półwiejska 3, m. 13. zdg 60 807

Pokój
Poznańska 27a, I prawo. zdg 61 000

Słowackiego
35 — 12. zdg 61 017

Matejki
67 — 2, łazienka, telefon (utrzymanie). zdg 61 022

Frontowy
Wierzbięcice 55 — 3. zdg 61 024

Umeblowany
panom. Łąkowa 20 — 9. zdg 61 025

Balkonowy
czysty, niekrępujący, także przyjezdnym. Dąbrowskiego 23 — 7. zdg 61 032

Jednoosobowy
25,— Ratajczaka 14 — 22a. zdg 60 983

Romana
Szymańskiego 2 — 6. zdg 60 991

Elegancki
jedno- dwuosobowy, utrzymaniem, bez, paniom. Ogrodowa 10, m. 3. zdg 60 973

Pokój
Wierzbięcice 53 — 2. zdg 60 585

Frontowy
używanie kuchni, elektryczność — 1. 7. Woźna 14a — 11. zdg 60 959

Dwuosobowy
Marcin 27, Czerniejewicz. zdg 60 945

Dwuosobowy
Kręta 6—7. zdg 60 969

Niekrępujący
Mielżyńskiego 25 — 3. zdg 60 971

Niekrępujący
balkonowy, dobrze umeblowany. Śniadeckich 30 — 6. zdg 60 966

Pokój
dobrem utrzymaniem 65,— Grobla 1b — 8, narożnik, Garbar. zdg 60 965

Pokój
dla dwóch panów, Grobla 17 — 7. zdg 60 922

Pokój
pokoik, także przyjezdnym. Kręta 4, II., prawo. zdg 60 921

Pokój
umeblowany 1 lipca. Mickiewicza 27, m. 10. zdg 60 872

Frontowy
Marcin 57 — 8. zdg 61 006

Dwuosobowy
Rybaki 10, m. 10. zdg 60 990

Frontowy
Aleje Marcinkowskiego 17a — 8. zdg 60 988

Centrum
dwa komfortowe, ewentualnie jeden pokój. Nowomiejski 5a — 9. zdg 60 857

Jedno-
dwuosobowy dobrem utrzymaniem. Ratajczaka 15, m. 3. zdg 60 968

Działyńskich
9 — 6. zdg 60 944

Śniadeckich
20 — 8. zdg 60 947

Komfortowe
jeden, dwa łączne odnajmę. Towarowa 21 a — 21. zdg 60 957

Dla
urzędnika (czki) frontowy pokój przy bezdzietnem małżeństwie. — Mielżyńskiego 26, m. 10. zd 61 012

Tanio
Pocztowa 33 — 10. zdg 60 869

Komfortowy
dwuosobowy. Ogrodowa 10 — 4. zdg 60 870

Mickiewicza
5, — 3 pokój — pokoik. zdg 60 843

Balkonowy
Park Wilsona. Śniadeckich 32a, m. 8. zdg 60 838

Klatki
duży drugi skromniejszy. Świętokrzyski 3, m. 12. zdg 61 001

Tanio
Śniadeckich 3 — 1. zdg 61 003

Ogrodowa
3 — 4. zdg 60 876

Śródmieście
ładny niekrępujący. Zygmunta Augusta 1 — 9. zdg 60 877

Panu
czysty. Józefa 3 — 5. zdg 60 878

2 pokoje
ładnie umeblowane (ewentl. fortepianem). Wielka 7, m. 8. zdg 60 899

Grottgera
2 — 2, komfortowy niekrępujący zdg 60 925

Frontowy
Strzelecka 6, II, m. 15. zdg 61 047

Łąkowa
14 — 23. zdg 61 045

Marcina
31, m. 10. zdg 61 044

Strzelecka
30 — 8. zdg 61 043

Matejki
60 — 1, ładny. zdg 61 041

Marcina
49 — 10. zdg 60 803

Wilda
Górna 102 — 11. zdg 60 571

Panienki
na wspólny pokój jasny tanio Świętosławska 12 m. 11. zd 60 543

Pokój
czysty, łazienka, telefon wynajmę zaraz. Pocztowa 29 m. 11. zdg 61 322

Pokój
Ratajczaka 11a — 117. zdg 61 323

Tani
słoneczny pokój. Fr. Ratajczaka 11a m. 33 II wejście. zdg 61 324

Wały
Jagiełły 2 a — 25. zdg 61 150

Podgórna
6 — 6. panu. zdg 61 145

Czyste
inteligentnym, telefon. Działyńskich 2, m. 2. zdg 61 137

Nowomiejski
1 a. parter. zdg 61 136

2 pokoje
komfortowe umebl. balkonem, telefonem, ul. Słowackiego, samotnemu, kulturalnemu panu do wydzierżawienia. Zgłoszenia „Par", Al. Marcinkowskiego 26,164 Pg 5364-26,164

Pokój
komfortowy, 2 osobowy. Wrocławska 30, skład obuwia. zdg 61 191

Pokój
odnowiony, willa, meblami bez. od gospodarza. Ostroroga, Zakręt 13 dg 2275

Pokój
dla 2 pań lub panów tanio. Wożna 11, m. 14 zdg 60 833

2 pokoje
umeblowane, elektr., piętro — wszelkie wygody zaraz wynajmę tanio. Patr. Jackowskiego 29, m. 16. zdg 60 826

Niekrępujący
panu. Skarbowa 8 — 7. zdg 60 824

Szymańskiego
2 — 2. zdg 60 822

Matejki
68 — 3. zdg 60 819

Frontowy
Strzelecka 30 — 5. Świętokrzyski. zdg 60 808

Jasna
13 — 6. zdg 60 491

Pokoik
Stroma 27, m. 8 zd 60 477

Frontowy
duży. Mickiewicza 34, m. 12. zdg 61 640

Odnajmę
pani pokój mały elektrycznością. Dąbrowskiego 57 — 4. zdg 61 637

Duży
frontowy słoneczny. Szewska 20, m. 5. zdg 61 636

Marcina
4 — 6. zdg 61 629

Frontowy
Działyńskich 6 — 10. zdg 61 628

Frontowy
lepszy panu. Szkolna 13 — 5. zdg 61 238

Pokój
frontowy pokoik. Gasiorowskich 11, m. 10. zdg 61 624

Jedno-
dwuosobowy komfort. Droga Dębińska 3b, II willa, lewo. zdg 61 621

Dwa
komfortowe, ewtl. kuchnia. — Kramarska 19/20 — 10, narożnik Pocztowej. zdg 61 618

Pokoik
Półwiejska 11, m. 5. zdg 61 231

Czysty
gabinet męski jednoosobowy. — Marcin 57 — 9. zdg 61 228

Wygodny
jasny jedno, dwuosobowy, utrzymanie, bez. Skarbowa 6, m. 8. zdg 61 193

Śniadeckich
15 — 1. zdg 61 194

Pokoje
czyste, elektryczność, łazienka, pianino. Długa 3 — 6. zdg 61 227

Niekrępujący
czysty zaraz. Marcina 33, m. 9. zdg 61 223

Wspólny
panience. Pocztowa 13, m. 6. zdg 61 197

Pokój
skromny na 1 lub 2 osoby. Poznań, Wały Jana III 10, m. 13. zdg 60 657

Niekrępujący
frontowy, słoneczny, balkonem, Zielona 2, m. 6. zdg 61 243

Pokój
1—2 osobowy utrzymaniem, bez. Kręta 5 — 5. zdg 61 244

Korzystnie
Augusta 2 — 11, wys. parter. zdg 61 131

Dwuosobowy
kuchnia. Ogrodowa 19 — 1. zdg 61 128

Dwuosobowy
i jednoosobowy, niekrępujący. — Wielkie Garbary 40 — 7. zdg 61 276

Pokój
niekrępujący, utrzymaniem 70.— Skarbowa 4 — 7. zdg 61 121

Parterowy
kuchnia pani 15 zł. Szkolna 10a, m. 6, wejście Jaskółcza. zdg 61 12[illegible]

Pokój
Grobla 29 — 6. zdg 61 126

Balkonowy
Ratajczaka 11a — 98. zdg 61 234

Pokój
panu. Dąbrowskiego 36, m. 19. zdg 61 308

Ratajczaka
19 — 10, korzystnie. zdg 61 306

Półwiejska
22 — 7. zdg 61 304

Pokój
Reja 5, m. 7. zdg 61 274

Dwuosobowy
Strzelecka 20, m 7. zdg 61 273

Klatki
kotlina dwuosobowy lub jedno. — Małe Garbary 10 — 6. zdg 61 170

Skarbowa
1 — 5, stanowisku, utrzymanie, bez. zdg 61 171

Kantaka
5 — 18. zdg 61 100

Pokój
frontowy, łazienka. Wały Jana III, 10 — 4. zdg 61 092

Józefa
3 — 2. zdg 61 091

Skryta
7 — 7. dg 2277

Piekary
20/21, m. 31. zdg 61 089

Skarbowa
2 — 2. zdg 61 090

Pokój
Dąbrowskiego 70 — 23. zdg 61 088

Pokój
Pocztowa 14, m. 2, front. zdg 61 071

Pokój
tanio. Mostowa 14 a, Łaszczewska. zdg 61 057

Wspólny
Półwiejska 35 — 4. zdg 61 054

Ładnie
umeblowany. Fredry 4, II. zdg 61 055

Frontowy
Marcina 5 — 11. zdg 61 051

Ratajczaka
31, — 5. zdg 61 248

Niekrępujący
Focha 47a — 2. zdg 61 272

Kantaka
2, m. 5, dwuosobowy i jednoosobowy. zdg 61 269

Elegancki
Wielkie Garbary 48, m. 10. zdg 61 265

Pokoik
15 zł przy Rynku Jeżyckim. Kościelna 4, m. 10. zdg 61 257

Matejki
2—5, umeblowany — pusty. zdg 61 117

Elegancki
pokój. Słowackiego 32 — 2. zdg 61 115

Pokój
dobrze umeblowany, urzędnika. — Ratajczaka 14, m. 14. zdg 61 464

Słoneczny
Wielkie Garbary 21 — 6, narożnik Wielkiej. zdg 61 390

Dwuosobowy
Ratajczaka 11a, m. 97. zdg 61 383

Pokój
umeblowany. Wielka 23, m. 21. zdg 61 397

Pokój
Kwiatowa 7 — 8. zdg 61 395

Czysty
Zacisze 4, m. 8. zdg 61 396

Łąkowa
18 — 10. zdg 61 391

Frontowy
Kręta 24, m. 3. zdg 61 579

Działyńskich
9—5 jeden i dwupokojowy, fortepianem. zdg 61 582

Pokój
meble łazienka i elektr. — Sew. Mielżyńskiego 4, m. 5. zdg 61 569

Centrum niekrępujący
elegancki wygodami ciepłemi kąpielami. Św. Marcin 63, m. 23. zdg 61 568

Niekrępujący
elegancki, wysoki parter, łazienka, wygody. Śniadeckich 14 — 2. zdg 61 578

Pokoik
Zielona 2, m. 5. zdg 61 573

Półwiejska
2 — 6, także przyjezdnym. zdg 61 567

Niekrępujący
słoneczny, frontowy, łazienka. — Prusa 20 — 4. zdg 61 561

Pokój
Mielżyńskiego 22 — 21. zdg 61 537

Pokój
panu. Plac Wolności 9 — 5. zdg 61 536

Ratajczaka
14 — 19. zdg 61 367

Dwuosobowy
i pokoik. Szkolna 9, m. 8. zdg 61 365

Pokój
Grochowe Łąki 6, m. 5. zdg 61 366

Pocztowa
26 — 9. Pg 5350-55,456

Frontowy
niekrępujący utrzymaniem bez. Słowackiego 37 — 2. zdg 61 692

Półwiejska
22 — 5. zdg 61 685

Umeblowany
próżny. Dąbrowskiego 36 — 8. zdg 61 681

Pokój
Poznańska 57, m. 8. zdg 61 720

Dwuosobowy
frontowy. Wierzbięcice 16 — 7. zdg 61 504

Wolności
6. m. 15 jeden dwuosobowy, — czysty, słoneczny zaraz. zdg 61 563

Niekrępujący
używanie kuchni. Przemysłowa 34 — 9. zdg 61 654

Miły
słoneczny, odnowiony pokój. — Skarbowa 3, m. 4. zdg 61 372

Frontowy
klatki schodowej zaraz. Sławna 6, m. 5. zdg 61 109

Wrocławska
18 — 2, dobrze umeblowany. zdg 61 110

Aleje
Marcinkowskiego 2a, m. 3 pokój do wynajęcia. zdg 61 108

Przyjezdnym
najtaniej plac Kolegjacki 5 — 3. zdg 61 376

Wygodami
Kwiatowa 3 — 3. zdg 60 304

Pokój
Rzeczypospolitej 4 m. 11. zdg 61 328

Pokój
z klatki. 27 Grudnia 6 m. 14. zdg 61 336

Jedno - dwuosobowy
Poznańska 28/30 — 9. zdg 61 337

Pokój
słoneczny, frontowy, utrzymanie. Marcina 66/67 — 10. zdg 61 312

Jedno- dwuosobowy
Wrocławska 3 m. 7. zdg 61 313

Pokój
Długa 9 — 4. zdg 61 553

Działyńskich
9 m. 3. zdg 61 552

Śródmieście
jedno- dwuosobowy. Marsz. Piłsudskiego 1 m. 10. zdg 61 550

Przecznica
6 — 9. zdg 61 549

Cieszkowskiego
6—7 słoneczny inteligent. zdg 61 547

Młyńska
12a — 10. zdg 61 541

Pokój
Mostowa 32 m. 4. zdg 61 649

Frontowy
czysty, elektryczność. Św. Marcin 3, m. 10. zdg 61 049

Frontowy
ładny, elektryczność solidnemu panu .Rybaki 21 a, m. 4. zdg 61 317

Kochanowskiego
24 — 1, jedno — dwuosobowy, niekrępujący. zdg 61 357

Klatki
Czesława 17 a, — 18. zdg 61 342

Elegancki
frontowy panu. Cieszkowskiego 7 — 3. zdg 61 343

Pokój
próżny duży I piętro. Strzelecka 5, m. 5. zdg 61 347

Pokoje
ładne, czyste, utrzymanie — bez. Młyńska 3 — 8. zdg 61 350

Centrum
frontowy czysty. Sieroca 5/6 II. m. 7. zdg 61 353

Skarbowa
14, m. 7, pokoik, niekrępujący. zdg 61 402

Jeżycka
43 — 5. zdg 61 663

Słoneczny
bałkonowy, elektrycznem do wynajęcia. Bóżnicza 16 m. 16. zdg 61 518

Śniadeckich
20 — 5. zdg 61 479

Niekrępujący
Piekary 7 — 9. zdg 61 480

Pokój
Focha 38 — 4. zdg 61 476

Dwuosobowy
ewentl. dwa używaniem kuchni, także małżeństwu. Długa 16 — 9. zdg 61 659

Jedno-
dwuosobowy, obiadami 80 gr — bez. wygodami. Słowackiego 35 — 5, wysoki parter. zdg 61 716

Śródmieściu
czystego słonecznego częściowo umeblowanego używalnością kuchni do I piętra 15/7 emerytka córka. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 660.

Dwa
pokoje umeblowane, I piętro — niekrępujące, klatki schodowej, Stary Rynek, centralne ogrzewanie, sześćdziesiąt miesięcznie. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 438

Frontowy
także przyjezdnym. Wielkie Garbary 18 — 13. zdg 61 378

Frontowy
jedno- dwuosobowy. Strzelecka 6 — 12. zdg 61 560

Dwuosobowy
Wielkie Garbary 34, mieszkanie 12. zdg 61 584

Mały
Marsz. Piłsudskiego 27 — 5. zdg 61 583

Pokój
dla pań. Pocztowa 26 m. 22. zdg 61 586

Półwiejska
33 — 7. zdg 61 587

2 panom
tanio. Kraszewskiego 13 — 15. zdg 61 591

Pokój
dobrze umeblowany. Wielka 18 — 12a. zdg 61 600

Frontowy
Jasna 5 — 9. zdg 61 639

Frontowy
niekrępujący, pierwszego. Szewska 11 — 4. zdg 61 662

Centrum
wysoki parter, telefon, także przyjezdnym. Aleje Marcinkowskiego 2 — 1. zdg 61 411

Centrum
Babińskiego 7 — 4, czysty. zdg 61 409

Małżeństwo
Oferty Kurier zdg 61 408

Klatki
Długa 6 — 3. zdg 61 406

Niekrępujący
dwuosobowy elektr., frontowy u samotnej wdowy. Wilda Dolina 3 parter, lewo. zdg 61 404

Niekrępujący
elegancki pokój lub pokoik. Ratajczaka 11a, 84, wejście 5. zdg 61 403

Frontowy
Wielkie Garbary 2 — 5. zdg 61 440

Chełmońskiego
20 — 4, bałkonowy, frontowy, jednej — dwom. zdg 61 436

Pokój
pani 15,—. Aleje Marcinkowskiego 18 — 18. zdg 61 434

Marcin
18, II. lewo. zdg 61 431

Pokój
Aleje Marcinkowskiego 6 — 15. zdg 61 429

Mostowa
14a, m. 34, solidnego. zdg 61 458

Niekrępujący
Wrocławska 3 — 4. zdg 61 454

Pokój
utrzymaniem — bez. Ratajczaka 33 — 11. zdg 61 784

Pokoje
jedno, dwuosobowe czyste. Łąkowa 7a — 18, front. zdg 61 760

Komfortowe
3 pokojowe od 1 lipca. Aleja Hetmańska 23, m. 3. zdg 61 758

Męski
słoneczny, telefon.. Słowackiego 48 — 4. zdg 61 748

Skryta
10 — 1. zdg 61 747

Strzelecka
26 — 5, czysty, niekrępujący. zdg 61 753

Pokój
umebl. do wynajęcia. Kantaka 4 m. 6. zdg 61 741

Śniadeckich
19 — 5 pokój — pokoik. zdg 61 710

Bałkonowy
słoneczny — łazienka, utrzymaniem — bez. Różana 5a — 2. zdg 61 555

Dwuosobowy
Długa 4, m. 1. zdg 61 556

Jasna
1, m. 2. zdg 61 643

Składowa
12, m. 20. zdg 61 675

Pokój
1—2 osobowy wygodami utrzymaniem — bez. Szewska 9 — 6. zdg 61 676

Klatki
inteligentnemu. Łąkowa 21, — III p. zdg 61 677

Czysty
Długa 4 — 13, front. zdg 61 678

Tani
Kręta 5, m. 25. zdg 61 670

Żupańskiego
2a — 20. zdg 61 669

Jedno
dwuosobowy bezdzietnym. — Strusia 10 — 4. zdg 1 668

Umeblowany
I. balkon sympatyczny. Małeckiego 28 — 18. zdg 61 669

Aleje
Marcinkowskiego 26 — 5, meblami lub bez. zdg 61 651

Klatki
całem utrzymaniem. Wożna 18 — m. 7. zdg 61 534

Pokoik
do wynajęcia. Długa 9, parter prawo. zdg 61 531

Kanałowa
3, m. 2. zdg 61 558

Skarbowa
17 — 7. zdg 61 700

Ratajczaka
11 m. 45, czysty. zdg 61 528

Pokój
frontowy tanio. Skryta 11, m. 3 zdg 61 529

Urzędniczce
niekrępujący tanio. Marcinkowskiego 19 — 7. zdg 61 523

Pokój
i pokoik Rynek Wildecki 67, m. 3 zdg 61 521

Centrum
Kręta 6—1, I, kulturalnym. zdg 61 500

Klatki
elektryczność Wierzbięcice 41b m. 4. zdg 61 494

Niekrępujący
intelig. Piłsudskiego 9 — 5. zdg 61 493

Pokój
dla dwóch panów ewtl. utrzymaniem. Kolejowa 39 — 12. zdg 61 714

Pokój
z klatki elektryczność. Kanałowa 18, m. 9. zdg 61 711

Wspólny
panience. Wielkie Garbary 17—12 zdg 61 739

Nobliwy
niekrępujący, czysty. Młyńska 4 — 1. zdg 61 709

Dwuosobowy
klatki schodowej. Kościelna 28, m. 23. zdg 61 706

Tani
pokój. Strusia 3, m. 7. zdg 61 704

Inteligentnym
kuchnia. Piotra Wawrzyniaka 5, m. 1. zdg 61 702

Konopnickiej
16 — 5. zdg 61 745

Jeden
lub 2 przyległe panom. Górna Wilda 24 — 8. zdg 61 732

Solidnym
dwuosobowy dobrem utrzymaniem bez. Ratajczaka 26 — 6. zdg 61 736

Pokój
frontowy, czysty, urzędnikowi. Piekary 18 — 5. zdg 61 737

Frontowy
słoneczny, kuchnią bez. Słowackiego 48/6. zdg 61 512

Jasna
1—5 słoneczny. zdg 61 513

Słowackiego
34 — 5. zdg 61 514

Frontowy
panu. Szamarzewskiego 13/15 — 13. zdg 61 516

Jasna
12 — 2. zdg 56 505

Pokój
inteligencji. Jackowskiego 9 — 10 zdg 61 509

Pokój
Dąbrowskiego 56 — 6. zdg 61 506

Pokoik
Jackowskiego 17 — 8. zdg 61 507

Balkonowy
1 dwuosobowy. Dąbrowskiego 24 — 11. zdg 61 502

Frontowy
czysty, słoneczny. Patrona Jackowskiego 15 — 6. zdg 61 501

Umebl.
osobnem wejściem od 1. Reja 3 m. 15. zdg 61 725

Podgórna
2a — 2. zdg 61 721

16. SZUKA POKOJU

Pokoju
umeblowanego używaniem kuni poszukuje małżeństwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 946

Pokoju
do 20,— Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 796

Niekrępujący
używaniem kuchni. Długa 4 — m. 26. zdg 61 175

Pokoiku
dwie siostry jedno łóżko za 15 zł w dobrym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 102

Bieliźniarka
szuka skromnie umeblowanego — śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 715

Pokoju
przyzwoitego poszukuje na czas przejściowy w Poznaniu wzamian pobyt na wsi. Oferty Kurjer Poznański ng 12 824.

Inteligent
starszy szuka skromnego pokoiku śródmieściu 10—12 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 696

17. LOKALE

Lokal handlowy
obszernemi piwnicami, nadający się na skład kolonjalny i delikatesów, ul. Półwiejska 1. Strzelecka 33 (narożnik) od 1 lipca do wynajęcia. Zgłoszenia J. Loga, Słowackiego 18, telefon 66-89. Pg 5188-25,92

Biura
jasne, nowoczesne, najlepsze położenie, do wynajęcia. B. Schultz, magazyn futer, Poznań, ul. Pierackiego 16. ng 12 728

Skład
próżny lub z urządzeniem kupię. Oferty czynszem Kurjer Pozn. zdg 61 019

Zaraz
Lokal handlowy
przy ulicy Marsz. Focha 23 — po restauracji. Dozorca wskaże. Informacje bliższe tel. 65-85 codziennie do 10 rano. zdg 60 875

Sklep
piwnica sucha na składnice do wynajęcia tanio. Plac Działowy 6 wskaże stróżka. zdg 61 626

Ubikacja
handlowa z klatki schodowej. — centrum. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 61 127

Handlowe
3 ubikacje. Ostrówek 10 Dozorca. zdg 61 120

Na warsztat
suterena 15 złotych miesięcznie. Półwiejska 30, portjer. zdg 61 255

Skład
mieszkaniem wydzierżawi gospodarz. Fabryczna 36. zdg 61 653

Poszukuję
lokalu na założenie składu papieru, cukierków, tytoniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 358

Lokal
mieszkaniem dla krawca, prasowaczki. Łazarz, nowa dzielnica, rok zgóry. Adres „Par". Pg 5346-55,453

Łódź
Sklep narożnikowy w centrum o 5 oknach wystawowych na skład mebli lub inne towary zaraz do wynajęcia. Komorne roczne 4 000. Oferty Kühn, Łódź, Zgierska 56. ng 12 823

Próżnego
składu nadającego się na skład cukierków poszukuje okolica Łazarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 713

Ubikacje
przemysłowe większe, mniejsze, wydzierżawię. Bittner, Dąbrowskiego 79. zdg 61 503

18. DZIERŻAWY

Dzierżawy
około 170 ha, długoletniej z możliwością późniejszego kupna poszukuje ziemianin. Janusz Stokowski, p. i maj. Plecka Dąbrowa k. Kutna. dg 2151

Magazyn
bocznicą wydzierżawię. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 59 574

Restauracja
sala małe miasto do wydzierżawienia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 60 509

Wydzierżawienie polowania
Spółki Łowieckiej Krajkowo, powiat Śrem, odbędzie się dnia 5 lipca 1936 godzinie 17 u niżej podpisanego. Obszar 550 ha. — Adamski, przewodniczący Spółki. zdg 59 071

155
mórg całkowitemi żniwami, żywym, martwym inwentarzem, dzierżawa objęcie 2 500,— kaucja 2 500, dom 5 ubikacyj. Petz, Poznań, Grobla 22, tel. 29-45. zdg 60 880

Piekarnia
do wydzierżawienia. Gozimirski, Inowrocław, Mikołaja 30. zdg 60 912

Magazyn
parterowy, suchy ca 600 m² z rampą i bocznicą kolejową przy Tamie Garbarskiej od zaraz do wydzierżawienia. Spieszne oferty Kurjer Pozn. zdg 60 812

Kiosk
dobrze prosperujący oddam — dzierżawę od zaraz 350 złotych. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 349

Dentystyczną
praktykę zaprowadzoną w Poznaniu z powodu śmierci właściciela wydzierżawię lekarzowi — uprawnionemu dentyście, ewentl. utrzymanie i mieszkanie na miejscu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 463.

23. ROZMAITE

Co robić
żeby ładnie i młodo wyglądać? Stosować kosmetyków
D-rów Rostkowskich
poleca
Drogerja Warszawska
27 Grudnia 11. ng 11 654

Akuszerka
Krajewska, Strzelecka 2, telefon 27-71 przy Świętokrzyskim przyjmuje, udziela porady, pomocy położniczej. dg 2017

Masażystka
dyplomowana. H. Giernatowska, obecnie ul. Fr. Ratajczaka 14, m. 19. zdg 57 494

Na gorące dni
cudne sukienki komplety, ceny niskie. Salon mód pod filarami, Pl. Wolności 1. zdg 59 094

Obiady
domowe tanie. Pocztowa 10 — 2. zdg 52 306

Gorsety Biustonosze
poleca
Pracownia Gorsetów „Wanda"
Leontyna Sychowska. Ratajczaka 27 106 19 spz

Chiromantka grafolog fizjognomistka
zdumiewająco przepowiada. — Przyjmuje Ratajczaka 15 — 10. (Pasaż Apollo). zdg 60 975

Akuszerka
Kowalewska, Łąkowa 14, paniom zainteresowanym udziela wszelkich porad, pomocy. zdg 60 936

Emerytury
zasiłki Ubezpieczeń Społecznych, podatkowe, ekspertyzy, informacje. Warszawskie Biuro Powiernicze, Warszawa, Zgoda 6. Również listownie (znaczek 50 gr.) P 4822-62,310

Jarskie obiady
wzorowa kuchnia djetetyczna. Podgórna 2 — 3. dg 2305

Dziecko
przyjmę na wychowanie, także ułomne lub kalekę, pielęgniarka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 202

Przyjdź
znam Twoją przyszłość! Piłsudskiego 5 — 8. Wróżka. zdg 59 453

Akuszerka
Krajewska, Strzelecka 2, telefon 27-71 przy Świętokrzyskim przyjmuje, udziela porady, pomocy położniczej d 2018

Koncesja
wyszynk wolna. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 631

Przepisuję
maszyną. Pocztowa 15 — 2. zdg 61 520

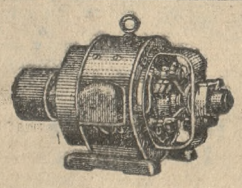

Naprawa
motorów elektrycznych, dynamomaszyn. Nawijanie twornków, cewek, aparatów. Konserwacja, naprawa dźwigów. Budowa kolektorów. Wykonanie solidne, tanie. Były mistrz f-y „Siemens". Kazimierz Ciemniak, Poznań, Fredry 12. Telefon 31-42. zdg 61 371

Adarelli przepowiada
z kart Braminów — cyfr — ręki. Przyjmuje także niedziele — święta. Podgórna 13, mieszkanie 10, front. zdg 61 118

Słynna
chiromantka trafnie przepowiada. Szewska 21 — 5. zdg 61 095

Książkowa
rutynowana bilansistka załatwia prace w domu i poza domem. — Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 61 258

Krawcowa
Wróciłam do zdrowia, łaskawie się polecam. Szyję elegancko, korzystnie. Wanda Sławska, Poznań, Świętosławska 12, m. 11. zd 60 577

Sellimma
Wróżka. Ratajczaka 9 — 7. zdg 61 593

Odpisy
maszyną — wnioski, powielania — załatwia Załuski. Piekary 6. zdg 61 375

Pracownia
wykwintnej garderoby damskiej naitaniej. Słowackiego 39 — 9. zdg 61 746

Przyjmę
dziecko na wychowanie, higieniczne mieszkanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 644

Przepisuję
prywatnie na maszynie. Adres wskaże Kurier Poznański zdg 61 487

Hafciarka
szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 740

Wróżą
szczęście ślubne obrączki od Chwilkowskiego, Nowa 8, Bazar. Ceny od 8 — 115 zł. zdg 61 707

Szybko
szyje letnie sukienki. — Wodna 17/18 — 7. zdg 61 705

22. ZGUBY

Zaginął
kanarek znalazcę dobrze wynagrodzę. Piekary 16/17 m. 15. zdg 61 734

21. LICYTACJE

Lokal Licytacji
Brunona Trzeczaka. Likwiduje całe urządzenia mieszkaniowe oraz składy na miejscu u zleceniodawcy wzgl. sprzedaje stale kompl. pokoje pojedyńcze meble różne towary w własnym lokalu
Stary Rynek 46/47
(zaprzys. rzeczoznawca urządzeń domowych pokojowych i gospodarczych oraz aukcjonator na Województwo Poznańskie). Pg 5340/41-26,184

24. NAUKA

Studentki
przyjmą kondycje wakacyjne. — wykwalifikowane korepetytorki poleca Samopocowa Organizacja Studentek, Poznań, Al. Piłsudskiego 7, pokój 2, telefon 47-54. zdg 53 463

Księgowości
korespondencji, rachunkowości. — Strzelecka 33. zdg 58 439

Kursy
stenografji, pisania maszyną. — Strzelecka 33. zdg 58 440

Szkoła Przysposobienia Kupieckiego i Kursy Handlowe Preissa,
Skarbowa 11. Początek kursu
1 lipca.
zdg 59 271

Student
poważny energiczny udzieli przez wakacje lekcyj z 8 klas gimnazjum. Specjalność: grecki, łacina, francuski, niemiecki, polski bardzo dobra referencje, najchętniej na wsi. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 57 962

Kroju
modelowania wyuczyć się może każdy łatwym nowym sposobem. Kroje ostatnich nowości poleca Strojna, Pogórna 7. zdg 60 408

Student
udzieli gruntownych korepetycyj za pokój lub wyjazd. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 015

Jeżyce
urzędnik niem. szuka konwersacji polskiej za niemiecką. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 60 942

Jąkania
oraz wszelkich wad językowych (bełkot, seplenienie, „r" wada) oduczа radykalnie, uczy retoryki oraz poprawnej wymowy. Na żądanie wyjeżdżam. Cały szereg świadectw oraz podziękowań od ludzi wybitnych i obarczonych. Przyjmuje codziennie od 5—7. Lange - Wnukowski, Dąbrowskiego 34, m. 15 pt. (dom ogrodowy). zdg 59 850 51

Wezmę
uczniów, uczennice na stancje korzystnie, pomoc w naukach — stała konwersacja francuska. — Informacje Matejki 3, m. 4. zdg 61 124

Kursy
stenografji, pisania maszyną rozpoczynam 1 lipca. Kromczyńska, Ogrodowa 16. zdg 61 249

Kondycje
na wsi lub nad morzem przyjmie młoda nauczycielka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 455

25. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 50 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej ceny drobnych

a) Służba domowa

Starsza
panna, inteligentna, samodzielna, z długoletnią praktyką wyręczycielki oraz wychowawczyni dzieci, znająca szycie, gotowanie i wszelką pracę wlkp., zajmie się gospodarstwem u wdowca, samotnej osoby lub księdza. Oferty: Malecka, Bydgoszcz, ul. Śniadeckich 10, m. 8. zg 369

Dziewczyna
szuka posady w restauracji do mycia. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 030

Posługaczka
uczciwa, sumienna, zaufana z poleceniem szuka posługi lub innej pracy zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 999

Gosposia
samodzielna starsza, uczciwa 6-szczędna, referencjami, gruntowna znajomością gospodarstwa domowego poszukuje posady do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 958

Posługi
przed południem poszukuję. — Oferty Kurjer Poznański zdg 60 902

Gosposia
samodzielna, inteligentna z gruntowną znajomością gospodarstwa domowego, hodowli drobiu szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 916

Gospodyni
w średnim wieku, inteligentna poszukuje posady u samotnej osoby. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 60 637

Praczka
szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 832

Poszukuję
posady do wszystkiego od 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 809

Inteligentna
starsza panna szuka posady — wszelka prace — u samotnej osoby, wynagrodzenie skromne. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 123

Dziewczyna
uczciwa, czysta, skromne gotowanie, szuka posady od zaraz. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 305

Dziewczyna
uczciwa kochająca dzieci z szyciem i prasowaniem, sztywnej bielizny szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 105

Sierota
uczciwa szuka posady pokojowej lub wszystkiego do mniejszej rodziny. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 200

Praczka
uczciwa, akuratna szuka prania sprzątania. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 116

Pokojówka
młodsza szuka posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 189

Dziewczyna
kucharka, kuchnia warszawska, długoletnie świadectwa, szuka posady bez prania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 427

Posługi
poszukuje do wszystkiego od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 592

Posady
samodzielnej gotowaniem, szyciem zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 535

Dziewczyna
z gotowaniem i wszelkich prac domowych szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 435

Osoba
na wskroś uczciwa, mała emerytura szuka posady starszej pani lub pana. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 697

Posługi
dobrem gotowaniem, bez poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 496

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 224

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego szuka posady od 1 lipca. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 257

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 245

Dziewczyna
z prowincji z gotowaniem poszukuje posady od 1. 7. 36 r. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 193

Samodzielna
z dobrem gotowaniem poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 332

Praczka
szuka prania. Pickary 19, Zenkteller. zdg 60 229

Gospodyni
samodzielna, zna zaprawy, chów drobiu, dobre gotowanie, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 138

Inteligentna
panienka do lekkich prac biurowych lub do dziecka na wyjazd, znająca cośkolwiek szycia, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 141

Dziewczyna
poszukuje posady na wyjazd. — Oferty Kurjer Poznański zdg 60 161

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych, uczciwa i pracowita szuka posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 170

b) Inni

Do wszystkich pracodawców!
Młody inteligentny 27-letni mężczyzna, żonaty, jednem maleńkiem dzieckiem, obeznany wszelką pracą biurową, kupiecką itp. z wykształceniem seminarjalnym, kupieckim i 6-letnią praca w sadownictwie poszukuje jakiejkolwiek pracy. Oferty uprasza się kierować do Kurjera Poznańskiego zdg 59 509

Energiczny
zdolny sumienny poszukuje posady, zna dobrze księgowość, gorzelnictwo, dział samochodowy, bardzo dobre świadectwa, referencje Oferty Kurjer Poznański zdg 60 675

Młodszy
pomocnik zbożowy z kaucją 2 000 zł poszukuje posady od zaraz — względnie od 1 sierpnia br. Najchętniej w swoim fachu względnie jako inkasent. Zgłoszenia prosze kierować do Kurjera Poznańskiego pod zdg 60 734

Bufetowa
młodsza, znająca Ekspress, szuka posady, może złożyć kaucje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 992

Przyjmę
zastępstwo w gabinecie lekarsko - stomatologicznym od zaraz na okres letni, absolwent Akademji Stomatologicznej w Warszawie. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 12 807

Urzędnik
gospodarczy kawaler, lat 34, praktyka 12 letnia we wzorowych majątkach dobre polecenia zmieni posadę zaraz lub później. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 60 291

Rządca gosp.
lat 41, kawaler, z dobrej rodziny 17 lat praktyki, zamiłowany rolnik, poszukuje od 1. 7. odpowiedniej posady, gdzie ewentl. później może mieszkać jako żonaty. — Oferty Kurjer Poznański zdg 60 418

Krawcowa
domowa, dobry krój, szycie poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 248

Urzędnik gospodarczy
kawaler, lat 34, praktykujący w majątkach Wielkopolski, nabywszy wszechstronnego doświadczenia poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 711

Rządca
lat 34, zamiłowany w swym zawodzie poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 315

Emerytowany
policjant poszukuje jakiejkolwiek posady, przyjmie chętnie administrację domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 58 313

Nauczycielka-wychowawczyni
z pierwszorzędnemi rekomendacjami, długoletnią praktyką przyjmie posadę od roku szkolnego. Oferty Kurjer Poznański zdg 57 033

Młoda
reemigrantka francusko - polski, wyjazd do dzieci szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 035

Agronom - handlowiec
Ślązak kawaler lat 30, biedny, szuka zmiany miejsca od 15. 7. lub później. Zgłoszenia skrzynka pocztowa 2, poczta Kutno. zdg 60 181

Magistra
3 lata praktyki, niemiecki szuka zarządu, posady. Kurjer Pozn. pod „55,436". Pg 5314-55,436

Panna
inteligentna, znająca języki, niemiecki, włoski, angielski i uczona krawieczżyny szuka posady do wychowania dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 502

Książkowy kasjer
obeznany handlem ziemiopłodami, magazynowaniem zboża, nawozami, opałem, 8½ lat praktyki, w tem 2 adwokackiej, 2½ spedycyjnej, 4 zbożowej, dobremi świadectwami, referencjami poszukuje odpowiedniej posady. Oferty, podaniem warunków Agencja Kurjera Poznańskiego, Międzychód. ng 12 792

Doświadczony rządca - administrator
lat 46, żonaty, 6 rok na ostatniej posadzie z najlepszemi referencjami i świadectwami, także niemieckiemi szuka stanowiska od zaraz wzgl. 1 października. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 60 891

Szofer-mechanik
lat 29, 10 lat praktyki, włada polskim, francuskim, niemieckim posiada 3 prawa jazdy, polskie wojskowe, cywilne, francuskie, szuka posady z kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 895

Syn
uczciwych rodziców pragnie wyuczyć się kupiectwa, niema szkoły handlowej, branża obojętna. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 60 898

Bufetowa
poszukuje posady, obsługi, najchętniej wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 517.

Agronom
absolwent wyższej szkoły Rolniczej Bydgoszczy, żonaty lat 29 energiczny, 5 lat praktyki obejmie zaraz posadę pomocnika lub samodzielna. Wojtczak, — Bydgoszcz, Hetmańska 13. zdg 61 038

Handlowiec
przyjmie zastępstwo poważnych firm, gwarancja, branża obojętna. Oferty Agencja Kurjera Poznańskiego Kniaź. ng 13 587

Dziewczę
poszukuje posady do posyłek lub dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 764

Chłopiec
do posyłek szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 810

Rymarz
dobry pracownik, zna cośkolwiek ogrodnictwo poszukuje posady na majątku. Oferty prosze skierować do Kurjera Poznańskiego zdg 60 996

Karmelarz
laborant poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 997

Panienka
młoda, inteligentna szuka zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 893

Nauczycielka
4-letnia praktyka, języki: francuski, łaciński, niemiecki, angielski, muzyka szuka posady również biurowej. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg. 60 863

Maszynistka
biegła, pewna w polskiem poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 861

Blacharz-czeladnik
dobremi referencjami poszukuje pracy, prowincja niewykluczona. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 937

Fryzjer
męski z trwałą i wodną poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 847

Inteligenta
starsza panna szuka posady starszej, samotnej osoby, dzieci. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 844

Która
szlachetnych firm da jakąkolwiekbądź posadę uczciwemu mężczyźnie zabezpieczeniem kaucyjnem. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 834

Podróżujący
z branży stolarskiej, uczciwy z kilkuletnią praktyką zaprowadzony we wszystkich zakładach stolarskich i pogrzebowych na całem Pomorzu szuka zastępstwa poważnych firm dla tej branży, — lub tp., także zaprowadzony w branży obuwniczej. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 60 737

Ekspedjentka
branży kolonjalnej, delikatesów szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 839

PROGRAMY RADJOWE

OGÓLNOPOLSKIE

Poniedziałek, 29 czerwca.

8.00 audycje poranne: **9.00** poranek muzyczny (ze Lwowa). — Wykonawcy: orkiestra Tadeusza Seredyńskiego i soliści: **11.00** — „Święto Morza w Gdyni" (przez Toruń). Msza polowa na placu Grunwaldzkim pod Kamienną Górą, nabożeństwo będzie celebrował i kazanie wygł. biskup morski Okoniewski. Po nabożeństwie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, przemówienie pana w-premjera — inż. Eug. Kwiatkowskiego i przewodniczącego Głównego Komitetu Wykonawczego „Święta Morza" pana min.; **12.30** transmisja fragmentów uroczystości z Nowosielec pod Przeworskiem poświęcenia końca ku czci Wójta Pyrza. W czasie uroczystości przemówienie wygł. Gen. Inspektor Sił Zbrojnych Gen. Rydz-Śmigły; **13.00** — dalszy ciąg uroczystości „Święta Morza" z Gdyni. Defilada! **14.45** „O porządkach i nieporządkach w gospodarstwie" (Katowice i Łódź nadają aud. lokalną); **15.00** „Morze w pieśni" — w wykonaniu Tadeusza Łuczaka. Przy fortep. prof. Ludwik Urstein; **15.15** — „W co się będzi my bawili"? — fransm. z ogródka dziecięcego (z Wilna); **15.30** koncert kapeli ludowej Feliksa Dzierżanowskiego; — **16.00** koncert w wyk. ork. filharmonji warszawskiej pod dyr. Józefa Ozimińskiego (z Echocinka przez Toruń) **16.45** „Obrazy wyborczynkowe dla kobiet pracujących" — pogadanka; **17.00** — „Nasza Marynarka gra" — koncert Orkiestry Marynarki Wojennej pod dyr. kpt. Aleksandra Duljna z Gdyni przez Toruń; — **17.40** przemówienie przewodniczącego Komitetu Obrony Morskiej, sen. dyw. Kazimierza Sosnkowskiego z Gdyni przez Toruń; — **18.50** pogadanka aktualna; **19.00** piosenki w wykonaniu Chóru Wichlera; **19.30** poematy o morzu w muzyce fortepianowej. Wykonawca: Bolesław Woytowicz; — **19.50** zespół salonowy Pawła Rynasa; **20.30** „Na morze" — feljeton; **20.45** dziennik wieczorny; — **20.55** pogadanka aktualna; **21.00** transmisja z sali filharmonji warszawskiej zakończenia turnieju śpiewaczego z złotu śpiewaków polskich, zorganizowanego przez Światowy Związek Polaków Zagranicą; **21.45** wiadomości sportowe ze wszystkich rozgłośni P. R.; **22.05** fragmenty z opery „Legenda Bałtyku" Feliksa Nowowiejskiego. Wykonawcy: orkiestra symfoniczna P. R. pod dyr. kompozytora i Stani Zawadzka — (śpiew).

Wtorek, 30 czerwca.

6.30 audycje poranne; — **6.50** koncert orkiestry dętej 28 p. S. K. pod dyr. Aleksandra Gaula (z Łodzi); **11.57** sygnał czasu; — **12.03** koncert w wyk. ork. F. Raabego (z Poznania); — **12.50** chwilka gospodarstwa domowego; **13.05** dziennik południowy; **15.30** wiadomości gospodarcze; **16.45** „Skarby Polski"; „Polska tradycja bytu niepodległego" — odczyt; **16.00** Kwintet Salonowy Stefana Rachonia; **16.45** „Skarby Polski" — odczyt; **17.00** „Pamięci Ottorino Respighi'ego (płyty); — **17.50** „Mszyce i ich wrogowie" — pogadanka; **18.50** pogadanka aktualna; **19.00** koncert solistów. Wykonawcy: Zofja Zevland-Kamuścińska (śpiew) i Bernard Lewinson (skrzypce); **19.40** „Kanikula", słuchowisko na motywach wiejskich i przedmiejskich. Układ tekstu i motywów muzycznych Leona Schillera, opracowanie muzyczne Feliksa Rybickiego; **20.30** „Kwiatki z niwy przekładów" — szkic literacki; **20.45** dziennik wieczorny; **20.55** pogadanka aktualna; **21.00** koncert z płyt; **21.30** recital fortepianowy Henryka Sztompki; **22.00** wiadomości sportowe; **22.15** muzyka taneczna z Ciechocinka (przez Toruń).

WARSZAWA

Poniedziałek, 29 czerwca.

Warszawa — 14.00 koncert solistów (płyty); **14.30** „Audycja dla wsi"; („Kumoter Jarząbek w Gdyni" — gawęda; **18.00** „Skrzynka ogólna; **22.00** wiadomości sportowe lokalne; **23.00** muzyka taneczna (płyty).

Wtorek, 30 czerwca.

Warszawa — 12.55 „Feljeton prawno społeczny"; **18.00** „Spacer przyrodnika po Warszawie" — pogadanka dla dzieci starszych; **23.00** muzyka taneczna z kawiarni „Cafe-Club" w Warszawie.

POZNAŃ

Poniedziałek, 29 czerwca.

Poznań — 14.00 polskie arje i pieśni (płyty); **14.30** „Audycja dla wsi" (z Warszawy); **18.05** muzyka z płyt; **18.15** skrzynka ogólna — omówi dyrektor rozgłośni dr. Zenon Kosidowski; **18.25** życie kulturalne, artystyczne i społeczne Poznania; **22.00** wiadomości sportowe lokalne.

Wtorek, 30 czerwca.

Poznań — 12.55 skrzynka rolnicza; **13.15** muzyka rozrywkowa (płyty); **15.30** przegląd giełdowy i notowania Rzeźni Miejskiej; — **15.45** wiadomości gospodarcze z Warszawy; **18.00** „Gotyk wielkopolski w Poznaniu" — pogadanka; **18.10** „Sztuka autoreklamy".

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na poniedziałek:

17.00 Budapeszt. Koncert chórów. **Wrocław.** Koncert rozrywkowy. **Koenigswust.** Muzyka południowa. **Frankfurt.** Recital fort. **Paris P. T. T.** Koncert ork. symf. **17.05 Bukareszt.** Muzyka lekka. **17.30 Moskwa. (WCSPS).** „Cyganerja" — opera Pucciniego (fragm.).

18.00 Monachium. Koncert popołudniowy. **Sztutgart.** „Wesoły dzień powszedni" — koncert rozrywkowy. **Kolonja.** Koncert rozrywkowy. **18.30 Moskwa.** (Kom.). „Jak ona się nazywa" — operetka Pulwera.

19.00 Hamburg. Nowa muzyka orkiestrowa. **Budapeszt.** Muzyka taneczna. **19.05 Praga.** „Cnotliwa Barberina" — operetka Nedbala. **19.20 Monachium.** Pieśni niemieckie. **19.30 Stockholm.** Muzyka lekka, fort. **19.40 Wiedeń.** „Bal w Operze" — operetka Heubergera. **20.00 Radio Paris.** Recital śpiewaczy. **Anglja.** (Reg. Progr.). Radjorewja. **Moskwa (WCSPS).** Soliści i sekstet. **20.05 Praga.** — Utwory wiolonczelowe. **20.10 — Wrocław.** Jubileuszowy program poniedziałkowy. **Koenigswust.** — Koncert kameralny. **Królewiec.** — Wieczór muzyki operowej. **Hamburg.** — Muzyka rozrywkowa. **Sztutgart.** „Europejskie pieśni o miłości i o wiośnie". **20.20 Wiedeń.** Godzina Wagnerowska. — Arje, pieśni i ballady. **20.35 — Rzym.** „Mazemarello" — operetka Linatiego i Leoniego. **20.50 — Praga.** Koncert radjoorkiestry.

21.00 Monachium. „Lorelei" — opera romantyczna M. Brucha. **Anglja.** (Reg. Progr.). Utwory Bacha. **21.10 Beromuenster.** Koncert wieczorny. **Bratislawa.** Koncert rediork. **21.15 Brno.** „W rytmie tanecznym". **21.40 Sztutgart.** Sonata E-dur J. S. Bacha. **21.45 Rzym.** Koncert kameralny. **Bukareszt.** Koncert chóru Kozaków Dońskich i ork. bałałajkowej.

22.00 Stokholm. Muzyka popularna. **22.05 Poste Parisien.** — Kwartet Borodina. **22.20 Bukareszt.** Koncert nocny. **22.30 Wrocław.** Muzyka na dobranoc. **Koenigswust.** Nocna muzyczka. **Anglja.** (Reg. Progr.). Muzyka taneczna. **2240 Bratislawa.** Kwartet salonowy. **Królewiec.** Muzyka taneczna. **Budapeszt.** Koncert ork. symf.

23.00 Koenigswust. „Prosimy do tańca". **Sztutgart.** Koncert solistów. **Praga.** Muzyka taneczna 2 fort.

24.00 Frankfurt. Koncert nocny

na wtorek:

17.00 Budapeszt. Muzyka jazzowa. **Paris P. T. T.** Koncert orkiestrowy. **17.05 Bratislawa.** Muzyka salonowa. **Brno.** Muzyka jazzowa. **17.20 Wiedeń.** Recital fort. **17.40 Wiedeń.** Pieśni. **17.50 Koenigsw.** Pieśni japońskie.

18.00 Monachium. Muzyka rozrywkowa. **Hamburg.** Orkiestra Barnabas v. Geczy gra do tańca. **19.05 Ryga.** Koncert płazy Rybskiej. **19.15 Praga.** Wesoła aud. muzyczna. **19.20 Bukareszt.** Melodje wiedeńskie. — **19.30 Anglja** (Reg. Progr.). Muzyka lekka. — **Królewiec.** Dawna muzyka skrz. **19.45 Budapeszt.** Muzyka salonowa.

20.00 Bruksela flam. Koncert orkiestrowy. **Anglja** (Reg. Progr.) Recital skrz. Jelly D'Aranyi. — **Beromuenster.** Utwory Brahmsa. **Stockholm.** Muzyka amerykańska. **20.10 Monachium.** Muzyka taneczna. **Kolonja.** Koncert wieczorny. **Koenigsw.** „Prosimy do tańca". **Królewiec.** Wieczór tańca. **20.15 Poste Parisien.** Kwartet saksofonów. **Lipsk.** Melodje operowe i operetkowe. **20.20 Oslo.** Muzyka popularna. **20.30 Bukareszt.** Koncert symfoniczny. **20.35 Paris P. T. T.** Muzyka natchniona przez literaturę. **20.45 Medjolan.** „Jenuta" opera Janaczka.

22.10 Wiedeń. Muzyka armeńska. — **Hamburg** „Muzyka o zmierzchu". **21.15 Bruksela franc.** Muzyka lekka. **21.30 Anglja** (Nat. Progr.). „Flet czarodziejski" — opera Mozarta. Akt II. — **21.30 Budapeszt.** Koncert ork. operowej. **Anglja** (Reg. Progr.) Muzyka taneczna. **21.40 Monachium.** Koncert kompozytorski Ryszarda Straussa.

22.10 Wiedeń. Muzyka amerńska. **23.30 Hamburg.** Muzyka lekka i ludowa. **Koenigsw.** Nocna muzyczka. **Anglja** (Reg. Progr.). Muzyka taneczna. **22.40 Sztutgart.** Soliści. **Frankfurt.** „Pamięci A. Głazunowa" — koncert. — **22.45 Radio Paris.** Muzyka taneczna.

23.00 Budapeszt. Muzyka cygańska. **23.15 Wiedeń.** Muzyka rozrywkowa. **Radio Paris.** Muzyka lekka. **23.30 Wrocław.** Muzyka organowa.

24.00 Sztutgart. Koncert nocny.

Dom czerwony naprzeciw odwachu obok Apteki pod Lwem.
P 4 170-18.6

Portjera

woźnego lub stróża przyjmie sumienny i obowiązkowy stolarz żonaty, własne narzędzia. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 235

Młoda

ziemianka szuka posady, udzieli korepetycji, pomoże w gospodarstwie. Wymagania skromne. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 166

Maszynistka

z własną maszyną, lat 32, włada językiem polskim, niemieckim poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 237

Inwalida

branży kupieckiej poszukuje jakiejkolwiek posady ewentl. kaucja. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 076

Fryzjer

męski, trwałą, wodną, pierwszorzędny, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 268

Krawcowa

poza dom szuka posady 1.50. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 270

Panna

inteligentna poszukuje posady w składzie piekarskim lub kiosku. Złoży kaucję. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 61 259

Posady

nauczycielki niemieckiego lub posady w biurze poszukuję, świadectwa niemieckie. Oferty Kurjer Poznański zdg 54 842.

LICYTACJA

W środę, 1 lipca br. godzina 15 sprzedam przy ul. Dąbrowskiego 49 w drodze przetargu publicznego na rachunek zainteresowanego większą ilość używanych mebli składowych.

Daroszewski
kom. sąd. VIII rewiru.
zg 13 822

TEATRY

TEATR POLSKI: Sobota, 27. 6. „Słoń w składzie porcelany".
Niedziela, 28. 6. „Słoń w składzie porcelany".
Poniedziałek, 29. 6. „Słoń w składzie porcelany".
TEATR NOWY: Sobota, 27. „Antychryst", premjera.
Niedziela, 28. 6. „Matura"

KINA

Poznań, sobota, 27. 6.
APOLLO: „Karjera".
CORSO: „Wiosenna Parada".
GLORIA: „Niedokończona Symfonja".
GWIAZDA: „Księżniczka Czardasza".
METROPOLIS: „Pokój nr. 309".
OŚWIATOWE T. C. L.: — „Sen nocy letniej".
RENAISSANCE: „Czerwony Djabeł" i „Córka Generała Pankratowa".
SŁOŃCE: „Kto ostatni całuje".
SFINS: „Walc dla Ciebie".
ŚWIT: „Złoto".
TĘCZA - Łazarz: „Stworzona do całowania".
TĘCZA-Wilda: „Nasze Słoneczko".
WILSONA: „Nasi chłopcy marynarze".

Krawcowa

pierwszorzędna, wykonuje płaszcze, kostjumy, według najnowszych modeli, szuka posady domu poza dom, najchętniej wyjedzie 3.50 dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 59 493

Biegła

krawcowa, poszukuje posady po domach 2.— zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 321.

Kucharz

samotny dobremi referencjami szuka posady w Kasynie lub pensjonacie. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 351.

Krawcowa

dobrym krojem poszukuje posady domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 551.

Krawcowa

posady po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 648.

Panienka

lepszej rodziny przyjmie posadę do 1—2 dzieci od zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 61 656.

Piekarz

dobry fachowiec, miejscowość — obojętna. Oferty „Piekarz", Gdynia, Starowiejska 41, kiosk.
ng 12 837

Młody

handlowiec branży narzędzi precyzyjnych, dobry rysownik, wolny o służby wojskowej, z ładnem pismem, szuka odpowiedniej posady. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 61 407

Mistrz

kuśnierski z rodziną, znajduje się w trudnem położeni. poszukuje pracy w dom — poza dom. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 581.

Mleczarz

z ukończoną Szkołą Mleczarską W. I. R. i 2-letnią praktyką szuka posady w większej mleczarni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 613

Kinooperator

samodzielny, szuka posady. Zgł. Leon Batkowski, Inowrocław, Kościelna 5. dg 2285

Krawcowa

dłuższą praktyką elegancką garderobę damską, dziecięcą, bieliznę, przeróbki szuka posady za dom, na wyjazd. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 112

Młodszy

urzędnik gospodarczy względnie praktykant przyjmie posadę zaraz. Jasnowski, Wieczyn, k. Pleszewa. zdg 61 614

Maszynistka

maturą stenografją poszukuje praktyki od lipca małe wynagrodzenie. Zgłoszenia „Par" — 55,446. Pg 5325-55,446

Maszynistka

biegła własna maszyna szuka pracy. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 61 486

Kosicka

Kazimria, Poznań, Ostrobramska 27, m. 1, nauczycielka emerytowana przyjmie posadę towarzyszki — lektorki, francuskie, niemieckie, angielskie, lub nauczycielki — lipiec — sierpień. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 738

Urzędnik gospodarczy

kawaler średnim wieku, szkołą rolniczą, 10 letnią praktyką, dobremi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 60 901

Maszynistka

z własną maszyną, język polsko-niemiecki poszukuje posady wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 686

27. WOLNE POSADY

Apteka

małomiejska (Pomorze) poszukuje pana, najchętniej z woj. egzaminem na zastępstwo, ewent. stałe. Również siły techniczne z znajomością taksowania — dobrze wpracowane. Oferty z podaniem pretensyj i refrencyj upraszam do Kurjera Pozn. dg 2245

Ekspedjentka

która w ożywionych składach pracowała potrzebna zaraz. Konieczny niemiecki, polski język. Oferty ze świadectwami, fotografją, wymaganą gażą przy dobrem wolnem utrzymaniu nadsyłać: Paweł Spiegel, Rychtal Wlkp., manufaktura. ng 12 776

Służącą

młodą. Górna Wilda 15 — 6.
zdg 61 029

Energiczny

pracowity, wykształcony (średni zakład naukowy) człowiek, obeznany z produkcją fajansu potrzebny do fabryki na posadę dozorcy i pomocnika dyrektora. — Pierwszeństwo mają kandydaci z dłuższą praktyką, władający niemieckim w mowie i piśmie i piszący na maszynie. Oferty z życiorysem, odpisem świadectw i warunkami płacy składać należy do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdg 59 508. Objęcie posady od 1 października.

Poszukujemy

stenotypistki (ty) polsko - niemieckiej jako nauczycielki (la) instruktorki (ra). Oferty podaniem wynagrodzenia do Kurjera Poznańskiego zdg 59 780

Zarządczyni

gosposia potrzebna na folwark pod Poznaniem z gotówką 2 do 4 tysiące złotych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 60 070

Aptekarza

aprobowanego dzielnego sprzedawcę kawalera, dobrem wynagrodzeniem na stałe zaraz lub sierpnia apteka pod Bydgoszczą. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 60 112

Technika (czkę) dentystyczną

komplet techn. i ewtl. operatywnie może się zgłosić do małego miasteczka, stół i stancja na miejscu z podaniem warunków do Kurjera Pozn. zdg 59 864

Sprzedawców

na zapasowe części samochodowe z polskim i niemieckiem dla Gdyni poszukuję. Wyczerpujące oferty z fotografją i żądanej pensji kierować do Kurjera Poznańskiego zdg 60 536

Magisterkę farmacji

katoliczkę wprost z uczelni przyjmę, język niemiecki pożądany — wolne mieszkanie i utrzymanie. Grzesiecki, aptekarz. Chorzów III, Śląsk. zdg 58 113

Ekspedjentki

z branży obuwia na stała posadę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 60 986

Dziewczyna

najchętniej wiejska, do prac domowych, cośkolwiek gotowaniem zaraz lub pierwszego potrzebna. — Barska 1, boczna Rolnej.
zdg 60 873

Krawcowa

siła tylko samodzielna na stałą posadę z utrzymaniem lub bez od zaraz z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego
zdg 60 940

Akwizytorzy

na druki. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 60 943

Młody

człowiek sumienny, energiczny, — znając manipulację drewna okrągłego potrzebny od zaraz do tartaku. Zgłoszenia z podaniem wynagrodzenia do Kurjera Poznańskiego zdg 60 506

Czeladnik

kierownik rzeźnicki gotówka 300. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 598

Podróżujący

na keksy, jako drugi artykuł, małą kaucją. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 60 538

Poszukujemy

zastępcy do sprzedaży „Warszawskiego Skorowidza Branżowego". Kaucja gotówkowa zł 80,— Emeryci państwowi mają pierwszeństwo. — Zgłoszenia: Agencja Wschodnia, Warszawa, Nowy Świat 16. ng 12 795

Zastępstwo

od 1 lipca na miasto Poznań oddam w branży metalowo - galanteryjnej. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 890

Kucharka

z dobrem gotowaniem do restauracji na prowincji. Zgłoszenia St. Rynek 16/17. zdg 61 633

Ekspedjentka

do prowadzenia filji rzeźnickiej potrzebna od 1. 7. 36 r. Dyzert, Marcelińska 3. zdg 61 099

Poszukuję

wspólniczki celem kupna prosperującego kiosku gotówką 1 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 247

Praktykant

ukończoną handlówką potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 182

Panna

do opakowni potrzebna zaraz. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 181

Przedstawiciel

niewielkim kapitałem potrzebny do gotówkowej sprzedaży w zachodnich województwach pięknych i tanich obrazów na jedwabiu. Bezkonkurencyjna nowość. Oferty Kurjer Pozn. zdg 61 144

Posługaczka

potrzebna. Jackowskiego 36, m. 8
zdg 61 143

Ekspedjent

zdolny bławatnik potrzebny zaraz. — Oferty Kurjer Poznański zdg 61 180

Stroiciel

dobry technik fortepianowy na stałe prace dorywcze potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 542

Młynarz

dobry fachowiec, znający obsługę motoru Hillego, potrzebny zaraz. Młyn Pieranie, pow. Inowrocław. ng 12 794

Panna

do dzieci 2—4 letnie dziewczynki ze szyciem zaraz lub 1. 7. Górna Wilda 40 m. 14. zdg 61 330

Agentów

sprzedaż na raty porcelany, platerów znanych fabryk, wysoki stały dochód zapewniony. Zgłosz. Kurjer Poznański zdg 61 335.

Służąca

do wszystkiego od 1. 7. Poznańska 29, m. 1. zdg 61 352

Nauczycielki

z pieniędzmi posada. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 360

Uczeń

rusznikarski młodszy potrzebny. Winiecki, ul. 27 Grudnia 2.
zdg 61 472

Chłopiec

do pracy potrzebny. Karłowicz, Mostowa 4. zdg 61 474

Pisarz

na majątek potrzebny zaraz. pensja 30,— zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański dg 2286.

MEBLE solidne - piękne - tanie
W. NOWAKOWSKI i SYNOWIE
Wystawa: Kantaka 1. Fabr. i Magaz. Górna Wilda 134
ng 10 930

Potrzebny

zaraz pomocnik ogrodniczy. — Ogrodnictwo Fr. Baszczyk, Żegrze, nr 3. ul. św. Jana.
zdg 60 805

Pierwszorzędnej

nauczycielki domowej — francuski, łacina, matematyka — poszukuje. Posada stała, wolna od 15 sierpnia. Zgłoszenia: Bydgoszcz, Sielanka 8, willa. ng 12 782

Nauczycielkę

wychowawczynię z uczciwej rodziny, religijną, zdrową, energiczną, język niemiecki, dobre polecenia do trojga dzieci od 1. 9. 36. Zgłoszenia z podaniem pensji do Kurjera Pozn. zdg 59 388

Pracy akwizycyjnej

w asekuracji poszukujemy ustosunkowanych młodych ludzi po okresie próbnym możliwość otrzymania stałego wynagrodzenia i wysokość prowizji. Oferty lub zgłoszenia do Adrjatyckiego Towarzystwa Ubezpieczeń, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 13.
zdg 60 830/1

Uczeń

potrzebny. Wardeński, mistrz ślusarski, Przemysłowa 27.
zdg 60 774/5

Podróżujący

poważny zaprowadzony drogerjach na prowincji, prowizje potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 61 638

Kasjerka

ekspedjentka, kaucja 500. Rzeźnictwo. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 61 599

Pielęgniarki

obeznanej z elektroterapją i wodolecznictwem poszukuje Uzdrowisko Ubezpieczalni Krajowej w Inowrocławiu. Zgłoszenia z odpisami świadectw kierować pod wyżej podany adres. dg 2283

Akwizytorów

dzielnych na województwa Poznań, Pomorze i Śląsk poszukuje poważne wydawnictwo warszawskie. Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11 pod „55,438" Pg 5316-555,438

Dziewczyna

młoda, czysta znająca niemieckie, do wszelkich prac z gotowaniem potrzebna do 3 osób. Zgł. z podaniem warunków i świad. Skrytka pocztowa nr. 11 Zbąszyń Wlkp. dg 2284

Erbedont
ELIKSIR · PROSZEK i PASTA DO ZĘBÓW
R. Barcikowski S. A. Poznań
ng 12 132/7

Magister

z prawem zarządu potrzebny zaraz do apteki. Prowincja. Zgłoszenia z warunkami do Kurjera Poznańskiego zdg 60 836

Panienka

do pracy biurowej jeden dzień tygodniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 467

Służąca

z dobrem gotowaniem, dobremi świadectwami, oraz młodsza posługaczka potrzebna. Św. Marcin 45 a, m. 4. zdg 61 468

Dziewczyna

młoda, czysta, trochę gotowania potrzebna od 1. Mostowa 4a m. 8.
zdg 61 588

Wychowawczyni

skromnych wymagań, perfect niemiecki, dwoje 5 lat i półtora, potrzebna na prowincję. Podać pensję, poczta Skrwilno, Słomińska. ng 12 840

Retuszer-ka

potrzebny stała posada. Czerwiński, Gniewkowo, pow. Inowrocław. ng 12 839

Lekarkę-dentystkę

przyjme. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 61 580

Gdynia

Poszukuje dzielnej ekspedientki do mego składu rzeźnickiego. — Zgłoszenia z odpisem świadectw, referencyj i fotografja. C. Engling, Portowa 4. ng 12 835

Maszynistkę

biegłą, początkowo praktyka. — później wynagrodzenie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 61 374

Biegła

ekspedjentka do kiosku potrzebna zaraz możliwie z kaucją. — Oferty Kurjer Poznański
zdg 61 566

Panienka

biegle pisząca na maszynie może się zgłosić. Adres wskaże Kurjer zdg 61 574

Ręczniarkę

męską miarową pracę zaraz. — Długa 11 — 6. zdg 61 572

Panienka

do kawiarni, jeden dzień tygodniu. Oferty Kurjer Poznański
zdg 61 466

Zawijaczki

biegłe potrzebne. Gaede, św. Wojciech 29. zdg 61 671

Chłopiec

lat 17—18 potrzebny do pomocy w hurtowni zamieszkały na Łazarzu. Marsz. Focha 55 ,m. 9.
zdg 61 655

Fryzjerskich

dwóch pomocników potrzebuje. — Dąbrowskiego 24. zdg 61 698

Posługaczka

potrzebna. Wierzbięcice 23, m. 6
zdg 61 533

Française

bon ac. gaie cherche bon. mais. p. vac. s. paiement s'adresser au Kurjer Poznański zdg 61 759

Stenotypistka

pisząca i stenografująca po polsku i niemiecku z praktyką do większej kancelarji adwokackiej od zaraz potrzebna. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zdg 61 744

Podróżujących

autem przyjmę. Kurjer Pozn.
zdg 61 767

Dziewczyna

młodsza do prac domowych na przedpołudnie. — Zgłoszenia Wyspiańskiego 2, m. 8. zdg 61 703

Czeladnik

szewski, kamasznik, siła pierwszorzędna, młody, trzeźwy, potrzebny zaraz, praca miarowa, stała. Węgrzyn, Gniezno, Chrobrego. ng 12 819

28. POZRYWKA

Telefunken
Prems — Elektrit
na długoterminowe raty
i za Pożyczkę tylko
Fa Fr. Steinke,
Strzelecka 12, tel. 16-97.
zdg 61 682

Jeżeli
fotografje
to Fotoexpress, Św. Marcin 6.
zdg 61 570

Kino Tęcza Wilda
Nasze Słoneczko. zdg 61 424

Londyńska
Masztalarska poleca przy doborowej orkiestrze, zniżonych cenach karafkę od 2 złotych. — Dancing towarzyszki. zdg 61 359

Kino
Gloria
Poznań. Niedokończona Symfonja
zdg 61 221-222

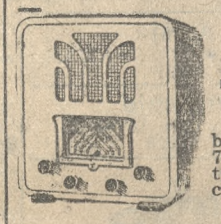

Radjo Philips Kosmos Telefunken
bateryjne od 73,—, na raty, 19 miesięcy, przyjmujemy asygnaty
„Kredyt"
pożyczkę
inwestycyjną i Narodową
Anody
Centrum
100 v. 9,40, 120 v. 11,40, przybory elektrotechniczne i rowerowe poleca w wielkim wyborze
Centrum
Kamiński, Stary Rynek 13/14.
N 11 628/9

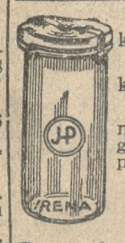

A jednak
każda
Pani Domu
kupuje
tylko
najlepsze i najtańsze gwarant. szkła do zapraw
Irena
i
Irena-Patent
Przy zakupie — recepty darmo.
Pg 4931-24,64

Radjoodbiorniki

Elektrit, Philips, Telefunken, — Standart i inne, oraz okazyjne na dogodnych warunkach do 15 rat. Dom Muzyczny „Lira". Podgórna 14. zdg 60 593

„Kapelusz"

modnie przefasonowany, odświeżony, zastąpi nowy. Tanie kapelusze na składzie. Wytwórnia kapeluszy męskich, damskich 27-go Grudnia 2, podwórze. zdr 52 812

Humor zagraniczny

Mleczko sąsiada smaczniejsze.

Co futro = to **Edmund Rychter** = co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter,** Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc lipiec 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.10, kwartalnie zł 12.30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5.00, w innych krajach zł 7.00—9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk.): słowo nagłówk.) (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matryc., wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72 P. K. O. Poznań nr. 200.149.